

Het is even wennen ...

Bij elke nieuwe methode kost het even tijd en energie om er goed mee te werken. Dit geldt ook voor Blink Nederlands: een vernieuwende methode die uitgaat van wetenschappelijke inzichten zoals het aanbieden van alle vaardigheden in samenhang (taalverwerving), het activeren van leerlingen en keuzevrijheid (motivatie) en tegelijkertijd zelf en samen met jou als docent bezig zijn met relevante en betekenisvolle inhoud (neuropsychologie). Dat is wennen, niet alleen voor jou als docent, maar ook voor je leerlingen. De ambassadeurs van Blink Nederlands zijn heel graag bereid je daarbij te adviseren en te ondersteunen, maar je zult zelf door ervaring ook steeds makkelijker met de methode werken.

Het nieuwe lezen

Blink Nederlands volgt de aanpak van Het nieuwe lezen. Dit is een nieuwe aanpak van het leesonderwijs voor leerlingen op basisscholen en in het voortgezet onderwijs, met vijf pijlers:

1. Elke dag een half uur lezen uit nieuwsgierigheid.
2. Actief en samen bezig zijn met wat je hebt gelezen.
3. Een rijke leesomgeving bieden met veel variatie en vrije keuze.
4. Langer binnen hetzelfde thema lezen.
5. Taalvaardigheden in samenhang behandelen, zodat het waarom en het grotere geheel voor leerlingen duidelijk is.

De methodiek is ontwikkeld in samenwerking met ruim 500 leraren, honderden leerlingen en tientallen wetenschappers en andere experts. Een groep van 35 bekende schrijvers zoals Kluun, Paulien Cornelisse, Buddy Tegenbosch en Anna Woltz steunen het initiatief. Als je meer wilt weten kun je een pdf over Het nieuwe lezen aanvragen op:

<https://blink.nl/ontdek-het-nieuwe-lezen>.

Impliciet en expliciet leren

Met name in de verhalen van Blink Nederlands worden leerlingen soms zo meegesleept dat ze niet altijd in de gaten hebben dat ze met Nederlands bezig zijn. Het leren gebeurt impliciet. Soms is het dan goed als jij als docent het leren expliciet maakt door vaardigheden te benoemen en door de doelen te bespreken. Dit kun je doen tijdens de lessen, maar ook aan het eind van een lessenserie, met de zogenaamde leerdoelenbollen: hierin staan voor alle domeinen van het vak wat de leerlingen geoefend en geleerd hebben in de lessenserie.

Vragen of feedback

Als je vragen hebt kun je altijd contact opnemen met je eigen ambassadeur. Je kunt je vragen ook stellen aan ons team Onderwijsupport via intercom (chat), het blauwe bolletje in de digitale lesomgeving: Uiteraard kun je daar ook feedback doorgeven; we stellen suggesties en opmerkingen zeer op prijs.

Heel veel plezier en succes met het werken met Blink Nederlands!

De onderdelen van Blink Nederlands

Verhalen

Lessenseries rond een verhaal

- leerlingen lezen, schrijven, spreken, kijken en luisteren om verder te komen in het verhaal, of om een mysterie te ontrafelen
- leerlingen zijn actief en betrokken
- verhalen zijn door bekende fictie-auteurs zoals Buddy Tegenbosch geschreven voor Blink Nederlands
- alle vaardigheden zijn geïntegreerd
- veel klassikaal, maar ook zelfstandig (samen)werken
- formatieve afsluiting (eindproduct)

Cursussen

Lessenseries rond een vaardigheid

- focus op één vaardigheid
- kennis verwerven, strategieën leren, oefenen en verdiepen
- waar zinvol ook andere vaardigheden
- veel zelfstandig (samen)werken
- afsluiting met een toets of een eindproduct

Vrije ruimte

Extra lessenseries

- oefenen lezen en spelling
- verdieping en verbreding (woordenschat, stijlmiddelen, poëzie)
- zowel klassikaal als zelfstandig (samen)werken

Toetsen

- afsluitende toetsen bij cursussen
- methode-onafhankelijke referentietoetsen

Apps

- app Spelling (oefenen en uitleg)
- adaptieve app Werkwoordspelling (oefenen en uitleg)

Toolbox

- theorie, uitleg en voorbeelden, zowel in tekst als filmpjes
- overzicht theorie per lessenserie beschikbaar

Blinkotheek

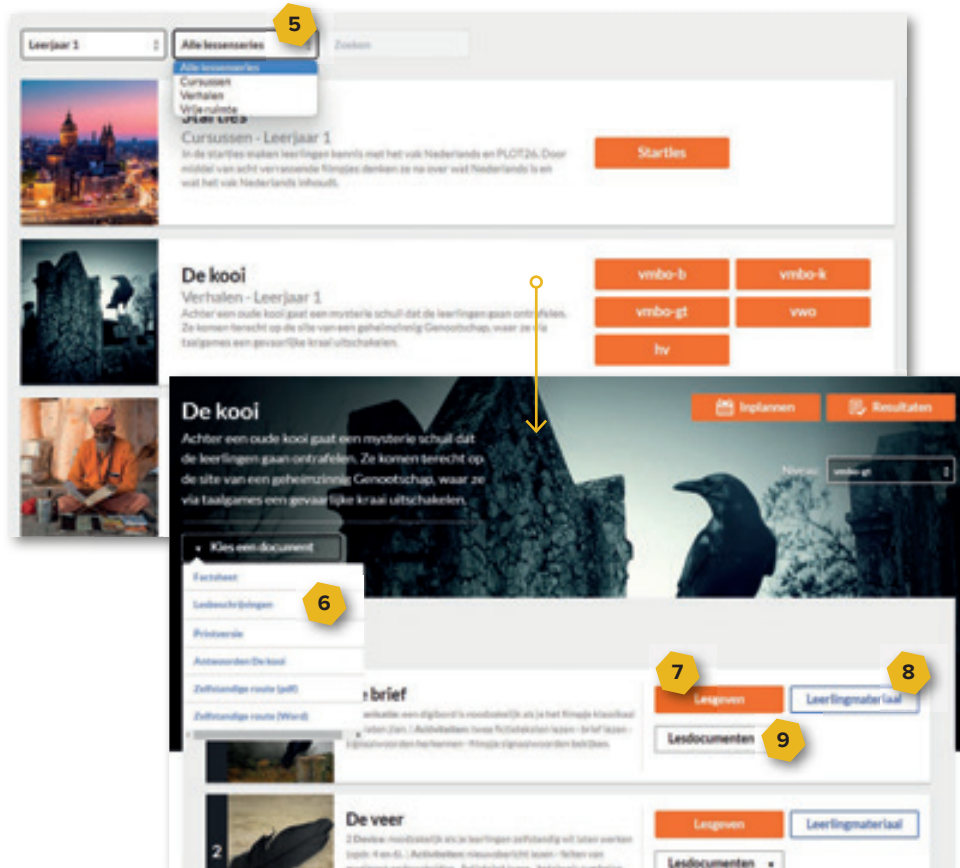
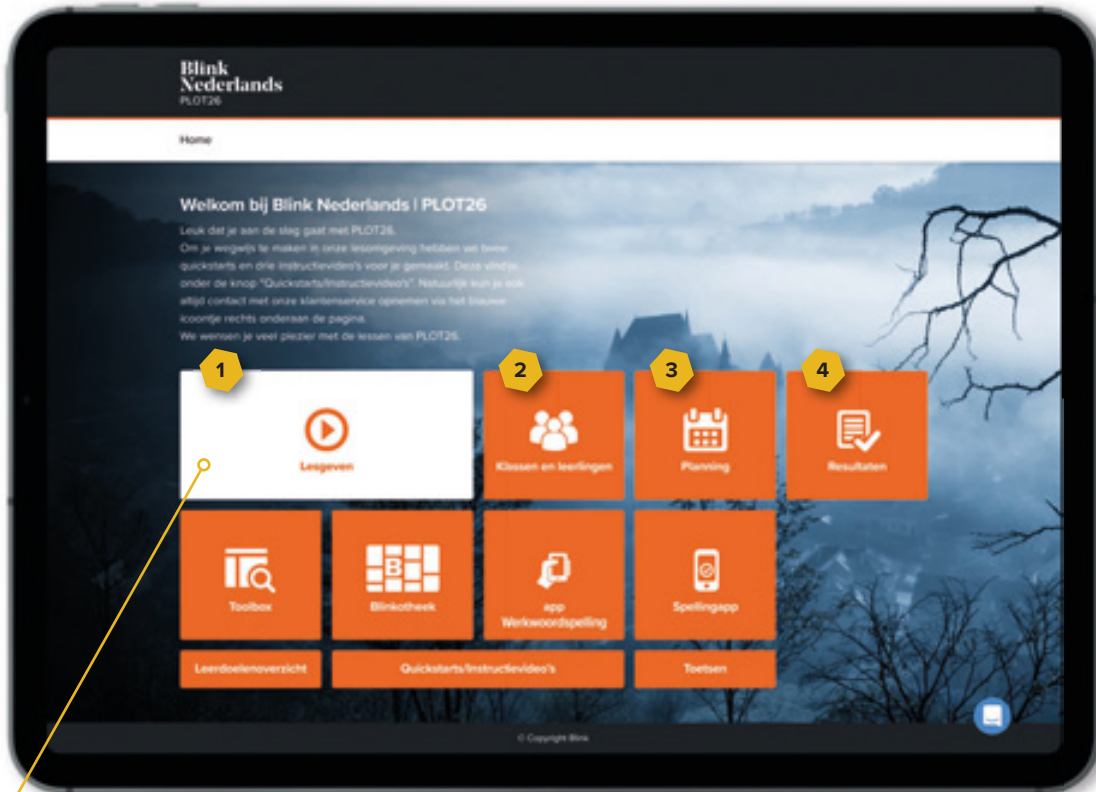
- artikelen (non-fictie)
- korte verhalen (fictie)
- boeken (fictie en non-fictie)
- keuzeopdrachten voor verwerking van de teksten

Alle lessenseries van Blink Nederlands

	Verhalen (basis)	Cursussen (basis)	Vrije ruimte (extra)
Klas 1	<ul style="list-style-type: none"> De kooi Verdacht Alert Verzwegen 	<ul style="list-style-type: none"> Startles Lezen 1 Fictie 1 Schrijven 1 Grammatica 1 Lezen 2 Schrijven 2 Grammatica 2 	<ul style="list-style-type: none"> De grammaticacase Spreken 1 Fictie extra (lj. 1-2-3) Poëzie (lj. 1-2) Woordenschat (lj. 1-4) Spelling (lj. 1-4)
Klas 2	<ul style="list-style-type: none"> Gefixt Backstage Harde actie Onrust 	<ul style="list-style-type: none"> Lezen 3 Schrijven 3 Grammatica 3 Fictie 2 Lezen 4 Schrijven 4 Grammatica 4 	<ul style="list-style-type: none"> Spreken 2 Woordkunst (lj. 2-3) Fictie extra (lj. 1-2-3) Poëzie (lj. 1-2) Woordenschat (lj. 1-4) Spelling (lj. 1-4)
Klas 3	<ul style="list-style-type: none"> Drone Pandemie Prank/Spreken 3 	<ul style="list-style-type: none"> Lezen 5 Schrijven 5 Fictie 3 Lezen/schrijven 6 Kennismaking met het examen (vmbo) Argumenteren (hv) 	<ul style="list-style-type: none"> Startles Lezen extra Fictie Special Taalwondertjes (hv) Woordkunst (lj. 2-3) Fictie extra (lj. 1-2-3) Woordenschat (lj. 1-4) Spelling (lj. 1-4)
Klas 4 (vmbo)	<ul style="list-style-type: none"> De Reddende Rechter 	<ul style="list-style-type: none"> Lezen 7 Fictie 4 Schrijven 7 Spreken 4 Examentraining 	<ul style="list-style-type: none"> Selfie Woordenschat (lj. 1-4) Spelling (lj. 1-4)

De Blinkotheek en de apps Spelling en Werkwoordspelling kun je in elk leerjaar gebruiken in de vrije ruimte.

Waar vind je wat?

- 1 Bij **Lesgeven** staan alle lessenseries.
- 2 Bij **Klassen en leerlingen** kun je zien wie er allemaal toegang heeft tot het materiaal. Je eigen klassen hebben een blauw vinkje ervoor.
- 3 Bij **Planning** kun je lesmateriaal voor de leerlingen klaarzetten op klasniveau of voor een individuele leerling.
- 4 Bij **Resultaten** kun je aan de hand van verschillende kleuren zien hoe leerlingen een opdracht hebben gemaakt.
- 5 Hier kun je zoeken op lessenserie, of filteren op leerjaar en soort lessenserie.
- 6 Documenten die bij deze lessenserie horen.
- 7 Digibordles, de basis van de les (docentmateriaal)
- 8 Digitaal leerling-materiaal
- 9 Documenten bij deze specifieke les

Jaarplanning leerjaar 1

Dit is een voorbeeldplanning van de lessenseries in jaar 1 van PLOT26.

De verplichte stof uit het Referentiekader taal komt voor in:

- de lessenseries bij een verhaal (oranje)
- de lessenseries over vaardigheden (zwart)

Daarnaast is er vrije ruimte (blauw), die je naar eigen inzicht kunt invullen. Bijvoorbeeld met eigen lessen, maar ook met de extra lessenseries en aanvullende materialen van PLOT26.

Iedere lessenserie bestaat uit een aantal lessen - inhoudelijk afgeronde onderdelen. Het aantal uren per lessenserie voor de verschillende roosters is een inschatting. Alles hangt af van de tijd die je zelf aan de verschillende lessen wilt besteden.

- Lessenseries bij een verhaal
- Lessenseries over vaardigheden
- Vrije ruimte

* Alleen voor vmbo-k/lt en h/v

Een voorbeeldplanning

Start het jaar met de startles, die ongeveer 50 minuten duurt en waarin leerlingen kennismaken met de lessen en de lesomgeving van PLOT26.

	DE KOOI 9 lessen	Lezen 1 9 lessen	Fictie 1 6 lessen	VERDACHT 9 lessen	Schrijven 1 8 lessen	* Gramm. 1 5 lessen	ALERT! 9 lessen	Lezen 2 6 lessen	Vrije ruimte	Schrijven 2 6 lessen	* Gramm. 2 5 lessen	Vrije ruimte	* VERZWEGEN 7 lessen
50 min	Eindopdracht	Toets	Eindopdracht	Eindopdracht	Toets	Toets	Eindopdracht	Toets		Eindopdracht			Eindopdracht
60 min	9 lessuren	9 lessuren	6 lessuren	9 lessuren	8 lessuren	5 lessuren	9 lessuren	6 lessuren	Vrije ruimte	6 lessuren	5 lessuren	Vrije ruimte	7 lessuren
80 min	7-8 lessuren	7-8 lessuren	5 lessuren	7-8 lessuren	7 lessuren	4 lessuren	7-8 lessuren	5 lessuren		5 lessuren	4 lessuren		6 lessuren
	6 lessuren	6 lessuren	4 lessuren	6 lessuren	6 lessuren	3 lessuren	6 lessuren	4 lessuren		4 lessuren	3 lessuren		5 lessuren

Vrije ruimte

In te vullen naar eigen inzicht: met eigen lessen of de extra lessenseries en materialen van PLOT26:

Woordenschat	Spreken 1
Poëzie: de achterkant van taal	Blinkotheek
Spelling	De grammaticacase
Fictie extra ▶ Windkracht 12	Spellingapps

Toetsing in PLOT26

Je kunt de lessenseries afsluiten met een toets of eindopdracht. Daarnaast kun je door het jaar heen gebruikmaken van de volgende referentietoetsen:

- Leesvaardigheid 1 en 2
- Schrijfvaardigheid 1
- Taalverzorging 1 en 2

Lesstofoverzicht jaar 1

	De kooi	Lezen 1	Fictie 1	Verdacht	Schrijven 1
Lezen	Informatieve teksten ▶ 2F	Onderwerp en leesdoel ▶ 1F	Fictie lezen 1F	Zoekend/globaal lezen 1F	Schrijfproducten ▶ 2F
	Nieuwsbericht ▶ 2F	Leesmanieren ▶ 1F		Hoofd- en bijzaken ▶ 2F	Online bronnen ▶ 2F
	Instructieve teksten ▶ 2F	Leesstrategieën ▶ 1F		Relaties tussen tekstdelen ▶ 2F	WhatsApp
	Formulieren ▶ 2F	Het tekstgeraamte ▶ 1F		Politiedossier lezen ▶ 3F	
	Signaalwoorden ▶ 2F	Titel, tussenkop, etc. 1F ▶ 2F		Informatie ordenen 1F	
	Feiten en meningen ▶ 2F	De leesmotor ▶ 2F		Informatie verwerken ▶ 2F	
	Hyperlinks ▶ 2F	Tekstbegrip ▶ 2F		Samenvatten ▶ 2F	
	Wikipediatekst	Voorkennis ▶ 2F		Interpreteren ▶ 2F	
	Inzicht in leestempo	Tekstniveau bepalen ▶ 2F		Kritisch lezen ▶ 2F	
	Begrijpend lezen	Eigen leesniveau			
Schrijven en spelling	Zakelijke e-mail ▶ 2F		Creatief schrijven ▶ 2F	Zakelijke e-mail ▶ 2F	Goede tekstopbouw ▶ 2F
	Webformulier ▶ 2F		Collage maken ▶ 2F	Formeel/informeel ▶ 2F	Doelgroep ▶ 2F
	Chronologie			Omgaan met feedback ▶ 2F	WH-vragen stellen ▶ 2F
	Feedback ▶ 2F			Tekst herschrijven ▶ 2F	Ervaringen verwoorden ▶ 2F
	Spelling 1F			Spellingsattitude ▶ 2F	Spelling 1F
			Spellingshulpmiddelen ▶ 2F	Tekst reviseren	
Spreken/kijken/luisteren	Trailer ▶ 2F	Argumenteren ▶ 3F	Drama, trailer, hoorspel ▶ 2F	Kritisch kijken 1F	Uitlegvideo kijken ▶ 2F
	Documentaire ▶ 2F	over keuzes	Presenteren ▶ 2F	Lichaamstaal 1F	Overleggen ▶ 2F
	Instructiefilm ▶ 2F	Pleidooi houden ▶ 3F		Verslag uitbrengen 1F	Oordeel uitspreken ▶ 2F
	Overleggen ▶ 2F	Filmpjes en voorkennis ▶ 2F		Discussiëren ▶ 2F	Presenteren ▶ 2F
	Samenvatten	Informatie uitwisselen ▶ 2F		Presenteren 1F ▶ 2F	Eigen tekst aanprijzen ▶ 2F
	Gesprek voeren ▶ 2F				
Fictie	Verhaal lezen 1F		Emotionele relaties ▶ 3F	Verhaal lezen ▶ 2F	
	Chronologie ▶ 2F		Personages 1F ▶ 2F		
	Hoofd- en bijzaken ▶ 2F		Gebeurtenissen 1F ▶ 2F		
			Open plekken 1F ▶ 2F		
		Het einde ▶ 2F			
		Logische eenheden			

En in iedere lessenserie: spreekvaardigheid, woordenschat, woordraadstrategieën, spelling, samenwerken, zelfstandig werken, communiceren, afspraken maken, taken verdelen, creatief denken, probleem oplossen, plannen maken en bijstellen, informatievaardigheden, mediawijsheid, feedback geven en ontvangen, reflecteren op eigen voortgang.

Legenda

Lessenserie bij een verhaal

Lessenserie over vaardigheden

- 1F Op dit niveau aangeboden
- ▶ 2F Er wordt naar dit niveau toegewerkt
- ▶ 3F Er wordt naar dit niveau toegewerkt

Alert	Lezen 2	Verzwegen (m.u.v vmbo-b)	Schrijven 2	Spelling	Grammatica 1/2
Globaal lezen ▶ 2F Flapteksten analyseren	Tekstgeraamte ▶ 2F Vijf leesmanieren Leesstrategieën Zoekend en globaal lezen ▶ 2F Grondig lezen Tekstbegrip Online teksten Eigen leesmotivatie Eigen leesontwikkeling	Fictie lezen ▶ 2F Dagboeken ▶ 2F Online teksten ▶ 2F	Minitijdschrift	Zie voor inhoud andere pagina	Zie voor inhoud andere pagina
Kort bericht ▶ 2F Schrijfplan maken ▶ 2F Beoordelingscriteria ▶ 2F Nieuwsbericht ▶ 2F Omgaan met feedback ▶ 2F Aantekeningen maken ▶ 2F Tekst reviseren 1F Spelling ▶ 1F		E-mail ▶ 2F Reageren via social media ▶ 2F Nieuwsbericht ▶ 2F Aantekeningen maken ▶ 2F	Minitijdschrift Brainstorm Onderwerp afbakenen Steekwoorden Deelonderwerpen Inleiding, kern, slot Een goede tekst Spelfouten herkennen		
Informatieve bronnen ▶ 2F Voicemailbericht ▶ 2F Aantekeningen ▶ 2F Keuzes beargumenteren ▶ 2F Een instructie ▶ 2F	Instructiefilm kijken ▶ 2F Spreken over tekst ▶ 2F Strategieën bespreken ▶ 2F	Vlogs kijken en maken ▶ 2F Nieuwsitems bekijken ▶ 2F Kritisch kijken ▶ 2F Deelnemen aan interview ▶ 2F Presenteren ▶ 2F	Instructiefilm kijken ▶ 2F Ideeën uitwisselen ▶ 2F Interview ▶ 2F Open en gesloten vragen ▶ 2F		
Verhaal lezen 1F Perspectiefwisseling ▶ 3F Inleven ▶ 2F Tijdlijn ▶ 2F		Verhaal lezen ▶ 2F Dagboekfragment ▶ 2F Een gedicht schrijven			

Met het interactieve leerdoelenoverzicht met informatie per les kun je eenvoudig keuzes maken: <https://blink.nl/nederlands/leerdoelen>
 Voor spelling en grammatica is er een apart overzicht.

Lesstofoverzicht

spelling en grammatica

Grammaticacase	Grammatica	Spelling & app Spelling	app Werkwoordspelling	
Klas 1	Klas 1	Klas 1-2-3-4	Klas 1-2	Klas 2-3 (h/v) en 3-4 (vmbo)
Werkwoorden 1F	Woordsoorten 1F	Klinkerbotsing 1F ▶ 3F	Level 1 (▶ 1F)	Level 3 (▶ 3F)
Zelfstandig werkwoord 1F	Zelfstandig naamwoord 1F	Lange en korte klanken (verkleinwoorden) 1F ▶ 3F	persoonsvorm teg. tijd	persoonsvorm teg. tijd
Hulpwerkwoord 1F	Lidwoord 1F	Samenstellingen 1F ▶ 3F	meervoud (wonen)	ik-vorm, stam op d, geb. wijs (houd op!)
Zelfstandig werkwoord 1F	Bijvoegelijk naamwoord 1F	Bijvoegelijk naamwoord 1F ▶ 3F	ik-vorm (woon)	ik-vorm + t, prefix-ww (verhuist/verbrandt)
Bijvoegelijk naamwoord 1F	Zelfstandig werkwoord 1F	Hoofdletters 1F ▶ 3F	onreg. ww (hij kan)	ww uit Engels (deletet)
Persoonsvorm 1F	Hulpwerkwoord 1F	Leestekens 1F ▶ 3F	persoonsvorm verl. tijd	complexe zinsbouw (verbrandt je vader)
Werkwoordelijk gezegde 1F	Grammatica 2	Klemtonen en uitspraaktekens 1F ▶ 3F	sterke ww (ging)	persoonsvorm verl. tijd
Onderwerp 1F	Persoonsvorm 1F	Opzoekwoorden 1F ▶ 3F	zwak (maakte)	ww uit Engels (deletete)
Lijdend voorwerp 1F	Zinsdelen 1F	Spellingbewustzijn 1F ▶ 3F	zwak, stam v/z (leefde)	complexe zinsbouw
Samengestelde zin 1F	Werkwoordelijk gezegde 1F		deelwoord	deelwoord
	Onderwerp 1F		onvoltooid deelwoord (zingend)	zwak, prefix-ww (omcirkeld/gebeurd)
	Lijdend voorwerp 1F		vd, sterk (gedacht)	ww uit Engels (geüpload)
			vd, zwak (geluisterd)	lastige werkwoorden (geïdealiseerd)
			bijv. gebruikt volt. deelwoord	bijv. gebruikt volt. deelwoord
			van sterk ww (verzonden)	lastige gevallen (verhuisd, verblinde, vergrote)
			van zwak ww (gemaakte)	
	Klas 2		Level 2 (▶ 2F)	
	Grammatica 3		persoonsvorm teg. tijd	
	Meewerkend voorwerp		ik-vorm, stam op d (red)	
	Bijwoordelijke bepaling		ik-vorm + t, stam op d (redt)	
	Naamwoordelijk gezegde		ik-vorm, stam op d, je achter pv (vind je?)	
	Grammatica 4		persoonsvorm verl. tijd	
	Samengestelde zinnen 1F		zwak, stam op t/d (sportte)	
	Bedrijvende en lijdende vorm		deelwoord	
	Bezittelijk vnw		zwak, stam op v/z (geleefd)	
	Persoonlijk vnw		bijv. gebruikt volt. deelwoord	
	Vragend vnw		zwak, stam op v/z (gedurfde)	
	Aanwijzend vnw		zwak, stam op d (geredde)	

Met het interactieve leerdoelenoverzicht met informatie per les kun je eenvoudig keuzes maken: <https://blink.nl/nederlands/leerdoelen>

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Fictie lezen
- ✓ Signaalwoorden herkennen
- ✓ Nieuwsbericht lezen
- ✓ Symbolen beschrijven
- ✓ E-mails lezen en schrijven
- ✓ Feedback geven en ontvangen
- ✓ Informatie op Wikipedia lezen en begrijpen
- ✓ Webformulier invullen
- ✓ Videoboodschap bekijken en begrijpen
- ✓ Enkele taaltests
- ✓ Eindproduct maken
- ✓ Elkaars eindproduct bekijken en beoordelen

Afsluiting: een nieuwbericht (vmbo-b: fotoverhaal) of trailer maken

VERHAAL

Annika vindt een vogelkooi bij haar oma op zolder. Als ze de kooi wil verkopen, gebeuren er allerlei mysterieuze dingen. Op de website van het Genootschap van Gelijkheid ziet Annika voor het eerst in haar leven haar opa. Die vertelt haar wat er aan de hand is en wat ze moet doen. Als ze de games van de site uitspeelt, zal het haar lukken om de kraai weer te vangen.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 1 van het verhaal.
- Ze ontcijferen de signaalwoorden in de brief die Annika voor haar deur gevonden heeft.
- Ze lezen deel 2 van het verhaal en doen een voorspelling over een nieuwsbericht.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen het nieuwsbericht over het bizarre ongeluk.
- Ze lezen deel 3 van het verhaal waarin Annika de gevonden veer laat onderzoeken.
- Met behulp van een filmpje, een artikel en een luisterfragment achterhalen ze de betekenis van de symbolen op de veer.

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 4 van het verhaal.
- Ze lezen de e-mail van Kinnaro en schrijven een zakelijke antwoordmail.
- Ze bespreken hun mails en dicteren de 'ideale' mail aan de docent.

LES 4

Vorbereiding: zorg dat alle leerlingen beschikken over een telefoon of device.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 5 van het verhaal en de Wikipediapagina over Kinnaro.
- Ze lezen deel 6 van het verhaal en bekijken de aanmeldpagina van het Genootschap van Gelijkheid.

LES 5

Vorbereiding: zorg dat alle leerlingen beschikken over een telefoon of device.

N.B. De leerlingen gaan naar een externe website, waarvan de inloggegevens niet door Blink worden opgeslagen. De resultaten van de oefeningen op deze website kunnen niet bekeken worden.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen vullen het webformulier in op de site van het Genootschap van Gelijkheid.
- Ze bekijken de videoboodschap van opa aan Annika en zetten de gebeurtenissen in chronologische volgorde.
- Ze maken de eerste twee levels op de site. (vmbo-b: één level)

LES 6

Vorbereiding: zorg dat alle leerlingen beschikken over een telefoon of device.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken de andere levels op de site van het Genootschap van Gelijkheid.
- Ze lezen het slot van het verhaal.

EINDOPDRACHT(EN): LES 7 + 8

Vorbereiding: zorg dat alle leerlingen beschikken over een telefoon of device.

Evt. overslaan: opdracht 3 (tijdlijn).

- De leerlingen kiezen een eindproduct: een trailer of een nieuwsbericht (vmbo: fotoverhaal) en bereiden dit voor.
- Ze maken hun eindproduct
- Ze bedenken beoordelingscriteria voor het eindproduct.

EINDOPDRACHT(EN)/TERUGBLIK: LES 9

Vorbereiding: evt. een beoordelingsformulier maken op basis van de criteria in les 8.

Evt. overslaan: afsluiting (in plaats hiervan kun je de quiz 'Zinnige en onzinnige vragen over De kooi' doen. Je kunt ook een deel van deze les gebruiken als je tijd tekort komt in les 8).

- De leerlingen presenteren hun eindproduct.
- Ze bespreken wat ze geleerd hebben.
- Ze doen mee aan de quiz 'Zinnige en onzinnige vragen over De kooi'.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het verhaal is een mix van zakelijk lezen, fictie, spreken, kijken, luisteren, schrijven, woordenschat, taalbeschouwing en taalverzorging, zonder dat deze zaken expliciet benoemd worden.
- ✓ Het is een niet-realistisch, mysterieus verhaal in een realistische setting. De leerlingen kunnen zich met de hoofdpersoon identificeren en het niet-realistische biedt aanknopingspunten voor klassengesprekken.
- ✓ Symbolen en beeldtaal worden aangeboden in een logische, 'natuurlijke' context.
- ✓ PLOT26 gaat er niet van uit dat alle leerlingen wel weten hoe ze een filmpje moeten maken en uploaden, maar biedt daar concrete instructies voor.
- ✓ De lessenserie bevat een competitie-element, onder meer door de taaltests/games.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Inzien dat je de hele dag door leest
- ✓ Niveau van een tekst inschatten
- ✓ Eigen leesniveau inschatten
- ✓ Het verband tussen kennis en lezen (leesmotor)
- ✓ Vragen bij teksten beantwoorden
- ✓ Het verband tussen voorkennis en lezen (woordweb)
- ✓ Informatie uitwisselen over onderwerp van tekst
- ✓ Werken met het tekstgeraamte
- ✓ Een tekstendossier aanleggen
- ✓ Verschil tussen leesdoel en leesmanieren kennen
- ✓ Leesmanieren en leesstrategieën
- ✓ Argumenteren over tekstkeuze
- ✓ Reflecteren op eigen voortgang
- ✓ Met plezier lezen

Afsluiting: toets Lezen 1.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.
Print de vier teksten die de leerlingen op volgorde moeten leggen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen brengen hun leesactiviteiten van die dag in kaart.
- Ze leggen vier teksten op volgorde van makkelijk naar moeilijk.
- Ze bepalen criteria voor het niveau van teksten.
- Ze schatten hun eigen leesniveau in en bepalen wat je kunt doen om een betere lezer te worden.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken een woordweb over één van twee onderwerpen.
- Ze bepalen hun voorkennis over het onderwerp.
- Ze bekijken de animatie 'leesmotor' over het belang van lezen en hoe een betere lezer te worden.
- Ze beantwoorden vragen over een tekst naar keuze.

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 1 (herhaling leesmotor), 6 (onderwerpen opschrijven) en 7 (reflectie).

- De leerlingen maken een woordweb en ervaren het belang van voorkennis bij lezen.
- Ze bouwen hun voorkennis actief uit met filmpjes.
- Ze lezen een tekst op eigen niveau.
- Ze ervaren dat lezen makkelijker wordt als het onderwerp interessant is.
- Ze vullen het woordweb verder in.
- Ze onderzoeken hun eigen interesses.

LES 4

Vorbereiding: zorg voor vervangende teksten voor leerlingen die geen teksten bij zich hebben.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen wisselen informatie uit over een zelfgekozen onderwerp.
- Ze lezen zelf meegenomen teksten.
- Ze lezen elkaars teksten en beoordelen die op 'boeiendheid'.

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 1 (afbeeldingen bekijken), 2 (titel kiezen), 5 en 6 (tekstgeraamten maken en bespreken).

- De leerlingen bepalen het onderwerp van teksten op basis van beeld.
- Ze bekijken de animatie 'tekstgeraamte': titel, illustratie, inleiding, bron, tussenkopjes, tabel, begin en eind van een alinea.
- Ze oefenen de leesstrategie 'voorspellen' m.b.v. het tekstgeraamte.
- Ze markeren en maken zelf tekstgeraamten.

LES 6

Vorbereiding: bepaal of je de leerlingen een digitale of papieren tekstenmap laat aanleggen.

Evt. overslaan: opdracht 1 (herhaling tekstgeraamte), opdracht 3 (terugkijken) en opdracht 4 (beter lezen).

- De leerlingen bekijken de animatie 'tekstgeraamte' nog eens.
- Ze lezen een tekst naar keuze en beantwoorden vragen.
- Ze leggen een tekstendossier aan.
- Ze reflecteren op eigen vorderingen en groei.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

LES 7

Vorbereiding: zorg voor vervangende teksten voor leerlingen die geen teksten bij zich hebben.

Evt. overslaan: opdracht 1 (filmpje bekijken) en opdracht 4 (verwerkingsopdracht).

- De leerlingen herkennen de leesmanieren: ontspannend, zoekend, scannend, grondig en kritisch lezen.
- Ze bekijken de leesstrategie voorspellend lezen (in filmpje waarin iemand de strategie 'modelt' of doordat de docent die zelf modelt).
- Ze maken een verwerkingsopdracht bij een zelf gekozen tekst.

LES 8

Vorbereiding: zorg voor vervangende teksten voor leerlingen die geen teksten bij zich hebben.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bespreken zelf meegenomen teksten in groepen.
- Ze discussiëren over welke tekst het interessantst en het best op niveau is voor de klas.
- Ze bereiden een pleidooi voor de gekozen tekst voor en houden het pleidooi.
- Ze kiezen de interessantste en best passende tekst van de klas.
- Ze beantwoorden reflectievragen en doen de test 'Tussenstand Lezen'.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen lezen teksten die ze interessant vinden. Ze mogen zelf keuzes maken en eigen teksten meenemen.
- ✓ Leesplezier en nieuwsgierigheid ontwikkelen staan centraal.
- ✓ Leerlingen vinden zelf uit wat een tekst moeilijk maakt en ze bepalen criteria voor tekstniveau (en dat kunnen ze ook!).
- ✓ Ze verwerven inzicht in lezen en het leesproces door de animaties 'leesmotor' en 'tekstgeraamte'.
- ✓ Ze krijgen inzicht in hun eigen interesses, hun eigen leesniveau en in hun eigen groei.
- ✓ Er is een competitie-element, onder meer door elkaars teksten een cijfer te geven en de beste tekst van de klas te kiezen

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Inzien dat je de hele dag door leest
- ✓ Niveau van een tekst inschatten
- ✓ Eigen leesniveau inschatten
- ✓ Het verband tussen kennis en lezen (leesmotor)
- ✓ Vragen bij teksten beantwoorden
- ✓ Het verband tussen voorkennis en lezen (woordweb)
- ✓ Informatie uitwisselen over onderwerp van tekst
- ✓ Werken met het tekstgeraamte
- ✓ Een tekstendossier aanleggen
- ✓ Verschil tussen leesdoel en leesmanieren kennen
- ✓ Leesmanieren en leesstrategieën
- ✓ Argumenteren over tekstkeuze
- ✓ Reflecteren op eigen voortgang
- ✓ Met plezier lezen

Afsluiting: toets Lezen 1.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Print de vier teksten die de leerlingen op volgorde moeten leggen.

Evt. overslaan: opdracht 4 (eigen tekstniveau).

- *De leerlingen brengen hun leesactiviteiten van die dag in kaart.*
- *Ze bepalen criteria voor het niveau van teksten.*
- *Ze leggen vier teksten op volgorde van makkelijk naar moeilijk.*
- *Ze schatten hun eigen leesniveau in en bepalen wat je kunt doen om een betere lezer te worden.*

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen maken een woordweb over twee onderwerpen.*
- *Ze lezen twee teksten over het onderwerp.*
- *Ze bepalen hun voorkennis over het onderwerp.*
- *Ze beantwoorden vragen over een tekst naar keuze.*
- *Ze beantwoorden vragen over hun gekozen tekst.*

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *Ze bekijken de animatie 'leesmotor' over het belang van lezen en hoe een betere lezer te worden.*
- *Ze onderzoeken hoe de leesmotor werkt.*
- *Ze ervaren dat lezen makkelijker wordt als het onderwerp interessant is.*

LES 4

Vorbereiding: bepaal hoe je de presentaties van het leesonderzoek gaat organiseren.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen bespreken hun onderzoeksresultaten over leesmotor met elkaar.*
- *Ze presenteren de uitkomst van hun onderzoek over de leesmotor.*
- *Ze gaan zich verdiepen in een tekst over lezen en vragen beantwoorden.*

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 4 (tekstgeraamten maken en bespreken).

- *De leerlingen bedenken op basis van welke criteria zij bepalen of het onderwerp van een tekst voor hen interessant is.*
- *Ze bekijken op basis van een tekst welk onderdeel de beste informatie bevat over het onderwerp van de tekst.*
- *Ze bekijken de animatie 'tekstgeraamte': titel, illustratie, inleiding, bron, tussenkopjes, tabel, begin en eind van een alinea.*
- *Ze oefenen de leesstrategie 'voorspellen' m.b.v. het tekstgeraamte en maken zelf twee tekstgeraamten.*

LES 6

Vorbereiding: bepaal of je de leerlingen een digitale of papieren tekstenmap laat aanleggen.

Evt. overslaan: –

- *Ze lezen een tekst naar keuze en beantwoorden vragen.*
- *Ze leggen een tekstendossier aan.*
- *Ze reflecteren op eigen vorderingen en groei.*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

LES 7

Vorbereiding: zorg voor vervangende teksten voor leerlingen die geen teksten bij zich hebben.

Evt. overslaan: opdracht 1 (filmpje bekijken) en opdracht 4 (verwerkingsopdracht).

- *De leerlingen herkennen de leesmanieren: ontspannend, zoekend, scannend, grondig en kritisch lezen.*
- *Ze bekijken de leesstrategie voorspellend lezen (in filmpje waarin iemand de strategie 'modelt' of doordat de docent die zelf modelt).*
- *Ze maken een verwerkingsopdracht bij een zelf gekozen tekst.*

LES 8

Vorbereiding: zorg voor vervangende teksten voor leerlingen die geen teksten bij zich hebben.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen bespreken zelf meegenomen teksten in groepen.*
- *Ze discussiëren over welke tekst het interessantst en het best op niveau is voor de klas.*
- *Ze bereiden een pleidooi voor de gekozen tekst voor en houden het pleidooi.*
- *Ze kiezen de interessantste en best passende tekst van de klas.*
- *Ze beantwoorden reflectievragen en doen de test 'Tussenstand Lezen'.*
- *Ze kiezen een opdracht over 'werken met woorden'.*

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen lezen teksten die ze interessant vinden. Ze mogen zelf keuzes maken en eigen teksten meenemen.
- ✓ Leesplezier en nieuwsgierigheid ontwikkelen staan centraal.
- ✓ Leerlingen vinden zelf uit wat een tekst moeilijk maakt en ze bepalen criteria voor tekstniveau (en dat kunnen ze ook!).
- ✓ Ze verwerven inzicht in lezen en het leesproces door de animaties 'leesmotor' en 'tekstgeraamte'.
- ✓ Ze krijgen inzicht in hun eigen interesses, hun eigen leesniveau en in hun eigen groei.
- ✓ Er is een competitie-element, onder meer door elkaars teksten een cijfer te geven en de beste tekst van de klas te kiezen.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Fictie lezen
- ✓ Een stamboom maken
- ✓ Emotionele relaties herkennen en verschuivingen daarin benoemen
- ✓ De gebeurtenissen en personages beschrijven in de vorm van een collage
- ✓ Feedback geven en ontvangen
- ✓ Je inleven in personages
- ✓ Het einde van een verhaal interpreteren
- ✓ Het einde van een verhaal uitbeelden
- ✓ Reflecteren op de eigen leeservaring en -beleving
- ✓ Een product maken op basis van informatie uit het verhaal (extra)
- ✓ Een verhaal splitsen in logische eenheden (extra)
- ✓ Een leesdagboek bijhouden (extra)

Afsluiting: het einde van het verhaal uitbeelden.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Aan het begin van de cursus is het raadzaam de lesbeschrijving door te nemen en het boek te lezen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen hoofdstuk 1 en 2 van het boek.
- Ze leren personages kennen en vullen een stamboom voor deze personages in.
- Ze maken een transfer naar hun eigen leven door een stamboom van hun eigen familie te maken.

LES 2

Vorbereiding: de uitleg over familierelaties, liefdesrelaties en emotionele relaties voorbereiden.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen hoofdstuk 3, 4 en 5 van het boek.
- Ze maken de veranderingen in de emotionele relaties tussen de personages zichtbaar.
- De leerlingen zoeken een foto die past bij hun beeld van opi Kas.

LES 3

Vorbereiding: benodigdheden voor de collage op papier: karton, tijdschriften, lijm, schaar en gekleurd papier.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken een collage.
- Ze presenteren hun collage en geven elkaar op een goede manier feedback.
- Ze lezen hoofdstuk 6 en 7 van het boek.
- Ze herkennen en beschrijven een verhaal binnen een verhaal (extra).

LES 4

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 2 (weersbeschrijvingen) en opdracht 4 (stamboom bespreken; kan ook aan het begin van de volgende les gedaan worden).

- De leerlingen lezen hoofdstuk 8, 9, 10 en 11.
- Ze lezen weersbeschrijvingen in het boek en maken er een tekening van.
- Ze vullen hun stamboom aan met nieuwe personages.

EINDOPDRACHT(EN): LES 5 + 6

Vorbereiding: het is raadzaam de opdrachtenkaartjes van opdracht 2 in les 6 vooraf door te nemen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen hoofdstuk 12 en 13 van het boek.
- Ze lezen het eind van het verhaal nog eens.
- Ze maken een uitwerking van het einde in een creatieve vorm (verhaal, dans, toneel, enz.).
- Ze presenteren hun uitwerking van het einde.
- Ze gaan in groepjes aan de slag met opdrachtenkaartjes over het boek (vragen beantwoorden, tekenen, uitbeelden enz.).

EXTRA: LES 7 (NIET BIJ VMBO-K en -B)

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken het survivalhandboek waar de hoofdpersoon (Twan) van het boek steeds mee bezig is.
- Ze verdelen het verhaal in drie delen en bedenken bij elk deel een beeld (in de breedste zin van het woord).

EXTRA: LES 8 (NIET BIJ VMBO-K en -B)

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken een woordweb over het woord 'leesdagboek' en bedenken waarom je een leesdagboek maakt.
- Ze maken een leesdagboek. (Deze opdracht is voor elk boek te gebruiken.)
- Ze bespreken het boek en het leesdagboek met elkaar.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Deze serie is gestoeld op de visie van Aidan Chambers, bij wie leesbeleving op nummer één staat.
- ✓ Leesplezier en het begrijpen van boeken vormen het fundament. De volgende stappen (vormvragen en analyseren) kunnen hieruit volgen.
- ✓ Leerlingen lezen een heel boek i.p.v. een kort fragment: gevoel van afronding en succes.
- ✓ De eindopdracht biedt heel veel keuzevrijheid: elke leerling vindt een 'haakje'.
- ✓ Het boek *De regels van drie* heeft in 2014 de Woutertje Pieterse Prijs gewonnen.
- ✓ Het is een boek met diepgang dat leerlingen uit zichzelf misschien niet zouden kiezen, maar dat de leeshorizon verbreedt. Het boek heeft veel lagen, waardoor verdieping mogelijk is voor goede lezers op alle niveaus.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Fictie lezen
- ✓ Genres en thema's kennen en benoemen
- ✓ Vragen stellen over het verhaal: spanning, mysteries, relaties, tijd, plaats, sfeer
- ✓ Verhaalstructuur (situaties) herkennen en beschrijven
- ✓ Een verhaal-in-verhaal herkennen
- ✓ Symboliek van weerbeschrijvingen herkennen
- ✓ Verdiepen in personages (dilemma's herkennen)
- ✓ Het einde van een verhaal interpreteren
- ✓ Het einde van een verhaal uitbeelden
- ✓ Reflecteren op de eigen leeservaring en -beleving
- ✓ Een product maken op basis van informatie uit het verhaal
- ✓ Een verhaal splitsen in logische eenheden
- ✓ Een leesdagboek bijhouden (extra)

Afsluiting: het einde van het verhaal uitbeelden.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Aan het begin van de cursus is het raadzaam de lesbeschrijving door te nemen en het boek te lezen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen kiezen hun favoriete genres en thema's.
- De leerlingen lezen hoofdstuk 1 en 2 van het boek.
- Ze noteren vragen over spanning, relaties, tijd en sfeer uit de eerste twee hoofdstukken.
- Ze bespreken de antwoorden met elkaar.

LES 2

Vorbereiding: inventariseren welk soort vragen belangrijk zijn om het thema van het verhaal te doorgronden.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen hoofdstuk 3, 4 en 5 van het boek.
- Ze bedenken in welke categorie hun vragen over het verhaal thuishoren.
- De leerlingen bepalen het genre en het thema van het verhaal.
- De leerlingen zoeken een foto die past bij hun beeld van opa Kas.

LES 3

Vorbereiding: bedenk hoe je de foto's van opa laat bespreken.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bespreken de foto's van opa.
- Ze lezen hoofdstuk 6 en bespreken de 'oneerlijke' situaties met elkaar.
- Ze lezen hoofdstuk 7 van het boek.
- Ze herkennen het eerste en tweede verhaal-in-verhaal uit hoofdstuk 7 en maken de transfer naar hun eigen situatie.

LES 4

Vorbereiding: uitleggen dat een schrijver de gedachten van de ik-persoon in een boek kan laten zien (verschil tussen film en boek).

Evt. overslaan: opdracht 3 (weersbeschrijvingen).

- De leerlingen lezen hoofdstuk 8, 9, 10 en 11.
- Ze zoeken verschillende passages in het boek waaruit het dilemma van de personages blijkt.
- Ze lezen weersbeschrijvingen in het boek en zoeken nog meer voorbeelden daarvan.

EINDOPDRACHT(EN): LES 5 + 6

Vorbereiding: het is raadzaam de opdrachtenkaartjes van opdracht 2 in les 6 vooraf door te nemen.

Evt. overslaan: evt. opdracht 5 van les 6.

- De leerlingen lezen hoofdstuk 12 en 13 van het boek.
- Ze lezen het eind van het verhaal nog eens.
- Ze maken een uitwerking van het einde in een creatieve vorm.
- Ze presenteren hun uitwerking van het einde.
- Ze gaan in groepjes aan de slag met opdrachtenkaartjes over het boek (vragen beantwoorden, tekenen, uitbeelden enz.).
- De leerlingen beantwoorden de vragen over genre en thema uit les 1.
- Ze reflecteren op het verhaal en de hele lessenserie.

EXTRA: LES 7

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken het survivalhandboek waar de hoofdpersoon (Twan) van het boek steeds mee bezig is.
- Ze verdelen het verhaal in drie delen en bedenken bij elk deel een beeld (in de breedste zin van het woord).

EXTRA: LES 8

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken een woordweb over het woord 'leesdagboek' en bedenken waarom je een leesdagboek maakt.
- Ze maken een leesdagboek. (Deze opdracht is voor elk boek te gebruiken.)
- Ze bespreken het boek en het leesdagboek met elkaar.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Deze serie is gestoeld op de visie van Aidan Chambers, bij wie leesbeleving op nummer één staat.
- ✓ Leesplezier en het begrijpen van boeken vormen het fundament. De volgende stappen (vormvragen en analyseren) kunnen hieruit volgen.
- ✓ Leerlingen lezen een heel boek i.p.v. een kort fragment: gevoel van afronding en succes.
- ✓ De eindopdracht biedt heel veel keuzevrijheid: elke leerling vindt een 'haakje'.
- ✓ Het boek *De regels van drie* heeft in 2014 de Woutertje Pieterse Prijs gewonnen.
- ✓ Het is een boek met diepgang dat leerlingen uit zichzelf misschien niet zouden kiezen, maar dat de leeshorizon verbreedt. Het boek heeft veel lagen, waardoor verdieping mogelijk is voor goede lezers op alle niveaus.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Fictie lezen
- ✓ Hoofd- en bijzaken onderscheiden
- ✓ Verslag uitbrengen
- ✓ Feedback geven en ontvangen
- ✓ Verschillende leesmanieren toepassen: zoekend en globaal lezen, en relaties tussen tekstdelen leggen
- ✓ Discussiëren volgens regels
- ✓ Lichaamstaal herkennen
- ✓ Aantekeningen maken
- ✓ Een zakelijke e-mail schrijven
- ✓ Tekst herschrijven op basis van feedback
- ✓ Kritisch lezen, informatie in teksten verwerken en interpreteren, en samenvatten
- ✓ Een presentatie voorbereiden en houden

Afsluiting: een reconstructie presenteren.

VERHAAL

Tim ziet in een park hoe een man een vrouw lastigvalt. Hij besluit de vrouw te hulp te schieten. Na een achtervolging wordt hij neergeslagen. Als hij weer bij komt, blijkt zijn leven op z'n kop te staan: de man die hij achtervolgde is vermoord en hij is verdachte nummer 1. Als er politie voor de deur staat, glipt hij weg en vlucht naar Caja, een oud-klasgenoot van hem. Caja gelooft in zijn onschuld en gaat uitzoeken wat er gebeurd is.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Achter in de lesbeschrijvingen staat per les welke informatie de leerlingen eruit kunnen halen.

Evt. overslaan: In deze lessenserie kunnen geen opdrachten overgeslagen worden.

- De leerlingen lezen een bericht en bekijken het bijbehorende filmpje.
- Ze lezen het verhaal Verdacht.

LES 2

Vorbereiding: als je zelf groepjes wilt maken, doe dit dan van tevoren.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken het bericht van Caja en maken aantekeningen.
- Ze maken groepen en verdelen de rollen (in vmbo-b geen rollen).
- Ze bekijken de eerste getuigenverklaring.

LES 3

Vorbereiding: computer of device met 'oortjes' is gewenst voor de getuigenfilmpjes.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken alle getuigenverklaringen en vullen een kijkformulier in.
- Ze trekken een conclusie over welke getuige liegt.

LES 4

Vorbereiding: computer of device is gewenst om de e-mail te schrijven. Bedenk van tevoren hoe je wilt dat de leerlingen de e-mail naar je sturen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken het bericht van Caja en maken aantekeningen.
- Ze schrijven een formele e-mail.
- Ze geven elkaar feedback en verwerken de ontvangen feedback in hun e-mail.

LES 5

Vorbereiding: zet het politiedossier zo kort mogelijk voor de les open of print het. Sluit de les af als de leerlingen het politiedossier hebben gelezen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken het bericht van Caja en maken aantekeningen.
- Ze lezen het complete politiedossier.
- Ze maken een taakverdeling.
- Ze maken een samenvatting.

LES 6

Vorbereiding: zorg dat alle leerlingen beschikken over een telefoon of device.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken het bericht van Caja en maken aantekeningen.
- Ze maken een reconstructie van de moord en bedenken het motief voor de moord.

EINDOPDRACHT(EN): LES 7 + 8

Vorbereiding: zorg dat alle leerlingen beschikken over een telefoon of device.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bereiden een presentatie voor.
- Ze houden een presentatie.
- Ze beoordelen elkaar.

TERUGBLIK: LES 9

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bespreken wat ze geleerd hebben.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het verhaal is een natuurlijke mix van zakelijk lezen, fictie, spreken, kijken, luisteren, schrijven, woordenschat en taalverzorging.
- ✓ Leerlingen vinden het verhaal heel spannend en gaan uit zichzelf extra werk verzetten om tot de oplossing te komen: samenvatten, tijdlijnen maken, mollenboekjes schrijven, 'stiekem' het politiedossier kopiëren om het thuis nog eens te kunnen lezen.
- ✓ De lessenserie bevat een competitie-element: een beloning (extra informatie) voor de groep die het eerst een goede formele e-mail heeft geschreven en natuurlijk het element: wie lost de moord het eerst op?
- ✓ Begeleiding, motivatie en instructie worden grotendeels gegeven door het personage Caja.
- ✓ Leerlingen moeten samenwerken om tot een goede oplossing te komen.
- ✓ Creatieve leerlingen komen volop aan hun trekken: ze maken stripverhalen, tekeningen, filmpjes, doen toneelstukken. Maar ook de minder creatieve leerlingen kunnen uitblinken.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Het belang van herschrijven
- ✓ Een goede spellingsattitude
- ✓ Kenmerken van een goede tekst
- ✓ Spelling van acht spellingsonderwerpen
- ✓ Werkwoordspelling
- ✓ WH-vragen stellen
- ✓ Het (be)schrijven van een ervaring
- ✓ Het geven en ontvangen van feedback
- ✓ Tekst beoordelen: inhoud, opbouw, zinsbouw, spelling
- ✓ Een tekst verbeteren
- ✓ Bestanden goed opslaan
- ✓ Hulpbronnen voor spelling en taal

Afsluiting: een informatieve tekst schrijven + toets Schrijven 1.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.

Evt. overslaan: opdracht 8 (terugkijken).

- *De leerlingen brengen schrijfactiviteiten van de afgelopen periode in kaart.*
- *Ze onderzoeken het belang van een goede spellingattitude en herschrijven.*
- *Ze herschrijven en schrijven een korte tekst.*
- *Ze formuleren kenmerken van een goede tekst.*

LES 2

Vorbereiding: deze les moet op een computer worden gedaan. Print eventueel de twee formulieren, ze staan ook achter in het leerlingenboek.

Evt. overslaan: opdracht 1 (filmpje).

- *De leerlingen bekijken een video over spelfouten.*
- *Ze schatten hun eigen spellingsniveau in.*
- *Ze maken een diagnostische toets voor acht spellingonderdelen.*
- *Ze bepalen hun score en reflecteren op hun niveau.*

LES 3

Vorbereiding: deze les moet op een computer worden gedaan. Leerlingen hebben de formulieren uit les 2 weer nodig.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen bekijken een video over spellingproblemen.*
- *Ze maken de spellingtoets in de app en stellen hun niveau bij de werkwoordspelling vast.*

LES 4

Vorbereiding: tekst schrijven is het handigst op de computer i.v.m. de nabespreking.

Evt. overslaan: opdracht 1 (filmpje uit De Kooi).

- *De leerlingen bekijken een video over een persoonlijke ervaring.*
- *Ze stellen elkaar WH-vragen (wie, wat, waar, wanneer, waarom, hoe).*
- *Ze vertellen over een persoonlijke ervaring.*
- *Ze schrijven een tekst over een eigen ervaring.*

LES 5

Vorbereitung: teksten van leerlingen (uit les 4) verzamelen t.b.v. bespreking.

Evt. overslaan: opdracht 1 (feedback), opdracht 3 (feedback geven) en opdracht 4 (feedback ontvangen).

- De leerlingen bespreken uitgebreid één tekst over een eigen ervaring.
- Ze bekijken een video over feedback geven en ontvangen.
- Ze beoordelen een tekst op inhoud, opbouw, zinsbouw en spelling.

LES 6

Vorbereitung: teksten van opdracht 3 en evt. het formulier van de kippenrace (= optioneel) kopiëren.

Evt. overslaan: opdracht 5 (foutloze teksten) en opdracht 7 (beter spellen).

- De leerlingen verbeteren hun tekst uit les 4 en slaan bestanden goed op.
- Ze bepalen in welke teksten wel en geen fouten mogen zitten.
- Ze bepalen wat helpt om de spelvaardigheid te verbeteren.
- Ze bekijken een video over hulpbronnen voor spelling en taal.
- Optioneel: de kippenrace (spellingsproblemen oplossen in 5 minuten).

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ We besteden structureel aandacht aan feedback geven en ontvangen; we gaan er niet van uit dat leerlingen wel weten hoe ze dit moeten doen.
- ✓ We investeren in de leerling: als we leerlingen echt leren beoordelen en herschrijven (reviseren), scheelt dit op termijn heel veel nakijktijd voor de docent. Bovendien worden de schrijfproducten veel beter: schrijven = herschrijven.
- ✓ Er is veel aandacht voor spellingattitude en eigen verantwoordelijkheid van de leerlingen.
- ✓ Spelling wordt op een natuurlijke manier in de lessen verwerkt; impliciet en expliciet.
- ✓ Alle lessen staan in het teken van positieve schrijfervaringen: niet inzoomen op fouten, maar op wat goed gaat.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Het belang van herschrijven
- ✓ Een goede spellingsattitude
- ✓ Kenmerken van een goede tekst
- ✓ Spelling van acht spellingsonderwerpen
- ✓ Werkwoordspelling
- ✓ WH-vragen stellen
- ✓ Het (be)schrijven van een ervaring
- ✓ Het geven en ontvangen van feedback
- ✓ Tekst beoordelen: inhoud, opbouw, zinsbouw, spelling
- ✓ Een tekst verbeteren
- ✓ Bestanden goed opslaan
- ✓ Hulpbronnen voor spelling en taal
- ✓ Een informatieve tekst schrijven en verbeteren

Afsluiting: een informatieve tekst schrijven + toets Schrijven 1.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.

Evt. overslaan: opdracht 7 (vragen beantwoorden).

- *De leerlingen brengen schrijfactiviteiten van de afgelopen periode in kaart.*
- *Ze onderzoeken het belang van een goede spellingattitude en herschrijven/reviseren.*
- *Ze herschrijven een korte tekst (zinsbouw).*
- *Ze formuleren kenmerken van een goede tekst.*

LES 2

Vorbereiding: deze les moet op een computer worden gedaan. Print eventueel de twee formulieren, ze staan ook achter in het leerlingboek.

Evt. overslaan: opdracht 1 (filmpje).

- *De leerlingen bekijken een video over spelfouten.*
- *Ze schatten hun eigen spellingsniveau in.*
- *Ze maken een diagnostische toets voor acht spellingonderdelen.*
- *Ze bepalen hun score en reflecteren op hun niveau.*

LES 3

Vorbereiding: deze les moet op een computer worden gedaan. Leerlingen hebben de formulieren uit les 2 weer nodig.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen bekijken een video over spellingproblemen.*
- *Ze maken de spellingtoets in de app en stellen hun niveau bij werkwoordspelling vast.*

LES 4

Vorbereiding: tekst schrijven is het handigst op de computer i.v.m. de nabespreking.

Evt. overslaan: opdracht 1 (filmpje uit De Kooi).

- *De leerlingen bekijken een video over een persoonlijke ervaring.*
- *Ze stellen elkaar WH-vragen (wie, wat, waar, wanneer, waarom, hoe).*
- *Ze vertellen over een persoonlijke ervaring.*
- *Ze schrijven een tekst over een eigen ervaring.*

LES 5

Vorbereitung: teksten van leerlingen (uit les 4) verzamelen t.b.v. bespreking.

Evt. overslaan: opdracht 1 (feedback), opdracht 3 (feedback geven) en opdracht 4 (feedback ontvangen).

- De leerlingen bespreken uitgebreid één tekst over een eigen ervaring.
- Ze bekijken een video over feedback geven en ontvangen.
- Ze beoordelen een tekst op inhoud, opbouw, zinsbouw en spelling.

LES 6

Vorbereitung: teksten van opdracht 3 en evt. het formulier van de kippenrace (= optioneel) kopiëren.

Evt. overslaan: opdracht 5 (foutloze teksten) en opdracht 7 (beter spellen).

- De leerlingen verbeteren hun tekst uit les 4 en slaan bestanden goed op.
- Ze bepalen in welke teksten wel en geen fouten mogen zitten.
- Ze bepalen wat helpt om de spelvaardigheid te verbeteren.
- Ze bekijken een video over hulpbronnen voor spelling en taal.
- Optioneel: de kippenrace (spellingsproblemen oplossen in 5 minuten).

EINDOPDRACHT(EN): LES 7 + 8

Vorbereitung: schrijfschema printen.

Evt. overslaan: je kunt overwegen om de cursus te splitsen en les 7 en 8 in een later stadium te doen. Je kunt leerlingen ook na les 7 hun definitieve tekst laten inleveren.

- De leerlingen maken de eindopdracht: een tekst schrijven over de lessen Nederlands.
- Ze bedenken hierbij WH-vragen, vullen een schrijfschema en schrijven een eerste versie.
- Ze kiezen de beste tekst per groep. Ze geven en ontvangen feedback.
- Ze prijzen hun eigen tekst aan en kiezen de beste tekst van de klas.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ We besteden structureel aandacht aan feedback geven en ontvangen; we gaan er niet van uit dat leerlingen wel weten hoe ze dit moeten doen.
- ✓ We investeren in de leerling: als we leerlingen echt leren beoordelen en herschrijven (reviseren), scheelt dit op termijn heel veel nakijktijd voor de docent. Bovendien worden de schrijfproducten veel beter: schrijven = herschrijven.
- ✓ Er is veel aandacht voor spellingattitude en eigen verantwoordelijkheid van de leerlingen.
- ✓ Spelling wordt op een natuurlijke manier in de lessen verwerkt; impliciet en expliciet.
- ✓ Alle lessen staan in het teken van positieve schrijfervaringen: niet inzoomen op fouten, maar op wat goed gaat.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Verschillende woordsoorten
- ✓ Zelfstandige naamwoorden (concreet en abstract)
- ✓ Lidwoorden
- ✓ Bijvoeglijke naamwoorden
- ✓ Bijvoeglijke naamwoorden gebruiken en juist schrijven
- ✓ (Zelfstandige) werkwoorden
- ✓ Splitsbare werkwoorden
- ✓ Hulpwerkwoorden in verschillende soorten zinnen en verschillende vormen (pv en inf)
- ✓ Hulpwerkwoorden gebruiken

Afsluiting: bij elke les worden de peperopdrachten afgesloten met een of twee toepassingsopdrachten.

LESACTIVITEITEN*

LES 1: WOORDSOORTEN

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen ordenen woorden in categorieën, met behulp van kleuren in plaats van de namen van de woordsoorten.*
- *Ze maken zinnen met woorden uit verschillende categorieën.*
- *Ze doen de zelftest.*
- *Ze oefenen in de digitale leerlingomgeving.*
- *Ze lezen de samenvatting.*

LES 2: ZELFSTANDIG NAAMWOORD EN LIDWOORD

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen ontdekken aan de hand van foto's aanraakbare en niet-aanraakbare zelfstandige naamwoorden.*
- *Ze lezen de conclusie.*
- *Ze herkennen zelfstandige naamwoorden in verschillende tekstsoorten (nieuwsbericht, strip en puzzelzinnen).*
- *Ze herkennen de lidwoorden die bij zelfstandige naamwoorden horen.*
- *Ze doen de zelftest.*
- *Ze oefenen in de digitale leerlingomgeving.*

LES 3: BIJVOEGLIJK NAAMWOORD

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

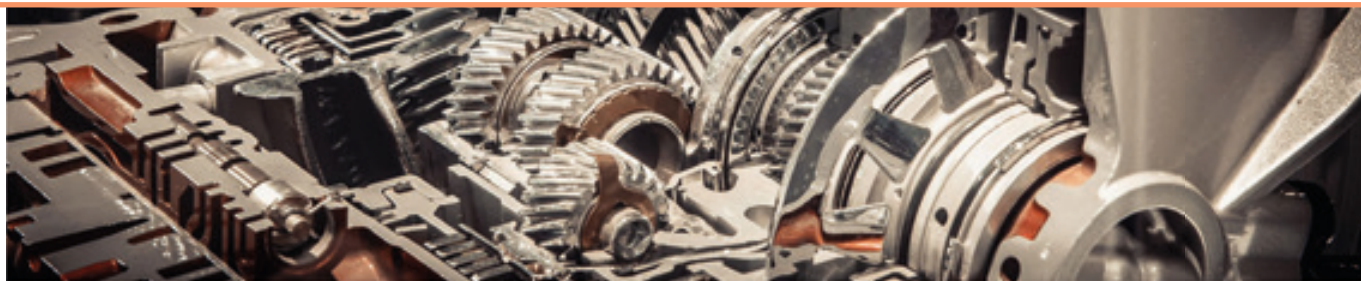
- *De leerlingen leren wat bijvoeglijke naamwoorden zijn aan de hand van profielwoorden.*
- *Ze maken zelf een profieltekst.*
- *Ze lezen de conclusie.*
- *Ze oefenen met de bijvoeglijke naamwoorden in verschillende tekstsoorten (reclame, producttekst en schooltekst).*
- *Ze doen de zelftest.*
- *Ze oefenen in de digitale leerlingomgeving.*

LES 4: (ZELFSTANDIG) WERKWOORD

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen maken in een filmpje over ijs kennis met verschillende werkwoorden.*
- *Ze leren wat zelfstandige werkwoorden zijn.*
- *Ze lezen de conclusie.*
- *Ze herkennen zelfstandige werkwoorden in verschillende zinnen en teksten.*
- *Ze doen de zelftest.*
- *Ze oefenen in de digitale leerlingomgeving.*

LES 5: HULPWERKWOORD

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen ontdekken aan de hand van film en beeld de functie van hulpwerkwoorden.*
- *Ze oefenen met hulpwerkwoorden.*
- *Ze lezen de conclusie.*
- *Ze herkennen hulpwerkwoorden en zelfstandige werkwoorden in verschillende teksten en zinnen.*
- *Ze doen de zelftest.*
- *Ze oefenen in de digitale leerlingomgeving.*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Grammatica 1 bestaat uit een serie lessen die leerlingen zelfstandig op hun device of in het Leerlingboek kunnen doorwerken.
- ✓ Er wordt veel gebruik gemaakt van filmpjes, dus een device of een digibord is nodig.
- ✓ De leerlingen krijgen inzicht in de functies van woordsoorten en zinsdelen.
- ✓ De opdrachten zijn voor de verschillende doelgroepen gelijk; differentiatie vindt plaats via zogenaamde peperopdrachten op drie niveaus, waarbij peper 1 herhaling van de basis is, peper 2 verbreding oplevert en peper 3 uitdaging.
- ✓ De lessen zijn opgebouwd volgens de vaste stappen: Onderzoeken – Conclusie – Oefenen – Toepassen.
 - **Onderzoeken:** vanuit een teaser (beeld, tekst of filmpje) gaan leerlingen via inductieve opdrachten op zoek naar het wezen van een zinsdeel of woordsoort.
 - **Conclusie:** theorie over het grammaticale onderwerp samengevat.
 - **Oefenen:** leerlingen oefenen met verschillende tekstsoorten; het grammaticale onderwerp van een les wordt gekoppeld aan eerdere grammaticale onderwerpen. Leerlingen maken vervolgens een 'test jezelf-opdracht'. Het resultaat van deze kleine diagnostische opdracht leidt tot gedifferentieerd oefenen op drie niveaus:
 - in 1-peperopdrachten wordt de basisstof herhaald;
 - in 2-peperopdrachten oefent de leerling het onderwerp in andere contexten;
 - in 3-peperopdrachten wordt de stof verdiept en wordt er vooruitgewezen naar komende, moeilijkere stof.
 - **Toepassen:** de peperopdrachten worden afgesloten met een of twee toepassingsopdrachten.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Leerlingen ontdekken wat ze weten over woordsoorten (1F)
- ✓ Oefenen en verdiepen: het lidwoord, het zelfstandig naamwoord, het bijvoeglijk naamwoord, zelfstandige werkwoorden en hulpwerkwoorden
- ✓ Grammaticale begrippen uit deze lessenserie toepassen bij het zelf maken van creatieve teksten
- ✓ Onderzoeken van en redeneren over woordsoorten m.b.v. de vormtest
- ✓ Onderzoeken van babytaal, neologismen en woordconstructies uit de spreektaal die in de mode zijn
- ✓ Kennismaken met onderzoeksvragen
- ✓ Een posterpresentatie maken en onderzoeksresultaten presenteren

Afsluiting: posterpresentatie / presentatie onderzoeksresultaten.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereitung: alle lessen van de lessenserie inplannen.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen maken de test jezelf. Dat kan online of op papier.*
- *Leerlingen maken de balans op: welke woordsoorten kennen ze al goed en welke hebben nog aandacht nodig?*
- *Leerlingen bepalen welke woordsoorten ze in les 2 gaan herhalen en welke ze gaan verdiepen.*

LES 2

Vorbereitung: deze les is alleen online (i.v.m. individuele keuze voor herhalen of verdiepen). Zorg ervoor dat leerlingen de opdrachten en de uitleg online kunnen maken/raadplegen. Bij het lijdend voorwerp zal de uitleg over 'rollen die het werkwoord uitdeelt' nieuw zijn voor alle leerlingen. Dat vraagt om wat extra aandacht van de leraar.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen raadplegen zelf de theorie (Toolbox) en werken aan herhalings-en/of verdiepingsopdrachten.*
- *In de verdieping passen de leerlingen grammatica toe in creatieve opdrachten.*

LES 3

Vorbereiding: verdiep jezelf even in de vormtest. Komt in de meeste methodes niet voor. Huiswerk t.b.v. les 4 is noodzakelijk voor het groepswerk in les 4.

Evt. overslaan: opdracht 11

- *De leerlingen lezen een fragment uit een Speld-artikel over niet-bestaande woorden.*
- *Ze analyseren onder meer de niet-bestaande woorden uit het artikeltje.*
- *Ze onderzoeken vormkenmerken van zelfstandige naamwoorden, bijvoeglijke naamwoorden en werkwoorden.*
- *Ze redeneren over woordsoorten en gebruiken daarbij de vormtest.*
- *Leerlingen vormen een groepje en maken een keus voor het onderzoeksonderwerp in les 4 en 5.*

LES 4

Vorbereiding: een device is nodig voor de instructies van de gekozen onderzoeksopdrachten. Huiswerk (gedaan onderzoek) is noodzakelijk voor deze les/het groepswerk. A3-vellen voor de posterpresentatie meenemen.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen onderzoeken in hun groepje drie onderzoeksvragen per onderwerp.*
- *Ze werken met bronnen (tekst, video) en met denkvragen bij deze bronnen.*
- *Ze verwerken hun eigen praktijkonderzoek.*
- *Ze maken een poster met onderzoeksresultaten en de antwoorden op de onderzoeksvragen.*

LES 5

Vorbereiding: denk na over de manier waarop je de presentatierondes organiseert. Zorg voor post-its. Geef leerlingen nog even tijd om wat zaken af te maken/in te richten.

Evt. overslaan: ronde 2

- *De leerlingen gebruiken de poster en vertellen over hun onderzoek en de resultaten ervan.*
- *Ze luisteren naar presentaties en stellen vragen over de resultaten van anderen.*
- *Leerlingen reageren via post-its op de verschillende onderzoeken.*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De leerlingen herhalen alleen die grammaticale onderwerpen die ze nog niet beheersen. Voor de andere onderwerpen werken ze aan verdieping.
- ✓ Leerlingen leren redeneren met grammaticale begrippen.
- ✓ De leerlingen doen zelf onderzoek naar taalkundige verschijnselen. Ze doen ook echt praktijkonderzoek en presenteren hun resultaten.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Fictie lezen
- ✓ Flapteksten analyseren
- ✓ Inzicht krijgen in perspectiefwisseling
- ✓ Je inleven in een personage
- ✓ Een voicemailbericht inspreken en beluisteren
- ✓ Aantekeningen maken en informatie ordenen
- ✓ Teksten globaal lezen en op basis daarvan een voorspelling doen
- ✓ Een keuze beargumenteren en presenteren
- ✓ Luisteren naar een instructie en een route op een plattegrond tekenen
- ✓ Een eindproduct presenteren

Afsluiting: een interview houden.

VERHAAL

Merel en Elsa zijn op schoolkamp en krijgen een geheimzinnige uitnodiging om naar een grot te komen. In de grot wachten hun klasgenoten John en Stijn hen op. De achtergebleven docenten en leerlingen zijn ongerust en ze doen aangifte van de vermissing. Intussen is Mo de meisjes achterna gegaan. Dan breekt er noodweer los en het groepje moet vluchten.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

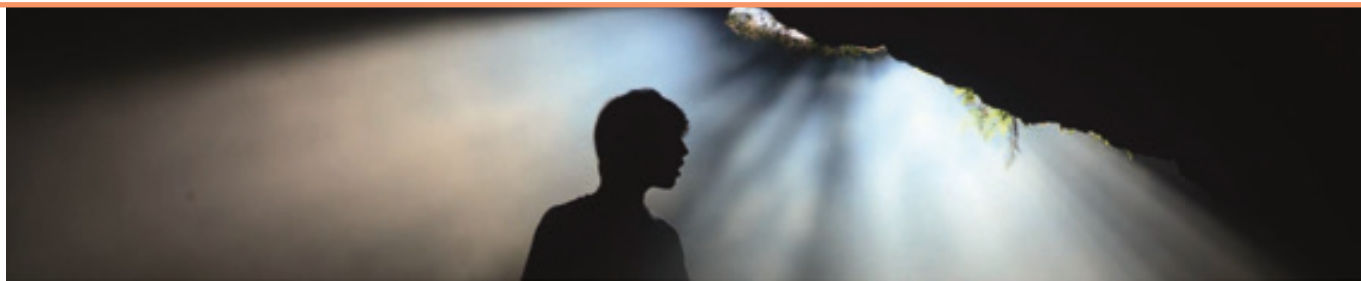
- De leerlingen analyseren vier flapteksten.
- Ze lezen de flaptekst van Alert en lezen deel 1 van het verhaal.

LES 2

Vorbereiding: Print de getuigenverklaringen en bedenk hoe je de leerlingen het voicemailbericht laat maken.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 2 van het verhaal.
- Ze bekijken video-opnames van een politiebureau en schrijven een alertbericht.
- Ze lezen zeven verschillende getuigenverklaringen en leven zich in het personage in.
- Ze verwerken de informatie uit hun tekst in een voicemailbericht (vorbereiding).

LES 3

Vorbereitung: Bedenk hoe je de leerlingen het voicemailbericht laat presenteren.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen spreken hun boodschap in.
- Ze maken aantekeningen bij de andere boodschappen.
- Ze maken op basis van de voicemailberichten een tijdslijn van de gebeurtenissen.

LES 4

Vorbereitung: de teksten zo nodig printen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 3 van het verhaal.
- Ze lezen drie teksten en bekijken welke het best bij het verhaal past.
- Ze lezen deel 4 van het verhaal en bekijken een video-animatie.
- Ze controleren of hun inschatting (welke tekst past bij het verhaal) klopte.

LES 5

Vorbereitung: Print de plattegrond van de grot.

Evt. overslaan: Opdracht 7 (route tekenen)

- De leerlingen lezen deel 5 van het verhaal.
- Ze verplaatsen zich in de hoofdpersonen en bespreken met elkaar wat zij zouden doen.
- Ze presenteren hun keuze en hun argumenten voor de klas.
- Ze tekenen de route op een plattegrond.

LES 6

Vorbereitung: Bedenk hoe de leerlingen het interview maken: schriftelijk of via een filmpje.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 6 van het verhaal.
- Ze lezen de flapttekst van Alert nog een keer en bedenken zelf het einde van het verhaal.
- Ze kiezen een eindopdracht: een gesproken of gefilmd interview.

EINDOPDRACHT: LES 7

Vorbereitung: Print het slotverhaal.

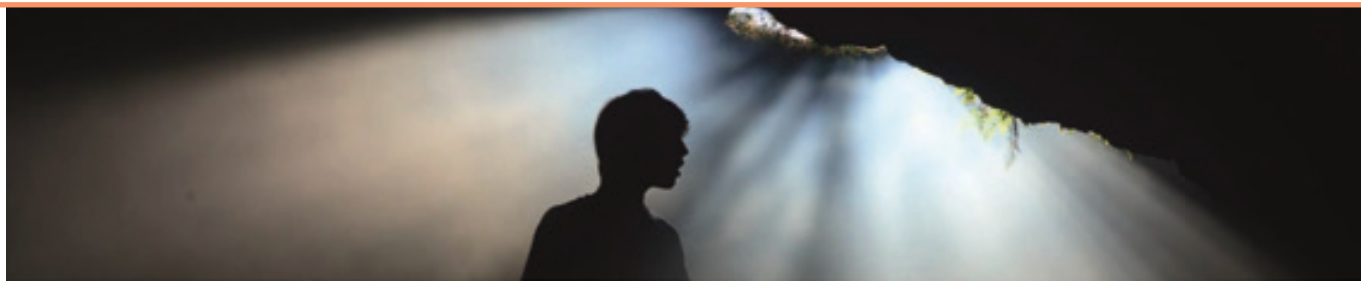
Evt. overslaan: –

- De leerlingen presenteren hun interview.
- Ze lezen deel 7 van het verhaal.
- Ze bespreken wat ze geleerd hebben.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen leren te argumenteren, te luisteren, instructies op te volgen, te lezen, te schrijven en elkaar feedback te geven in een natuurlijke context.
- ✓ Er wordt gewerkt met verschillende rollen: leerlingen moeten vanuit hun eigen rol informatie verstrekken aan de andere leerlingen. Door deze verschillende invalshoeken leren leerlingen informatie te combineren, verbanden te leggen en hierdoor vallen puzzelstukjes op hun plek.
- ✓ De spanning zit niet alleen in de vorm van omgeving (donkere grot) en gebeurtenissen (vermissing, ruzie, chantage), maar ook in de vorm van tijd- en perspectiefwisselingen en suggestieve beelden.
- ✓ Leerlingen duiken in een soort verhaal dat ze wel kennen uit het nieuws, boeken en films, maar nu zijn ze zélf onderdeel van het verhaal.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Fictie lezen
- ✓ Flapteksten analyseren
- ✓ Inzicht krijgen in perspectiefwisseling
- ✓ Je inleven in een personage
- ✓ Een voicemailbericht inspreken en beluisteren
- ✓ Aantekeningen maken en informatie ordenen
- ✓ Teksten globaal lezen en op basis daarvan een voorspelling doen
- ✓ Een keuze beargumenteren en presenteren
- ✓ Luisteren naar een instructie en een route tekenen
- ✓ Zelf het einde van het verhaal bedenken
- ✓ Een verhaal of nieuwsbericht schrijven
- ✓ Feedback geven en ontvangen
- ✓ Op basis van feedback een tekst verbeteren
- ✓ Een schrijfproduct presenteren en beoordelen

Afsluiting: een verhaal of nieuwsbericht schrijven, dat presenteren en beoordelen

VERHAAL

Merel en Elsa zijn op schoolkamp en krijgen een geheimzinnige uitnodiging om naar een grot te komen. In de grot wachten hun klasgenoten John en Stijn hen op. De achtergebleven docenten en leerlingen zijn ongerust en ze doen aangifte van de vermissing. Intussen is Mo de meisjes achterna gegaan. Dan breekt er noodweer los en het groepje moet vluchten.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

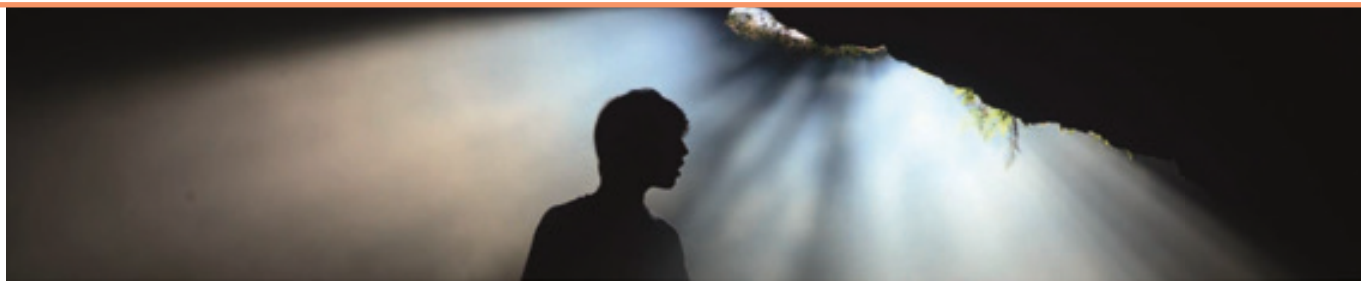
- *De leerlingen analyseren vier flapteksten.*
- *Ze lezen de flaptekst van Alert en lezen deel 1 van het verhaal.*

LES 2

Vorbereiding: Print de getuigenverklaringen en bedenk hoe je de leerlingen het voicemailbericht laat maken.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen lezen deel 2 van het verhaal.*
- *Ze bekijken video-opnames van een politiebureau en schrijven een alertbericht.*
- *Ze lezen getuigenverklaring (tien verschillende) en leven zich in het personage in.*
- *Ze verwerken de informatie uit hun tekst in een voicemailbericht (vorbereiding).*

LES 3

Vorbereitung: Bedenk hoe je de leerlingen het voicemailbericht laat presenteren.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen spreken hun boodschap in.
- Ze maken aantekeningen bij de andere boodschappen.
- Ze maken op basis van de voicemailberichten een tijdlijn van de gebeurtenissen.

LES 4

Vorbereitung: de teksten zo nodig printen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 3 van het verhaal.
- Ze lezen vier teksten en bekijken welke het best bij het verhaal past.
- Ze lezen deel 4 van het verhaal en bekijken een video-animatie.
- Ze controleren of hun inschatting (welke tekst past bij het verhaal) klopte.

LES 5

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 5 van het verhaal.
- Ze verplaatsen zich in de hoofdpersonen en bespreken met elkaar wat zij zouden doen.
- Ze presenteren hun keuze en hun argumenten voor de klas.

LES 6

Vorbereitung: zorg dat de leerlingen papier hebben waarop zij kunnen tekenen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 6 van het verhaal.
- Ze luisteren naar de ingesproken routebeschrijving en tekenen de route.
- Ze lezen de flaptekst van Alert nog een keer en bedenken zelf het einde van het verhaal.
- Ze kiezen een eindopdracht: het einde van het verhaal schrijven in de vorm van een verhaal of een nieuwsbericht.

EINDOPDRACHT(EN): LES 7 + 8

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bespreken de criteria voor de tekst.
- Ze schrijven het verhaal of het nieuwsbericht.
- Ze geven elkaar feedback en verbeteren hun tekst.
- Ze leveren de definitieve tekst in.

EINDOPDRACHT(EN)/TERUGBLIK: LES 9

Vorbereitung: Print het slotverhaal.

Evt. overslaan: –

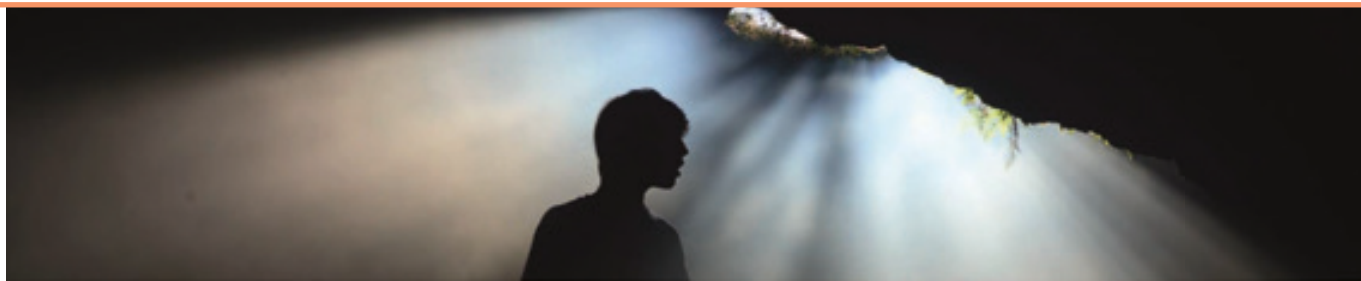
- De leerlingen presenteren hun definitieve tekst en beoordelen elkaars schrijfproduct.
- Ze lezen deel 7 van het verhaal.
- Ze bespreken wat ze geleerd hebben.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen leren te argumenteren, te luisteren, instructies op te volgen, te lezen, te schrijven en elkaar feedback te geven in een natuurlijke context.
- ✓ Er wordt gewerkt met verschillende rollen: leerlingen moeten vanuit hun eigen rol informatie verstrekken aan de andere leerlingen. Door deze verschillende invalshoeken leren leerlingen informatie te combineren, verbanden te leggen en hierdoor vallen puzzelstukjes op hun plek.
- ✓ De spanning zit niet alleen in de vorm van omgeving (donkere grot) en gebeurtenissen (vermissing, ruzie, chantage), maar ook in de vorm van tijd- en perspectiefwisselingen en suggestieve beelden.
- ✓ Leerlingen duiken in een soort verhaal dat ze wel kennen uit het nieuws, boeken en films, maar nu zijn ze zélf onderdeel van het verhaal.
- ✓ Leerlingen bepalen zelf hoe het verhaal afloopt. Ze denken na over de richting van het verhaal en schrijven zelf een einde.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Fictie lezen
- ✓ Flapteksten analyseren
- ✓ Inzicht krijgen in perspectiefwisseling
- ✓ Je inleven in een personage
- ✓ Een voicemailbericht inspreken en beluisteren
- ✓ Aantekeningen maken en informatie ordenen
- ✓ Teksten globaal lezen en op basis daarvan een voorspelling doen
- ✓ Een keuze beargumenteren en presenteren
- ✓ Luisteren naar een instructie en een route tekenen
- ✓ Zelf het einde van het verhaal bedenken
- ✓ Een eindopdracht/schrijfproduct schrijven
- ✓ Feedback geven en ontvangen
- ✓ Op basis van feedback een tekst verbeteren
- ✓ Een schrijfproduct presenteren en beoordelen

Afsluiting: een keuze maken uit verschillende eindopdrachten, die schrijven, presenteren en beoordelen.

VERHAAL

Merel en Elsa zijn op schoolkamp en krijgen een geheimzinnige uitnodiging om naar een grot te komen. In de grot wachten hun klasgenoten John en Stijn hen op. De achtergebleven docenten en leerlingen zijn ongerust en ze doen aangifte van de vermissing. Intussen is Mo de meisjes achternagegaan. Dan breekt er noodweer los en het groepje moet vluchten.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: Alle lessen van de lessenserie inplannen.

Evt. overslaan: –

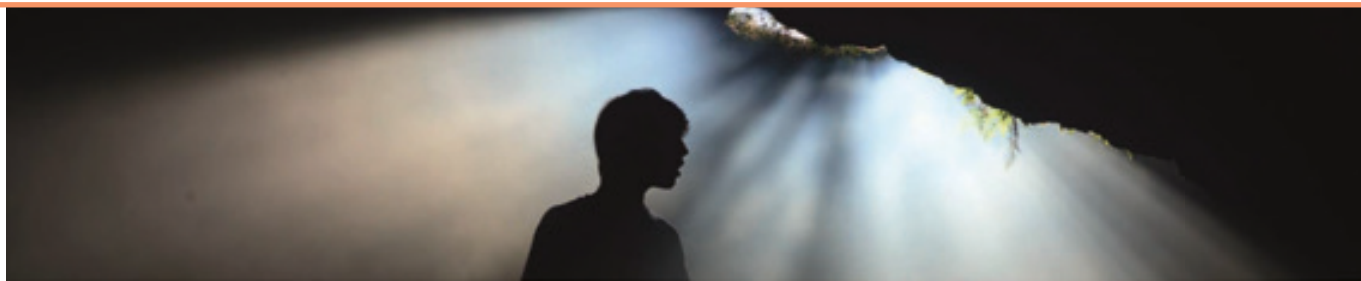
- *De leerlingen lezen een tekst over flapteksten.*
- *De leerlingen analyseren vier flapteksten.*
- *Ze lezen de flaptekst van Alert, lezen deel 1 van het verhaal en delen hun verwachtingen over het verhaal.*

LES 2

Vorbereiding: Print de getuigenverklaringen en bedenk hoe je de leerlingen het voicemailbericht laat maken.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen lezen deel 2 van het verhaal.*
- *Ze bekijken video-opnames van een politiebureau en schrijven een alertbericht.*
- *Ze lezen getuigenverklaring (tien verschillende) en leven zich in het personage in.*
- *Ze verwerken de informatie uit hun tekst in een voicemailbericht (vorbereiding).*

LES 3

Vorbereitung: bedenk hoe je de leerlingen het voicemailbericht laat presenteren.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen spreken hun boodschap in.
- Ze maken aantekeningen bij de andere boodschappen.
- Ze maken op basis van de voicemailberichten een tijdlijn van de gebeurtenissen.

LES 4

Vorbereitung: de teksten zo nodig printen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 3 van het verhaal.
- Ze lezen vier teksten en bekijken welke het best bij het verhaal past.
- Ze lezen deel 4 van het verhaal en bekijken een video-animatie.
- Ze controleren of hun inschatting (welke tekst past bij het verhaal) klopte.

LES 5

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 5 van het verhaal.
- Ze verplaatsen zich in de hoofdpersonen en bespreken met elkaar wat zij zouden doen.
- Ze presenteren hun keuze en hun argumenten voor de klas.

LES 6

Vorbereitung: zorg ervoor dat de leerlingen papier hebben waarop zij kunnen tekenen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 6 van het verhaal.
- Ze luisteren naar de ingesproken routebeschrijving en tekenen de route.
- Ze lezen de flaptekst van Alert nog een keer en vullen vragen in over de afloop van het verhaal.
- Ze kiezen een eindopdracht: het einde van het verhaal schrijven of gedachten vanuit het perspectief van een personage schrijven, een opiniestuk, nieuwsbericht of artikel schrijven, of een tijdlijn of strip maken.

EINDOPDRACHT(EN): LES 7 + 8

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bespreken de criteria voor de eindopdracht.
- Ze schrijven de eindopdracht(en).
- Ze geven elkaar feedback en verbeteren hun tekst.
- Ze leveren de definitieve eindopdracht in.

EINDOPDRACHT(EN)/TERUGBLIK: LES 9

Vorbereitung: Print het slotverhaal.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen presenteren hun definitieve eindopdracht en beoordelen elkaars schrijfproduct a.d.h.v. een beoordelingsformulier.
- Ze lezen deel 7 van het verhaal.
- Ze bespreken wat ze geleerd hebben.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen leren te argumenteren, te luisteren, instructies op te volgen, te lezen, te schrijven en elkaar feedback te geven in een natuurlijke context.
- ✓ Er wordt gewerkt met verschillende rollen: leerlingen moeten vanuit hun eigen rol informatie verstrekken aan de andere leerlingen. Door deze verschillende invalshoeken leren leerlingen informatie te combineren, verbanden te leggen en hierdoor vallen puzzelstukjes op hun plek.
- ✓ De spanning zit niet alleen in de vorm van omgeving (donkere grot) en gebeurtenissen (vermissing, ruzie, chantage), maar ook in de vorm van tijd- en perspectiefwisselingen en suggestieve beelden.
- ✓ Leerlingen duiken in een soort verhaal dat ze wel kennen uit het nieuws, boeken en films, maar nu zijn ze zélf onderdeel van het verhaal.
- ✓ Leerlingen bepalen zelf hoe het verhaal afloopt. Ze denken na over de richting van het verhaal en schrijven zelf een einde.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Eigen leesmotivatie en leesontwikkeling evalueren
- ✓ Verschillen tussen online teksten, pdf-teksten en papieren teksten benoemen
- ✓ Onderdelen en functies tekstgeraamte benoemen
- ✓ Eigen online vaardigheden benoemen
- ✓ Tekstgeraamte gebruiken
- ✓ Tien vaardigheden voor het lezen van online teksten benoemen
- ✓ Zoekend lezen en daarbij tekstgeraamte en leesstrategieën gebruiken
- ✓ De leesmotor toepassen op online teksten
- ✓ Leesstrategieën voor grondig lezen gebruiken
- ✓ Reflecteren op eigen leesontwikkeling
- ✓ Duo-lezen om een tekst goed te begrijpen
- ✓ Met plezier lezen
- ✓ Vragen bij een tekst beantwoorden

Afsluiting: toets Lezen 2.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.

Evt. overslaan: opdracht 5 (tekstgeraamte aanvullen).

- *De leerlingen doen een quiz over leesvaardigheid.*
- *Ze schatten in wat hun eigen leesniveau is.*
- *Ze zien het verband tussen het tekstgeraamte en navigatie en leren bij welke leesmanieren het tekstgeraamte steun kan geven.*
- *Ze vullen onderdelen van het tekstgeraamte in in een tekst.*

LES 2

Vorbereiding: print de teksten voor de leesrace; die zijn niet opgenomen in het leerlingenmateriaal.

Evt. overslaan: je kunt les 2 eventueel overslaan, maar dan moet je de strategieën voor zoekend lezen zelf uitleggen.

- *De leerlingen oefenen door middel van een autorace met zoekend lezen.*
- *Ze leren strategieën voor zoekend lezen.*
- *Ze gebruiken het tekstgeraamte bij zoekend lezen.*

LES 3

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: als je de leesrace (les 2) overslaat, moet je opdracht 1 (vraag grondig lezen) overslaan. Verder opdracht 3 (model filmpjes grondig lezen), opdracht 4 (verwerking opdracht 3) en opdracht 6 (reflectie). Als je opdracht 3 en 4 overslaat, kun je wel verwijzen naar de toolbox Grondig lezen.

- De leerlingen beantwoorden een lastige vraag over een tekst uit les 2.
- Ze bekijken een filmpje over leesstrategieën voor grondig lezen.
- Ze oefenen met duo-lezen, met een tekst naar keuze.
- Ze beantwoorden vragen over een tekst naar keuze.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

LES 4

Vorbereitung: zorg dat elke leerling een device heeft voor de online tekst. Zorg dat de tekst in printversie aanwezig is.

Evt. overslaan: opdracht 5 (eigen vaardigheid beoordelen).

- De leerlingen ontdekken kenmerken van teksten op papier, pdf en online.
- Ze ervaren de verschillen, overeenkomsten en de voor- en nadelen van deze verschijningsvormen.
- Ze maken kennis met tien vaardigheden voor online teksten lezen.
- Ze beantwoorden vragen over een online tekst naar keuze (niet in vmbo-b).

LES 5

Vorbereitung: zorg dat elke leerling een device heeft voor de online teksten.

Evt. overslaan: op opdracht 1 (herhaling leesmotor).

- De leerlingen leren dat de leesmotor ook geldt voor online teksten.
- Ze oefenen met de tien vaardigheden van online teksten lezen door het maken van keuzeopdrachten.
- Ze wisselen interessante websites uit.
- Ze beantwoorden reflectievragen en doen de test 'Tussenstand Lezen'.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De leerlingen krijgen inzicht in het proces van lezen: het gaat om 'de weg vinden' (= niet verdwalen) in teksten.
- ✓ De cursus bevat veel wedstrijd-elementen.
- ✓ Leerlingen leren strategieën voor grondig lezen, onder meer door 'duo-lezen' (samen lezen en elkaar vragen stellen over de tekst). Hierdoor ontstaat een echte interactie met de tekst.
- ✓ Bij grondig lezen wordt het verband gelegd tussen goed lezen en beter presteren.
- ✓ Er wordt expliciet aandacht besteed aan online lezen. Leerlingen ontdekken specifieke kenmerken van teksten: op papier, als pdf en webteksten en zien in dat het lezen van webteksten andere vaardigheden vereist.
- ✓ Leerlingen kunnen kiezen uit teksten, maar ook uit verschillende leesopdrachten. Zo houden ze plezier in lezen.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Eigen leesmotivatie en leesontwikkeling evalueren
- ✓ Onderdelen en functies tekstgeraamte benoemen
- ✓ Tekstgeraamte gebruiken
- ✓ Zoekend lezen en daarbij tekstgeraamte en leesstrategieën gebruiken
- ✓ Filmpje over grondig lezen maken voor de eindopdracht
- ✓ Vragen bij een tekst beantwoorden
- ✓ Verschillen tussen online teksten, pdf-teksten en papieren teksten benoemen
- ✓ Eigen online vaardigheden benoemen
- ✓ Tien vaardigheden voor het lezen van online teksten benoemen
- ✓ Reflecteren op eigen leesontwikkeling
- ✓ Met plezier lezen

Afsluiting: toets Lezen 2.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.

Evt. overslaan: opdracht 4 (tekstgeraamte aanvullen).

- *Ze schatten in wat hun eigen leesniveau is.*
- *Ze zien het verband tussen het tekstgeraamte en navigatie en leren bij welke leesmanieren het tekstgeraamte steun kan geven.*
- *Ze vullen onderdelen van het tekstgeraamte in een tekst in.*

LES 2

Vorbereiding: print de teksten voor de leesrace; die zijn niet opgenomen in het leerlingmateriaal.

Evt. overslaan: je kunt les 2 eventueel overslaan, maar dan moet je de strategieën voor zoekend lezen zelf uitleggen.

- *De leerlingen oefenen door middel van een autorace met zoekend lezen.*
- *Ze leren strategieën voor zoekend lezen.*
- *Ze gebruiken het tekstgeraamte bij zoekend lezen.*

LES 3

Vorbereiding: bedenk hoe je de eindopdracht gaat beoordelen.

Evt. overslaan: als je de leesrace (les 2) overslaat, kun je opdracht 2 (vraag grondig lezen) overslaan.

- *De leerlingen beantwoorden een lastige vraag over een tekst uit les 2.*
- *Ze kiezen de juiste strategieën voor grondig lezen.*
- *Ze beantwoorden vragen over een tekst naar keuze.*
- *Ze bekijken een filmpje over leesstrategieën voor grondig lezen.*
- *Ze maken een begin met een filmpje over grondig lezen voor de eindopdracht.*

LES 4

Vorbereitung: zorg ervoor dat elke leerling een device heeft voor de online tekst. Zorg ervoor dat de tekst in printversie aanwezig is.

Evt. overslaan: opdracht 4 (eigen vaardigheid beoordelen).

- De leerlingen ontdekken kenmerken van teksten op papier, pdf en online.
- Ze ervaren de verschillen, overeenkomsten en de voor- en nadelen van deze verschijningsvormen.
- Ze beantwoorden vragen over een artikel over online lezen.
- Ze maken kennis met tien vaardigheden voor online teksten lezen.
- Ze werken verder aan hun filmpje over grondig lezen voor de eindopdracht.

LES 5

Vorbereitung: zorg ervoor dat elke leerling een device heeft voor de online teksten.

Evt. overslaan: –

- Ze oefenen met de tien vaardigheden van online teksten lezen door het maken van keuzeopdrachten.
- Ze wisselen interessante websites uit.
- Ze maken hun filmpje over grondig lezen af voor de eindopdracht.
- Ze beantwoorden reflectievragen en doen de test 'Tussenstand Lezen'.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De leerlingen krijgen inzicht in het proces van lezen: het gaat om 'de weg vinden' (= niet verdwalen) in teksten.
- ✓ De cursus bevat veel wedstrijd-elementen.
- ✓ Leerlingen leren strategieën voor grondig lezen.
- ✓ Bij grondig lezen wordt het verband gelegd tussen goed lezen en beter presteren.
- ✓ De leerlingen worden uitgedaagd om een beter filmpje over grondig lezen te maken. Hierdoor verdiepen ze op een actieve manier hun kennis én vaardigheid van grondig lezen.
- ✓ Er wordt expliciet aandacht besteed aan online lezen. Leerlingen ontdekken specifieke kenmerken van teksten: op papier, als pdf en webteksten en zien in dat het lezen van webteksten andere vaardigheden vereist.
- ✓ Leerlingen kunnen kiezen uit teksten, maar ook uit verschillende leesopdrachten. Zo houden ze plezier in lezen.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Eigen schrijfactiviteiten benoemen
- ✓ Instructies (geschreven en gesproken) opvolgen
- ✓ Het belang van brainstormen en het onderwerp afbakenen
- ✓ De zes kenmerken van een goede tekst noemen
- ✓ Steekwoorden (deelonderwerpen) selecteren en in een logische volgorde (rode draad) zetten
- ✓ Spelfouten herkennen, benoemen en verbeteren
- ✓ Per steekwoord de belangrijkste boodschap noteren en een korte alinea schrijven
- ✓ Een definitieve versie van de tekst schrijven
- ✓ Feedback geven en ontvangen

Afsluiting: een minitijdschrift schrijven (bij de lesdocumenten van les 6 staat een beoordelingsformulier).

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.

Evt. overslaan: opdracht 1 (terugkijken), opdracht 5 (ideeën bespreken).

- *De leerlingen bedenken schrijfactiviteiten binnen en buiten het vak Nederlands.*
- *Ze halen hun kennis op van manieren om beter te schrijven.*
- *Ze kiezen een onderwerp, doel en publiek voor een minitijdschrift.*
- *Ze gaan informatie verzamelen en brainstormen.*

LES 2

Vorbereiding: Bedenk hoe de leerlingen informatie gaan zoeken.

Evt. overslaan: opdracht 1 (ideeën bespreken).

- *Leerlingen ordenen het brainstormmateriaal aan de hand van zes steekwoorden.*
- *Ze gaan op zoek naar meer informatie.*

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 2 (stappen in goede volgorde zetten), opdracht 7 (interviewvragen bespreken).

- *Leerlingen verzinnen een rode draad voor deze steekwoorden.*
- *Ze formuleren de belangrijkste boodschap per steekwoord.*
- *Ze geven en ontvangen feedback op hun voorlopige resultaten.*

LES 4

Vorbereiding: Bedenk of je leerlingen in Word of op papier laat werken.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen bekijken een filmpje over de lay-out van het tijdschrift (format).*
- *Ze denken na over de tekstopbouw per alinea.*
- *Ze schrijven de eerste versie van hun tekst.*

LES 5

Vorbereiding: Print de feedbackformulieren, omdat leerlingen dit aan hun tekst moeten nieten.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen geven, ontvangen en verwerken feedback.
- Eventueel leveren ze de herschreven versie van hun minitijdschrift in (voorlopige versie).

LES 6

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen herschrijven de tekst (spelfouten).
- Ze reflecteren op de eigen spellingsontwikkeling.
- Ze herkennen, benoemen en verbeteren spelfouten.
- Ze leveren hun definitieve minitijdschrift in.
- Ze reflecteren op de eigen ontwikkeling.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De leerlingen doorlopen de zes stappen van het hele schrijfproces, die ze in de komende cursussen (en verhalen) keer op keer herhalen.
- ✓ De leerlingen maken een product waar ze echt trots op kunnen zijn: niet alleen een tekst, maar ook een mooie vormgeving. Ze krijgen hierbij ondersteuning en begeleiding.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Eigen schrijfactiviteiten benoemen
- ✓ Het belang van brainstormen en het onderwerp afbakenen
- ✓ Steekwoorden (deelonderwerpen) selecteren en in een logische volgorde (rode draad) zetten
- ✓ Per steekwoord de belangrijkste boodschap noteren en een korte alinea schrijven
- ✓ Feedback geven en ontvangen
- ✓ Instructies (geschreven en gesproken) opvolgen
- ✓ De zes kenmerken van een goede tekst noemen
- ✓ Een schrijfplan volgen of maken
- ✓ Een interview voorbereiden met open en gesloten vragen
- ✓ Een kladtekst schrijven, met een duidelijke indeling in inleiding – kern – slot
- ✓ Teksten aan de hand van gegeven criteria beoordelen
- ✓ Eigen tekst herschrijven aan de hand van feedback
- ✓ Spelfouten herkennen, benoemen en verbeteren
- ✓ Een definitieve versie van de tekst schrijven

Afsluiting: een beschouwende tekst schrijven (bij de lesdocumenten van les 6 staat een beoordelingsformulier).

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.

In les 4 t/m 6 gaan de leerlingen veel schrijven. Ze kunnen dit het best in Word of in de schrijftool doen, omdat ze hun tekst steeds moeten herschrijven.

Evt. overslaan: opdracht 1 (terugkijken), opdracht 5 (ideeën bespreken).

- De leerlingen kijken terug op schrijfactiviteiten binnen en buiten het vak Nederlands.
- Ze kiezen een onderwerp voor een minitijdschrift en bakenen dit onderwerp af.
- Ze brainstormen op een manier naar keuze.

LES 2

Vorbereiding: print het format van het minitijdschrift; het staat niet in de printversie.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen ordenen hun brainstormmateriaal aan de hand van steekwoorden.
- Ze kiezen een rode draad (logische volgorde) voor deze steekwoorden.
- Ze noteren per steekwoord de belangrijkste boodschap.
- Ze schrijven per steekwoord een korte alinea.
- Ze geven elkaar feedback op het minitijdschrift.
- Ze leveren een verzorgd eindproduct af.

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 2 (stappen in goede volgorde zetten), opdracht 7 (interviewvragen bespreken).

- De leerlingen herhalen de kenmerken van een goede tekst.
- Ze ordenen de stappen in het schrijfproces.
- Ze kiezen zelf een route (veel of weinig sturing).
- Bij route X en Y: ze plannen zelfstandig het schrijfproces in.
- Ze brainstormen over verleden en toekomst van het eigen onderwerp.
- Ze bereiden een interview met (groot)ouders voor.
- Ze interviewen iemand (huiswerk).

LES 4

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen ordenen informatie, kiezen steekwoorden, bedenken een rode draad en maken een tekstopbouw.
- Ze schrijven de eerste versie van de tekst.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

LES 5

Vorbereiding: print de feedbackformulieren, omdat leerlingen dit aan hun tekst moeten nieten (formulier staat ook in de printversie).

Evt. overslaan: je kunt deze hele les overslaan, maar dan train je leerlingen niet in het geven en verwerken van feedback. Het scheelt ook nakijktijd, omdat de teksten door peerfeedback van een hoger niveau worden.

- De leerlingen voorzien teksten van klasgenoten van feedback aan de hand van een formulier.
- Ze schatten de feedback van leerlingen op de eigen tekst op waarde.
- Ze gebruiken waardevolle feedback om de tekst te herschrijven.

LES 6

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 1 t/m 4 (spelling oefenen).

- De leerlingen herschrijven de 'Ode aan Word' en duiden de boodschap hiervan.
- Ze herkennen, benoemen en verbeteren negen typen spelfouten.
- Ze schrijven de definitieve tekst en leveren een verzorgd eindproduct in.
- Ze reflecteren op hun eigen spellingsontwikkeling.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De leerlingen maken met schrijven de overgang van de eigen wereld naar de wereld van andere personen of andere tijden.
- ✓ De leerlingen kunnen niet alleen kiezen voor een eigen onderwerp, maar ook voor de mate van ondersteuning die ze nodig hebben. Er zijn drie expliciete leerroutes, die los staan van het niveau (k-kgt-hv). Een hv-leerling die schrijven lastig vindt, kan kiezen voor de leerroute met veel begeleiding. Een k-leerling die makkelijk schrijft, kiest de leerroute met weinig begeleiding.
- ✓ De leerlingen doorlopen de zes stappen van het hele schrijfproces, die ze in de komende cursussen (en verhalen) keer op keer herhalen.
- ✓ De leerlingen maken een product waar ze echt trots op kunnen zijn: niet alleen een tekst, maar ook een mooie vormgeving. Ze krijgen hierbij ondersteuning en begeleiding.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ De persoonsvorm in allerlei soorten zinnen
- ✓ Zinnen in de tegenwoordige tijd en in de verleden tijd
- ✓ De pv in het meervoud en in het enkelvoud
- ✓ Verschillende soorten zinnen verdelen in zinsdelen
- ✓ Het werkwoordelijk gezegde in allerlei soorten zinnen (enkelvoudige en samengestelde)
- ✓ Delen van splitsbare werkwoorden en 'te' en 'aan het' voor de infinitief horen ook bij het wg
- ✓ Het onderwerp op meerdere plaatsen in de zin
- ✓ Het onderwerp en de pv horen bij elkaar
- ✓ Het lijdend voorwerp in een zin
- ✓ Een werkwoord deelt rollen uit, zoals die van het lijdend voorwerp en het onderwerp

Afsluiting: bij elke les worden de peperopdrachten afgesloten met een of twee toepassingsopdrachten en aan het eind van les 5 is er een klassieke ontleedoefening

LESACTIVITEITEN*

LES 1: PERSOONSVORM

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen zien dat het werkwoord verandert onder invloed van tijd en aantal.*
- *Ze ontdekken in korte teksten en filmpjes hoe dat werkt.*
- *Ze lezen de conclusie.*
- *Ze oefenen met een schoolboektekst en een Wat als-filmpje.*
- *Ze doen de zelftest.*
- *Ze oefenen in de digitale leerlingomgeving.*

LES 2: ZINSDLEN

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen ontdekken dat de plaats van zinsdelen bepalend is voor de betekenis van de zin.*
- *Ze schuiven met zinsdelen in verschillende zinnen en krijgen inzicht in de bouwstenen van een zin.*
- *Ze lezen de conclusie.*
- *Ze oefenen met zinsdeelstrepen en maken steeds weer nieuwe en andere zinnen.*
- *Ze doen de zelftest.*
- *Ze oefenen in de digitale leerlingomgeving.*

LES 3: WERKWOORDELIJK GEZEGDE

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen starten met de persoonsvorm en zoeken werkwoorden in een filmpje.*
- *Ze maken nieuwe zinnen door tijden te veranderen en zinnen in het meervoud en enkelvoud te zetten.*
- *Ze lezen de conclusie.*
- *Ze oefenen met allerlei varianten van het wg (ook met splitsbare werkwoorden en met 'te' en 'aan het' voor de infinitief).*
- *Ze doen de zelftest.*
- *Ze oefenen in de digitale leerlingomgeving.*

LES 4: HET ONDERWERP

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen ontdekken aan de hand van hoofdpersonen van boeken het onderwerp als 'hoofdpersoon' van een zin.
- Ze lezen de conclusie.
- Ze oefenen met een flaptekst en ontdekken dat onderwerp en pv bij elkaar horen.
- Ze doen de zelftest.
- Ze oefenen in de digitale leerlingomgeving.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

LES 5: HET LIJDEND VOORWERP

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen ontdekken naast het onderwerp een tweede 'actor' in de zin: het lijdend voorwerp.
- Ze lezen de conclusie over het lijdend voorwerp.
- Ze onderzoeken welke werkwoorden altijd, soms of nooit een lijdend voorwerp bij zich hebben.
- Ze zien dat het werkwoord – als regisseur van de zin – rollen uitdeelt aan verschillende zinsdelen.
- Ze lezen de conclusie over de rollen.
- Ze oefenen met de rollen die een werkwoord kan uitdelen.
- Ze doen de zelftest.
- Ze oefenen in de digitale leerlingomgeving.
- Ze maken de slotopdracht: een klassieke ontleedoefening.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Grammatica 2 bestaat uit een serie lessen die leerlingen zelfstandig op hun device of in het leerlingboek kunnen doorwerken.
- ✓ Er wordt veel gebruik gemaakt van filmpjes, dus een device of een digibord is nodig.
- ✓ De leerlingen krijgen inzicht in de functies van woordsoorten en zinsdelen.
- ✓ De opdrachten zijn voor de verschillende doelgroepen gelijk; differentiatie vindt plaats via zogenaamde peperopdrachten op drie niveaus, waarbij peper 1 herhaling van de basis is, peper 2 verbreding oplevert en peper 3 uitdaging.
- ✓ De lessen zijn opgebouwd volgens de vaste stappen: Onderzoeken – Conclusie – Oefenen – Toepassen.
 - Onderzoeken: vanuit een teaser (beeld, tekst of filmpje) gaan leerlingen via inductieve opdrachten op zoek naar het wezen van een zinsdeel of woordsoort.
 - Conclusie: theorie over het grammaticale onderwerp samengevat.
 - Oefenen: leerlingen oefenen met verschillende tekstsoorten; het grammaticale onderwerp van een les wordt gekoppeld aan eerdere grammaticale onderwerpen. Leerlingen maken vervolgens een 'test jezelf-opdracht'. Het resultaat van deze kleine diagnostische opdracht leidt tot gedifferentieerd oefenen op drie niveaus:
 - in 1-peperopdrachten wordt de basisstof herhaald;
 - in 2-peperopdrachten oefent de leerling het onderwerp in andere contexten;
 - in 3-peperopdrachten wordt de stof verdiept en wordt er vooruitgewezen naar komende, moeilijkere stof.
 - Toepassen: de peperopdrachten worden afgesloten met een of twee toepassingsopdrachten.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Leerlingen ontdekken wat ze weten over zinsdelen (1F)
- ✓ Oefenen en verdiepen: de persoonsvorm, werkwoordelijk gezegde, onderwerp en lijdend voorwerp
- ✓ Grammaticale begrippen uit deze lessenserie toepassen door zinnen te analyseren
- ✓ Onderzoeken van en redeneren over ambigue zinnen en intuïnzinnen m.b.v. taalkundige tests.
- ✓ Teksten (zelfgekozen) vergelijken en 'grammaticaal analyseren'.
- ✓ Een doelgroep tekst schrijven over de moeilijkheidsgraad van teksten.

Afsluiting: tekst over moeilijkheidsgraad van teksten die qua woordgebruik gericht is op een zelf gekozen doelgroep.

LESACTIVITEITEN*

LES 1:

Vorbereitung: alle lessen van de lessenserie inplannen.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen maken de test jezelf. Dat kan online of op papier.*
- *Leerlingen maken de balans op: welke zinsdelen kennen ze al goed en welke hebben nog aandacht nodig?*
- *Leerlingen bepalen welke onderwerpen ze in les 2 gaan herhalen en welke ze gaan verdiepen.*

LES 2:

Vorbereitung: deze les is alleen online (i.v.m. individuele keuze voor herhalen of verdiepen). Zorg ervoor dat leerlingen de opdrachten en de uitleg online kunnen maken/raadplegen.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen raadplegen zelf de theorie (Toolbox) en werken aan herhalings-en/of verdiepingsopdrachten.*
- *In de verdieping passen de leerlingen grammatica toe door zinnen te analyseren.*

LES 3:

Vorbereitung: verdiep jezelf even in de *cleft sentence*.

Komt niet voor in andere methodes.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen analyseren ambigue zinnen en krantenkoppen en passen de zinsdeelproef toe.*
- *Ze leggen ambiguïteit in zinnen uit met de cleft sentence methode.*
- *Ze verdiepen zich in het verschil tussen letterlijk en figuurlijk.*
- *Ze bekijken het nut van de zinsdeelproef en de cleft sentence methode voor Engelse zinnen.*
- *Ze analyseren intuïnzinnen m.b.v. cleft sentences.*

LES 4:

Vorbereitung: aan het eind van de les groepen maken voor onderzoek in les 5. Huiswerk: meenemen van teksten (in 4-voud) door leerlingen is noodzakelijk voor les 5 en 6.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen verdiepen zich in jip-en-janneketaal en vergelijken die met taal in andere teksten.*
- *Leerlingen bedenken welke aspecten een rol spelen bij de moeilijkheidsgraad van teksten.*
- *Ze analyseren de moeilijkheidsgraad van een fragment uit een jeugdboek.*
- *Leerlingen vormen een groepje en kiezen tekstsoorten uit t.b.v. les 5.*

LES 5:

Vorbereitung: print onderzoeksformulieren uit: per groepje of per leerling.

Evt. overslaan: deel 1 van de eindopdracht.

- *Leerlingen beoordelen de moeilijkheidsgraad van meegebrachte teksten.*
- *Leerlingen leggen gekozen teksten voor aan buitenstaanders en vergelijken conclusies over de moeilijkheidsgraad met hun eigen conclusies.*
- *Leerlingen schrijven een doelgroepstekst over de moeilijkheidsgraad van teksten.*

LES 6:

Vorbereitung: ingeleverde teksten doornemen t.b.v. bespreking.

Evt. overslaan: –

- *Leerlingen beoordelen hun eigen teksten en teksten van hun groepsleden.*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De leerlingen herhalen alleen die grammaticale onderwerpen die ze nog niet beheersen. Voor de andere onderwerpen werken ze aan verdieping.
- ✓ Leerlingen leren redeneren met grammaticale begrippen en taalkundige methodes.
- ✓ De leerlingen doen zelf onderzoek naar de moeilijkheidsgraad van teksten. Ze doen ook echt praktijkonderzoek en verwerken de resultaten in een tekst: inhoud en vorm vallen samen.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Fictie lezen
- ✓ Kenmerken van vlogs
- ✓ Aantekeningen maken, discussiëren en vragen beantwoorden over een nieuwsuitzending
- ✓ Vlogs maken
- ✓ Feedback geven en ontvangen
- ✓ Beoordelen op betrouwbaarheid
- ✓ Een zakelijke e-mail schrijven
- ✓ Een plan voor verder onderzoek bedenken
- ✓ Het taalgebruik in een dagboekfragment analyseren en moderniseren
- ✓ Een gedicht schrijven en voorlezen
- ✓ Een interview voorbereiden en houden
- ✓ Een interview presenteren

Afsluiting: de tweede vlog die de leerlingen maken, kun je beoordelen met behulp van de rubric.

VERHAAL

Verzwegen gaat over de Tweede Wereldoorlog. De overgrootouders van Zep en Zora hebben in de oorlog een Joods meisje laten onderduiken in hun huis. Na een reportage van het nieuwsprogramma ShockNews, dat deze daad in twijfel trekt, gaan de leerlingen met Zep en Zora op onderzoek uit. En dan blijkt niet alles zo te zijn als dat het lijkt.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: tussen les 2 en 3 moeten de leerlingen een vlog maken. De ervaring leert dat de leerlingen hier meer dan één dag voor nodig hebben.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen bekijken de nieuwsuitzending van ShockNews over de uitreiking van de Gelderse Helden-medaille.*
- *Ze lezen deel 1 van het verhaal.*
- *Ze maken een vlog waarin zij vertellen wat er gebeurd is en wat de bedoeling is van hun vlog.*

LES 2

Vorbereiding: de leerlingen hebben een device nodig om elkaars vlogs te bekijken. Je kunt ook een (klassikale) werkvorm kiezen, waarbij je alleen een centraal scherm nodig hebt.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen bekijken elkaars vlogs en geven hier feedback op.*
- *De leerlingen bekijken de reacties op hun vlog.*
- *Ze lezen deel 2 van het verhaal.*
- *Ze bereiden een tweede vlog voor.*

LES 3

Vorbereiding: denk na hoe je de feedbackronde organiseert.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken de reacties op hun vlogs.
- Ze schrijven een zakelijke e-mail.
- Ze geven in groepjes feedback op de e-mail van klasgenoten.
- Ze verbeteren hun eigen e-mail van aanleiding van de ontvangen feedback.
- Ze bekijken een filmpje.

LES 4

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen zetten op een rijtje wat er ook alweer is gebeurd.
- Ze bekijken de reactie op de vlogpagina.
- Ze lezen deel 3 en 4 van het verhaal.
- Ze lezen een dagboekfragment en analyseren op taalgebruik.
- Ze herschrijven een deel van het dagboekfragment naar 'modern' taalgebruik.

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 5 (slot) van het verhaal, afgewisseld met dagboekfragmenten en vlogreacties.
- Ze bespreken de gebeurtenissen.
- Ze maken een gedicht over hun overgrootouders.

LES 6

Vorbereiding: denk na hoe de leerlingen hun eindopdracht maken.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen gedichten voor.
- Ze kijken naar een vervolgzending van ShockNews.
- Ze bereiden een interview voor waarin Zep en Zora vragen beantwoorden van Olivier Dekker.

EINDOPDRACHT/TERUGBLIK: LES 7

Vorbereiding: denk na over hoe je de leerlingen hun eindproduct laat presenteren en of je de presentatie beoordeelt.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen presenteren hun interview voor de klas.
- Ze bespreken wat ze geleerd hebben.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het verhaal is een natuurlijke mix van fictie, zakelijk lezen, spreken, kijken, luisteren, schrijven, woordenschat en taalverzorging.
- ✓ Het verhaal is geschreven door Martine Letterie, die gespecialiseerd is in (jeugd)boeken over de Tweede Wereldoorlog.
- ✓ Leerlingen verplaatsen zich in andere personen en andere tijden en ervaren het grijze gebied tussen 'goed' en 'fout'.
- ✓ Leerlingen onderzoeken veel bronnen, ook authentieke, en moeten voortdurend een afweging maken: is deze bron betrouwbaar en heeft deze bron waarde voor het onderzoek?
- ✓ Leerlingen moeten veel schrijven en elke schrijfactiviteit heeft direct nut: meer informatie en kennis vergaren.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Fictie lezen
- ✓ Kenmerken van vlogs
- ✓ Aantekeningen maken, discussiëren en vragen beantwoorden over een nieuwsuitzending en een overzicht van gebeurtenissen maken
- ✓ Vlogs maken
- ✓ Feedback geven en ontvangen
- ✓ Beoordelen op betrouwbaarheid
- ✓ Een zakelijke e-mail schrijven of gesprek opnemen
- ✓ Een plan voor verder onderzoek bedenken
- ✓ Vragen over de tekst beantwoorden en het taalgebruik in een dagboekfragment analyseren en moderniseren
- ✓ Een gedicht schrijven en voorlezen
- ✓ Een poster maken in de vorm van een infographic
- ✓ De poster/infographic presenteren

Afsluiting: de tweede vlog die de leerlingen maken, kun je beoordelen met behulp van de rubric.

VERHAAL

Verzwegen gaat over de Tweede Wereldoorlog. De overgrootouders van Zep en Zora hebben in de oorlog een Joods meisje laten onderduiken in hun huis. Na een reportage van het nieuwsprogramma ShockNews, dat deze daad in twijfel trekt, gaan de leerlingen met Zep en Zora op onderzoek uit. En dan blijkt niet alles zo te zijn als dat het lijkt.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: tussen les 2 en 3 moeten de leerlingen een vlog maken. De ervaring leert dat de leerlingen hier meer dan één dag voor nodig hebben.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen bekijken de nieuwsuitzending van ShockNews over de uitreiking van de Gelderse Helden-medaille.*
- *Ze lezen deel 1 van het verhaal.*
- *Ze maken een vlog waarin zij vertellen wat er gebeurd is en wat de bedoeling is van hun vlog.*
- *Ze maken een overzicht van de gebeurtenissen.*

LES 2

Vorbereiding: de leerlingen hebben een device nodig om elkaars vlogs te bekijken. Je kunt ook een (klassikale) werkvorm kiezen, waarbij je alleen een centraal scherm nodig hebt.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen bekijken elkaars vlog, geven hier feedback op a.d.h.v. een beoordelingsformulier.*
- *De leerlingen bekijken de reacties op hun vlog.*
- *Ze lezen deel 2 van het verhaal.*
- *Ze bereiden een tweede vlog voor.*
- *De leerlingen maken een beoordelingsformulier met criteria.*
- *Ze vullen het overzicht van de gebeurtenissen aan.*

LES 3

Vorbereiding: denk na hoe je de feedbackronde organiseert.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken de reacties op hun vlogs.
- Ze bedenken een manier om de opnames in handen te krijgen.
- Ze geven in groepjes feedback op de uitwerkingen van klasgenoten.
- Ze bekijken een filmpje.
- Ze vullen het overzicht van de gebeurtenissen aan.

LES 4

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen zetten op een rijtje wat er ook alweer is gebeurd.
- Ze bekijken de reactie op de vlogpagina.
- Ze lezen deel 3 en 4 van het verhaal.
- Ze lezen een dagboekfragment en analyseren op taalgebruik.
- Ze beantwoorden vragen herschrijven een deel van het dagboekfragment naar 'modern' taalgebruik.
- Ze vullen het overzicht van de gebeurtenissen aan.

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 5 (slot) van het verhaal, afgewisseld met dagboekfragmenten en vlogreacties.
- Ze bespreken de gebeurtenissen.
- Ze vullen het overzicht van de gebeurtenissen aan.
- Ze maken een gedicht over hun overgrootouders.

LES 6

Vorbereiding: denk na hoe de leerlingen hun eindopdracht maken.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen gedichten voor.
- Ze kijken naar een vervolgzending van ShockNews.
- Ze maken een poster in de vorm van een infographic over de gebeurtenissen uit het verhaal.

EINDOPDRACHT/TERUGBLIK: LES 7

Vorbereiding: denk na over hoe je de leerlingen hun eindproduct laat presenteren en of je de poster beoordeelt.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen presenteren hun poster voor de klas en geven elkaar feedback.
- Ze bespreken wat ze geleerd hebben.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het verhaal is een natuurlijke mix van fictie, zakelijk lezen, spreken, kijken, luisteren, schrijven, woordenschat en taalverzorging.
- ✓ Het verhaal is geschreven door Martine Letterie, die gespecialiseerd is in (jeugd)boeken over de Tweede Wereldoorlog.
- ✓ Leerlingen verplaatsen zich in andere personen en andere tijden en ervaren het grijze gebied tussen 'goed' en 'fout'.
- ✓ Leerlingen onderzoeken veel bronnen, ook authentieke, en moeten voortdurend een afweging maken: is deze bron betrouwbaar en heeft deze bron waarde voor het onderzoek?
- ✓ Leerlingen moeten veel schrijven en elke schrijfactiviteit heeft direct nut: meer informatie en kennis vergaren.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Aandachtig luisteren naar een voorgelezen fictietekst
- ✓ Met informatie uit het verhaal logisch beredeneren wie de dader kan zijn
- ✓ Zich verplaatsen in de schrijversrol en open plekken invullen in een verhaal
- ✓ Motieven bedenken op basis van het verhaal
- ✓ Zich inleven in personages en relaties
- ✓ Bevindingen presenteren in één minuut
- ✓ Eigen ervaringen koppelen aan leesactiviteit en personages
- ✓ Een verhaal afmaken in de lijn van het verhaal
- ✓ De belangrijkste gebeurtenissen in een verhaal onderscheiden
- ✓ Aandachtig kijken naar een filmpje

Afsluiting: slot van het verhaal schrijven

VERHAAL

De beste vriendin van Tess, Helena, wordt levenloos op het strand aangetroffen. De familie en de politie zijn in shock: wie zou de 17-jarige Helena hebben willen vermoorden? En waarom? De politie start een onderzoek. Tess begint haar eigen onderzoek en krijgt hulp van Tom, een klasgenoot die aan de boulevard woont waar Helena gevonden is. Er zijn verschillende sporen en Tess wordt zelf ook aangevallen. Maar ze gaat door.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen inplannen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 1 van het verhaal.
- Ze bedenken een zin voor een open plek.
- Ze bepalen wie de ik-persoon van het verhaal is.
- Ze schrijven alles wat ze weten over de ik-persoon op en verzinnen zelf ook innerlijke en uiterlijke kenmerken.
- Ze wijzen innerlijke en uiterlijke kenmerken toe aan een verbeelding van de ik-persoon (een paspop) en geven aan wat voor relatie zij hebben met deze persoon.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereiding: de leerlingen hebben zwart papier (of evt. wit of gekleurd) nodig.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 2 van het verhaal.
- Ze bedenken een zin voor een open plek.
- Ze passen hun verbeelding van de ik-persoon aan, aan de hand van nieuwe informatie.
- Ze beschrijven de rol van een bijfiguur in het verhaal.
- Ze verwerken de belangrijkste momenten en gebeurtenissen uit deel 2 in een stripverhaal.

LES 3

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 3 van het verhaal.
- Ze bedenken zinnen voor zes open plekken in het verhaal.
- Ze leven zich in in de personages en koppelen hun eigen ervaringen daaraan.

LES 4

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 4 van het verhaal.
- Ze bedenken welke informatie ze kunnen toevoegen aan deel 4.
- Ze passen eerder werk (les 1, les 2, les 3) aan op basis van deel 4.
- Ze brengen de verdachten van de moord op een zelf-gekozen manier in kaart en beargumenteren waarom de verdachten het wel of niet gedaan kunnen hebben.
- Iedere leerling bepaalt wie zijn hoofdverdachte is.
- Leerlingen bespreken in groepjes eventuele motieven en alibi's.
- Ze presenteren hun bevindingen in één minuut.

EINDOPDRACHT(EN): LES 5

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 5 van het verhaal.
- Ze bedenken een slot voor het verhaal en kiezen voor een open einde of een gesloten einde.
- Ze lezen het einde dat Eva Burgers, de schrijfster, heeft geschreven.
- Ze bekijken een filmpje waarin Eva Burgers vertelt over haar schrijffproces en de inhoud van het verhaal.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Eva Burgers heeft het verhaal *Windkracht 12* speciaal voor PLOT26 geschreven.
- ✓ Leerlingen mogen in de stoel van de schrijfster zitten.
- ✓ De creativiteit en de fantasie van de leerlingen worden geprikkeld door de opdrachten.
- ✓ Leerlingen leren op speelse wijze hoofdzaken en bijzaken te onderscheiden.
- ✓ Leerlingen verdiepen zich in uiterlijk, innerlijk en relaties tussen personages.
- ✓ Ze denken na over hun mogelijke relatie met de hoofdpersoon.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Het belang van het hebben van een grote en actieve woordenschat
- ✓ Reflecteren op het eigen leerproces
- ✓ Strategieën gebruiken

VOORBEREIDING

Voor deze lessenserie is het gewenst dat er een klassenprikbord is, bijvoorbeeld digitaal (Powerpoint, Prezi of Pinterest) of een 'fysiek' prikbord in de klas als je een eigen lokaal hebt. Hierop komen strategieën en uitkomsten te hangen. Daarnaast moeten de leerlingen een woordenschrift hebben, dat ze niet alleen deze cursus, maar ook tijdens de andere cursussen en verhalen aanvullen. Ook dit kan digitaal of fysiek.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: de vier teksten met percentage woorden zwart kopiëren. Wit tekenpapier of karton en stiften/ kleurpotloden klaarleggen voor opdracht 4.

Evt. overslaan: –

- Een quiz om achter het belang van een grote en actieve woordenschat te komen.
- Zelf werkvormen bedenken om de woordenschat te vergroten.
- Een tegeltjeswijsheid maken.
- Een klassenprikbord maken.

LES 2

Vorbereiding: kopiëren: tekst voor opdracht 1 en formulier Moeilijke woorden.

Evt. overslaan: –

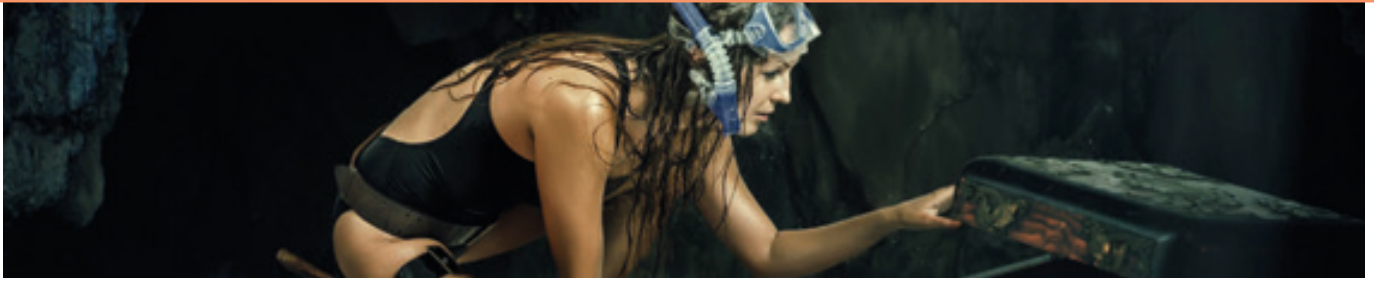
- Moeilijke woorden uit een tekst halen.
- Klassengesprek over strategieën.
- De strategie woorden schatten.
- De strategie overtreffende trap.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.

LES 3

Vorbereiding: kopiëren: formulier Woorden ordenen en leeg woordvierkant.

Evt. overslaan: –

- Klassengesprek over de toegevoegde waarde van het beeld bij een woord.
- Moeilijke woorden uit een tekst halen.
- De strategie het ordenen van woorden.
- De strategie woordvierkant.
- De strategie beeld (tattoo) toevoegen aan een woord.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.

LES 4

Vorbereitung: kopiëren: schooltaalwoordenlijst van SLO (opdr. 2-7) en kenmerkschema (opdr. 9).

Evt. overslaan: –

- Discussie over school- en vaktaalwoorden.
- Voorbeelden van school- en vaktaalwoorden.
- Een persoonlijke top 10 van schooltaalwoorden.
- Het schooltaalwoord van de klas.
- De strategie synoniem en antoniem.
- Moeilijke woorden uit verschillende vakmethodes.
- De strategie kenmerkschema.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.

LES 5

Vorbereitung: zorg voor leesboeken (voor als de leerlingen hun boek vergeten zijn) of een kopie van een kort verhaal.

Evt. overslaan: –

- Een boek of kort verhaal lezen.
- Moeilijke woorden uit een (fictie)tekst halen.
- De strategie synoniem en antoniem.
- De strategie delen van woorden.
- De strategie betekenis uit de context halen.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.

LES 6

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De strategie contextverhaal schrijven.
- De spelstrategieën kwartet, memory, mindmap, kruiswoordpuzzel en woordzoeker.
- De toetsstrategieën Kahoot, Trivia Crack, WRTS, Wie ben ik? en Overhoren New Style.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.
- Reflecteren op het eigen handelen.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het draait in deze lessenserie niet om 'woordjes stampen', maar om strategieën en attitude.
- ✓ Omdat in elke les andere strategieën centraal staan, kan de lessenserie ook gesplitst worden in twee of drie delen.
- ✓ Leerlingen worden geactiveerd en gemotiveerd om een woordenschrift bij te houden. Hier wordt in de cursussen en verhalen ook voortdurend op gewezen.
- ✓ De cursus bevat leuke en aantrekkelijke werk- en spelvormen.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Wel of geen klinkerbotsing
- ✓ Lange en korte klanken
- ✓ Van meer woorden één woord maken
- ✓ Wel of geen -n aan het eind van een woord
- ✓ Wel of geen hoofdletter
- ✓ Leestekens
- ✓ Klemtonen spellen
- ✓ Opzoekwoorden

Afsluiting: toetsing van spelling vindt plaats binnen de cursussen Schrijven, waar in de laatste les steeds specifiek aandacht voor het verbeteren van de eigen spelling in de zelfgeschreven tekst. De beoordelingsformulieren voor deze schrijfopdrachten bieden ruimte om de leerlingproducten hierop te beoordelen.

LESSENSERIE

Deze lessenserie zit iets anders in elkaar dan de andere lessenseries. Er is geen verschil tussen vmbo-b, -k, -gt en havo/vwo. De leerlingen werken op hun eigen niveau door het maken van de oefeningen en het beantwoorden van reflectievragen. Bij elke les hoort een toolbox met een samenvattende tekst, meer uitleg, voorbeelden of een verdiepende tekst.

Voor categorie 9 Werkwoordspelling is een aparte app ontwikkeld. Deze is te vinden in het startscherm van PLOT26.

LESACTIVITEITEN*

LES 1: Wel of geen klinkerbotsing

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Wel of geen trema in een woord (chaos, ruïne).
- Wel of geen verbindingsstreepje in samenstellingen.
- Wel of geen trema in afleidingen en vervoegingen.
- Meervoudsvormen op -ën.

LES 2: Lange en korte klanken

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Verkleinvormen.
- Meervoudsvormen op -s.
- De bezits-s.

LES 3: Van meer woorden één woord maken

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Woorden wel of niet aan elkaar schrijven.
- Wel of geen verbindingsstreepje in samenstellingen.
- Wel of geen tussen-n in samenstellingen.
- Wel of geen tussen-s in samenstellingen.
- Hetzelfde, dezelfde, eenzelfde aan elkaar.
- Voornaamwoordelijke bijwoorden aan elkaar.

LES 4: Wel of geen -n aan het eind van een woord

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Stoffelijke bijvoeglijke naamwoorden.
- Zelfstandig gebruik (bijvoorbeeld: alle/allen, oudste/oudsten).

LES 5: Wel of geen hoofdletter

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *Namen: persoonsnamen, topografische namen, merken.*
- *Feestdagen en hun afleidingen en samenstellingen.*
- *Religieuze woorden.*
- *Persoonsnamen: tussenvoegsels, dubbele achternaam.*

LES 6: Leestekens

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *Zinnen: hoofdletter en punt, vraagteken, uitroepeteken.*
- *Komma.*
- *Puntkomma.*
- *Dubbele punt.*
- *Leestekens bij citaten.*

LES 7: Klemtonen spellen

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *Een of één.*
- *Accenten bij homografe werkwoorden (bijvoorbeeld: vóórkomen/voorkómen).*

LES 8: Opzoekwoorden

Vorbereiding: bij deze les zijn printbare woordenlijsten beschikbaar. Bij opdracht 26 (dictee) is een tweede persoon (leerling, ouder) nodig.

Evt. overslaan: –

- *Leerwoorden/weetwoorden (etymologisch spelling-principe, onder andere leenwoorden, woorden met homofone klankparen).*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen werken individueel aan het spellingprobleem waar ze moeite mee hebben en volgen zelfstandig de lessen.
- ✓ PLOT26 gaat bij de uitleg van een spellingprobleem in eerste instantie uit van de leerling, niet van het spellingsysteem.
- ✓ Er is geen niveauaanduiding: kan een leerling al goed spellen, dan maakt hij of zij de les(sen) niet. Beheerst de leerling de stof niet voldoende, dan bepaalt hij of zij zelf hoe ver hij of zij gaat in het oefenen en leren.
- ✓ Binnen elke les is een opbouw in moeilijkheid, zeker voor de lagere niveaus is het niet de bedoeling tot het einde van de les te komen.
- ✓ Het doel is spellinggeweten en -bewustzijn te ontwikkelen. In combinatie met andere cursussen krijgt een leerling een goede spellingattitude.
- ✓ Bij spelling speelt woordbeeld een belangrijke rol. Er is geen betere manier om het woordbeeld op te slaan dan lezen, heel veel lezen. Lezen is de ruggengraat van PLOT26.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Deelnemen aan een klassengesprek en eigen mening ondersteunen m.b.v. argumenten
- ✓ Het belang van namen, betekenissen en reacties hierop
- ✓ Reflecteren op het eigen werk
- ✓ Delen van woorden combineren
- ✓ Tekst en beeld combineren
- ✓ Woorden, gebaren en gedrag bij speciale gebeurtenissen
- ✓ Discussiëren over taalsituaties
- ✓ Het belang van een passende vertelvorm
- ✓ Een gedicht voordragen
- ✓ Feedback geven

VOORAF

Je kunt deze cursus in delen aanbieden: les 1 en 2 gaan over betekenis en gevoel, les 3 en 4 gaan over woorden en gebeurtenissen, les 5 en 6 gaan over gedichten maken en verwerken, les 7 en 8 gaan over ritme en voordracht.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen voeren een klassengesprek over hoe vanzelfsprekend taal is.*
- *Ze vullen een naamformulier in over de eigen naam, straat, wijk, plaats, school en Nederland.*
- *Ze bekijken een gevoelslandkaart.*
- *Ze reflecteren in een groep op de landkaart.*
- *Ze zoeken een beeld van iets wat niet klopt.*

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen combineren delen van woorden waardoor er nieuwe woorden met verschillende betekenissen ontstaan.*
- *Ze maken een collage met tekst en beeld van de nieuwe woorden.*

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen bedenken welke woorden, gebaren en gedrag bij speciale gebeurtenissen horen.*
- *Ze husselen woorden en gedrag bij twee speciale gebeurtenissen.*
- *Ze observeren m.b.v. een formulier twee door elkaar gehusselde situaties van klasgenoten.*

LES 4

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen zoeken voorbeelden van humoristische taalsituaties.*
- *Ze discussiëren met klasgenoten over deze taalsituaties.*
- *Ze reflecteren op eigen beleving.*
- *Ze proberen verschillende vertelvormen bij een mop uit.*
- *Verkiezing beste moppenverteller van de klas.*

LES 5

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken een woordweb bij een gegeven onderwerp.
- Ze schrijven een gedicht bij een gegeven onderwerp.
- Ze maken bij dit gedicht een poster, met een passend beeld.

LES 6

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen beargumenteren welke gedichtenposter ze het mooist vinden.
- Ze zoeken bij een gedicht een ander passend gedicht.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

LES 7

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen voeren een klassengesprek over toon en ritme.
- Ze zoeken een tekst of gedicht met een duidelijke boodschap.
- Ze dragen zelf een gedicht goed voor.
- Ze geven feedback op de voordracht van een klasgenoot.
- Ze dragen zelf een gedicht voor op een volstrekt verkeerde manier.
- Ze voeren een klassengesprek over je goed uitdrukken met taal.

LES 8

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen voeren een klassengesprek over teksten die hen raken.
- Ze zoeken een voorbeeld van een goede en inspirerende voordracht.
- Ze dragen zelf een gedicht goed voor.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het gaat niet om 'gedichtenanalyse', maar om bijzonder taalgebruik.
- ✓ Leerlingen worden uitgedaagd vrij en associatief te denken over woorden, zinnen en teksten, ook in combinatie met beeld.
- ✓ De lessenserie bestaat uit acht lessen, te splitsen in vier series van twee lessen.
- ✓ Leerlingen leren zichzelf en elkaar beter kennen: wat raakt je? Wat spreekt je aan? Hoe praat je hierover?
- ✓ Er kan veel gelachen worden in de lessenserie, want humor (in taal) speelt een grote rol.
- ✓ Daarnaast is er aandacht voor taalgebruik en gedrag bij speciale gelegenheden.
- ✓ Leerlingen zijn op een speelse manier bezig met voordragen en voorlezen.

LESSTOF EN LESDOELEN

✓ Woordsoorten 1F:	✓ Zinsdelen 1F:
✓ werkwoord (hulp- en zelfstandig werkwoord)	✓ persoonsvorm
✓ zelfstandig naamwoord	✓ werkwoordelijk gezegde
✓ bijvoeglijk naamwoord	✓ onderwerp
	✓ lijdend voorwerp
	✓ samengestelde zin

Afsluiting: presentaties.

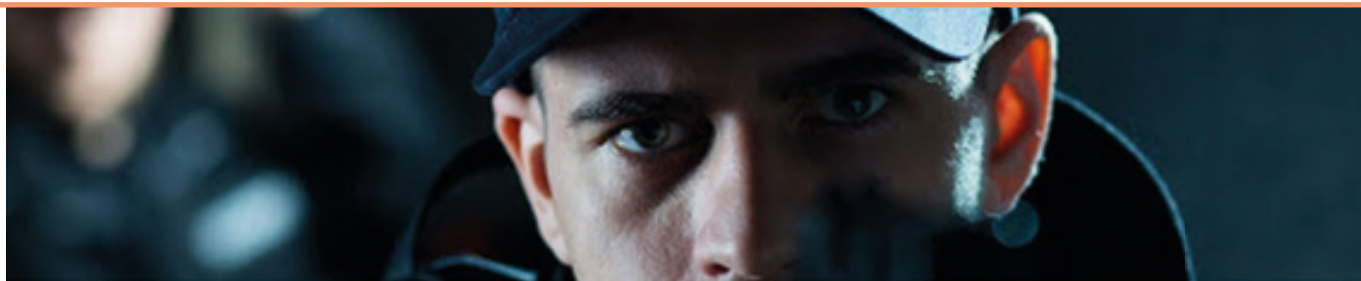
VERHAAL

Deze lessenserie zit iets anders in elkaar dan de andere lessenseries. Er is geen verschil tussen vmbo-b, -k, -gt en hv. In plaats daarvan doorlopen de leerlingen – op basis van een diagnostische toets – een eigen leerroute: project-X, -Y of -Z. Deze routes bieden maatwerk, maar de docent moet in de gaten houden welk project elke leerling doet en de goede lessen (X, Y of Z) klaarzetten.

Deze lessenserie moet op de computer worden gedaan. Eén computer per ca. vier leerlingen is wel een optie.

LESACTIVITEITEN*

Project-X	Project-Y	Project-Z
<p>Start:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Opfrisfilmpje</i> • <i>Test jezelf</i> 	<p>Start:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Opfrisfilmpje</i> • <i>Test jezelf</i> 	<p>Start:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Opfrisfilmpje</i> • <i>Test jezelf</i>
<p>LES 1: 5-O (five-O) Voorbereiding: kopieer de stappenplannen X1, X2 en X3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Keuze uit drie cases: X1 = filmpje, X2 = spel, X3 = lied.</i> • <i>Leerlingen gaan met een stappen plan zelfstandig (in groepjes) aan het werk.</i> 	<p>LES 1: 5-O (five-O) Voorbereiding: –</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Woordsoorten klassikaal.</i> 	<p>LES 1: 5-O (five-O) Voorbereiding: –</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Woordsoorten klassikaal.</i>

Project-X	Project-Y	Project-Z
<p>LES 2: Action! Voorbereiding: –</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zelfstandig doorwerken aan onderzoek.</i> 	<p>LES 2: Action! Voorbereiding: –</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zelfstandig oefenen met woordsoorten.</i> 	<p>LES 2: Action! Voorbereiding: zorg voor papier en stiften (vijf kleuren) voor Z1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Case Z1: afzetlint.</i> • <i>Case Z2: woordsoorten.</i>
<p>LES 3: BOLO Voorbereiding: –</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zelfstandig doorwerken aan onderzoek.</i> 	<p>LES 3: BOLO Voorbereiding: –</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zinsdelen klassikaal.</i> • <i>Zelfstandig oefenen met zinsdelen.</i> 	<p>LES 3: BOLO Voorbereiding: –</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zelfstandig oefenen met woordsoorten.</i>
<p>LES 4: CID Voorbereiding: –</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zelfstandig doorwerken aan onderzoek.</i> 	<p>LES 4: CID Voorbereiding: kopieer de stappenplannen Y1, Y2 en Y3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Keuze uit drie cases: Y1 = filmpje, Y2 = poster, Y3 = reclametekst.</i> • <i>Leerlingen starten hun onderzoek aan de hand van een stappenplan.</i> 	<p>LES 4: CID Voorbereiding: kopieer de knipbladen voor case Z3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zinsdelen klassikaal.</i> • <i>Zelfstandig oefenen met zinsdelen.</i>
<p>LES 5: File Voorbereiding: kopieer checklists presentaties.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Case afronden.</i> • <i>Presentatie voorbereiden.</i> 	<p>LES 5: File Voorbereiding: kopieer checklists presentaties.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zelfstandig werken aan case.</i> • <i>Presentatie voorbereiden.</i> 	<p>LES 5: File Voorbereiding: kopieer checklists presentaties.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Case Z3 = overeenkomst getal onderwerp - pv.</i> • <i>Presentatie voorbereiden.</i>
<p>LES 6: Turn over</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Presentaties alle groepen voor de hele klas</i> 	<p>LES 6: Turn over</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Presentaties alle groepen voor de hele klas</i> 	<p>LES 6: Turn over</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Presentaties alle groepen voor de hele klas</i>

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Alle leerlingen werken op hun eigen manier, op hun eigen niveau aan grammatica.
- ✓ Door groepswork en uitwisseling van kennis leren de leerlingen van elkaar.
- ✓ Grammatica wordt spannend door de onderzoekscasussen die leerlingen mogen doen.
- ✓ De grammaticacase is dé manier om leerlingen die aan het begin van de brugklas een volstrekt verschillend niveau hebben (kennis en inzicht) op min of meer hetzelfde niveau te krijgen, minimaal op 1F-niveau. Van daaruit kan verder gewerkt worden.
- ✓ Klassikale werkvormen worden afgewisseld met groepswork (zelfstandig en begeleid).
- ✓ Leerlingen worden uitgedaagd écht na te denken over grammatica.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Eigen luisterbeleving onder woorden brengen
- ✓ Brainstormen over een gegeven onderwerp
- ✓ Reflecteren op eigen associaties en handelen
- ✓ Een woordweb maken bij een gegeven onderwerp
- ✓ Een activiteitenplan opstellen
- ✓ Een activiteitenplan presenteren
- ✓ Plannen van klasgenoten beoordelen
- ✓ Feedback geven en ontvangen
- ✓ Eigen telefoonbeleving onder woorden brengen
- ✓ Tips over telefoneren geven
- ✓ Een formeel telefoongesprek voeren
- ✓ Bellen vergelijken met mailen
- ✓ Een activiteit voorbereiden
- ✓ Een plan bijstellen

Afsluiting: in les 5 kan het feest of de activiteit die in les 1-4 is voorbereid, daadwerkelijk uitgevoerd worden verder zijn er verschillende onderdelen waarvoor u een cijfer kunt geven.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereitung: alle lessen van de lessenserie inplannen. Het is raadzaam voor het begin van de cursus de lesbeschrijvingen goed door te nemen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen ervaren het belang van goed luisteren.
- Ze brainstormen aan de hand van afbeeldingen over feesten.
- Ze leggen hun eigen associaties uit.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken een woordweb bij een gegeven onderwerp.
- Ze stellen in tweetallen een eigen activiteitenplan op.
- Ze werken in viertallen het eigen activiteitenplan uit in een logboek.

LES 3

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen presenteren hun eigen activiteitenplan.
- Ze beoordelen presentaties van klasgenoten aan de hand van een beoordelingsformulier.
- Ze maken een top 3 met behulp van het formulier Juryrapport.
- Ze stemmen op het beste plan.

LES 4

Vorbereitung: bekijk de filmpjes vooraf.

Evt. overslaan: opdracht 4 en 5 (over de geschiedenis van de telefoon).

- De leerlingen maken een woordweb over telefoneren.
- Ze praten in groepen over hun belervaringen.
- Ze maken tiplijsten voor telefoongesprekken.
- Ze bekijken filmpjes over miscommunicatie.
- Ze reflecteren op de bekeken filmpjes.
- Ze oefenen met telefoneren door middel van rollenspellen.
- Ze vergelijken telefoneren met mailen.

LES 5

Vorbereiding: dit is een extra les, waarin het feest of de activiteit die in les 1-4 is voorbereid, daadwerkelijk uitgevoerd wordt.

Evt. overslaan: deze les is in zijn geheel over te slaan.

- *De leerlingen maken een draaiboek.*
- *Ze verdelen taken uit het draaiboek.*
- *Ze bereiden een telefoongesprek voor en bedenken argumenten voor hun plan.*
- *Ze voeren telefoongesprekken.*
- *Ze reflecteren op eigen handelen.*
- *Ze stellen het draaiboek bij naar aanleiding van de reflectie.*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De lessen bevatten aansprekende filmpjes over spreken en telefoneren.
- ✓ De leerlingen ervaren het verschil tussen actief (of geïnteresseerd) luisteren en passief (of ongeïnteresseerd) luisteren.
- ✓ De cursus biedt veel laagdrempelige spreekoefeningen, die leerlingen vaak niet eens als 'spreekvaardigheid' zullen ervaren.
- ✓ Het onderwerp (activiteit organiseren) is positief en kan echt uitgevoerd worden (nut en noodzaak).
- ✓ Er wordt expliciet en uitgebreid aandacht gegeven aan feedback geven, aan de hand van de toolbox. In de toolbox zitten ook voorbeeld filmpjes met wat een goede manier van feedback geven is en een minder goede manier.
- ✓ Er is ook aandacht voor 'telefoonangst' en de leerlingen geven elkaar tips over hoe je hier mee om kunt gaan.

Jaarplanning leerjaar 2

Dit is een voorbeeldplanning van de lessenseries in jaar 2 van PLOT26.

De verplichte stof uit het Referentiekader taal komt voor in:

- de lessenseries bij een verhaal (oranje)
- de lessenseries over vaardigheden (zwart).

Daarnaast is er vrije ruimte (blauw), die je naar eigen inzicht kunt invullen. Bijvoorbeeld met eigen lessen, maar ook met de extra lessenseries en aanvullende materialen van PLOT26.

Iedere lessenserie bestaat uit een aantal lessen - inhoudelijk afgeronde onderdelen. Het aantal uren per lessenserie voor de verschillende roosters is een inschatting. Alles hangt af van de tijd die je zelf aan de verschillende lessen wilt besteden.

- Lessenseries bij een verhaal
- Lessenseries over vaardigheden
- Vrije ruimte

* Alleen voor vmbo-gt en h/v

** Alleen voor vmbo-k/gt en h/v

Een voorbeeldplanning

	GEFIXT 7 lessen	Lezen 3 6 lessen	Schrijven 3 6 lessen	Vrije ruimte	Gramm. * 3 lessen	 7 (of 9) lessen	Fictie 2 6 lessen	Vrije ruimte	 7 lessen	Lezen 4 7 lessen	Schrijven 4 6 lessen	Gramm. * 4 4 lessen	 ** 4 lessen
50 min	Eindopdracht	Toets	Toets			Eindopdracht	Eindopdracht		Eindopdracht	Toets	Eindopdracht		Eindopdracht
60 min	7 lessen	6 lessen	6 lessen		3 lessen	7 (of 9) lessen	6 lessen		7 lessen	7 lessen	6 lessen	4 lessen	4 lessen
80 min	6 lessen	5 lessen	5 lessen		3 lessen	6 (of 7-8) lessen	5 lessen		6 lessen	6 lessen	5 lessen	3-4 lessen	3-4 lessen
	5 lessen	4 lessen	4 lessen		2 lessen	5 (of 6) lessen	4 lessen		5 lessen	5 lessen	4 lessen	3 lessen	3 lessen

Vrije ruimte

In te vullen naar eigen inzicht: met eigen lessen of de extra lessenseries en materialen van PLOT26:

Woordenschat

Spreken 2

Woordkunst

Poëzie: de achterkant van taal

Spelling

Blinkotheek

Fictie extra ▶ Windkracht 12

Spellingapps

Toetsing in PLOT26

Je kunt de lessenseries afsluiten met een toets of eindopdracht. Daarnaast kun je door het jaar heen gebruikmaken van de volgende referentietoetsen:

- Leesvaardigheid 3 en 4
- Schrijfvaardigheid 2
- Taalverzorging 3 en 4

Lesstofoverzicht jaar 2

	Gefixt	Lezen 3	Schrijven 3	Backstage	Fictie 2
Lezen	Artikelen en websites ▶ 2F	Informatieve teksten ▶ 2F	Tekstdoelen ▶ 2F	Stroomschema ▶ 2F	Verhaal lezen ▶ 2F
	Informatie ordenen ▶ 2F	Betogende teksten ▶ 2F	Tekstsoorten	E-mail ▶ 2F	
	Bron beoordelen ▶ 2F	Strategieën voor lezen ▶ 2F		Berichten ▶ 2F	
	Informatieve teksten ▶ 2F	Hoofdgedachte ▶ 2F		Artikelen ▶ 2F	
	Instructieve teksten ▶ 2F	Relaties tussen tekstdelen ▶ 2F		Informatie verzamelen ▶ 2F	
	Hoofdgedachte ▶ 2F	Bedoeling van tekstgedeeltes ▶ 2F		Vertaling beoordelen	
	Relaties in/tussen teksten ▶ 2F	Signaal- en verwijswoorden ▶ 2F			
	Teksten interpreteren	Tekstbegrip ▶ 2F			
	Hoofd- en bijzaken ▶ 2F	Teksten selecteren ▶ 2F			
	Beeldspraak ▶ 2F	Persoonlijk leesdoel			
	Eigen leesvaardigheid				
Schrijven en spelling	Zakelijke tekst ▶ 2F	Berichten ▶ 2F	Korte tekst ▶ 2F	E-mail ▶ 2F	Verwerkingsopdrachten
	Samenvatting ▶ 2F	Verwerkingsopdrachten	Toon en publiek ▶ 2F	Schrijfstijlen ▶ 2F	
	Vrij schrijven ▶ 2F		Wat is een goede tekst? ▶ 2F	Vragen beantwoorden ▶ 2F	
	Filmscript ▶ 2F		Tekstdoelen/tekstsoorten ▶ 2F	Vertaling schrijven	
	Informatie ordenen ▶ 2F		Instructieve tekst ▶ 2F		
	Inleiding, kern, slot ▶ 2F		Stappenplan schrijven ▶ 2F		
	Spelling 1F		Verbindingswoorden ▶ 3F		
	Beoordelingscriteria		Spelfouten herkennen 1F		
		Spellingsbewustzijn ▶ 2F			
Spreken/kijken/luisteren	Overleggen ▶ 2F	Signaalwoorden ▶ 2F	Filmfragmenten beoordelen	Overtuigen, debat ▶ 2F	Leesbeleving uitwisselen ▶ 2F
	Beargumenteren ▶ 2F	Verwijswoorden ▶ 3F	Eigen tekst vocaliseren	Pitchen ▶ 2F	
	Instructies begrijpen ▶ 2F			Een rol innemen	
	Verfilmde verhaal ▶ 2F			Video's bekijken ▶ 2F	
	TV-programma ▶ 2F				
Fictie	Scène verbeelden en verfilmen				Verhaal lezen ▶ 2F
	Situaties en verwickelingen beschrijven ▶ 2F				Situaties en verwickelingen ▶ 2F
	Realistisch - niet realistisch ▶ 2F				Hoofdpersoon en zijn beweegredenen ▶ 2F
	Chronologie ▶ 2F				Letterlijk en figuurlijk ▶ 2F
	Personages beschrijven ▶ 2F				

En in iedere lessenserie: spreekvaardigheid, woordenschat, woordraadstrategieën, spelling, samenwerken, zelfstandig werken, communiceren, afspraken maken, taken verdelen, creatief denken, probleem oplossen, plannen maken en bijstellen, informatievaardigheden, mediawijsheid, feedback geven en ontvangen, reflecteren op eigen voortgang.

Legenda

Lessenserie bij een verhaal

Lessenserie over vaardigheden

- 2F Op dit niveau aangeboden
- ▶ 2F Er wordt naar dit niveau toegewerkt
- ▶ 3F Er wordt naar dit niveau toegewerkt

Harde actie	Lezen 4	Schrijven 4	Onrust	Grammatica 3 en 4 (m.u.v. vmbo-b/k)
Scannend lezen 2F	Informatieve teksten 2F	Informatieve teksten 2F	Zakelijke brief ▶ 2F	Zie voor inhoud andere pagina
Grondig lezen 2F	Instructieve teksten 2F	Hoofdgedachte 2F	Reacties op een brief analyseren ▶ 2F	
Leesstrategieën 2F	Betogende teksten ▶ 2F	Relaties tussen tekstdelen ▶ 2F	Betogende teksten ▶ 2F	
Informatieve teksten 2F	Tekstopbouw ▶ 2F	Bedoeling van de schrijver ▶ 2F		
Instructieve teksten 2F	Tekstbegrip ▶ 2F	Informatie zoeken ▶ 2F		
Betogende teksten ▶ 2F	Objectief - subjectief ▶ 2F			
Onderzoek doen 2F	Feiten - meningen 2F			
Informatie op websites ▶ 2F	Soorten vragen			
E-mail ▶ 2F	Signaalwoorden ▶ 2F			
	Tekstverbanden ▶ 2F			
	Samenvatten ▶ 2F			
	Kritisch vragen stellen ▶ 2F			
	Eigen leesniveau			
Zakelijke e-mail ▶ 2F	Verwerkingsopdrachten	Sterk verhaal ▶ 2F	Zakelijke brief ▶ 2F	
Formulieren 2F	De kern van een tekst beschrijven ▶ 2F	Informatieve tekst ▶ 2F	Reacties op brief ▶ 2F	
Verslag maken ▶ 2F	Een tekst compleet maken ▶ 2F	Stappen bij schrijven ▶ 2F	Gebeurtenissen ▶ 2F	
Flyer, bericht of poster maken	Samenvatten ▶ 2F	Tekstsoorten en publiek ▶ 2F	Nieuwsbericht ▶ 2F	
Beoordelingscriteria		Opzet van een tekst	Betoog ▶ 2F	
Overtuigend schrijven ▶ 3F		Lay out aanbrenge		
Samenvatting maken ▶ 2F		Bronnen beoordelen ▶ 2F		
Spelling 2F		Inleiding en slot 2F		
		Werkwoordspelling 2F		
Verslag uitbrengen ▶ 2F	Verwerkingsopdrachten	Bronnen bespreken ▶ 2F	Betoog presenteren ▶ 2F	
Videoboodschap maken ▶ 2F	Vragen stellen ▶ 2F			
Oordeel verwoorden ▶ 2F	Klassengesprekken voeren 2F			
Overleggen 2F				
Doelgericht doorvragen ▶ 2F				
Juist register gebruiken ▶ 2F				
TV-programma's begrijpen ▶ 2F				
Details onderscheiden ▶ 2F				
Verhaal lezen 2F			Verhaal lezen 2F	
Personages beschrijven 2F				
Samenvatten ▶ 2F				

Met het interactieve leerdoelenoverzicht met informatie per les kun je eenvoudig keuzes maken: <https://blink.nl/nederlands/leerdoelen>
 Voor spelling en grammatica is er een apart overzicht.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Fictie en non-fictie lezen
- ✓ Informatie uit een film en een fictieverhaal halen
- ✓ Hoofd- en bijzaken onderscheiden
- ✓ Nieuwe bronnen verbinden met eerder verworven informatie
- ✓ Gebeurtenissen en informatie op een rijtje zetten en bepalen welke informatie ontbreekt
- ✓ Bepalen of bronnen relevante informatie bevatten
- ✓ Mondeling informatie uitwisselen
- ✓ Mondeling feedback geven en ontvangen
- ✓ Een vermissingsbericht schrijven
- ✓ Een filmscript schrijven
- ✓ Informatie over verschillende rollen lezen en een rol kiezen en voorbereiden
- ✓ Een scène uit een gekozen script verbeelden en daar een film van maken
- ✓ Filmpjes presenteren en beoordelen

Afsluiting: bepaal zelf welke opdrachten je laat inleveren. Leerlingen kunnen ook een portfolio maken van alle opdrachten. Bij de laatste les staat een beoordelingsformulier dat je ook voor tussenopdrachten kunt gebruiken.

VERHAAL

Walid en Jim wachten met hun voetbalteam op hun trainer, Farouk. Ze zijn verbaasd als hij niet op komt dagen: hij is er áltijd! Na de wedstrijd nemen Walid en Jim een kijkje bij Farouk thuis. De voordeur staat open en ze gaan naar binnen. Farouk is niet thuis, maar er lijkt wel iets gebeurd te zijn. Samen besluiten de jongens op zoek te gaan naar antwoorden. Via de tablet van Farouk ontdekken ze welke sites hij bezocht heeft: sites over voetbal, wapenhandel, drugs en gokken. Stukje bij beetje komen de jongens steeds meer te weten en maken ze kennis met de schimmige wereld van 'matchfixing'.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken de introductiefilm bij het verhaal.
- Ze lezen deel 1 van het verhaal Gefixt.
- Ze maken een overzicht van wat ze te weten zijn gekomen.

LES 2

Vorbereiding: een device of telefoon is noodzakelijk om uitgebreide websites te beoordelen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken de vervolgfilm.
- Ze bekijken welke websites Farouk heeft bezocht.
- Ze onderzoeken zelf de websites op de tablet; ze lezen artikelen en bekijken filmpjes.
- Ze bepalen welke websites wel/niet met het verhaal te maken hebben en over welk soort misdrijf het waarschijnlijk gaat.
- Ze bepalen welke websites relevant zijn voor verder onderzoek.

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bespreken wat ze weten over het soort misdrijf.
- Ze lezen deel 2 van het verhaal Gefixt.
- Ze bepalen aan de hand van voorbeelden de criteria voor een goed vermissingsbericht en schrijven drie tips op.
- Ze schrijven een vermissingsbericht.

LES 4

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bespreken de vermissingsberichten.
- Ze bekijken de vervolgfilm en beantwoorden vragen.
- Ze lezen deel 3 van het verhaal Gefixt.
- Ze zetten alle gebeurtenissen op een rij en ontdekken dat er één ontbrekende schakel is.

LES 5

Vorbereiding: de leerlingen werken in les 5 en 6 in groepjes. Als de leerlingen steeds in dezelfde groepjes werken, wordt de eindbeoordeling gemakkelijker.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen gaan in groepen beschrijven wat de ontbrekende schakel is.
- Ze schrijven een filmscript voor een scène die duidelijk moet maken wat het ontbrekende stukje is.

EINDOPDRACHT(EN): LES 6 + 7

Vorbereiding: wijs de leerlingen vooraf op het verfilmen zodat zij op tijd apparatuur kunnen regelen. Het advies is om les 6 in samenwerking met een dramadocent te doen. Zorg voor voldoende tijd tussen les 6 en les 7 zodat de leerlingen ruim de tijd hebben om de film op te nemen.

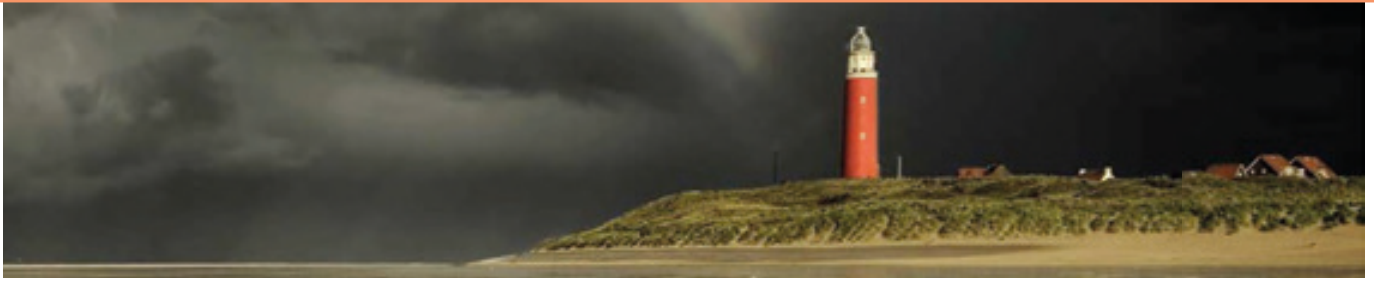
Evt. overslaan: –

- De leerlingen kiezen een script dat ze in groepjes gaan verfilmen.
- Ze verdelen de taken (regisseur, producent en twee acteurs) en bereiden hun rol voor met behulp van de toolbox.
- Ze nemen de scène op en maken er een filmpje van.
- Ze bekijken en beoordelen de films.
- Ze kijken terug en reflecteren op eigen functioneren en leeropbrengst.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het verhaal is mede geschreven door Eva Burgers. Eva is jeugdboekenschrijfster en heeft jarenlang bij de recherche gewerkt.
- ✓ Het is een spannend, actueel verhaal, waarbij leerlingen gedegen speurwerk mogen verrichten.
- ✓ Met name voor jongens is dit een aansprekend verhaal, omdat de hoofdpersonen jongens zijn en het verhaal grotendeels over voetbal gaat.
- ✓ Leerlingen moeten op basis van verschillende bronnen (websites, artikelen, films, fictieverhalen) de 'missing link' reconstrueren. Voor deze missing link schrijven ze een script en andere leerlingen verfilmen dit script.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Ontwikkelingen in eigen leesvaardigheid benoemen en verklaren
- ✓ De kenmerken van de vier verschillende leestypen herkennen
- ✓ Signaalwoorden herkennen en omschrijven
- ✓ Verwijswoorden herkennen en aan het antecedent (zonder term) koppelen
- ✓ Signaalwoorden en verwijswoorden in een gatentekst plaatsen
- ✓ Een tekst grondig lezen en vragen beantwoorden
- ✓ Leesstrategieën tijdens grondig lezen toepassen: geeltjes plakken en tekening maken
- ✓ Eigen ontwikkeling in de leesvaardigheid herkennen en benoemen
- ✓ Zoekend en grondig lezen onder tijdsdruk
- ✓ Reflecteren op de eigen leesontwikkeling

Afsluiting: toets Lezen 3.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Zorg ervoor dat elke leerling een device heeft voor het online zoeken naar teksten.

Evt. overslaan: opdracht 1 (leesmotor; herhaling uit lezen 1 en 2).

- De leerlingen herhalen de leesmotor.
- Ze ontdekken de kenmerken van de verschillende leestypen.
- Ze formuleren hun eigen leesuitdaging.

LES 2

Vorbereiding: zorg ervoor dat de teksten in printversie aanwezig zijn.

Evt. overslaan: opdracht 3 (filmpje signaalwoorden).

- De leerlingen kiezen een tekst en lezen die scannend.
- Ze vertellen elkaar over deze tekst zonder signaalwoorden te gebruiken.
- Ze oefenen met tekstverbanden en signaalwoorden.
- Ze lezen een tekst grondig, herkennen signaalwoorden en lichten de betekenis toe.

LES 3

Vorbereiding: zorg ervoor dat de teksten in printversie aanwezig zijn.

Evt. overslaan: opdracht 1 (verwijswoordenbingo).

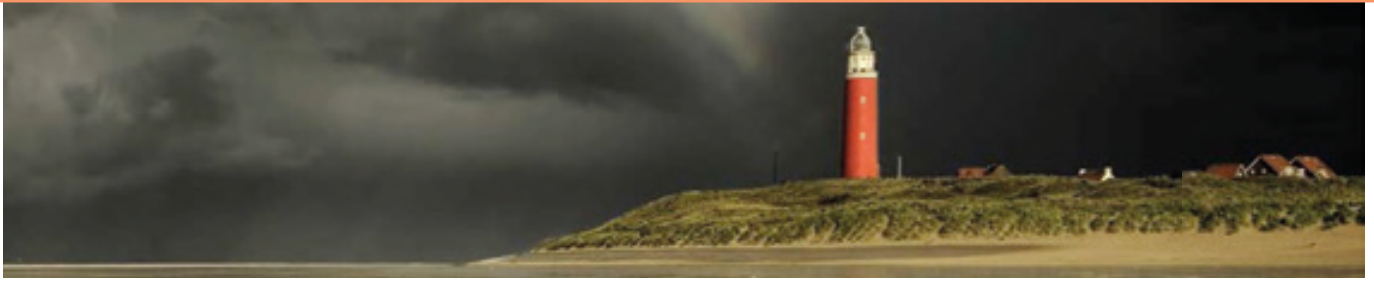
- De leerlingen spelen verwijswoordenbingo.
- Ze bekijken een filmpje over verwijswoorden.
- Ze markeren verwijswoorden en de woorden waarnaar verwezen wordt in een tekst.
- Ze vullen in een gatentekst verwijs- en signaalwoorden in.
- Ze beantwoorden vragen bij een tekst.

LES 4

Vorbereiding: print de teksten en het formulier en neem geeltjes mee.

Evt. overslaan: opdracht 5 (strategieën bespreken).

- De leerlingen leren twee strategieën om een tekst grondig te lezen: geeltjes plakken en een tekening maken.
- Ze vullen het formulier 'Bekend-benieuwd-bewaard' in.
- Ze lezen twee teksten en passen de nieuwe leesmanieren toe.

LES 5

Vorbereiding: zorg ervoor dat de tekst in printversie aanwezig is. Elke leerling heeft een device nodig (smartphone volstaat).

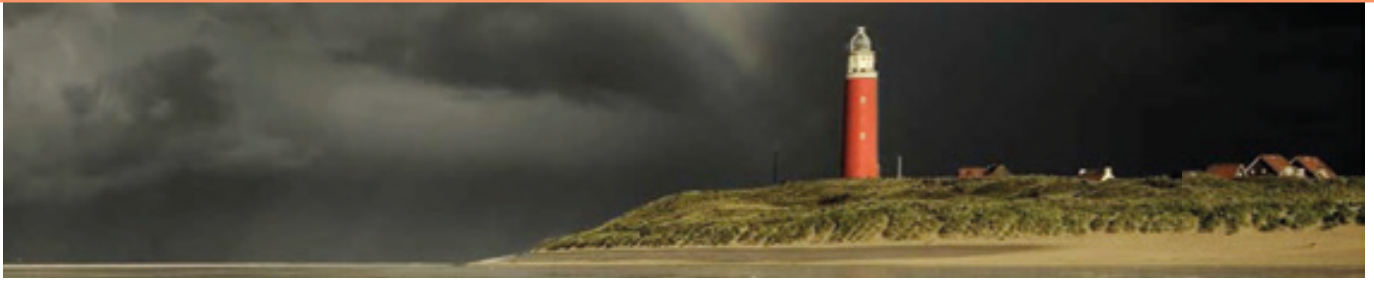
Evt. overslaan: opdracht 2 t/m 4 (leesrace) en opdracht 6.

- *Ze gaan duo-lezen met iemand van een ander leestype.*
- *De leerlingen doen de leesrace 2.0: zoekend en grondig lezen.*
- *Ze lezen een tekst en beantwoorden vragen onder tijdsdruk.*
- *Ze beantwoorden reflectievragen en doen de test 'Tussenstand lezen'.*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De leerlingen krijgen inzicht in hoe ze lezen, welk leestype ze zijn en wat zij kunnen doen om hun leesvaardigheid te verbeteren. De toon is positief: ook 'zwakke' lezers kunnen betere lezers worden.
- ✓ Er is veel aandacht voor leesstrategieën, niet te veel theorie, maar vooral oefenen.
- ✓ Leerlingen ontdekken spelenderwijs en met samenwerkend leren wat het belang van signaalwoorden en verwijswaarden is en hoe moeilijk het is om die woorden te vermijden.
- ✓ De volgorde is steeds: eerst ontdekken (spel), dan expliciete uitleg, dan oefenen.
- ✓ Leerlingen lezen heel veel in deze lessenserie, waarbij ze meestal zelf hun teksten mogen kiezen.
- ✓ Door het competitie-element (de leesrace 2.0) gaan de leerlingen met enthousiasme aan de slag.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Ontwikkelingen in eigen leesvaardigheid benoemen en verklaren
- ✓ De kenmerken van de vier verschillende leestypen herkennen
- ✓ Teksten zoeken passend bij het eigen niveau en de eigen interesse (globaal lezen)
- ✓ Signaalwoorden herkennen en omschrijven
- ✓ Verwijswoorden herkennen en aan het antecedent (zonder term) koppelen
- ✓ Signaalwoorden en verwijswaarden in een gatentekst plaatsen
- ✓ Een tekst grondig lezen en vragen beantwoorden
- ✓ Leesstrategieën tijdens grondig lezen toepassen: geeltjes plakken, tekening maken, structuur zichtbaar maken
- ✓ Eigen ontwikkeling in de leesvaardigheid herkennen en benoemen
- ✓ Zoekend en grondig lezen onder tijdsdruk
- ✓ Reflecteren op de eigen leesontwikkeling

Afsluiting: toets Lezen 3.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Zorg ervoor dat elke leerling een device heeft voor het online zoeken naar teksten.

Evt. overslaan: opdracht 1 (leesmotor; herhaling uit lezen 1 en 2).

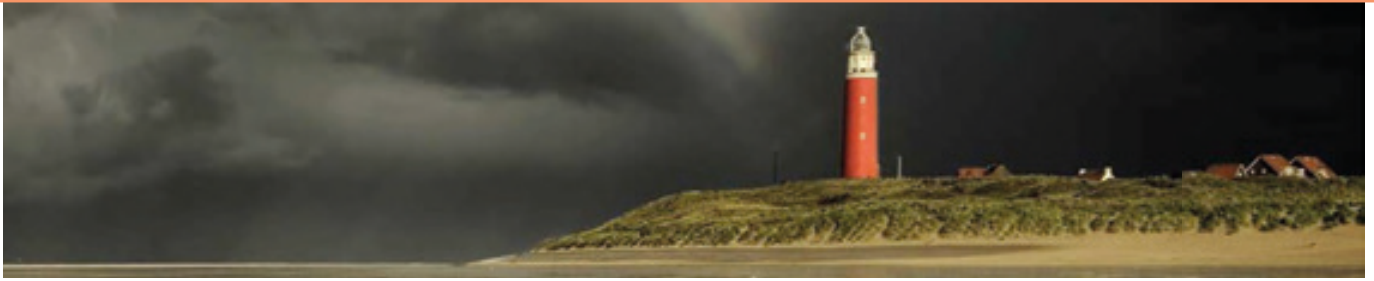
- De leerlingen herhalen de leesmotor.
- Ze ontdekken de kenmerken van de verschillende leestypen.
- Ze formuleren hun eigen leesuitdaging.
- Ze zoeken twee interessante teksten die ze de volgende les gaan lezen.

LES 2

Vorbereiding: print de teksten die de leerlingen hebben ingeleverd en de puzzels (horizontaal en verticaal).

Evt. overslaan: opdracht 3 en extra opdracht (signaalwoordenpuzzel).

- De leerlingen kiezen een tekst en lezen die scannend.
- Ze vertellen elkaar over deze tekst zonder signaalwoorden te gebruiken.
- Ze oefenen met tekstverbanden en signaalwoorden.
- Ze lezen een tekst grondig, herkennen signaalwoorden en lichten de betekenis toe.
- Ze omschrijven signaalwoorden in een kruiswoordpuzzel.

LES 3

Vorbereiding: print teksten uit de Blinkotheek of neem teksten mee uit kranten of tijdschriften.

Evt. overslaan: opdracht 1 (verwijswoordenbingo).

- *De leerlingen spelen verwijswoordenbingo.*
- *Ze bekijken een filmpje over verwijswoorden.*
- *Ze markeren verwijswoorden en de woorden waarnaar verwezen wordt in een tekst.*
- *Ze vullen in een gatentekst verwijs- en signaalwoorden in.*
- *Ze beantwoorden vragen bij een tekst.*

LES 4

Vorbereiding: print de teksten en het formulier en neem geeltjes mee.

Evt. overslaan: opdracht 6 (strategieën bespreken) en 7 (reflectie).

- *De leerlingen leren drie strategieën om een tekst grondig te lezen: geeltjes plakken, een tekening maken en de structuur zichtbaar maken.*
- *Ze vullen het formulier 'Bekend-benieuwd-bewaard' in.*
- *Ze lezen drie teksten en passen de nieuwe leesmanieren toe.*

LES 5

Vorbereiding: zorg ervoor dat de tekst in printversie aanwezig is. Elke leerling heeft een device nodig (smartphone volstaat).

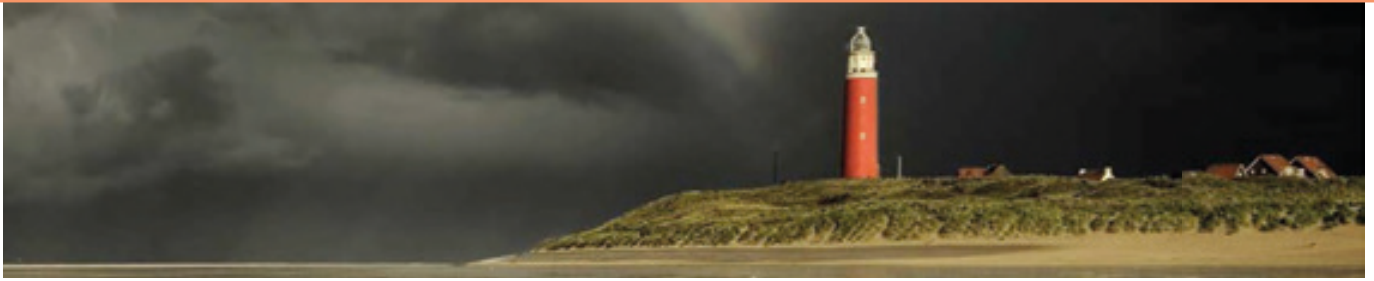
Evt. overslaan: opdracht 1 t/m 4 (leesrace) en opdracht 6 en 8.

- *De leerlingen doen de leesrace 2.0: zoekend en grondig lezen.*
- *Ze lezen een tekst en beantwoorden vragen onder tijdsdruk.*
- *Ze gaan duo-lezen met iemand van een ander leestype.*
- *Ze beantwoorden reflectievragen en doen de test 'Tussenstand lezen'.*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De leerlingen krijgen inzicht in hoe ze lezen, welk leestype ze zijn en wat zij kunnen doen om hun leesvaardigheid te verbeteren. De toon is positief: ook 'zwakke' lezers kunnen betere lezers worden.
- ✓ Er is veel aandacht voor leesstrategieën, niet te veel theorie, maar vooral oefenen.
- ✓ Leerlingen ontdekken spelenderwijs en met samenwerkend leren wat het belang van signaalwoorden en verwijswoorden is en hoe moeilijk het is om die woorden te vermijden.
- ✓ De volgorde is steeds: eerst ontdekken (spel), dan expliciete uitleg, dan oefenen.
- ✓ Leerlingen lezen heel veel in deze lessenserie, waarbij ze meestal zelf hun teksten mogen kiezen.
- ✓ Door het competitie-element (de leesrace 2.0) gaan de leerlingen met enthousiasme aan de slag.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Ontwikkelingen in eigen leesvaardigheid benoemen en verklaren
- ✓ De kenmerken van de vier verschillende leestypen herkennen
- ✓ Teksten zoeken passend bij het eigen niveau en de eigen interesse (globaal lezen)
- ✓ Signaalwoorden herkennen en omschrijven
- ✓ Verwijswoorden herkennen en aan het antecedent (zonder term) koppelen
- ✓ Signaalwoorden en verwijswoorden in een gatentekst plaatsen
- ✓ Een tekst grondig lezen en vragen beantwoorden
- ✓ Leesstrategieën tijdens grondig lezen toepassen: geeltjes plakken, tekening maken, structuur zichtbaar maken
- ✓ Eigen ontwikkeling in de leesvaardigheid herkennen en benoemen
- ✓ Zoekend en grondig lezen onder tijdsdruk
- ✓ Reflecteren op de eigen leesontwikkeling

Afsluiting: toets Lezen 3.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Zorg ervoor dat elke leerling een device heeft voor het online zoeken naar teksten.

Evt. overslaan: opdracht 1 (leesmotor; herhaling uit lezen 1 en 2).

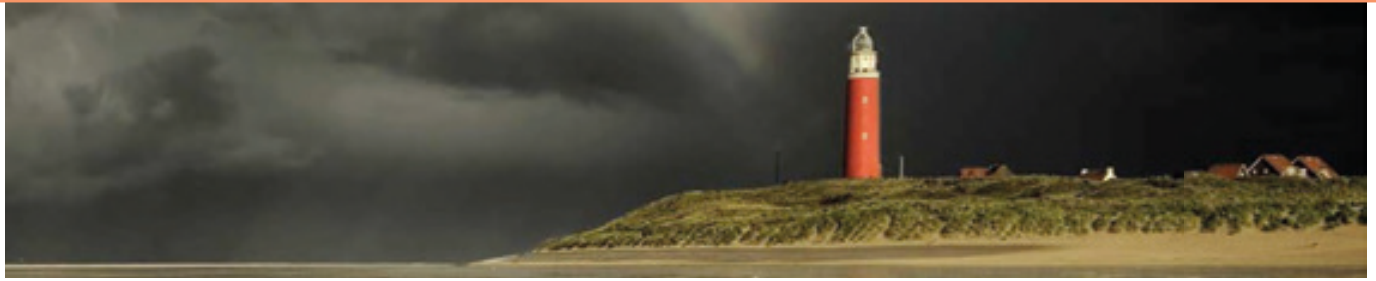
- De leerlingen herhalen de leesmotor.
- Ze ontdekken de kenmerken van de verschillende leestypen.
- Ze formuleren hun eigen leesuitdaging.
- Ze zoeken twee interessante teksten die ze de volgende les gaan lezen.

LES 2

Vorbereiding: print de teksten die de leerlingen hebben ingeleverd.

Evt. overslaan: opdracht 3 en extra opdracht (signaalwoordenpuzzel).

- De leerlingen herhalen de leesstrategieën.
- Ze geven een definitie van signaalwoorden..
- Ze oefenen met tekstverbanden en signaalwoorden op hun eigen gekozen tekst.
- Ze maken een opdracht uit de Blinkotheek bij hun eigen gekozen tekst.
- Ze worden zich bewust van de samenhang tussen leestype en signaalwoorden.
- Ze beoordelen het niveau van hun eigen meegenomen teksten.

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 1 (verwijswoordenbingo).

- *De leerlingen spelen verwijswoordenbingo.*
- *Ze vullen in een gatentekst verwijs- en signaalwoorden in.*
- *Ze beantwoorden vragen bij een tekst of maken een opdracht uit de Blinkotheek.*
- *Ze worden zich bewust van de samenhang tussen leestype en verwijswoorden.*

LES 4

Vorbereiding: print de teksten en het formulier en neem geeltjes mee.

Evt. overslaan: dracht 6 (havo) of 7 (vwo) en reflectie 7 (havo) of 8 (vwo).

- *De leerlingen leren drie strategieën om een tekst grondig te lezen: geeltjes plakken, een tekening maken en de structuur zichtbaar maken.*
- *Ze vullen het formulier 'Bekend-benieuwd-bewaard' in.*
- *Ze lezen drie teksten en passen de nieuwe leesmanieren toe.*

LES 5

Vorbereiding: zorg ervoor dat de tekst in printversie aanwezig is. Elke leerling heeft een device nodig (smartphone volstaat).

Evt. overslaan: opdracht 1 t/m 4 (leesrace) en opdracht 6 en 8.

- *De leerlingen doen de leesrace 2.0: zoekend en grondig lezen.*
- *Ze lezen een tekst en beantwoorden vragen onder tijdsdruk.*
- *Ze gaan duo-lezen met iemand van een ander leestype.*
- *Ze beantwoorden reflectievragen en doen de test 'Tussenstand lezen'.*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De leerlingen krijgen inzicht in hoe ze lezen, welk leestype ze zijn en wat zij kunnen doen om hun leesvaardigheid te verbeteren. De toon is positief: ook 'zwakke' lezers kunnen betere lezers worden.
- ✓ Er is veel aandacht voor leesstrategieën, niet te veel theorie, maar vooral oefenen.
- ✓ Leerlingen ontdekken spelenderwijs en met samenwerkend leren wat het belang van signaalwoorden en verwijswoorden is en hoe moeilijk het is om die woorden te vermijden.
- ✓ De volgorde is steeds: eerst ontdekken (spel), dan expliciete uitleg, dan oefenen.
- ✓ Leerlingen lezen heel veel in deze lessenserie, waarbij ze meestal zelf hun teksten mogen kiezen.
- ✓ Door het competitie-element (de leesrace 2.0) gaan de leerlingen met enthousiasme aan de slag.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Zes kenmerken van een goede tekst noemen en aan de hand daarvan teksten vergelijken en beoordelen
- ✓ Eigen schrijfvaardigheid beoordelen (aan de hand van reflectievragen in quizvorm)
- ✓ De toon van filmfragmenten en schriftelijke taal benoemen
- ✓ Verschil in toon herkennen bij teksten gericht op een verschillend publiek
- ✓ Een tekst herschrijven voor een bepaald publiek
- ✓ Vijf verschillende tekstdoelen en bijbehorende tekstsoorten herkennen en benoemen
- ✓ Een tekst schrijven aan de hand van het stappenplan
- ✓ Feedback geven over de opbouw, de toon en de zinnen
- ✓ Feedback verwerken over de opbouw, de toon en de zinnen
- ✓ Spelfouten in teksten van anderen herkennen en benoemen
- ✓ Spelfouten in eigen teksten herkennen en verbeteren
- ✓ Spellingbewustzijn en spellinggeweten verbeteren

Afsluiting: toets. Ook het schrijfproduct van les 4 t/m 6 kan beoordeeld worden.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.
Evt. overslaan: opdracht 3 (reflecteren over uitkomst quiz, opdracht 5 (oordeel bespreken).

- De leerlingen activeren hun voorkennis over schrijven uit leerjaar 1.
- Ze doen een quiz over wat belangrijk is bij het schrijven van een tekst.
- Ze herhalen de zes kenmerken van een goede tekst.
- Ze reflecteren op de uitslag van de quiz.
- Ze beoordelen twee teksten aan de hand van de zes kenmerken van een goede tekst.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 5-7 (toon raden).

- De leerlingen benoemen de toon in filmfragmenten en in online reacties op een nieuwsbericht.
- Ze veranderen de toon van twee online reacties.
- Ze maken kennis met het begrip 'neutraal'.

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 5 (tekstdoelen en tekstsoorten)

- De leerlingen lezen een inleiding van twee teksten.
- Ze bedenken welk publiek bij welke krant hoort.
- Ze bepalen welke inleiding uit welke bron komt.
- Ze herschrijven informatie tot een inleiding voor een ander blad.
- Ze bedenken wat het tekstdoel van een nieuwsbericht is.
- Ze leren de vijf tekstdoelen en de vijf bijbehorende tekstsoorten.
- Ze kiezen een schrijfoopdracht voor les 4 t/m 6.

LES 4

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen herhalen de zes stappen voor het schrijven van een goede tekst.
- Ze kiezen voor het schrijven met of zonder stappenplan.
- Ze kiezen een schrijfoopdracht.
- Ze bepalen het doel en het publiek van hun tekst.
- Ze verzamelen en ordenen informatie over hun onderwerp.

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 2 (feedback geven).

- Ze schrijven een eerste versie.
- Ze geven en ontvangen feedback.

LES 6

Vorbereiding: het kan waardevol zijn ook de lessen van de cursus Spelling klaar te zetten.

Evt. overslaan: opdracht 1 (feedback verwerken), opdracht 2 (spelling in tekst Jamie), opdracht 3 (opdracht 2 nakijken).

- De leerlingen verwerken de feedback.
- Ze herkennen spelfouten in elke categorie.
- Ze controleren en verbeteren eigen tekst op spelling.
- Eventueel helpen ze andere, minder snelle leerlingen met het verbeteren van hun teksten.
- Ze reflecteren op hun spellingbewustzijn en spellinggeweten.
- Ze reflecteren op de hele lessenserie.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen ontdekken door een digitale test wat hun schrijftalenten zijn en formuleren op basis daarvan hun persoonlijke doelen en uitdagingen.
- ✓ Leerlingen ervaren het belang van een goede toon in gesproken én geschreven teksten.
- ✓ Ze zien het verband tussen toon, tekstdoel en publiek.
- ✓ Ze mogen zelf een onderwerp voor hun eindtekst kiezen en kiezen of ze met of zonder stappenplan gaan werken.
- ✓ Leerlingen leren heel kritisch te kijken naar teksten van anderen en van zichzelf.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Zes kenmerken van een goede tekst noemen en aan de hand daarvan teksten vergelijken en beoordelen
- ✓ Eigen schrijfvaardigheid beoordelen (aan de hand van reflectievragen in quizvorm)
- ✓ De toon van filmfragmenten en schriftelijke taal benoemen
- ✓ Verschil in toon herkennen bij teksten gericht op een verschillend publiek
- ✓ Een tekst herschrijven voor een bepaald publiek
- ✓ Vijf verschillende tekstdoelen en bijbehorende tekstsoorten herkennen en benoemen
- ✓ Een tekst schrijven aan de hand van het stappenplan
- ✓ Feedback geven over de opbouw, de toon en de zinnen
- ✓ Feedback verwerken over de opbouw, de toon en de zinnen
- ✓ Spelfouten in teksten van anderen herkennen en benoemen
- ✓ Spelfouten in eigen teksten herkennen en verbeteren
- ✓ Spellingbewustzijn en spellinggeweten verbeteren

Afsluiting: toets. Ook het schrijfproduct van les 4 t/m 5 kan beoordeeld worden.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.
Evt. overslaan: opdracht 3 (uitkomst quiz bereken, opdracht 5 (oordeel bespreken).

- De leerlingen activeren hun voorkennis over schrijven uit leerjaar 1.
- Ze doen een quiz over wat belangrijk is bij het schrijven van een tekst.
- Ze herhalen de zes kenmerken van een goede tekst.
- Ze reflecteren op de uitslag van de quiz.
- Ze beoordelen twee teksten aan de hand van de zes kenmerken van een goede tekst.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 5-7 (toon raden).

- De leerlingen benoemen de toon in filmfragmenten en in online reacties op een nieuwsbericht.
- Ze veranderen de toon van twee online reacties.
- Ze schrijven op basis van neutrale informatie een tekst met een bepaalde toon.
- Ze raden de toon van teksten van klasgenoten.
- Ze maken kennis met de begrippen 'neutraal' en 'synoniem'.

LES 3

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: opdracht 5 (tekstdoelen en tekstsoorten)

- De leerlingen lezen een inleiding van twee teksten.
- Ze bedenken welk publiek bij welke krant hoort.
- Ze bepalen welke inleiding uit welke bron komt.
- Ze herschrijven informatie tot een inleiding voor een ander blad.
- Ze bedenken wat het tekstdoel van een nieuwsbericht is.
- Ze leren de vijf tekstdoelen en de vijf bijbehorende tekstsoorten.
- Ze bepalen het tekstdoel van drie korte alinea's.
- Ze bepalen het tekstdoel van een hele tekst.
- Ze kiezen een schrijfoopdracht voor les 4-5.

LES 4

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: opdracht 4 (feedback geven).

- De leerlingen herhalen de zes stappen voor het schrijven van een goede tekst.
- Ze kiezen voor het schrijven met of zonder stappenplan.
- Ze kiezen een schrijfoopdracht.
- Ze schrijven een eerste versie.
- Ze geven en ontvangen feedback.

LES 5

Vorbereitung: het kan waardevol zijn ook de lessen van de cursus Spelling klaar te zetten.

Evt. overslaan: opdracht 1 (feedback verwerken), opdracht 2 (spelling in tekst Jamie), opdracht 4 (eigen spellingvaardigheid beoordelen).

- De leerlingen verwerken de feedback.
- Ze herkennen spelfouten in elke categorie.
- Ze controleren en verbeteren eigen tekst op spelling.
- Eventueel helpen ze andere, minder snelle leerlingen met het verbeteren van hun teksten.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen ontdekken door een digitale test wat hun schrijftalenten zijn en formuleren op basis daarvan hun persoonlijke doelen en uitdagingen.
- ✓ Leerlingen ervaren het belang van een goede toon in gesproken én geschreven teksten.
- ✓ Ze zien het verband tussen toon, tekstdoel en publiek.
- ✓ Ze mogen zelf een onderwerp voor hun eindtekst kiezen en kiezen of ze met of zonder stappenplan gaan werken.
- ✓ Leerlingen leren heel kritisch te kijken naar teksten van anderen en van zichzelf.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Het meewerkend voorwerp en zijn functie
- ✓ Het naamwoordelijk gezegde met naamwoorden en koppelwerkwoorden
- ✓ Bijwoordelijke bepalingen (concreet en abstract) en de functie ervan in een zin

Afsluiting: bij elke les worden de peperopdrachten afgesloten met een of twee toepassingsopdrachten.

LESACTIVITEITEN*

LES 1: HET MEEWERKEND VOORWERP

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen halen kennis uit Grammatica 1 op: werkwoorden kunnen één, twee of drie rollen uitdelen (aan het onderwerp, het lijdend voorwerp en het meewerkend voorwerp).
- Ze oefenen met de rollen die een werkwoord in de zin uitdeelt.
- Ze herkennen het meewerkend voorwerp.
- Ze lezen de conclusie.
- Ze doen de zelftest.
- Ze oefenen in de digitale leerlingomgeving.

LES 2: DE BIJWOORDELIJKE BEPALING

Vorbereiding: een device of telefoon is noodzakelijk om uitgebreide websites te beoordelen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen ontdekken op welke vragen een bijwoordelijke bepaling antwoord kan geven.
- Ze ontdekken dat een bijwoordelijke bepaling vaak met een voorzetsel begint.
- Ze herkennen kenmerken van de bijwoordelijke bepaling.
- Ze lezen de conclusie.
- Ze zoeken de bijwoordelijke bepalingen in teksten.
- Ze doen de zelftest.
- Ze oefenen in de digitale leerlingomgeving.

LES 3: HET NAAMWOORDELIJK GEZEGDE

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

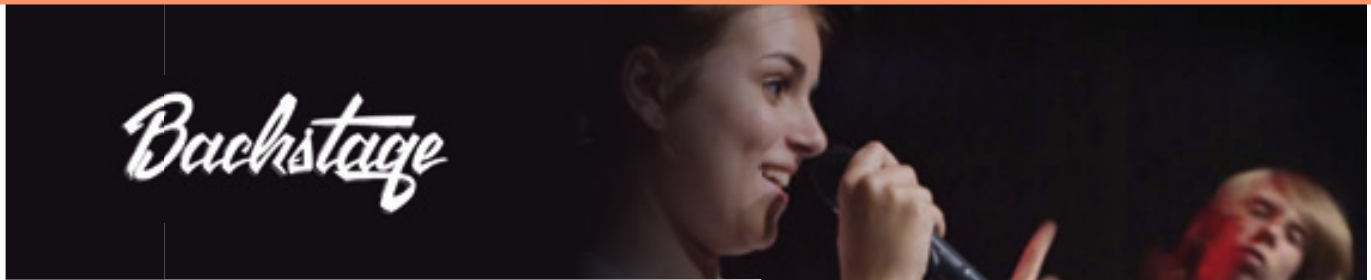
- De leerlingen ontdekken dat een naamwoordelijk gezegde een kenmerk van het onderwerp weergeeft.
- Ze lezen de conclusie.
- Ze oefenen met het verschil tussen het naamwoordelijk en werkwoordelijk gezegde.
- Ze doen de zelftest.
- Ze markeren het naamwoordelijk en werkwoordelijk gezegde en het onderwerp.
- Ze oefenen in de digitale leerlingomgeving.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Grammatica 3 bestaat uit een serie lessen die leerlingen zelfstandig op hun device of in het leerlingboek doorwerken.
- ✓ In de lessen komen begrippen voor uit de referentieniveaus 1F en 2F, maar ook onderwerpen daarbuiten, omdat veel docenten deze onderwerpen waardevol achten voor hun leerlingen.
- ✓ PLOT26 kiest voor een invulling die taalkunde en grammatica dicht bij elkaar brengt, zodat leerlingen meer inzicht krijgen in functies van woordsoorten en zinsdelen. De opdrachten zijn voor de verschillende doelgroepen gelijk; differentiatie vindt plaats via zogenaamde peperopdrachten (peper 1 = herhaling van de basis, peper 2 = verbreding en peper 3 = uitdaging).

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Vragen beantwoorden n.a.v. videofragment
- ✓ Zakelijke e-mail schrijven
- ✓ Schrijfstijlen (toon) herkennen en gebruiken
- ✓ Video bekijken en verplaatsen in rol
- ✓ Fictie lezen en vragen beantwoorden
- ✓ Muziekfragmenten kandidaten bekijken
- ✓ Pitch voorbereiden en presenteren
- ✓ Informatie van Facebookpagina verzamelen
- ✓ Discussie voorbereiden
- ✓ Zwakke en sterke punten beargumenteren
- ✓ Lobbygesprekken houden
- ✓ Discussiëren in verschillende rollen
- ✓ Stem uitbrengen op kandidaat schoolband

Afsluiting: Een afsluitende opdracht waarin de leerlingen terugkijken naar het hele verhaal. Ze mogen kiezen uit het maken van een wedstrijdverslag, een Facebook-reactie, WhatsApp-berichten of een tekst voor een website waarin de band voorgesteld wordt.

VERHAAL

In *Backstage* staat de zoektocht naar een nieuwe zanger(es) voor de schoolband On Fire centraal. Een paar weken voor de finale van Bandbattle blijkt de zangeres van de band namelijk niet meer mee te mogen doen van haar vader. En laten nou net ieder bandlid en muziekdocent Guus een andere kandidaat in gedachten hebben. Dit wordt dus een hele opgave!

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.

Evt. overslaan: –

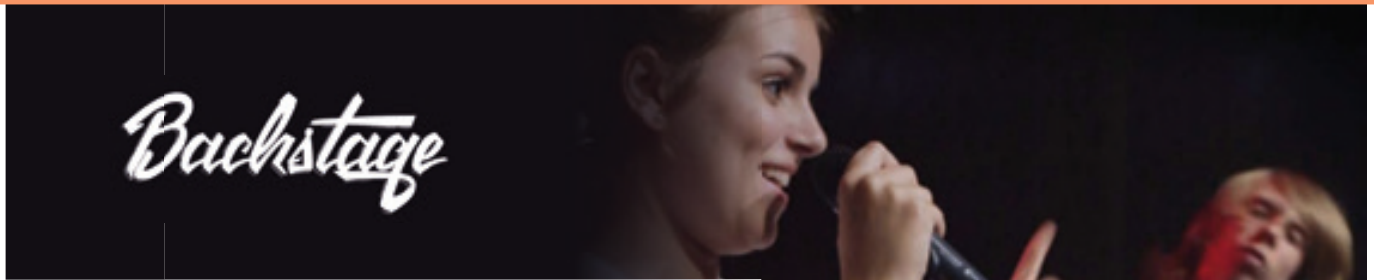
- Ze bekijken een videofragment en bespreken dit met klasgenoten.
- Ze schrijven een e-mail, waarbij ze verschillende schrijfstijlen (toon) gebruiken.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bepalen de toon van elkaars e-mails.
- Ze bekijken een video.
- Ze lezen een fictieverhaal van hun personage en beantwoorden daarover vragen.

LES 3

Vorbereiding: -

Evt. overslaan: -

- De leerlingen bekijken een YouTube-filmpje van hun eigen kandidaat.
- Ze bereiden in groepjes een pitch van twee minuten voor en lezen theorie over pitchen.
- Ze presenteren hun pitch en maken aantekeningen bij de pitches van de andere groepen.

LES 4

Vorbereiding: -

Evt. overslaan: -

- De leerlingen verzamelen via facebook belastende informatie over de concurrenten.
- Ze motiveren hun keuze voor twee kandidaten.

LES 5

Vorbereiding: -

Evt. overslaan: -

- Ze bereiden in groepen (per rol/kandidaat een groep) een discussiespel voor.
- Ze beargumenteren wat de zwakke en sterke punten van de kandidaten zijn.

LES 6

Vorbereiding: lokaal inrichten, hoe het discussiespel werkt en rollen toelichten.

Evt. overslaan: -

- De leerlingen doen met vier teams een discussiespel.
- Ze verdelen de rollen binnen het team.
- Ze brengen op basis van het discussiespel een definitieve stem uit voor twee kandidaten.

LES 7

Vorbereiding: -

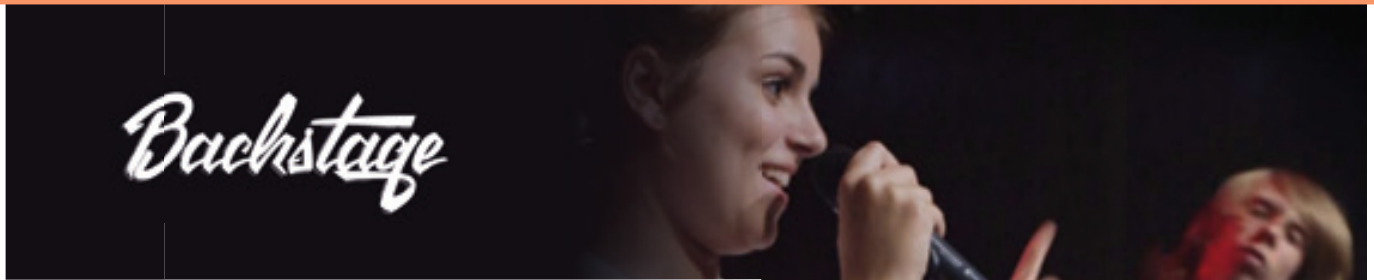
Evt. overslaan: -

- Ze maken een afsluitende opdracht.
- Ze reflecteren op de lessen.
- Ze krijgen zicht op de behaalde leerdoelen in Backstage.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het verhaal is geschreven door Buddy Tegenbosch, die ook de fictieauteur van *Verdacht* is.
- ✓ Leerlingen verplaatsen zich in een rol die bij hen past en ze verdedigen in die rol hun gewenste kandidaat voor de band.
- ✓ Er wordt een groot beroep gedaan op hun argumentatievaardigheden.
- ✓ Leerlingen ondervinden de impact van sociale media: wat kun je opmaken over iemand als je zijn Facebookpagina leest? Hoe kun je deze informatie gebruiken (misbruiken) voor je eigen doel?
- ✓ In Backstage gebeuren dingen die leerlingen in het echt ook mee kunnen maken; het is een realistisch verhaal.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Vragen beantwoorden n.a.v. videofragment
- ✓ Vragen formuleren n.a.v. videofragment
- ✓ Zakelijke e-mail schrijven
- ✓ Schrijfstijlen (toon) herkennen en gebruiken
- ✓ Video bekijken en verplaatsen in rol
- ✓ Fictie lezen en vragen beantwoorden
- ✓ Muziekfragmenten kandidaten bekijken
- ✓ Pitch voorbereiden en presenteren
- ✓ Feedback geven op pitches
- ✓ Vragen beantwoorden n.a.v. een e-mail
- ✓ Vertaling Engelse songtekst beoordelen
- ✓ Informatie van Facebookpagina verzamelen
- ✓ Debat voorbereiden
- ✓ Zwakke en sterke punten beargumenteren
- ✓ Debatteren in verschillende rollen
- ✓ Stem uitbrengen op kandidaat schoolband

Afsluiting: Een afsluitende opdracht waarin de leerlingen terugkijken naar het hele verhaal. Ze mogen kiezen uit het maken van een wedstrijdverslag, een Facebookreactie, een liedopname, whatsappberichten of een tekst voor een website waarin de band voorgesteld wordt.

VERHAAL

In *Backstage* staat de zoektocht naar een nieuwe zanger(es) voor de schoolband On Fire centraal. Een paar weken voor de finale van Bandbattle blijkt de zangeres van de band namelijk niet meer mee te mogen doen van haar vader. En laten nou net ieder bandlid en muziekdocent Guus een andere kandidaat in gedachten hebben. Dit wordt dus een hele opgave!

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.

Evt. overslaan: –

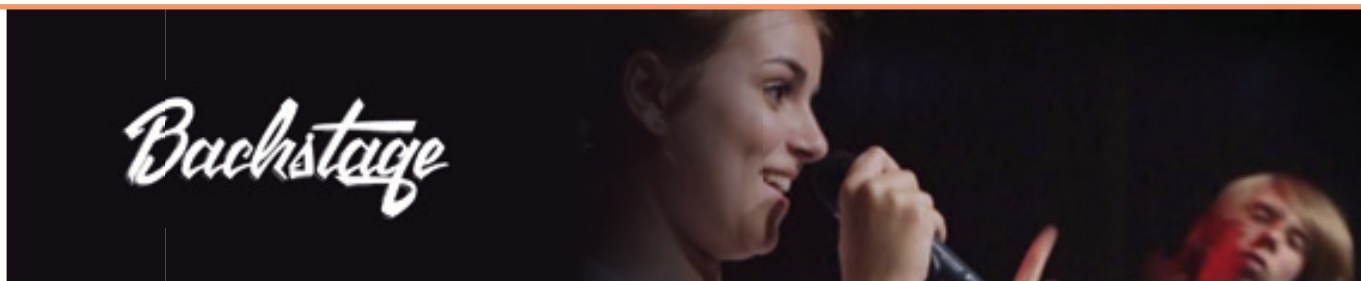
- De leerlingen vullen een stroomschema in en komen zo bij hun rol/personage uit.
- Ze bekijken een videofragment en formuleren vragen.
- Ze schrijven een e-mail, waarbij ze verschillende schrijfstijlen (toon) gebruiken.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen elkaars e-mails en herkennen verschillende schrijfstijlen (toon).
- Ze bekijken een video en verplaatsen zich in hun rol/personage.
- Ze lezen een fictieverhaal en beantwoorden daarover vragen.

LES 3

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken een YouTube-filmpje van hun eigen kandidaat.
- Ze bereiden een pitch van twee minuten voor en lezen theorie over pitches.

LES 4

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen presenteren hun pitch en geven elkaar feedback.

LES 5

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen een e-mail en beantwoorden hier vragen over.
- Ze beoordelen een vertaling van een vertaalmachine. Ze analyseren wat voor soort fouten zo'n vertaalmachine maakt en leren zo meer over het Nederlands.
- Ze maken een goede vertaling van een Engelse songtekst.

LES 6

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen de Facebookpagina van hun kandidaat; door foto's, gedeelde berichten, artikelen en reacties daarop leren ze hun kandidaat nog beter kennen.
- Ze motiveren hun keuze voor een bepaalde kandidaat.

LES 7

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen kiezen met hun groep een songtekst uit voor hun kandidaat.
- Ze bereiden in groepen (per rol/kandidaat een groep) een debat voor.
- Ze verzamelen via Facebook belastende informatie over de concurrenten.
- Ze beargumenteren wat de zwakke en sterke punten van de kandidaten zijn.
- De leerlingen lezen theorie over debatteren en bekijken filmpjes.

LES 8

Vorbereitung: lokaal inrichten, hoe je een debat houdt en debatrollen toelichten

Evt. overslaan: –

- De leerlingen houden met vier teams een debat.
- Ze verdelen de rollen binnen het team: spreker, voorzitter, deelnemer.
- Ze brengen op basis van het debat een definitieve stem uit voor twee kandidaten.

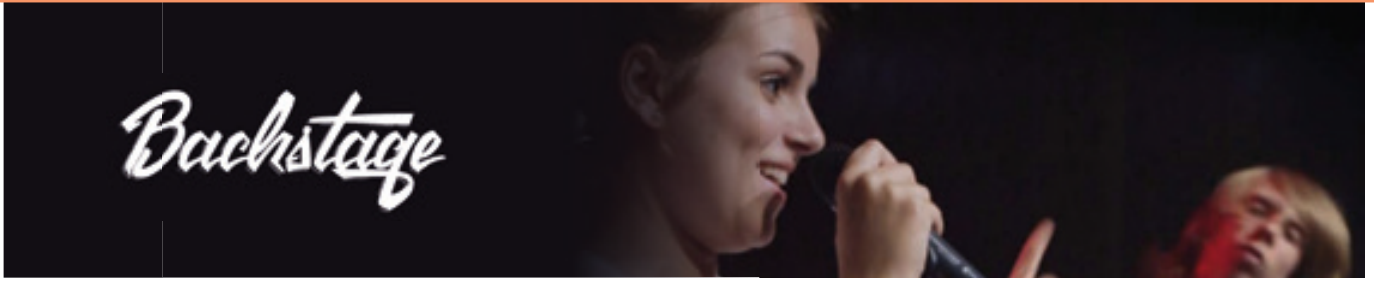
LES 9

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- Ze reflecteren op de lessen d.m.v. keuze-opdrachten.
- Ze krijgen zicht op de behaalde leerdoelen in Backstage.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het verhaal is geschreven door Buddy Tegenbosch, die ook de fictieauteur van *Verdacht* is.
- ✓ Leerlingen verplaatsen zich in een rol die bij hen past en ze verdedigen in die rol hun gewenste kandidaat voor de band.
- ✓ Er wordt een groot beroep gedaan op hun argumentatievaardigheden. Ze krijgen hier theoretische ondersteuning bij, maar ze leren vooral door 'doen'.
- ✓ Leerlingen ondervinden de impact van sociale media: wat kun je opmaken over iemand als je zijn Facebookpagina leest? Hoe kun je deze informatie gebruiken (misbruiken) voor je eigen doel?
- ✓ In Backstage gebeuren dingen die leerlingen in het echt ook mee kunnen maken; het is een realistisch verhaal.
- ✓ Er zijn mooie aanknopingspunten voor vakoverstijgend onderwijs: Engels (songteksten) en Muziek.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Aandachtig luisteren naar een voorgelezen fictietekst
- ✓ De beweegreden van de hoofdpersoon begrijpen
- ✓ Associaties en overeenkomsten tussen lied en tekst benoemen
- ✓ Een gedicht zoeken bij een tekst en vergelijken met de tekst
- ✓ Leesbeleving uitwisselen
- ✓ De eigen ervaringen koppelen aan luistertechniek
- ✓ Een fragment in één zin samenvatten
- ✓ De beweegredenen van de hoofdpersoon weergeven door een machine te bouwen
- ✓ Reflecteren op en evalueren van de eigen leesbeleving, die van klasgenoten en die van de schrijver

Afsluiting: de gebouwde machine en een reflectie- en evaluatiegesprek.

VERHAAL

Rick is 17 jaar en geadopteerd. Zijn ouders zijn om het leven gekomen bij een auto-ongeluk. Hij is ervan overtuigd dat zijn pleegouders voor hem zorgen vanwege het geld en dat zijn zusje Bella alleen daarom aardig tegen hem doet. Hij is de bemoeizucht van iedereen zat en hij wil weten hoe zijn pleegfamilie en vrienden werkelijk over hem denken. Daarom bedenkt hij een plan, een afgrijselijk plan. Hij zet zijn eigen dood in scène. Dat zal hen leren. Als ze hem echt missen, zal hij tevoorschijn komen. Rick is een goede surfer en surfen naar de andere kant van de wereld is wat hij wil. Dan breekt de dag aan dat Rick zijn plan gaat uitvoeren. De storm deert Rick niet. Hij gaat ...

In de krant staat dat Rick van Loef dood is, maar zelf weet hij wel beter. Hij is weg, totaal verdwenen en onvindbaar, maar hij is niet dood. Dat ze dat zeggen, betekent alleen maar dat zijn plan is gelukt. Hij wil dat ze dat denken. Tijdens zijn begrafenis valt het verdriet van zijn pleegouders, vrienden en zelfs van zijn mentrix hem zwaarder dan hij dacht. Wat is het goede moment om tevoorschijn te komen? Het duizelt hem als Amadeo het woord neemt en vertelt dat hij hem gevonden heeft op zee, waarschijnlijk getroffen door de bliksem. Het is dus fout gegaan, verschrikkelijk fout gegaan ...

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Het is aan te raden de novelle van tevoren zelf te lezen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen luisteren naar een verhaal (h. 1 t/m 3).
- Ze maken een tekening tijdens het luisteren.
- Ze voeren een (klassen)gesprek over de verschillende tekeningen en koppelen dit aan de eigen ervaringen.
- Ze proberen de hoofdpersoon te doorgronden door te kijken naar zijn beweegreden.
- Ze besteden aandacht aan moeilijke woorden.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen het verhaal (h. 4 t/m 6).
- Ze vertellen in één zin vertellen wat hun is opgevallen in de gelezen hoofdstukken.
- Ze maken een tableau vivant en koppelen de karakters van BN'ers daaraan.
- Ze proberen de hoofdpersoon te doorgronden door te kijken naar zijn beweegreden.
- Ze besteden aandacht aan moeilijke woorden.

LES 3

Vorbereiding: er staan extra opdrachten voor het fictiedossier in de docentenomgeving.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen het verhaal (h. 7 t/m 10).
- Ze noemen alle associaties en overeenkomsten tussen het lied en de gelezen hoofdstukken.
- Ze zetten eigen ervaringen in.
- Ze zoeken een gedicht dat aansluit bij h. 7 t/m 10.
- Ze vergelijken hun gedicht met h. 7 t/m 10 aan de hand van het formulier 'Mijn gedicht'.
- Ze proberen de hoofdpersoon te doorgronden door te kijken naar zijn beweegredenen.
- Ze besteden aandacht aan moeilijke woorden.

LES 4

Vorbereiding: er is een voorleesversie voor de docent met vragen en antwoorden in de marge. Benodigdheden om de 'machine' te bouwen: A3-formaat papier en gekleurde stiften of potloden en eventueel Lego, K'nex of andere bouwmaterialen. Er is een filmpje van twee leerlingen die hun 'machine' presenteren.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen luisteren naar het verhaal (h. 11 t/m 15).
- Ze worden zich bewust van de open plekken in het verhaal door 'modellen' door de docent.
- Ze doorgronden de beweegredenen van de hoofdpersoon d.m.v. het gedicht *Mens van Leo Vroman*.
- Ze beginnen met het bouwen van de machine en maken die of thuis af, of de docent plant een extra les in.
- Ze besteden aandacht aan moeilijke woorden.

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen laten hun machine zien (klassengesprek).
- De leerlingen lezen het verhaal (h. 16 t/m 18).
- Ze voeren een klassengesprek over de verandering van de hoofdpersoon en hun eigen leesbeleving.
- Ze halen onheilstekens uit de tekst.
- Ze proberen de hoofdpersoon te doorgronden door te kijken naar zijn beweegredenen.
- Ze besteden aandacht aan moeilijke woorden.

LES 6

Vorbereiding: er staan extra opdrachten voor het fictiedossier in de docentenomgeving.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen het verhaal (h. 19 t/m 23).
- Ze reflecteren door middel van een klassengesprek op de eigen leesbeleving en -ervaring, die van klasgenoten en die van de schrijver aan de hand van een filmpje.
- Ze bespreken wat ze onderweg zijn tegenkomen en wat ze meenemen en gaan gebruiken.
- Ze besteden aandacht aan moeilijke woorden.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Rom Molemaker heeft de novelle *Voorgoed weg* speciaal voor PLOT26 geschreven.
- ✓ Op humoristische wijze staan leerlingen stil bij open plekken. Ze zullen de 'heeuuhh'-momenten niet snel vergeten.
- ✓ Rom Molemaker presenteert speciaal voor de leerlingen in een filmpje zijn mindmap van personages, onderlinge verhoudingen en gedachtes. Hij vertelt ook over de totstandkoming van de novelle en de rol van muziek daarbij.
- ✓ Leerlingen verbeelden op creatieve wijze het karakter van de hoofdpersoon en ze denken na over de factoren die het gedrag van de hoofdpersoon beïnvloeden of bepalen.
- ✓ Er is veel aandacht voor symboliek in fictie (onheilstekens) en stijlmiddelen.
- ✓ Leerlingen lezen een hele novelle i.p.v. een kort fragment: een gevoel van samen beleven, afronding en succes.
- ✓ Er is veel aandacht voor moeilijke woorden, want lezen is de beste vorm van woordenschatvergroting.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Aandachtig luisteren naar een voorgelezen fictietekst
- ✓ De beweegreden van de hoofdpersoon begrijpen
- ✓ Associaties en overeenkomsten tussen lied en tekst benoemen
- ✓ Een gedicht zoeken bij een tekst en vergelijken met de tekst
- ✓ Leesbeleving uitwisselen
- ✓ De eigen ervaringen koppelen aan luistertechniek
- ✓ Een fragment in één zin samenvatten
- ✓ De beweegredenen van de hoofdpersoon weergeven door een machine te bouwen
- ✓ Reflecteren op en evalueren van de eigen leesbeleving, die van klasgenoten en die van de schrijver

Afsluiting: de gebouwde machine en een reflectie- en evaluatiegesprek.

VERHAAL

Rick is 17 jaar en geadopteerd. Zijn ouders zijn om het leven gekomen bij een auto-ongeluk. Hij is ervan overtuigd dat zijn pleegouders voor hem zorgen vanwege het geld en dat zijn zusje Bella alleen daarom aardig tegen hem doet. Hij is de bemoeizucht van iedereen zat en hij wil weten hoe zijn pleegfamilie en vrienden werkelijk over hem denken. Daarom bedenkt hij een plan, een afgrijselijk plan. Hij zet zijn eigen dood in scène. Dat zal hen leren. Als ze hem echt missen, zal hij tevoorschijn komen. Rick is een goede surfer en surfen naar de andere kant van de wereld is wat hij wil. Dan breekt de dag aan dat Rick zijn plan gaat uitvoeren. De storm deert Rick niet. Hij gaat ...

In de krant staat dat Rick van Loef dood is, maar zelf weet hij wel beter. Hij is weg, totaal verdwenen en onvindbaar, maar hij is niet dood. Dat ze dat zeggen, betekent alleen maar dat zijn plan is gelukt. Hij wil dat ze dat denken.

Tijdens zijn begrafenis valt het verdriet van zijn pleegouders, vrienden en zelfs van zijn mentrix hem zwaarder dan hij dacht. Wat is het goede moment om tevoorschijn te komen? Het duizelt hem als Amadeo het woord neemt en vertelt dat hij hem gevonden heeft op zee, waarschijnlijk getroffen door de bliksem. Het is dus fout gegaan, verschrikkelijk fout gegaan ...

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Het is aan te raden de novelle van te voren zelf te lezen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen luisteren naar een verhaal (h. 1 t/m 3).
- Ze maken een tekening tijdens het luisteren.
- Ze voeren een (klassen)gesprek over de verschillende tekeningen en koppelen dit aan de eigen ervaringen.
- Ze proberen de hoofdpersoon te doorgronden door te kijken naar zijn beweegreden.
- Ze besteden aandacht aan moeilijke woorden.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen het verhaal (h. 4 t/m 6).
- Ze vertellen in één zin vertellen wat hun is opgevallen in de gelezen hoofdstukken.
- Ze maken een tableau vivant en koppelen de karakters van klasgenoten daaraan.
- Ze proberen de hoofdpersoon te doorgronden door te kijken naar zijn beweegreden.
- Ze besteden aandacht aan moeilijke woorden.

LES 3

Vorbereitung: er staan extra opdrachten voor het fictiedossier in de docentenomgeving.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen het verhaal (h. 7 t/m 10).
- Ze noemen alle associaties en overeenkomsten tussen het lied en de gelezen hoofdstukken.
- Ze zetten eigen ervaringen in.
- Ze zoeken een gedicht dat aansluit bij h. 7 t/m 10.
- Ze vergelijken hun gedicht met h. 7 t/m 10 aan de hand van het formulier 'Mijn gedicht'.
- Ze proberen de hoofdpersoon te doorgronden door te kijken naar zijn beweegredenen.
- Ze besteden aandacht aan moeilijke woorden.

LES 4

Vorbereitung: er is een voorleesversie voor de docent met vragen en antwoorden in de marge.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen luisteren naar het verhaal (h. 11 t/m 15).
- Ze worden zich bewust van de open plekken in het verhaal door 'modellen' door de docent.
- Ze noemen alle associaties en overeenkomsten tussen het lied en de gelezen hoofdstukken.
- Ze doorgronden de beweegredenen van de hoofdpersoon d.m.v. het gedicht *Mens* van Leo Vroman.
- Ze besteden aandacht aan moeilijke woorden.

LES 5

Vorbereitung: benodigdheden om de 'machine' te bouwen:

A3-formaat papier en gekleurde stiften of potloden en eventueel Lego, K'nex of andere bouwmaterialen. Er is een filmpje van twee leerlingen die hun 'machine' presenteren.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen het verhaal (h. 16 t/m 18).
- Ze voeren een klassengesprek over de verandering van de hoofdpersoon en hun eigen leesbeleving.
- Ze halen onheilstekens uit de tekst.
- Ze proberen de hoofdpersoon te doorgronden door te kijken naar zijn beweegredenen.
- Ze besteden aandacht aan moeilijke woorden.

LES 6

Vorbereitung: er staan extra opdrachten voor het fictiedossier in de docentenomgeving.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen het verhaal (h. 19 t/m 23).
- Ze reflecteren door middel van een klassengesprek op de eigen leesbeleving en -ervaring, die van klasgenoten en die van de schrijver aan de hand van een filmpje.
- Ze bespreken wat ze onderweg zijn tegenkomen en wat ze meenemen en gaan gebruiken.
- Ze besteden aandacht aan moeilijke woorden.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Rom Molemaker heeft de novelle *Voorgoed* weg speciaal voor PLOT26 geschreven.
- ✓ Op humoristische wijze staan leerlingen stil bij open plekken. Ze zullen de 'heeuuhh'-momenten niet snel vergeten.
- ✓ Rom Molemaker presenteert speciaal voor de leerlingen in een filmpje zijn mindmap van personages, onderlinge verhoudingen en gedachtes. Hij vertelt ook over de totstandkoming van de novelle en de rol van muziek daarbij.
- ✓ Leerlingen verbeelden op creatieve wijze het karakter van de hoofdpersoon en ze denken na over de factoren die het gedrag van de hoofdpersoon beïnvloeden of bepalen.
- ✓ Er is veel aandacht voor symboliek in fictie (onheilstekens) en stijlmiddelen.
- ✓ Leerlingen lezen een hele novelle i.p.v. een kort fragment: een gevoel van samen beleven, afronding en succes.
- ✓ Er is veel aandacht voor moeilijke woorden, want lezen is de beste vorm van woordenschatvergroting.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Fictie en non-fictie lezen
- ✓ Van (fictieve) personages relatiegegevens en karaktereigenschappen beschrijven
- ✓ Verschillende strategieën gebruiken om de betekenis van moeilijke woorden te achterhalen
- ✓ Leesstrategieën herkennen en gebruiken
- ✓ Een zakelijke e-mail schrijven of een contactformulier invullen
- ✓ Verschillende bronnen lezen, bekijken en beluisteren
- ✓ Informatie uit de bronnen verwerken, conclusies trekken uit de bronnen en verslag uitbrengen
- ✓ Een actie bedenken, vragen beantwoorden of een flyer maken
- ✓ Informatie op een website en in e-mails onderzoeken
- ✓ Informatie uitwisselen en conclusies trekken
- ✓ Een overtuigende videoboodschap of flyer maken, presenteren en beoordelen
- ✓ Reflecteren op de eigen voortgang

Afsluiting: een product (filmpje, poster, flyer, bericht op sociale media of eigen keuze).

VERHAAL

Kamil en Veerle zijn goede vrienden en zijn beiden begaan met het lot van dieren. Kamil roept in zijn blogs en berichten van alles over dierenleed, maar in daden blijft hij achter. Veerle is niet heel actief, maar sluit zich bij de activistische dierenorganisatie B.O.O.S. aan. Ze loopt weg van huis en haar moeder schakelt Kamil in. In zijn zoektocht naar Veerle raakt ook hij betrokken bij B.O.O.S. en hij raakt volledig in de ban van deze organisatie.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Bekijk de website van B.O.O.S. voor de lessen beginnen, zodat je weet welke informatie daarop te zien is en welke opdrachten bij de website horen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen berichten en blogs.
- Ze bekijken films over dierenleed.
- Ze verwerken de berichten en blogs in een van de twee keuzeopdrachten: personages en relaties beschrijven, vreemde woorden opzoeken.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen vatten de berichten en blogs uit les 1 samen.
- Ze lezen artikelen over B.O.O.S.: eerst scannend, dan grondig.
- Ze beantwoorden vragen over de teksten en beoordelen de informatie.
- Ze lezen een bericht en bekijken een filmpje van een bevrijdingsactie; ze verwerken de informatie.
- Ze kiezen een vervolgoopdracht en vullen een formulier in of schrijven een e-mail.

LES 3

Vorbereiding: print het formulier 'Informatie verzamelen' op A3-formaat.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen, bekijken en beluisteren bronnen die horen bij de keuzeopdracht uit les 2.
- Ze verwerken informatie uit de bronnen in een formulier.
- Ze trekken conclusies uit de bronnen over wat er gaande is en wisselen deze conclusies uit.

LES 4

Vorbereiding: de leerlingen hebben een device nodig.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen zetten vervolgstappen: ze infiltreren in B.O.O.S.
- Ze worden lid van B.O.O.S. door een schrijfoopdracht uit te voeren.

LES 5

Vorbereiding: de leerlingen hebben een device nodig.

Zorg dat je vooraf weet welke leerlingen het lidmaatschap van B.O.O.S. verdiend hebben.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken taalpuzzels en voeren taalopdrachten uit om verder te komen.
- Ze maken aantekeningen.

LES 6

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen formuleren conclusies en bespreken deze.
- Ze maken een overtuigende waarschuwing (videoboodschap, poster, flyer of bericht op sociale media) om te voorkomen dat er slachtoffers vallen.
- Ze maken een juryformulier.

LES 7

Vorbereiding: kopieer vooraf de documenten met een goede en een slechte afloop. In de les gaat blijken welk artikel gebruikt moet worden.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen presenteren hun waarschuwing.
- Ze beoordelen of de waarschuwingen overtuigend genoeg zijn en stemmen erover.
- Ze luisteren naar de afloop.
- Ze kijken terug op Harde actie en reflecteren op hun eigen functioneren en de leeropbrengst.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het verhaal is (mede) geschreven door Lydia Rood.
- ✓ Leerlingen worden meegevoerd in een wereld die ze waarschijnlijk niet kennen.
- ✓ Leerlingen ervaren dat er een groot grijs gebied zit tussen 'zwart' en 'wit', goed en kwaad.
- ✓ Het verhaal legt geen mening op over dierenleed aan de ene kant of activisme aan de andere kant, maar biedt heel veel bronnen aan waarmee leerlingen zélf hun mening kunnen vormen.
- ✓ Er zijn veel keuzemogelijkheden voor de leerlingen, waardoor elke leerling vanuit zijn eigen interesse kan werken.
- ✓ Harde actie is een veelzijdig verhaal met tientallen bronnen: films, een website, tientallen artikelen, foto's, blogs, berichten en audiofragmenten.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Fictie en non-fictie lezen
- ✓ Van (fictieve) personages relatiegegevens en karaktereigenschappen beschrijven
- ✓ Een tekst samenvatten
- ✓ Verschillende strategieën gebruiken om de betekenis van moeilijke woorden te achterhalen
- ✓ Leesstrategieën herkennen en gebruiken
- ✓ Een zakelijke e-mail schrijven
- ✓ Een contactformulier invullen
- ✓ Verschillende bronnen lezen, bekijken en beluisteren
- ✓ Informatie uit de bronnen verwerken, conclusie trekken uit de bronnen en verslag uitbrengen
- ✓ Een actie bedenken, vragen beantwoorden of een flyer maken
- ✓ Informatie op een website en in e-mails onderzoeken
- ✓ Informatie uitwisselen en conclusies trekken
- ✓ Een overtuigende videoboodschap of flyer maken, presenteren en beoordelen
- ✓ Reflecteren op de eigen voortgang

Afsluiting: een product (filmpje, poster, flyer, bericht op sociale media of eigen keuze).

VERHAAL

Kamil en Veerle zijn goede vrienden en zijn beiden begaan met het lot van dieren. Kamil roept in zijn blogs en berichten van alles over dierenleed, maar in daden blijft hij achter. Veerle is niet heel actief, maar sluit zich bij de activistische dierenorganisatie B.O.O.S. aan. Ze loopt weg van huis en haar moeder schakelt Kamil in. In zijn zoektocht naar Veerle raakt ook hij betrokken bij B.O.O.S. en hij raakt volledig in de ban van deze organisatie.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Bekijk de website van B.O.O.S. voor de lessen beginnen, zodat je weet welke informatie daarop te zien is en welke opdrachten bij de website horen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen berichten en blogs.
- Ze bekijken films over dierenleed.
- Ze verwerken de berichten en blogs in een van de keuzeopdrachten: personages en relaties beschrijven, samenvatten (niet vmbo-k), vreemde woorden opzoeken.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen wisselen samenvattingen uit naar aanleiding van de keuzeopdracht in les 1.
- Ze lezen artikelen over B.O.O.S.: eerst scannend, dan grondig.
- Ze beantwoorden vragen over de teksten en beoordelen de informatie.
- Ze lezen een bericht en bekijken een filmpje van een bevrijdingsactie; ze verwerken de informatie.
- Ze kiezen een vervolgoopdracht en vullen een formulier in of schrijven een e-mail.

LES 3

Vorbereitung: print het formulier 'Informatie verzamelen' op A3-formaat.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen, bekijken en beluisteren bronnen die horen bij de keuzeopdracht uit les 2.
- Ze verwerken informatie uit de bronnen in een formulier.
- Ze trekken conclusies uit de bronnen over wat er gaande is en wisselen deze conclusies uit.

LES 4

Vorbereitung: de leerlingen hebben een device nodig.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen zetten vervolgstappen: ze infiltreren in B.O.O.S.
- Ze worden lid van B.O.O.S. door een schrijfoopdracht uit te voeren.

LES 5

Vorbereitung: de leerlingen hebben een device nodig.

Zorg dat je vooraf weet welke leerlingen het lidmaatschap van B.O.O.S. verdiend hebben.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken taalpuzzels en voeren taalopdrachten uit om verder te komen.
- Ze maken aantekeningen.

LES 6

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen formuleren conclusies en bespreken deze.
- Ze maken een overtuigende waarschuwing (videoboodschap, poster, flyer of bericht op sociale media) om te voorkomen dat er slachtoffers vallen.
- Ze maken een juryformulier

LES 7

Vorbereitung: kopieer vooraf de documenten met een goede en een slechte afloop. In de les gaat blijken welk artikel gebruikt moet worden.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen presenteren hun waarschuwing.
- Ze beoordelen of de waarschuwingen overtuigend genoeg zijn en stemmen erover.
- Ze luisteren naar de afloop.
- Ze blikken terug op Harde actie en reflecteren op hun eigen functioneren en de leeropbrengst.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het verhaal is (mede) geschreven door Lydia Rood.
- ✓ Leerlingen worden meegevoerd in een wereld die ze waarschijnlijk niet kennen.
- ✓ Leerlingen ervaren dat er een groot grijs gebied zit tussen 'zwart' en 'wit', goed en kwaad.
- ✓ Het verhaal legt geen mening op over dierenleed aan de ene kant of activisme aan de andere kant, maar biedt heel veel bronnen aan waarmee leerlingen zélf hun mening kunnen vormen.
- ✓ Er zijn veel keuzemogelijkheden voor de leerlingen, waardoor elke leerling vanuit zijn eigen interesse kan werken.
- ✓ Harde actie is een veelzijdig verhaal met tientallen bronnen: films, een website, tientallen artikelen, foto's, blogs, tweets en audiofragmenten.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Fictie en non-fictie lezen
- ✓ Van (fictieve) personages relatiegegevens en karaktereigenschappen beschrijven
- ✓ Een tekst samenvatten
- ✓ Verschillende strategieën gebruiken om de betekenis van moeilijke woorden te achterhalen
- ✓ Leesstrategieën herkennen en gebruiken
- ✓ Een zakelijke e-mail schrijven
- ✓ Een contactformulier invullen
- ✓ Verschillende bronnen lezen, bekijken en beluisteren
- ✓ Informatie uit de bronnen verwerken, conclusies trekken uit de bronnen en verslag uitbrengen
- ✓ Een actie bedenken, vragen beantwoorden of een flyer maken
- ✓ Een e-mail schrijven, filmpje maken of een ingezonden brief naar een krant sturen
- ✓ Informatie op een website of in e-mails onderzoeken
- ✓ Informatie uitwisselen en op basis van aantekeningen een verslag maken
- ✓ Conclusies trekken
- ✓ Een overtuigende videoboodschap of flyer maken, presenteren en beoordelen
- ✓ Reflecteren op de eigen voortgang

Afsluiting: een product (filmpje, voicemailbericht of brief, flyer, bericht op sociale media of eigen keuze).

VERHAAL

Kamil en Veerle zijn goede vrienden en zijn beiden begaan met het lot van dieren. Kamil roept in zijn blogs en berichten van alles over dierenleed, maar in daden blijft hij achter. Veerle is niet heel actief, maar sluit zich bij de activistische dierenorganisatie B.O.O.S. aan. Ze loopt weg van huis en haar moeder schakelt Kamil in. In zijn zoektocht naar Veerle raakt ook hij betrokken bij B.O.O.S. en hij raakt volledig in de ban van deze organisatie.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Bekijk de website van B.O.O.S. voor de lessen beginnen, zodat je weet welke informatie daarop te zien is en welke opdrachten bij de website horen.

Evt. overslaan: -

- De leerlingen lezen berichten en blogs.
- Ze bekijken films over dierenleed.
- Ze verwerken de berichten en blogs in een van de drie keuzeopdrachten: personages en relaties beschrijven, samenvatten, vreemde woorden opzoeken.

LES 2

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen wisselen samenvattingen uit naar aanleiding van de keuzeopdracht in les 1.
- Ze lezen artikelen over B.O.O.S.: eerst scannend, dan grondig.
- Ze beantwoorden vragen over de teksten en beoordelen de informatie.
- Ze lezen een bericht en bekijken een filmpje van een bevrijdingsactie; ze verwerken de informatie.
- Ze kiezen een vervolgoopdracht en vullen een formulier in of schrijven een e-mail.

LES 3

Vorbereitung: print het formulier 'Informatie verzamelen' op A3-formaat.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen, bekijken en beluisteren bronnen die horen bij de keuzeopdracht uit les 2.
- Ze verwerken informatie uit de bronnen in een formulier.
- Ze trekken conclusies uit de bronnen over wat er gaande is en wisselen deze conclusies uit

LES 4

Vorbereitung: de leerlingen hebben een device nodig.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen zetten vervolgstappen: ze infiltreren in B.O.O.S. of ze schakelen media en politiek in.
- Ze worden lid van B.O.O.S. door een schrijfoopdracht uit te voeren.
- Ze schrijven een e-mail, maken een filmpje of sturen een ingezonden brief naar een krant om de media en de politiek te activeren.

LES 5

Vorbereitung: de leerlingen hebben een device nodig.

Zorg dat je vooraf weet welke leerlingen het lidmaatschap van B.O.O.S. verdiend hebben.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen krijgen in twee groepen verschillende informatie over de gevaarlijke acties van B.O.O.S.
- Ze maken taalpuzzels en voeren taalopdrachten uit om verder te komen.
- Ze wisselen informatie uit en maken aantekeningen

LES 6

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen formuleren conclusies en bespreken deze.
- Ze maken een overtuigende waarschuwing (videoboodschap, poster, flyer of bericht op sociale media) om te voorkomen dat er slachtoffers vallen.
- Ze maken een juryformulier.

LES 7

Vorbereitung: kopieer vooraf de documenten met een goede en een slechte afloop. In de les gaat blijken welk artikel gebruikt moet worden.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen presenteren hun waarschuwing.
- Ze beoordelen of de waarschuwingen overtuigend genoeg zijn en stemmen erover.
- Ze luisteren naar de afloop.
- Ze kijken terug op Harde actie en reflecteren op hun eigen functioneren en de leeropbrengst.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het verhaal is (mede) geschreven door Lydia Rood.
- ✓ Leerlingen worden meegevoerd in een wereld die ze waarschijnlijk niet kennen.
- ✓ Leerlingen ervaren dat er een groot grijs gebied zit tussen 'zwart' en 'wit', goed en kwaad.
- ✓ Het verhaal legt geen mening op over dierenleed aan de ene kant of activisme aan de andere kant, maar biedt heel veel bronnen aan waarmee leerlingen zélf hun mening kunnen vormen.
- ✓ Er zijn veel keuzemogelijkheden voor de leerlingen, waardoor elke leerling vanuit zijn eigen interesse kan werken.
- ✓ Harde actie is een veelzijdig verhaal met tientallen bronnen: films, een website, tientallen artikelen, foto's, blogs, tweets en audiofragmenten.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Eigen leesstijl met sterke en zwakke punten benoemen
- ✓ Eigen leesniveau inschatten aan de hand van een tekst met vragen
- ✓ Leesstrategieën benoemen
- ✓ De betekenis van moeilijke woorden achterhalen en inschatten of zo'n woord belangrijk is om de tekst te begrijpen
- ✓ Het nut inzien van vragen bij een tekst beantwoorden
- ✓ Verschillende soorten vragen bij een tekst herkennen
- ✓ De hoofdgedachte in een tekst aanwijzen
- ✓ Het onderwerp van een tekst benoemen
- ✓ Het tekstdoel herkennen en benoemen
- ✓ Feiten en meningen in een tekst benoemen
- ✓ Benoemen hoe een tekst is opgebouwd
- ✓ Signaalwoorden en tekstverbanden herkennen en benoemen
- ✓ Inhoudelijke vragen beantwoorden
- ✓ Kritische vragen beantwoorden
- ✓ Hoofd- en bijzaken onderscheiden
- ✓ Reflecteren op eigen leesvaardigheid en leeshouding

Afsluiting: toets Lezen 4.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereitung: alle lessen van de lessenserie inplannen. Zet eerst les 1 open. Pas als de leerlingen klaar zijn met les 1, zet je de overige lessen open.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen kijken terug naar de leestypen uit Lezen 3.
- Ze voeren een klassengesprek over de noodzaak van (blijven) lezen.
- Ze beantwoorden vragen bij een tekst.

LES 2

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: opdracht 2 (leesmotor; dit is herhaling); opdracht 3 (straatinterviews).

- De leerlingen kijken welke vragen bij de tekst uit les 1 ze goed en fout hadden.
- Ze bekijken het filmpje over de leesmotor.
- Ze herhalen leesstrategieën voor grondig lezen.
- Ze bekijken het filmpje over moeilijke woorden (straatinterviews).
- Ze bepalen hoeveel procent van de woorden je moet kennen om een tekst te begrijpen.
- Ze halen moeilijke woorden uit een tekst en bepalen of deze moeilijke woorden belangrijk zijn voor de tekst.
- Ze achterhalen de betekenis van moeilijke woorden.
- Ze spelen een quiz met moeilijke woorden.

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen herhalen leesstrategieën voor grondig lezen.*
- *Ze analyseren welk soort vragen goed gaat, en welk soort vragen minder goed.*

LES 4

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 4 (feiten en meningen).

- *De leerlingen bepalen het onderwerp en de hoofdgedachte van een tekst.*
- *Ze voeren een klassengesprek over tekstdoelen en tekstsoorten.*
- *Ze oefenen met het verschil tussen feiten en meningen.*

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 3 (woorden onzichtbaar maken).

- *De leerlingen geven de hoofdpbouw (inleiding-kern-slot) aan in een tekst.*
- *Ze zoeken moeilijke woorden, verwijswaarden en signaalwoorden in een tekst.*
- *Ze zetten ontbrekende moeilijke woorden, verwijswaarden en signaalwoorden op de goede plaats in een tekst.*

LES 6

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 1 (tekst samenvatten).

- *Ze vatten een tekst in eigen woorden samen.*
- *Ze beantwoorden inhoudelijke en kritische vragen.*
- *Ze reflecteren op hun eigen leesniveau en op de inhoud van de lessenserie.*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het nut en belang van 'vragen bij een tekst beantwoorden' staan centraal.
- ✓ Leerlingen zien in dat vragen bij een tekst bijdragen aan beter tekstbegrip en een beter zicht op eigen leesvaardigheid.
- ✓ Alle lesstof en vaardigheden van Lezen 1, 2 en 3 komen bij elkaar en kennis wordt geëxpliciteerd.
- ✓ De vragen zijn geen 'bezigheidstherapie', maar zijn gericht op een dieper begrip van de tekst. Leerlingen raken niet vervreemd van de tekst door de vragen.
- ✓ Leerlingen onderscheiden soorten vragen en analyseren welk soort vragen ze goed kunnen beantwoorden en waar ze nog moeite mee hebben.
- ✓ De toolbox 'Tien vragen voor beter tekstbegrip' geeft tips en aanwijzingen voor het vinden van antwoorden op vragen.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Eigen leesstijl met sterke en zwakke punten benoemen
- ✓ Eigen leesniveau inschatten aan de hand van een tekst met vragen
- ✓ Leesstrategieën benoemen
- ✓ De betekenis van moeilijke woorden achterhalen en inschatten of zo'n woord belangrijk is om de tekst te begrijpen
- ✓ Het nut inzien van vragen bij een tekst beantwoorden
- ✓ Verschillende soorten vragen bij een tekst herkennen
- ✓ De hoofdgedachte in een tekst aanwijzen
- ✓ Het onderwerp van een tekst benoemen
- ✓ Het tekstdoel herkennen en benoemen
- ✓ Feiten en meningen in een tekst benoemen
- ✓ Benoemen hoe een tekst is opgebouwd
- ✓ Signaalwoorden en tekstverbanden herkennen en benoemen
- ✓ Inhoudelijke vragen beantwoorden
- ✓ Kritische vragen beantwoorden
- ✓ Hoofd- en bijzaken onderscheiden
- ✓ Reflecteren op eigen leesvaardigheid en leeshouding

Afsluiting: toets Lezen 4.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereitung: alle lessen van de lessenserie inplannen. Zet eerst les 1 open. Pas als de leerlingen klaar zijn met les 1, zet je de overige lessen open.

Evt. overslaan: opdracht 2 (altijd hetzelfde leesdier?).

- De leerlingen kijken terug naar de leestypen uit Lezen 3.
- Ze voeren een klassengesprek over de noodzaak van (blijven) lezen.
- Ze bekijken twee teksten van verschillend niveau om te ervaren dat je leestype niet altijd hetzelfde is.
- Ze beantwoorden vragen bij een tekst.

LES 2

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: opdracht 2 (leesmotor; dit is herhaling); opdracht 3 (straatinterviews).

- De leerlingen kijken de vragen bij de tekst uit les 1 na.
- Ze bekijken het filmpje over de leesmotor.
- Ze herhalen leesstrategieën voor grondig lezen.
- Ze bekijken het filmpje over moeilijke woorden (straatinterviews).
- Ze bepalen hoeveel procent van de woorden je moet kennen om een tekst te begrijpen.
- Ze halen moeilijke woorden uit een tekst en bepalen of deze moeilijke woorden belangrijk zijn voor de tekst.
- Ze achterhalen de betekenis van moeilijke woorden.
- Ze spelen een quiz met moeilijke woorden.

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 1 (vragen bedenken).

- De leerlingen herhalen leesstrategieën voor grondig lezen.
- Ze formuleren zelf vragen bij een tekst.
- Ze analyseren welk soort vragen goed gaat, en welk soort vragen minder goed.

LES 4

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 5 (feiten en meningen).

- De leerlingen bepalen het onderwerp en de hoofdgedachte van een tekst.
- Ze voeren een klassengesprek over tekstdoelen en tekstsoorten.
- Ze oefenen met het verschil tussen feiten en meningen.
- Ze oefenen met het onderscheid tussen objectief en subjectief.

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 4 (woorden onzichtbaar maken).

- De leerlingen geven de hoofdpbouw (inleiding-kern-slot) aan in zelf meegebrachte teksten.
- Ze beschrijven de rode draad in de kern.
- Ze zoeken signaalwoorden en tekstverbanden in een tekst.
- Ze zetten ontbrekende moeilijke woorden, verwijswaarden en signaalwoorden op de goede plaats in een tekst.

LES 6

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 2 (tekst samenvatten).

- De leerlingen bedenken zelf inhoudelijke vragen.
- Ze vatten een tekst in eigen woorden samen.
- Ze beantwoorden inhoudelijke en kritische vragen.
- Ze reflecteren op hun eigen leesniveau.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het nut en belang van 'vragen bij een tekst beantwoorden' staan centraal.
- ✓ Leerlingen zien in dat vragen bij een tekst bijdragen aan beter tekstbegrip en een beter zicht op eigen leesvaardigheid.
- ✓ Alle lesstof en vaardigheden van Lezen 1, 2 en 3 komen bij elkaar en kennis wordt geëxpliciteerd.
- ✓ De vragen zijn geen 'bezigheidstherapie', maar zijn gericht op een dieper begrip van de tekst. Leerlingen raken niet vervreemd van de tekst door de vragen.
- ✓ Leerlingen onderscheiden soorten vragen en analyseren welk soort vragen ze goed kunnen beantwoorden en waar ze nog moeite mee hebben.
- ✓ De toolbox 'Tien vragen voor beter tekstbegrip' geeft tips en aanwijzingen voor het vinden van antwoorden op vragen.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Een kort verhaal samenvatten in één zin (hoofdgedachte) en in één woord (onderwerp)
- ✓ Een sterk verhaal beknopt opschrijven (in 75-100 woorden)
- ✓ Zes stappen om een goede tekst te schrijven toepassen
- ✓ WH-vragen stellen en onderwerp afbakenen
- ✓ Tekstdoel, tekstsoort en publiek voor tekst vaststellen
- ✓ Een eerste opzet van een tekst maken
- ✓ Bronnen met bruikbare informatie opzoeken
- ✓ Betrouwbaarheid van bronnen beoordelen
- ✓ Informatie uit bronnen ordenen en verwerken
- ✓ De kenmerken voor titels en tussenkopjes benoemen
- ✓ Beoordelen of een tekst aansluit bij het beoogde doel en publiek
- ✓ Feedback geven en krijgen
- ✓ Een goede inleiding schrijven
- ✓ Een goed slot schrijven
- ✓ Een tekst herschrijven zodat zinnen goed lopen
- ✓ De werkwoordspelling in een tekst perfectioneren
- ✓ Reflecteren op de eigen ontwikkeling als schrijver

Afsluiting: het eindproduct van les 1-6 kan beoordeeld worden voor een cijfer. Een beoordelingsformulier hiervoor is te vinden in de docentmateriaal.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Het is leuk om te beginnen met je eigen sterke verhaal; vertel dat uit je hoofd.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen luisteren naar een sterk verhaal.
- Ze verzinnen zelf een sterk verhaal.
- Ze schrijven zelf een sterk verhaal op (75-100 woorden).
- Ze vatten sterke verhalen zo kort mogelijk samen.
- Ze herhalen de begrippen 'onderwerp' en 'hoofdgedachte'.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 2 (filmpje; herhaling), verder kun je opdracht 6 en 7 inkorten door leerlingen niet met een vraagtekentekst te laten werken. Je laat ze dan samen onderzoeken welke informatie ze nog missen; in opdracht 8 gaan ze dan verder.

- De leerlingen kiezen een onderwerp kiezen voor hun tekst.
- Ze herhalen het stappenplan tekstschrijven.
- Ze kiezen een tekstsoort, tekstdoel en publiek voor hun tekst.
- Ze bedenken wat ze allemaal al weten over het onderwerp.
- Ze schrijven een vraagtekenversie.
- Ze leren hoe je bronnen kunt vinden en gebruiken.

LES 3

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen beoordelen de betrouwbaarheid van (nep) nieuws.
- Ze beoordelen de betrouwbaarheid van de eigen bronnen.
- Ze selecteren informatie uit de eigen bronnen en verwerken die in de tekst.
- Ze bedenken een goede titel en goede tussenkopjes.
- Ze schrijven een complete eerste versie van de tekst.

LES 4

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen vergelijken teksten.
- Ze bedenken een nieuwe vraag.
- Ze zoeken in bronnen het antwoord op deze vraag op.
- Ze schrijven een nieuwe alinea.
- Ze herschrijven de tekst zo dat de inhoud, de toon en de lay-out aansluiten bij het publiek.

LES 5

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: klassengesprek, opdracht 3 ('loopt' de tekst?)

- De leerlingen puzzelen wat de inleiding en het slot zijn bij enkele teksten.
- Ze benoemen onderdelen van tekstdelen (inleiding en slot).
- Ze herschrijven hun eigen inleiding en slot.
- Ze verbeteren de zinnen in hun tekst.

LES 6

Vorbereitung: voorafgaand aan les 6 kun je een (halve) les werkwoordspelling inlassen, waarin leerlingen via de app kunnen oefenen.

Evt. overslaan: opdracht 4 (werkwoordspelling).

- De leerlingen geven en krijgen feedback op hun tekst.
- Ze checken de spelling van alle werkwoorden.
- Ze maken hun tekst mooi op.
- Ze reflecteren op hun eigen schrijfproces met een quiz.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen worden door de 'fotofruitmachine' uitgedaagd om creatief te denken en te schrijven.
- ✓ Ze spelen met teksten voor een verschillend publiek en krijgen het schrijven beter in de vingers.
- ✓ Alle lesstof en vaardigheden die bij Schrijven 1 t/m 3 aan bod zijn gekomen, komen in deze lessenserie op een natuurlijke manier bij elkaar.
- ✓ Betrouwbaarheid van bronnen en vragen stellen aan bronnen spelen een prominente rol.
- ✓ Leerlingen krijgen stap voor stap begeleiding in het vinden en verwerken van bronnen in hun tekst.
- ✓ Net als in Schrijven 1 t/m 3 geven de leerlingen elkaar in deze lessenserie steeds feedback, waardoor het eindproduct kwalitatief veel beter wordt en het nakijkwerk voor de docent sterk wordt gereduceerd.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Samengestelde zinnen, de functie van voegwoorden en het onderscheid tussen hoofdzin en bijzin
- ✓ De lijdende en de bedrijvende vorm en hun functie
- ✓ Zinnen van de lijdende vorm omzetten in de bedrijvende vorm
- ✓ Bezittelijke en persoonlijke voornaamwoorden (vorm en functie)
- ✓ Vragende en aanwijzende voornaamwoorden (zowel zelfstandig als bijvoeglijk gebruikt)

Afsluiting: bij elke les worden de peperopdrachten afgesloten met een of twee toepassingsopdrachten.

LESACTIVITEITEN*

LES 1: SAMENGESTELDE ZINNEN EN VOEGWOORDEN

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bepalen wat de bouwstenen van zinnen zijn aan de hand van werkwoordgroepjes.
- Ze bepalen het verschil tussen enkelvoudige en samengestelde zinnen.
- Ze herkennen voegwoorden.
- Ze onderscheiden hoofdzin en bijzin van elkaar.
- Ze lezen de conclusie.
- Ze doen de zelftest.
- Ze oefenen in de digitale leerlingomgeving.

LES 2: DE BEDRIJVENDE EN LIJDENDE VORM

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen ontdekken dat het onderwerp niet altijd de handeling in de zin verricht.
- Ze ontdekken dat in een zin niet altijd staat wie of wat de handeling verricht. Een door-bepaling kan deze informatie toevoegen.
- Ze herkennen kenmerken van de lijdende vorm.
- Ze lezen de conclusie.
- Ze doen de zelftest.
- Ze oefenen in de digitale leerlingomgeving.

LES 3: HET BEZITTELIJK EN PERSOONLIJK VOORNAAMWOORD

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen ontdekken welke woorden een bezit aangeven.
- Ze ontdekken welke woorden naar mensen verwijzen zonder de eigennaam te gebruiken.
- Ze lezen de conclusie.
- Ze oefenen en ontdekken dat bezittelijke en persoonlijke voornaamwoorden dezelfde vorm kunnen hebben.
- Ze doen de zelftest.
- Ze oefenen in de digitale leerlingomgeving

LES 4: HET VRAGEND EN AANWIJZEND VOORNAAMWOORD

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen ontdekken welke vragende voornaamwoorden er zijn, en wat het verschil is tussen zelfstandig en bijvoeglijk gebruik.
- Ze ontdekken dat vragen niet per se een vragend voornaamwoord nodig hebben.
- Ze ontdekken hoe je met taal iets aanwijst zonder je vinger te gebruiken.
- Ze lezen de conclusie.
- Ze doen de zelftest.
- Ze oefenen in de digitale leerlingomgeving.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Grammatica 4 bestaat uit een serie lessen die leerlingen zelfstandig op hun device of in het leerlingboek doorwerken.
- ✓ In de lessen komen begrippen voor uit de referentieniveaus 1F en 2F, maar ook onderwerpen daarbuiten, omdat veel docenten deze onderwerpen waardevol achten voor hun leerlingen.
- ✓ PLOT26 kiest voor een invulling die taalkunde en grammatica dicht bij elkaar brengt, zodat leerlingen meer inzicht krijgen in functies van woordsoorten en zinsdelen. De opdrachten zijn voor de verschillende doelgroepen gelijk; differentiatie vindt plaats via zogenaamde peperopdrachten (peper 1 = herhaling van de basis, peper 2 = verbreding en peper 3 = uitdaging).

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Fictie en non-fictie lezen
- ✓ Verschillende soorten communicatie herkennen
- ✓ Lezen van en inleven in profielen
- ✓ Een zakelijke brief lezen en een korte brief schrijven
- ✓ De gebeurtenissen uit een verhaal (fictie) beschrijven
- ✓ Een reactie schrijven en reacties analyseren
- ✓ Een nieuwsbericht over het thema 'vreemdelingen' zoeken
- ✓ De inhoud van een tekst voorspellen aan de hand van een tekstgeraamte
- ✓ Stelling nemen voor of tegen een bepaald standpunt
- ✓ Het product van een medeleerling beoordelen door het invullen van een formulier
- ✓ Een goede manier bedenken om een zelfgemaakt product te presenteren
- ✓ Een product voor de klas presenteren

Afsluiting: de leerlingen maken een product (affiche, tekening, stripverhaal, brief/betoog, interview, gedicht, zelfbedachte vorm) en presenteren dit.

VERHAAL

Op het eiland Welvum is het bijna altijd rustig. De bewoners zijn vooral bezig met zichzelf en de paar toeristen die er zijn. Deze toeristen komen voor de rust. Het lijkt of op Welvum de tijd vijftig jaar stil heeft gestaan. Wanneer een internetprovider voorstelt om het eiland eindelijk gebruik te laten maken van internet door een grote zendmast te plaatsen, ontstaat er al een beetje onrust op de muurkrant, het communicatiemiddel van Welvum.

De komst van een groep van vreemdelingen die aangespoeld zijn uit een oorlog vergroot de onrust. Als ook nog het bericht op de muurkrant wordt geplaatst dat deze vreemdelingen eerder op een ander eiland zijn aangespoeld en dat daar tijdens hun aanwezigheid de vreselijke puskoorts is uitgebroken, moeten de bewoners van het eiland echt stelling gaan nemen. Of we helpen deze vreemdelingen, of we zorgen ervoor dat zij zo snel mogelijk het eiland verlaten.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Om tijd te winnen kunt u de leerlingen de digitale kaart van het eiland Welvum vóór de les laten bekijken, bijvoorbeeld als huiswerk of in de les ervoor. Print het document 'Profielen inwoners' en knip het in stroken, zodat er voor iedere leerling één profiel is. Er zijn grote post-its nodig.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken een interactieve plattegrond van het eiland Welvum en maken kennis met de bewoners.
- Ze lezen het profiel van een van de bewoners, waarin zij zich vervolgens moeten verplaatsen.
- Ze schrijven een korte reactie op een brief.
- Ze reageren op elkaars reacties.

LES 2

Vorbereiding: er zijn grote post-its nodig. De leerlingen reageren met post-its op een bericht van Sara. Dit kan op het scherm of op papier

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen het verhaal *Onrust van Rom Molemaker*.
- Ze reageren vanuit hun profiel op de vraag om hulp.
- Ze zoeken op internet een nieuwsbericht met een vergelijkbaar thema (extra opdracht).

EINDOPDRACHT(EN): LES 3 + 4

Vorbereiding: de leerlingen beginnen in les 3 aan een grote opdracht en moeten die als huiswerk afmaken. Dit kan ook in een extra tussenles.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen een bericht over puskoorts en de reacties hierop.
- Ze maken een product (pamflet, betoog, interview, enz.) waarin zij duidelijk maken wat hun personage vindt van het dilemma.
- Ze beoordelen elkaars producten.
- Ze presenteren een product.
- Ze evalueren de lessenserie.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het verhaal is geschreven door Rom Molemaker.
- ✓ Het eiland is speciaal voor deze lessenserie ontworpen door Wim Dasselaar.
- ✓ Het is een actueel verhaal en het thema 'vreemdelingen' sluit aan bij het vak maatschappijleer. Een samenwerking met dit vak zal voor extra verdieping zorgen.
- ✓ Leerlingen moeten zich op basis van een profiel inleven in een bepaald personage en van daaruit reageren.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Aandachtig luisteren naar een voorgelezen fictietekst
- ✓ Met informatie uit het verhaal logisch beredeneren wie de dader kan zijn
- ✓ Zich verplaatsen in de schrijversrol en open plekken invullen in een verhaal
- ✓ Motieven bedenken op basis van het verhaal
- ✓ Zich inleven in personages en relaties
- ✓ Bevindingen presenteren in één minuut
- ✓ Eigen ervaringen koppelen aan leesactiviteit en personages
- ✓ Een verhaal afmaken in de lijn van het verhaal
- ✓ De belangrijkste gebeurtenissen in een verhaal onderscheiden
- ✓ Aandachtig kijken naar een filmpje

Afsluiting: slot van het verhaal schrijven

VERHAAL

De beste vriendin van Tess, Helena, wordt levenloos op het strand aangetroffen. De familie en de politie zijn in shock: wie zou de 17-jarige Helena hebben willen vermoorden? En waarom? De politie start een onderzoek. Tess begint haar eigen onderzoek en krijgt hulp van Tom, een klasgenoot die aan de boulevard woont waar Helena gevonden is. Er zijn verschillende sporen en Tess wordt zelf ook aangevallen. Maar ze gaat door.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen inplannen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 1 van het verhaal.
- Ze bedenken een zin voor een open plek.
- Ze bepalen wie de ik-persoon van het verhaal is.
- Ze schrijven alles wat ze weten over de ik-persoon op en verzinnen zelf ook innerlijke en uiterlijke kenmerken.
- Ze wijzen innerlijke en uiterlijke kenmerken toe aan een verbeelding van de ik-persoon (een paspop) en geven aan wat voor relatie zij hebben met deze persoon.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereiding: de leerlingen hebben zwart papier (of evt. wit of gekleurd) nodig.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 2 van het verhaal.
- Ze bedenken een zin voor een open plek.
- Ze passen hun verbeelding van de ik-persoon aan, aan de hand van nieuwe informatie.
- Ze beschrijven de rol van een bijfiguur in het verhaal.
- Ze verwerken de belangrijkste momenten en gebeurtenissen uit deel 2 in een stripverhaal.

LES 3

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 3 van het verhaal.
- Ze bedenken zinnen voor zes open plekken in het verhaal.
- Ze leven zich in in de personages en koppelen hun eigen ervaringen daaraan.

LES 4

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 4 van het verhaal.
- Ze bedenken welke informatie ze kunnen toevoegen aan deel 4.
- Ze passen eerder werk (les 1, les 2, les 3) aan op basis van deel 4.
- Ze brengen de verdachten van de moord op een zelf-gekozen manier in kaart en beargumenteren waarom de verdachten het wel of niet gedaan kunnen hebben.
- Iedere leerling bepaalt wie zijn hoofdverdachte is.
- Leerlingen bespreken in groepjes eventuele motieven en alibi's.
- Ze presenteren hun bevindingen in één minuut.

EINDOPDRACHT(EN): LES 5

Vorbereitung: –

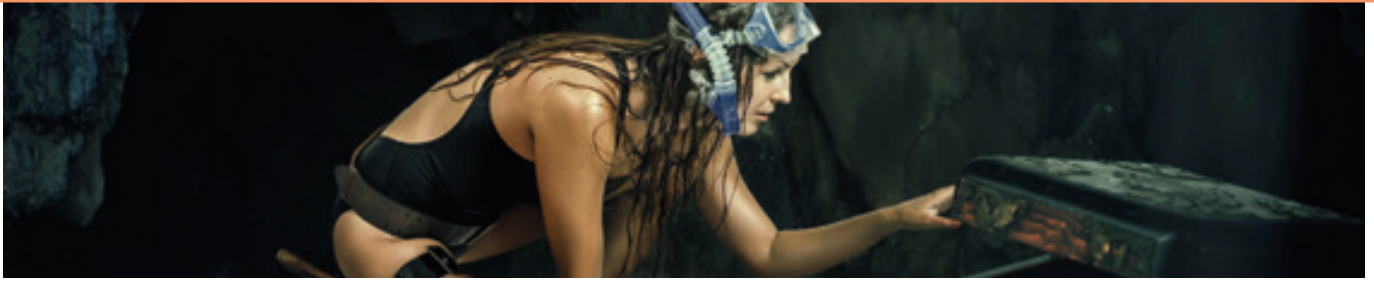
Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 5 van het verhaal.
- Ze bedenken een slot voor het verhaal en kiezen voor een open einde of een gesloten einde.
- Ze lezen het einde dat Eva Burgers, de schrijfster, heeft geschreven.
- Ze bekijken een filmpje waarin Eva Burgers vertelt over haar schrijffproces en de inhoud van het verhaal.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Eva Burgers heeft het verhaal *Windkracht 12* speciaal voor PLOT26 geschreven.
- ✓ Leerlingen mogen in de stoel van de schrijfster zitten.
- ✓ De creativiteit en de fantasie van de leerlingen worden geprikkeld door de opdrachten.
- ✓ Leerlingen leren op speelse wijze hoofdzaken en bijzaken te onderscheiden.
- ✓ Leerlingen verdiepen zich in uiterlijk, innerlijk en relaties tussen personages.
- ✓ Ze denken na over hun mogelijke relatie met de hoofdpersoon.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Het belang van het hebben van een grote en actieve woordenschat
- ✓ Reflecteren op het eigen leerproces
- ✓ Strategieën gebruiken

VOORBEREIDING

Voor deze lessenserie is het gewenst dat er een klassenprikbord is, bijvoorbeeld digitaal (Powerpoint, Prezi of Pinterest) of een 'fysiek' prikbord in de klas als je een eigen lokaal hebt. Hierop komen strategieën en uitkomsten te hangen. Daarnaast moeten de leerlingen een woordenschrift hebben, dat ze niet alleen deze cursus, maar ook tijdens de andere cursussen en verhalen aanvullen. Ook dit kan digitaal of fysiek.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: de vier teksten met percentage woorden zwart kopiëren. Wit tekenpapier of karton en stiften/ kleurpotloden klaarleggen voor opdracht 4.

Evt. overslaan: –

- Een quiz om achter het belang van een grote en actieve woordenschat te komen.
- Zelf werkvormen bedenken om de woordenschat te vergroten.
- Een tegeltjeswijsheid maken.
- Een klassenprikbord maken.

LES 2

Vorbereiding: kopiëren: tekst voor opdracht 1 en formulier Moeilijke woorden.

Evt. overslaan: –

- Moeilijke woorden uit een tekst halen.
- Klassengesprek over strategieën.
- De strategie woorden schatten.
- De strategie overtreffende trap.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.

LES 3

Vorbereiding: kopiëren: formulier Woorden ordenen en leeg woordvierkant.

Evt. overslaan: –

- Klassengesprek over de toegevoegde waarde van het beeld bij een woord.
- Moeilijke woorden uit een tekst halen.
- De strategie het ordenen van woorden.
- De strategie woordvierkant.
- De strategie beeld (tattoo) toevoegen aan een woord.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.

LES 4

Vorbereitung: kopiëren: schooltaalwoordenlijst van SLO (opdr. 2-7) en kenmerkenschema (opdr. 9).

Evt. overslaan: –

- *Discussie over school- en vaktaalwoorden.*
- *Voorbeelden van school- en vaktaalwoorden.*
- *Een persoonlijke top 10 van schooltaalwoorden.*
- *Het schooltaalwoord van de klas.*
- *De strategie synoniem en antoniem.*
- *Moeilijke woorden uit verschillende vakmethodes.*
- *De strategie kenmerkenschema.*
- *De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.*

LES 5

Vorbereitung: zorg voor leesboeken (voor als de leerlingen hun boek vergeten zijn) of een kopie van een kort verhaal.

Evt. overslaan: –

- *Een boek of kort verhaal lezen.*
- *Moeilijke woorden uit een (fictie)tekst halen.*
- *De strategie synoniem en antoniem.*
- *De strategie delen van woorden.*
- *De strategie betekenis uit de context halen.*
- *De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.*

LES 6

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- *De strategie contextverhaal schrijven.*
- *De spelstrategieën kwartet, memory, mindmap, kruiswoordpuzzel en woordzoeker.*
- *De toetsstrategieën Kahoot, Trivia Crack, WRTS, Wie ben ik? en Overhoren New Style.*
- *De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.*
- *Reflecteren op het eigen handelen.*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het draait in deze lessenserie niet om 'woordjes stampen', maar om strategieën en attitude.
- ✓ Omdat in elke les andere strategieën centraal staan, kan de lessenserie ook gesplitst worden in twee of drie delen.
- ✓ Leerlingen worden geactiveerd en gemotiveerd om een woordenschrift bij te houden. Hier wordt in de cursussen en verhalen ook voortdurend op gewezen.
- ✓ De cursus bevat leuke en aantrekkelijke werk- en spelvormen.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Wel of geen klinkerbotsing
- ✓ Lange en korte klanken
- ✓ Van meer woorden één woord maken
- ✓ Wel of geen -n aan het eind van een woord
- ✓ Wel of geen hoofdletter
- ✓ Leestekens
- ✓ Klemtonen spellen
- ✓ Opzoekwoorden

Afsluiting: toetsing van spelling vindt plaats binnen de cursussen Schrijven, waar in de laatste les steeds specifiek aandacht voor het verbeteren van de eigen spelling in de zelfgeschreven tekst. De beoordelingsformulieren voor deze schrijfoopdrachten bieden ruimte om de leerlingproducten hierop te beoordelen.

LESSENSERIE

Deze lessenserie zit iets anders in elkaar dan de andere lessenseries. Er is geen verschil tussen vmbo-b, -k, -gt en havo/vwo. De leerlingen werken op hun eigen niveau door het maken van de oefeningen en het beantwoorden van reflectievragen. Bij elke les hoort een toolbox met een samenvattende tekst, meer uitleg, voorbeelden of een verdiepende tekst.

Voor categorie 9 Werkwoordspelling is een aparte app ontwikkeld. Deze is te vinden in het startscherm van PLOT26.

LESACTIVITEITEN*

LES 1: Wel of geen klinkerbotsing

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Wel of geen trema in een woord (chaos, ruïne).
- Wel of geen verbindingsstreepje in samenstellingen.
- Wel of geen trema in afleidingen en vervoegingen.
- Meervoudsvormen op -ën.

LES 2: Lange en korte klanken

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Verkleinvormen.
- Meervoudsvormen op -s.
- De bezits-s.

LES 3: Van meer woorden één woord maken

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Woorden wel of niet aan elkaar schrijven.
- Wel of geen verbindingsstreepje in samenstellingen.
- Wel of geen tussen-n in samenstellingen.
- Wel of geen tussen-s in samenstellingen.
- Hetzelfde, dezelfde, eenzelfde aan elkaar.
- Voornaamwoordelijke bijwoorden aan elkaar.

LES 4: Wel of geen -n aan het eind van een woord

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Stoffelijke bijvoeglijke naamwoorden.
- Zelfstandig gebruik (bijvoorbeeld: alle/allen, oudste/oudsten).

LES 5: Wel of geen hoofdletter

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *Namen: persoonsnamen, topografische namen, merken.*
- *Feestdagen en hun afleidingen en samenstellingen.*
- *Religieuze woorden.*
- *Persoonsnamen: tussenvoegsels, dubbele achternaam.*

LES 6: Leestekens

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *Zinnen: hoofdletter en punt, vraagteken, uitroepeteken.*
- *Komma.*
- *Puntkomma.*
- *Dubbele punt.*
- *Leestekens bij citaten.*

LES 7: Klemtonen spellen

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *Een of één.*
- *Accenten bij homografe werkwoorden (bijvoorbeeld: vóórkomen/voorkómen).*

LES 8: Opzoekwoorden

Vorbereiding: bij deze les zijn printbare woordenlijsten beschikbaar. Bij opdracht 26 (dictee) is een tweede persoon (leerling, ouder) nodig.

Evt. overslaan: –

- *Leerwoorden/weetwoorden (etymologisch spelling-principe, onder andere leenwoorden, woorden met homofone klankparen).*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen werken individueel aan het spellingprobleem waar ze moeite mee hebben en volgen zelfstandig de lessen.
- ✓ PLOT26 gaat bij de uitleg van een spellingprobleem in eerste instantie uit van de leerling, niet van het spellingsysteem.
- ✓ Er is geen niveauaanduiding: kan een leerling al goed spellen, dan maakt hij of zij de les(sen) niet. Beheerst de leerling de stof niet voldoende, dan bepaalt hij of zij zelf hoe ver hij of zij gaat in het oefenen en leren.
- ✓ Binnen elke les is een opbouw in moeilijkheid, zeker voor de lagere niveaus is het niet de bedoeling tot het einde van de les te komen.
- ✓ Het doel is spellinggeweten en -bewustzijn te ontwikkelen. In combinatie met andere cursussen krijgt een leerling een goede spellingattitude.
- ✓ Bij spelling speelt woordbeeld een belangrijke rol. Er is geen betere manier om het woordbeeld op te slaan dan lezen, heel veel lezen. Lezen is de ruggengraat van PLOT26.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Deelnemen aan een klassengesprek en eigen mening ondersteunen m.b.v. argumenten
- ✓ Het belang van namen, betekenissen en reacties hierop
- ✓ Reflecteren op het eigen werk
- ✓ Delen van woorden combineren
- ✓ Tekst en beeld combineren
- ✓ Woorden, gebaren en gedrag bij speciale gebeurtenissen
- ✓ Discussiëren over taalsituaties
- ✓ Het belang van een passende vertelvorm
- ✓ Een gedicht voordragen
- ✓ Feedback geven

VOORAF

Je kunt deze cursus in delen aanbieden: les 1 en 2 gaan over betekenis en gevoel, les 3 en 4 gaan over woorden en gebeurtenissen, les 5 en 6 gaan over gedichten maken en verwerken, les 7 en 8 gaan over ritme en voordracht.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen voeren een klassengesprek over hoe vanzelfsprekend taal is.
- Ze vullen een naamformulier in over de eigen naam, straat, wijk, plaats, school en Nederland.
- Ze bekijken een gevoelslandkaart.
- Ze reflecteren in een groep op de landkaart.
- Ze zoeken een beeld van iets wat niet klopt.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen combineren delen van woorden waardoor er nieuwe woorden met verschillende betekenissen ontstaan.
- Ze maken een collage met tekst en beeld van de nieuwe woorden.

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bedenken welke woorden, gebaren en gedrag bij speciale gebeurtenissen horen.
- Ze husselen woorden en gedrag bij twee speciale gebeurtenissen.
- Ze observeren m.b.v. een formulier twee door elkaar gehusselde situaties van klasgenoten.

LES 4

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen zoeken voorbeelden van humoristische taalsituaties.
- Ze discussiëren met klasgenoten over deze taalsituaties.
- Ze reflecteren op eigen beleving.
- Ze proberen verschillende vertelvormen bij een mop uit.
- Verkiezing beste moppenverteller van de klas.

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken een woordweb bij een gegeven onderwerp.
- Ze schrijven een gedicht bij een gegeven onderwerp.
- Ze maken bij dit gedicht een poster, met een passend beeld.

LES 6

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen beargumenteren welke gedichtenposter ze het mooist vinden.
- Ze zoeken bij een gedicht een ander passend gedicht.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

LES 7

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen voeren een klassengesprek over toon en ritme.
- Ze zoeken een tekst of gedicht met een duidelijke boodschap.
- Ze dragen zelf een gedicht goed voor.
- Ze geven feedback op de voordracht van een klasgenoot.
- Ze dragen zelf een gedicht voor op een volstrekt verkeerde manier.
- Ze voeren een klassengesprek over je goed uitdrukken met taal.

LES 8

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen voeren een klassengesprek over teksten die hen raken.
- Ze zoeken een voorbeeld van een goede en inspirerende voordracht.
- Ze dragen zelf een gedicht goed voor.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het gaat niet om 'gedichtenanalyse', maar om bijzonder taalgebruik.
- ✓ Leerlingen worden uitgedaagd vrij en associatief te denken over woorden, zinnen en teksten, ook in combinatie met beeld.
- ✓ De lessenserie bestaat uit acht lessen, te splitsen in vier series van twee lessen.
- ✓ Leerlingen leren zichzelf en elkaar beter kennen: wat raakt je? Wat spreekt je aan? Hoe praat je hierover?
- ✓ Er kan veel gelachen worden in de lessenserie, want humor (in taal) speelt een grote rol.
- ✓ Daarnaast is er aandacht voor taalgebruik en gedrag bij speciale gelegenheden.
- ✓ Leerlingen zijn op een speelse manier bezig met voordragen en voorlezen.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Aandachtig kijken en luisteren naar een informatief filmpje en een kijk- en luisteropdracht maken
- ✓ De betekenis van moeilijke woorden uit de context halen (of een andere strategie gebruiken)
- ✓ De overeenkomsten tussen poëzie en rap
- ✓ Overeenkomsten tussen lied en gedicht aan de hand van zelf gevonden teksten
- ✓ Praten over rijm, de soorten rijm en de noodzaak van rijm
- ✓ De rijmsorten eindrijm, beginrijm, middenrijm, overlooprijm, assonantie en alliteratie
- ✓ Zelf een gedicht maken en rijmsorten toepassen
- ✓ Strofen herkennen en toepassen in eigen gedicht
- ✓ Rijmschema's herkennen en toepassen in gedicht
- ✓ Woordspelingen herkennen
- ✓ Verschillende stijlfiguren herkennen en toepassen
- ✓ Het thema herkennen en een woordweb maken
- ✓ Een moodboard maken voor een gedicht
- ✓ Op basis van moodboard zelf een gedicht maken en rijmsorten toepassen
- ✓ Een eigen gedicht voordragen/presenteren

Afsluiting: een gedicht schrijven en voordragen

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereitung: alle lessen inplannen. In de lessen 1, 3, 4, 5 en 6 worden filmpjes gebruikt. Het is raadzaam deze vooraf bekeken te hebben.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen denken na over de betekenis van de woorden 'woordkunst' en 'woordkunstenaar'.
- Ze bekijken een filmpje over woordkunstenaar Christopher Blok en beantwoorden er vragen over.
- Ze bedenken zelf voorbeelden van woordkunst.
- Ze denken na over de verschillen tussen rap/hiphop en poëzie.
- Ze zoeken voorbeelden van rapbare poëzie en rap die als gedicht voorgelezen kan worden.

LES 2

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen beredeneren het belang van rijm.
- Ze bedenken voorbeelden van eindrijm, beginrijm, middenrijm en overlooprijm.
- Ze bedenken zelf een allitererende zin.
- Ze oriënteren zich op het onderwerp voor het eigen gedicht.
- Ze schrijven een eerste versie van een gedicht.

LES 3

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen leren verschillende rijmschema's kennen en herkennen.
- Ze analyseren het rijmschema in hun eigen gedicht.
- Ze voegen strofen toe aan hun eigen gedicht.
- Ze voegen rijmschema's toe in hun eigen gedicht.

LES 4

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen verzinnen voorbeelden van homoniemen, synoniemen en antoniemen.
- Ze verwerken theorie over de stijlfiguren anafoor en epifoor.
- Ze verzinnen synoniemen en antoniemen bij de eindwoorden van elke regel in een songtekst.
- Ze voegen synoniemen, antoniemen en homoniemen toe in hun eigen gedicht.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

LES 5

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen voeren een klassengesprek over inspiratie.
- Ze maken een moodboard met alles waar ze van houden.
- Ze maken een moodboard met alles waar ze een hekel aan hebben (No Go Area).
- Ze bekijken een filmpje over inspiratie.
- Ze passen hun eigen gedicht aan.
- Ze schrijven een nieuw gedicht op basis van de moodboards.
- Ze geven en krijgen feedback op hun nieuwe gedicht.
- Ze passen hun gedicht aan.

EINDOPDRACHT(EN): LES 6

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken een filmpje met verschillende presentatietechnieken.
- Ze voeren een klassengesprek over verschillende presentatietechnieken.
- Ze bekijken het filmpje 'Soms' van Christopher Blok.
- Ze werken in tweetallen aan een goede voordracht van hun eigen gedicht.
- Ze dragen hun gedicht voor.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Deze cursus is tot stand gekomen in samenwerking met Christopher Blok, een 'spoken word'-artiest, een echte woordkunstenaar. Speciaal voor deze cursus zijn met hem filmpjes opgenomen waarin hij gebruikmaakt van veel stijlfiguren en o.a. uitleg geeft over rijmschema's.
- ✓ De (compilatie)filmpjes en de filmpjes van Christopher Blok sluiten geheel aan bij de belevingswereld van de leerlingen.
- ✓ Door creatieve opdrachten worden leerlingen uitgedaagd vrij en associatief te denken over stijlfiguren en rijmschema's en dat te verwerken dat in hun eigen gedicht.
- ✓ Leerlingen leren op speelse wijze het verschil en de overeenkomsten kennen tussen literatuur en rap (hiphop).
- ✓ Leerlingen zijn op een creatieve manier bezig om stap voor stap woordkunst toe passen in hun eigen gedicht.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ De begrippen *feit, mening, argument voor en tegen objectief, subjectief, overtuigen, consensus* begrijpen en toepassen
- ✓ Eigen mening verwoorden en beargumenteren
- ✓ In een viertal consensus bereiken
- ✓ Discussieregels opvolgen/toepassen
- ✓ Onbekende woorden uit een gesproken tekst halen en verklaren
- ✓ Voorkennis, opgedane kennis en eigen ervaringen inzetten om een beeld en mening te vormen
- ✓ Een argumentatieschema invullen
- ✓ De spreekdoelen *amuseren, informeren, instrueren, overtuigen* en *activeren* benoemen en het spreekdoel overtuigen koppelen aan de spreekvorm discussie
- ✓ Rekening houden met doel en doelgroep
- ✓ Actief luisteren
- ✓ Discussiëren volgens het Lagerhuisprincipe
- ✓ Feedback geven op het spreekgedrag van klasgenoten
- ✓ Je verplaatsen in een ander, relativeren en gevoelige onderwerpen bespreekbaar maken
- ✓ Discussiëren in een rol

Afsluiting: tijdens les 4 en 5 kun je een toets afnemen; er zit een toetsrubric in de docentenomgeving.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Het is raadzaam de lesbeschrijvingen goed door te nemen, met name 'Over de samenwerking tussen PLOT26 en Stichting DKJL' op pagina 5. Bekijk het filmpje van tevoren.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen leren de begrippen *feit, mening, argument, objectief, subjectief, overtuigen, consensus*.
- Ze bepalen of teksten *objectief* of *subjectief* zijn en moeten in een viertal consensus bereiken.
- Ze leren discussieregels.
- Ze zoeken filmpjes met meningen op.
- Ze besteden aandacht aan moeilijke woorden.

LES 2

Vorbereiding: bekijk de filmpjes over overgewicht en jongeren en alcoholgebruik van tevoren en maak er alvast een woordenlijst bij.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen gebruiken de in les 1 geleerde begrippen.
- Ze halen onbekende woorden uit filmpjes, verklaren die en koppelen ze aan betekenisvolle afbeeldingen.
- Ze vormen zich een mening aan de hand van voorkennis, opgedane kennis en eigen ervaringen.
- Ze geven hun mening en beargumenteren die.
- Ze passen de discussieregels toe.

LES 3

Vorbereiding: bekijk de filmpjes over de vier stellingen van tevoren. Laat in les 3, 4 en 5 dezelfde stelling gebruiken.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen gebruiken de geleerde begrippen.
- Ze halen onbekende woorden uit filmpjes en verklaren die door middel van overleg.
- Ze halen feiten, meningen en argumenten uit een filmpje.
- Ze vullen een argumentatieschema in.
- Ze formuleren argumenten aan de hand van (voor)kennis en eigen ervaringen.
- Ze geven hun mening en beargumenteren die.
- Ze benoemen spreekdoelen en bespreken welk bij een discussie hoort.
- Ze houden rekening met het doel en de doelgroep.
- Ze passen de discussieregels toe.

LES 4

Vorbereiding: bekijk het filmpje van tevoren.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen gebruiken de geleerde begrippen.
- Ze halen onbekende woorden uit filmpjes en verklaren die door middel van overleg.
- Ze krijgen instructie over de Lagerhuisdiscussie.
- Ze bereiden zich voor op een discussie door middel van een argumentatieschema en een filmpje.
- Ze nemen deel aan een Lagerhuisdiscussie.
- Ze geven feedback op het spreekgedrag van klasgenoten.

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen gebruiken de geleerde begrippen.
- Ze krijgen instructie over discussiëren in een rol.
- Ze leven zich in en bereiden zich voor op een rol door middel van een argumentatieschema.
- Ze nemen deel aan een discussie.
- Ze geven feedback op het spreekgedrag van klasgenoten.
- Ze reflecteren op het eigen spreekgedrag.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENERIE BIJZONDER?

- ✓ De cursus is ontwikkeld in samenwerking met de Stichting Discussiëren Kun Je Leren (DKJL), een organisatie die discussie- en debatwedstrijden organiseert en discussielessen verzorgt op scholen in PO en VO.
- ✓ Leerlingen verwerven kennis en vaardigheden waar ze de rest van hun leven van kunnen profiteren.
- ✓ Er ligt veel nadruk op veiligheid in de klas, onder meer door de poster met spelregels voor discussiëren en debatteren.
- ✓ Er zijn aantrekkelijke, aansprekende filmpjes die de voorkennis van de leerlingen activeren en waarin de stelling wordt gepresenteerd.
- ✓ Er is keuze tussen de onderwerpen waarover gediscussieerd wordt.
- ✓ Er zijn verschillende soorten discussies: Lagerhuisdiscussie en discussiëren in een rol.
- ✓ Leerlingen worden begeleid bij de voorbereiding op de discussie en leren kritisch te kijken naar zichzelf en hun klasgenoten.
- ✓ Leerlingen breiden hun woordenschat uit door de gevarieerde onderwerpen en de expliciete aandacht hiervoor.
- ✓ De cursus kan worden ingezet als onderdeel van SWPBS (School Wide Positive Behavior Support), dat op scholen veelvuldig wordt ingezet.

Jaarplanning leerjaar 3 vmbo

Dit is een voorbeeldplanning van de lessenseries in jaar 3 van PLOT26.

De verplichte stof uit het Referentiekader taal komt voor in:

- de lessenseries bij een verhaal (oranje)
- de lessenseries over vaardigheden (zwart)

Daarnaast is er vrije ruimte (blauw), die je naar eigen inzicht kunt invullen. Bijvoorbeeld met eigen lessen, maar ook met de extra lessenseries en aanvullende materialen van PLOT26.

Iedere lessenserie bestaat uit een aantal lessen - inhoudelijk afgeronde onderdelen. Het aantal uren per lessenserie voor de verschillende roosters is een inschatting. Alles hangt af van de tijd die je zelf aan de verschillende lessen wilt besteden.

- Lessenseries bij een verhaal
- Lessenseries over vaardigheden
- Vrije ruimte

Een voorbeeldplanning

	BRONNEN 6 (of 7) lessen	Lezen 5 5 lessen	Schrijven 5 5 lessen	Pandemie 5 lessen	Vrije ruimte	Fictie 3 6 lessen	Lezen/ schrijven 6 6 (of 7) lessen	* PRANK 6 lessen	Vrije ruimte	Kennis- making met het examen 4 (of 5) lessen	Vrije ruimte
50 min	Eindopdracht	Toets	Toets	Eindopdracht	Vrije ruimte	Eindopdracht	Eindopdracht	Eindopdracht	Vrije ruimte		
60 min	6 (of 7) uren	6 uren	5 uren	5 uren	Vrije ruimte	6 uren	6 (of 7) uren	6 uren	Vrije ruimte	4 (of 5) uren	
80 min	5 (of 6) uren	5 uren	4 uren	4 uren	Vrije ruimte	5 uren	5 (of 6) uren	5 uren	Vrije ruimte	3-4 (of 4) uren	
	4 (of 5) uren	4 uren	3-4 uren	3-4 uren	Vrije ruimte	4 uren	4 (of 5) uren	4 uren	Vrije ruimte	2-3 (of 3-4) uren	

Vrije ruimte

In te vullen naar eigen inzicht: met eigen lessen of de extra lessenseries en materialen van PLOT26:

Lezen extra	Fictie Special
Woordenschat	Woordkunst
Spelling	Spellingapps
Fictie extra ▶ Windkracht 12	Blinkotheek

Toetsing in PLOT26

Je kunt de lessenseries afsluiten met een toets of eindopdracht. Daarnaast kun je door het jaar heen gebruikmaken van de volgende referentietoetsen:

- Leesvaardigheid 5 en 6
- Schrijfvaardigheid 3
- Taalverzorging 5 en 6

* In het verhaal Prank neemt spreekvaardigheid een centrale rol in. Daarom is de lessenserie Spreken 3 geïntegreerd in dit verhaal en wordt deze niet als aparte lessenserie in de vrije ruimte aangeboden.

Lesstofoverzicht jaar 3

vmbo

	Drone	Lezen 5	Schrijven 5	Pandemie	Fictie 3					
Lezen	Geloofwaardigheid van berichten	2F	Teksten zoeken ▶ 2F	Brieven lezen	2F	Informatie zoeken	2F			
	Nieuwsbericht	2F	Verdiepend lezen ▶ 3F	Schrijfdoelen	2F	Rapport lezen	▶ 2F			
	Sociale media	2F	vragen beantwoorden over teksten	2F	Tekstsoorten	▶ 2F	Verslag lezen	2F		
	Kritisch lezen	▶ 2F	argumenten uit tekst halen	▶ 3F	Kritisch lezen	▶ 2F	Zoekend lezen	2F		
	Samenvatten	2F	vragen bedenken	▶ 3F	Feiten herkennen	2F				
	Publieke opinie	2F	teksten beoordelen	▶ 3F						
	Kleur van een tekst	▶ 2F	scannend, zoekend of grondig lezen	▶ 2F						
			satire	▶ 3F						
		Kleur van een tekst	▶ 3F							
Schrijven en spelling	Tekst schrijven	2F	beoordeling schrijven over gelezen teksten	▶ 3F	Herhalen jaar 1 en 2	2F	Toolboxtekst schrijven	▶ 2F	Fotoverhaal	
	Tekst schrijven in stappen	2F	meningen en argumenten in schema invullen	▶ 3F	Stopmotionfilms	2F			Creatief schrijven	
	Tekst herschrijven	2F			Klachtenbrief	▶ 2F				
					Publiek en toon	▶ 2F				
					<i>Blog</i>	▶ 2F				
					Een goede tekst	▶ 2F				
					Stijlfiguren	▶ 2F				
					Formuleringsfouten	▶ 2F				
Spreken/kijken/luisteren	Documentaire	2F	Filmpjes bekijken	2F			Journaal kijken	2F	Het verhaal	2F
	Fictie-documentaire	▶ 3F	Discussie	▶ 2F			Vlogs kijken	2F	bespreken	
	Interviews kijken	2F								
	Standpunt formuleren	2F								
	Interviews maken									
Fictie	Werkelijkheid-fictie						Verhaallijn	2F	Verhaal lezen	2F
	Inleven in hoofdpersoon						Verhaal lezen	2F	Inleven in een personage	2F
							Spanning	2F	Foto's maken	
									Collage maken	
									Tegenstellingen	2F
									Wending	2F
								Tijd	2F	

En in iedere lessenserie: spreekvaardigheid, woordenschat, woordraadstrategieën, samenwerken, zelfstandig werken, communiceren, afspraken maken, taken verdelen, creatief denken, probleem oplossen, plannen maken en bijstellen, informatievaardigheden, mediawijsheid, feedback geven en ontvangen, reflecteren op eigen voortgang.

Legenda

Lessenserie bij een verhaal

Lessenserie over vaardigheden

- 2F Op dit niveau aangeboden
- ▶ 2F Er wordt naar dit niveau toegewerkt
- ▶ 3F Er wordt naar dit niveau toegewerkt

Lezen/schrijven 6	Prank	Kennismaking met het examen	Fictie Special
Samenvatten ▶ 2F Tekstgeraamte ▶ 2F Markeren Mindmappen Nieuwsbericht ▶ 2F Schoolboek ▶ 2F Bronnen verzamelen ▶ 2F		Advertentie ▶ 2F Tekst met vragen ▶ 2F Vraagsoorten ▶ 2F Zoekopdracht ▶ 2F Mini-examen 2F	
Flyer ▶ 2F Doel en publiek ▶ 2F Inleiding, kern, slot ▶ 2F Lay out ▶ 2F Spelling Eigen schrijfvaardigheid		Zakelijke mail 2F	Formulier invullen 2F
Presenteren ▶ 2F	Verhaal vertellen Video's over spreken ▶ 2F Adrem spreken ▶ 3F Spreekbeurt ▶ 2F Stijlfiguren ▶ 2F Interview ▶ 2F	Film met vragen ▶ 2F	Discussiëren 2F Pitch 2F Mening verwoorden 2F
Fictie samenvatten 2F	Verhaal lezen 2F		Literaire termen Verhalen lezen Gebeurtenissen 2F Personages 2F Perspectief 2F Tijd 2F Spanning 2F

Met het interactieve leerdoelenoverzicht met informatie per les kun je eenvoudig keuzes maken:
<https://blink.nl/nederlands/leerdoelen>

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Kritisch kijken/luisteren en lezen
- ✓ Presenteren
- ✓ Informatie uit filmpje halen
- ✓ Een mening vormen n.a.v. mediaberichten
- ✓ Mening verwoorden/straatinterviews maken
- ✓ Film kijken en de inhoud verwerken
- ✓ Publieke opinie formuleren
- ✓ Zakelijk schrijven
- ✓ Reflecteren op schrijfproduct en -proces en op eigen voortgang
- ✓ Kleur van een tekst herkennen en onderliggend doel bepalen
- ✓ Zelf een nieuwsbericht schrijven met een doel

Afsluiting: een tekst naar keuze (verklaring van een collega, ingezonden brief of verslag vonnis) schrijven.

VERHAAL

Drone is een 'hybride' verhaal: deels werkelijkheid, deels verhaal. De werkelijkheid is dat we dagelijks heel veel informatie krijgen die we voortdurend bewust en onbewust filteren: wat is waar en wat is niet waar, wat vind ik ervan, wat vinden anderen ervan, hoe vorm ik mijn mening en mijn oordeel en hoe verwoord ik dat? Het verhaal gaat over voormalig F16-piloot Victor D., die voor een onmogelijke keuze wordt gesteld. Door zijn keuze sterven vijf Nederlandse soldaten tijdens hun missie. De vragen die de leerlingen gaan beantwoorden: is Victor D. schuldig en welke invloed spelen de media bij dit oordeel?

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Zet alleen les 1 en 2 klaar voor de leerlingen; pas na les 2 zet je les 3 t/m 5 open.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bepalen welke verhalen waar en niet waar (nepnieuws) zijn.
- Ze verzinnen zelf een waar verhaal of een verhaal dat deels waar en deels verzonnen is en proberen medeleerlingen op het verkeerde been te zetten.
- Ze bepalen wat een verhaal geloofwaardig maakt.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereiding: de leerlingen hebben een device of telefoon nodig.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken een filmpje over een dronepiloot.
- Ze lezen informatie over wat een militaire dronepiloot is en doet.
- Ze lezen berichten over een mislukte actie van dronepiloot Victor D. en de gevolgen hiervan.
- Ze bepalen op basis van deze informatie hun mening.
- Ze maken in groepjes straatinterviews waarin de meningen worden verwoord.

LES 3 + 4: FILM

Vorbereiding: om de film klassikaal te bekijken is een digibord noodzakelijk. Les 4 is in tweeën te splitsen: (1) opdracht 1 maken en bespreken en (2) straatinterviews bekijken en publieke opinie bepalen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken de hele film *Drone* (40 min.).
- Ze verwerken de inhoud met behulp van begripsvragen.
- Ze bekijken de straatinterviews.
- Ze maken een formulering van de publieke opinie.

EINDOPDRACHT(EN): LES 5 + 6

Vorbereiding: de leerlingen hebben een device of telefoon nodig.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bepalen wat voor soort tekst ze gaan schrijven.
- Ze zetten de zes stappen voor het schrijven van een tekst.
- Ze schrijven en herschrijven hun tekst.
- Ze evalueren het schrijfproduct en -proces uit les 5.
- Ze kijken terug naar wat ze hebben gedaan bij het verhaal *Drone* en wat ze hiervan geleerd hebben.

EXTRA LES: KLEUR VAN EEN TEKST

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: deze les eventueel overslaan of op een later moment geven.

- De leerlingen lezen de toolbox 'Kleur van een tekst' en bepalen van vier teksten en een filmpje welke 'kleur' ze hebben.
- Ze schrijven zelf een nieuwsbericht met een onderliggend doel.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ *Drone* is een mix van fictie en werkelijkheid; leerlingen leggen voortdurend de link van het verhaal naar zichzelf (wat vind ik ervan) en de wereld om hen heen.
- ✓ De film *Drone* is ontwikkeld door Human tv, in de serie *Duivelse Dilemma's*. De film van 40 minuten heeft veel diepgang en laat alle aspecten van Victors keuze en de consequenties daarvan zien.
- ✓ Het thema van de film (drones, oorlog, missies) én de lesstof (beïnvloeding door media, nepnieuws, waarheidsvinding) zijn zeer actueel.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Informatie vinden in toolboxes en vragen over de theorie beantwoorden
- ✓ Reflecteren op eigen kennis, vaardigheid en leeshouding
- ✓ Voorkennis activeren
- ✓ Een tekst scannend, grondig en kritisch lezen
- ✓ De belangrijkste informatie uit een tekst benoemen
- ✓ Een mening vormen of bijstellen op basis van bronnen en onderbouwen met argumenten
- ✓ Bepalen welke informatie nodig is en aanvullende informatie zoeken
- ✓ Praten of discussiëren volgens de regels
- ✓ Bronnen beoordelen op betrouwbaarheid
- ✓ Teksten met een verschillend tekstdoel met elkaar vergelijken
- ✓ Satire herkennen en het verschil tussen satire en misleiding benoemen
- ✓ Een gesprek met discussie voorbereiden en voeren

Afsluiting: toets Lezen 5 en/of de video-opname van het groepsgesprek met discussie.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. De leerlingen hebben een device nodig. Print vooraf de sleutel van de toolboxenrace.

Evt. overslaan: opdracht 4 (reflectie).

- *De leerlingen spelen een spel om hun kennis over lezen te testen.*
- *Ze beantwoorden reflectievragen.*
- *Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.*

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 5 (filmpje).

- *De leerlingen bespreken hun voorkennis over vluchtelingen.*
- *Ze lezen een tekst op drie manieren: scannend, grondig en kritisch.*
- *Ze analyseren de tekstverbanden en bespreken het doel van de schrijver en de argumenten.*
- *Ze geven hun eigen mening.*
- *Ze bekijken een filmpje over het onderwerp vluchtelingen.*

LES 3

Vorbereiding: de leerlingen hebben een device nodig. **Evt. overslaan:** opdracht 3 (aanvullende informatie zoeken) en opdracht 5 (reflectie).

- *De leerlingen zoeken een artikel over vluchtelingenproblematiek.*
- *Ze lezen de tekst en beoordelen of de tekst informatie bevat voor een gesprek of discussie.*
- *Ze bekijken een stuk van een documentaire over de vluchtelingenproblematiek en beantwoorden vragen.*
- *Ze zoeken ontbrekende informatie.*
- *Ze voeren een gesprek of discussie over de vraag of vluchtelingen welkom zijn.*
- *Ze onderzoeken of hun mening is gewijzigd door het bestuderen van de bronnen*

LES 4

Voorbereiding: de leerlingen hebben een device nodig.

Evt. overslaan: opdracht 4 (satire) en opdracht 5 (reflectie).

- De leerlingen beoordelen teksten op betrouwbaarheid.
- Ze vergelijken vier verschillende tekstsoorten met elkaar.
- Ze leren wat het verschil is tussen satire en misleiding.
- Ze zoeken zelf een satirische tekst of video.
- Ze beantwoorden reflectievragen.

LES 5

Voorbereiding: de leerlingen hebben een device nodig.

Evt. overslaan: opdracht 5 (filmpje bewerken).

- De leerlingen maken een groepje en zoeken een geschikte tekst voor een gesprek.
- Ze bereiden zelf een gesprek voor, met een of meer stellingen om over te discussiëren.
- Ze voeren het gesprek in hun groepje en filmen dit.
- Ze kunnen het filmpje bewerken en inleveren.
- Ze reflecteren op hun lees kennis, vaardigheid en -houding.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Alles van Lezen 1 t/m 4 wordt op een speelse manier herhaald in een toolboxenrace: de kennis over lezen (theorie), de vaardigheid van lezen en de houding ten opzichte van lezen: hoe meer je leest, des te beter ga je lezen.
- ✓ Leerlingen ervaren opnieuw de wisselwerking tussen vaardigheden: door een filmpje te bekijken wordt lezen makkelijker, door een artikel te lezen wordt spreken en schrijven makkelijker en door te praten over een tekst, snap je de tekst beter.
- ✓ Leerlingen leren heel kritisch te kijken naar teksten: zowel naar inhoud (is de inhoud nuttig en voldoende?) als naar betrouwbaarheid (wat is waar? wat is de bron? wat is het doel van de schrijver?).
- ✓ Leerlingen leren kritisch te kijken naar het werkelijke tekstdoel van een tekst: van relatief onschuldig nepnieuws in de vorm van satire tot nepnieuws dat bedoeld is om te misleiden.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Informatie vinden in toolboxes en vragen over de theorie beantwoorden
- ✓ Reflecteren op eigen kennis, vaardigheid en leeshouding
- ✓ Voorkennis activeren
- ✓ Een tekst scannend, grondig en kritisch lezen
- ✓ De belangrijkste informatie uit een tekst benoemen
- ✓ Een mening vormen of bijstellen op basis van bronnen en onderbouwen met argumenten
- ✓ Bepalen welke informatie nodig is en aanvullende informatie zoeken
- ✓ Praten of discussiëren volgens de regels
- ✓ Bronnen beoordelen op betrouwbaarheid
- ✓ Teksten met een verschillend tekstdoel met elkaar vergelijken
- ✓ Satire herkennen, uitleggen en het verschil tussen satire en propaganda benoemen
- ✓ Een gesprek met discussie voorbereiden en voeren

Afsluiting: toets Lezen 5 en/of de video-opname van het groepsgesprek met discussie.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. De leerlingen hebben een device nodig. Print vooraf de sleutel van de toolboxenrace.

Evt. overslaan: opdracht 2 (reflectie).

- De leerlingen spelen een spel om hun kennis over lezen te testen.
- Ze beantwoorden reflectievragen.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 5 (filmpje).

- De leerlingen bespreken hun voorkennis over vluchtelingen.
- Ze lezen een tekst op drie manieren: scannend, grondig en kritisch.
- Ze analyseren de tekstverbanden en bespreken het doel van de schrijver en de argumenten.
- Ze geven hun eigen mening.
- Ze bekijken een filmpje over het onderwerp vluchtelingen.

LES 3

Vorbereiding: de leerlingen hebben een device nodig. **Evt. overslaan:** opdracht 3 (aanvullende informatie zoeken) en opdracht 5 (reflectie).

- De leerlingen zoeken een artikel over vluchtelingenproblematiek.
- Ze lezen de tekst en beoordelen of de tekst informatie bevat voor een gesprek of discussie.
- Ze bekijken een stuk van een documentaire over de vluchtelingenproblematiek en beantwoorden vragen.
- Ze zoeken ontbrekende informatie.
- Ze voeren een gesprek of discussie over de vraag of vluchtelingen welkom zijn.
- Ze onderzoeken of hun mening is gewijzigd door het bestuderen van de bronnen.

LES 4

Voorbereiding: de leerlingen hebben een device nodig.

Evt. overslaan: opdracht 4 (satire) en opdracht 5 (reflectie).

- De leerlingen beoordelen teksten op betrouwbaarheid.
- Ze vergelijken vier verschillende tekstsoorten met elkaar.
- Ze onderzoeken wat satire is en wat het tekstdoel daarvan is.
- Ze leren wat het verschil is tussen satire en bijvoorbeeld propaganda.
- Ze zoeken zelf een satirische tekst of video.
- Ze beantwoorden reflectievragen.

LES 5

Voorbereiding: de leerlingen hebben een device nodig.

Evt. overslaan: opdracht 5 (filmpje bewerken).

- De leerlingen maken een groepje en zoeken een geschikte tekst voor een gesprek.
- Ze bereiden zelf een gesprek voor, met een of meer stellingen om over te discussiëren.
- Ze voeren het gesprek in hun groepje en filmen dit.
- Ze kunnen het filmpje bewerken en inleveren.
- Ze reflecteren op hun leeskennis, vaardigheid en -houding.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Alles van Lezen 1 t/m 4 wordt op een speelse manier herhaald in een toolboxenrace: de kennis over lezen (theorie), de vaardigheid van lezen en de houding ten opzichte van lezen: hoe meer je leest, des te beter ga je lezen.
- ✓ Leerlingen ervaren opnieuw de wisselwerking tussen vaardigheden: door een filmpje te bekijken wordt lezen makkelijker, door een artikel te lezen wordt spreken en schrijven makkelijker en door te praten over een tekst, snap je de tekst beter.
- ✓ Leerlingen leren heel kritisch te kijken naar teksten: zowel naar inhoud (is de inhoud nuttig en voldoende?) als naar betrouwbaarheid (wat is waar? wat is de bron? wat is het doel van de schrijver?).
- ✓ Er wordt veel aandacht besteed aan de 'kleur' van teksten en leerlingen leren kritisch te kijken naar het werkelijke tekstdoel van een tekst: van relatief onschuldig nepnieuws in de vorm van satire tot nepnieuws dat bedoeld is om te misleiden.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Een klacht bedenken, onder woorden brengen en een oplossing voor de klacht bedenken
- ✓ Een klachtenbrief schrijven met de juiste opbouw
- ✓ De opbouw van een zakelijke brief kennen en toepassen
- ✓ Formuleringsfouten (fouten op zinsniveau herkennen en verbeteren)
- ✓ Nadenken over publiek en toon
- ✓ Formele woorden en uitdrukkingen gebruiken in een zakelijke brief
- ✓ De lay-out van een zakelijke brief kennen en toepassen
- ✓ Storende woordherhaling herkennen en oplossen
- ✓ In het filmpje enkele stijlfiguren gebruiken (tegenstelling, herhaling, alliteratie)
- ✓ Een begeleidende tekst bij het filmpje schrijven
- ✓ Een stop-motionfilmpje bedenken en maken
- ✓ Een eenvoudig script voor een stop-motionfilmpje bedenken
- ✓ Spelfouten in teksten herkennen en verbeteren
- ✓ Fouten in leestekens en hoofdletters (ook binnen de conventies voor een zakelijke brief) herkennen en verbeteren
- ✓ De opbouw van een toets briefschrijven begrijpen
- ✓ Een klachtenbrief schrijven over een fictieve klacht

Afsluiting: het eindproduct van les 1-5 (een zakelijke brief) kan beoordeeld worden voor een cijfer. Het is mogelijk om een zesde en een zevende les in te plannen, waarin de leerlingen in een les een complete klachtenbrief schrijven. Hiervoor zijn de proeftoets en de toets zakelijke brief schrijven te gebruiken, zie het docentmateriaal bij les 5.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Laat de leerlingen de brief die zij schrijven apart opslaan, zodat ze er elke volgende les eenvoudig verder aan kunnen werken.

Evt. overslaan: opdracht 8 (in duo's klacht bespreken).

- De leerlingen bekijken stop-motionfilmpjes waarin iets waar iemand boos over is centraal staat.
- Ze ontdekken aan de hand van voorbeelden dat boos worden kan helpen iets te veranderen.
- Ze vullen op een formulier in waar ze boos over zijn.
- Ze leren wanneer iets waar je boos over bent een klacht is en beoordelen of uitspraken wel of geen klachten zijn.
- Ze beoordelen of de eigen punten wel of geen klacht zijn, kiezen een klacht en bespreken deze in duo's.
- Ze schrijven de klacht netjes op.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 4, 6 en 8 (feedback geven en ontvangen).

- De leerlingen bedenken een oplossing voor de eigen klacht.
- Ze leren de opbouw van de kern van een klachtenbrief.
- Ze schrijven drie alinea's (aanleiding, uitleg, voorstel oplossing).
- Ze geven elkaar per alinea in duo's feedback.

LES 3

Vorbereiding: de leerlingen hebben een tablet of smartphone nodig om een stop-motionfilmpje te maken.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen denken na over het publiek van de eigen brief en de gevolgen voor de toon van de brief.
- Ze vervangen in de eigen brief informele formuleringen door formele formuleringen.
- Ze herkennen standaardformuleringen in een voorbeeldbrief en passen die toe in de eigen brief.
- Ze herkennen storende woordherhalingen in een voorbeeldbrief en verhelpen die in de eigen brief.
- Ze maken een script voor een eigen stop-motionfilmpje.

LES 4

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 12 (foto's maken voor het stop-motionfilmpje) kan ook als huiswerk opgegeven worden.

- De leerlingen bekijken een voorbeeldbrief met correct briefhoofd en correcte afsluiting.
- Ze schrijven stap voor stap zelf een briefhoofd en afsluiting.
- Ze zorgen voor voldoende witregels in de eigen brief.
- Ze zorgen voor een geschikt lettertype en de juiste lettergrootte.
- Ze verbeteren het script voor het stop-motionfilmpje, voegen tekst toe en maken het filmpje.

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 6 (reflecteren op jezelf als schrijver).

- De leerlingen controleren hun eigen tekst op hoofdletters en leestekens.
- Ze controleren hun eigen tekst op spelling van woorden.
- Ze controleren hun eigen tekst op zinsbouwfouten.
- Ze verbeteren hun eigen tekst voor de laatste keer en leveren hem in.

EVENTUEEL: LES 6 + 7

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken een proeftoets klachtenbrief.
- Ze maken een toets klachtenbrief.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen leren stap voor stap een zakelijke brief schrijven.
- ✓ Leerlingen leren of iets waar je boos over bent een klacht is of niet.
- ✓ Leerlingen ervaren hoe ze door middel van een genuanceerde formulering en de juiste toon een oplossing kunnen bereiken voor hun klacht.
- ✓ Op een speelse manier krijgen leerlingen kennis en inzicht in de criteria voor een goede zakelijke brief.
- ✓ Het maken van een stop-motionfilmpje leert leerlingen ook op een creatieve manier met taal omgaan en nadenken hoe je daarmee je doel kunt bereiken.
- ✓ Leerlingen leren heel kritisch kijken naar zakelijke teksten van anderen en van zichzelf.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Een klacht bedenken, onder woorden brengen en een oplossing voor de klacht bedenken
- ✓ Een klachtenbrief schrijven met de juiste opbouw
- ✓ De opbouw van een zakelijke brief kennen en toepassen
- ✓ De lay-out van een zakelijke brief kennen en toepassen
- ✓ Nadenken over publiek en toon
- ✓ Formele woorden en uitdrukkingen gebruiken in een zakelijke brief
- ✓ Storende woordherhaling herkennen en oplossen
- ✓ Een stop-motionfilmpje bedenken en maken
- ✓ In het filmpje enkele stijlfiguren gebruiken (tegenstelling, herhaling, alliteratie)
- ✓ Een begeleidende tekst bij het filmpje schrijven
- ✓ Formuleringsfouten (fouten op zinsniveau) herkennen en verbeteren
- ✓ Spelfouten in teksten herkennen en verbeteren
- ✓ Fouten in leestekens en hoofdletters (ook binnen de conventies voor een zakelijke brief) herkennen en verbeteren
- (✓ De opbouw van een toets briefschrijven begrijpen)
- (✓ Een klachtenbrief schrijven over een fictieve klacht)

Afsluiting: het eindproduct van les 1-5 (een zakelijke brief) kan beoordeeld worden voor een cijfer. Het is mogelijk om een zesde en een zevende les in te plannen, waarin de leerlingen in een les een complete klachtenbrief schrijven. Hiervoor zijn de proeftoets en de toets zakelijke brief schrijven te gebruiken, zie het docentmateriaal bij les 5.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Laat de leerlingen de brief die zij schrijven apart opslaan, zodat ze er elke volgende les eenvoudig verder aan kunnen werken.

Evt. overslaan: vmbo-k: opdracht 6 (in duo's klacht bespreken).

- De leerlingen bekijken stop-motionfilmpjes.
- Ze bedenken waar zij boos over zijn.
- Ze leren wat een klacht is.
- Ze kiezen een klacht voor een klachtenbrief.
- Ze schrijven een eerste versie van een klachtenbrief.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereiding: -

Evt. overslaan: vmbo-k: opdracht 4 (feedback geven en ontvangen).

- De leerlingen leren hoe ze een zakelijke brief moeten opbouwen.
- Ze leren hoe ze een zakelijke brief moeten opmaken.
- Ze passen hun eigen brief aan zodat de opbouw en de opmaak helemaal goed zijn.

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: vmbo-k: klassengesprek en opdracht 6 (start met script voor eigen stop-motionfilmpje).

- De leerlingen denken na over het publiek van hun eigen brief en de gevolgen voor de toon van de brief.
- Ze vervangen in hun eigen brief informele formuleringen door formele formuleringen.
- Ze herkennen standaardformuleringen in een voorbeeldbrief en passen die toe in hun eigen brief.
- Ze herkennen storende woordherhalingen in een voorbeeldbrief en verhelpen die in hun eigen brief.

LES 4

Vorbereiding: de leerlingen hebben een tablet of smartphone nodig om een stop-motionfilmpje te maken.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen tekenen een script voor een stop-motionfilmpje.
- Ze leren drie krachtige stijffiguren kennen.
- Ze schrijven de tekst voor het filmpje.
- Ze schieten de foto's voor het filmpje.
- Ze schrijven een begeleidend tekstje voor op social media.

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 6 (reflecteren op jezelf als schrijver).

- De leerlingen controleren hun eigen tekst op zinsbouwfouten.
- Ze controleren hun eigen tekst op hoofdletters en leestekens.
- Ze controleren hun eigen tekst op spelling van woorden.
- Ze verbeteren hun eigen tekst voor de laatste keer en leveren hem in.

EVENTUEEL: LES 6 + 7

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken een proeftoets klachtenbrief.
- Ze maken een toets klachtenbrief.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen leren stap voor stap een zakelijke brief schrijven.
- ✓ Leerlingen leren of iets waar je boos over bent een klacht is of niet.
- ✓ Leerlingen ervaren hoe ze door middel van een genuanceerde formulering en de juiste toon een oplossing kunnen bereiken voor hun klacht.
- ✓ Op een speelse manier krijgen leerlingen kennis en inzicht in de criteria voor een goede zakelijke brief en een blog.
- ✓ Het maken van een stop-motionfilmpje leert leerlingen ook op een creatieve manier met taal omgaan en nadenken hoe je daarmee je doel kunt bereiken.
- ✓ Leerlingen leren heel kritisch kijken naar zakelijke teksten van anderen en van zichzelf.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Informatie uit fictie- en non-fictieteksten halen
- ✓ Flashbacks in een fictieverhaal herkennen
- ✓ Zoekend lezen
- ✓ Feiten onderscheiden in een journaaluitzending en in een verslag
- ✓ Informatie documenteren
- ✓ Informatie halen uit eigen aantekeningen
- ✓ Informatie zoeken en verbanden leggen
- ✓ Een anagram oplossen
- ✓ Verhaallijn controleren en aanwijzingen ontdekken
- ✓ Spanningselementen herkennen
- ✓ Reflecteren op zoekend lezen
- ✓ Strategie moeilijke woorden herkennen

Afsluiting: je kunt een toets 'zoekend lezen' geven (zie de documenten bij les 5). Bij vmbo-gt, havo en vwo kun je ook een cijfer geven voor de toolboxtekst die de leerlingen in les 5 moeten maken.

VOORAF

Pandemie is een verhaal dat in les 4 uitmondt in een escaperoom. *Pandemie* is dus een soort spel. Hierdoor is de rol van de docent anders dan gewoonlijk. De docent is spelleider. De docent moet vooral faciliteren en dus goed op de hoogte zijn van het verloop van de lessen. Tegelijkertijd is het de bedoeling dat het zo min mogelijk opvalt dat de docent 'aan de knoppen' zit. In de lesbeschrijvingen vind je welke bijzondere activiteiten worden verwacht van de docent.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Neem alle lessen van tevoren een keer helemaal door.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen het verhaal *Pantanal*.
- Ze kijken en luisteren naar het journaal.
- Ze lezen een nieuwsbericht.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereiding: zet een volgend lesdeel pas open nadat de leerlingen een video hebben bekeken, zodat ze niet vooruit kunnen werken.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen zoeken op internet informatie over virussen.
- Ze kijken een journaaluitzending.
- Ze maken een overzicht van nieuwe feiten.
- Ze bekijken warrige vlogberichten.
- Ze lezen een verslag van een bijeenkomst.
- Ze halen informatie over drie virussen uit Wikipedia-pagina's.

LES 3

Vorbereitung: print in elk geval de puzzel van tevoren. Zet een volgend lesdeel pas open nadat de leerlingen een video hebben bekeken, zodat ze niet vooruit kunnen werken.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen halen informatie uit een rapport en een e-mail over het Groenhuizer virus.
- Ze kijken naar een warrig vlogbericht.
- Ze maken een puzzel, waarbij ze de gedocumenteerde informatie uit de vorige opdrachten nodig hebben.

LES 4

Vorbereitung: print het kopieerblad Hints een aantal keer en knip de hints los. Zet het leerlingwerkblad pas open als de escaperoom echt gestart is.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen ontdekken dat het virus in de klas is aangetroffen.
- Ze gaan op zoek naar het vaccin (escaperoom).

LES 5

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken vragen over de verhaallijn.
- Ze kijken terug naar de aanwijzingen uit het verhaal.
- Ze ontdekken hoe je een situatie spannend maakt.
- Ze reflecteren op het zoekend lezen en maken een toolboxtekst voor zoekend lezen.
- Ze reflecteren op hoe zij achter de betekenis van nieuwe woorden komen.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De leerlingen lezen het boeiende verhaal *Pantanal*.
- ✓ De leerlingen worden overrompeld door journaaluitzendingen met zorgwekkend nieuws en lezen verschillende documenten met ingewikkelde informatie over het Groenhuizer virus.
- ✓ De leerlingen moeten vanuit verschillende bronnen zo veel mogelijk informatie zoeken over de gevaren van een virusuitbraak.
- ✓ De leerlingen gaan onder druk op zoek naar het vaccin voor het Groenhuizer virus in de vorm van een escaperoom. Er zullen leerlingen zijn die dit niet overleven ...

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Een fictiefragment lezen en verwerken
- ✓ Plaats en handeling in een fictiefragment benoemen
- ✓ Je inleven in een rol of personage en verwachtingen over het handelen van personages verwoorden
- ✓ Categorieën en subcategorieën van verhaalaspecten benoemen
- ✓ Onderdelen van het verhaal visualiseren
- ✓ Een spel maken
- ✓ De kwaliteiten van een spel analyseren
- ✓ Een spel beoordelen en het oordeel presenteren
- ✓ Feedback geven en passend reageren op feedback
- ✓ Een creatieve tekst schrijven (trailer, cliffhanger of vervolg)

Afsluiting: een trailer, een cliffhanger of een begin voor het vervolg van dit verhaal schrijven. Voor het spel kun je een cijfer geven (zie de lesbeschrijvingen).

VERHAAL

Je volgt zeven gewone mensen op de eerste maandag van de maand, van 7:00 tot 12:00 uur. Je leest over hun gewone doen en laten op een bepaald tijdstip. Elk personage krijgt kleine onheilstekens mee, maar ze signaleren het teken niet eens of ze doen er niets mee. Shifra Levie is onderzoekster van het geheime project D12. Ze werkt aan een vaccin in gasvorm dat gebruikt kan worden als er bijvoorbeeld een gevaarlijke griepiepidemie uitbreekt. Het middel is nog lang niet veilig, maar Shifra's leidinggevende dwingt haar om door te gaan. Journalist Maarten Nieuwland heeft een tip gekregen over D12 en denkt dat Shifra meehelpt met het ontwikkelen van biologische wapens. Shifra ontdekt dat het gas gelekt is tijdens het testen. Het gas heeft zich verspreid en lijkt steeds sterker te worden. Zij en Maarten besluiten dat de bevolking moet worden gewaarschuwd. Shifra belt haar leidinggevende en zegt dat code rood uitgeroepen moet worden en dat het luchtalarm moet afgaan. Dat gebeurt, op de eerste maandag van de maand om 12:00 uur ...

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: zet les 1 t/m 5 klaar voor de leerlingen; pas na les 5 zet je les 6 open.
Het is aan te raden de novelle van te voren zelf te lezen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen voeren een klassengesprek over het luchtalarm.
- Ze lezen een fragment en vullen een formulier in: wie, wat, waar, wanneer.
- Vervolgens lezen ze een volgend fragment en vullen het formulier weer in.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen verdiepen zich in twee personages: Freek en Robin. Ze delen hun verwachtingen over het conflict tussen de personen.
- Ze lezen weer een fragment en vullen het WWW-formulier weer in.
- Ze bespreken in een klassengesprek welke nieuwe informatie het fragment gaf.

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bedenken op basis van hun ingevulde formulier wat vijf personages gaan doen.
- Ze werken in een groep één personage verder uit en ze delen hun verwachtingen.
- Na het lezen van een nieuw fragment vullen ze het formulier weer in.

LES 4 + 5

Vorbereiding: het is wenselijk dat leerlingen over een device (met printmogelijkheid) beschikken. De leerlingen maken een spel: als ze niet digitaal werken, zorg dan voor voldoende materialen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken een spel: kwartet of memory. Ze vertalen de gebeurtenissen, locaties en/of personages naar beeld en bedenken welke gebeurtenissen, plaatsen of personen logische paren (of kwartetten) vormen.
- De leerlingen spelen het spel van een andere groep en beoordelen het.

EINDOPDRACHT(EN): LES 6

Vorbereiding: zet les 6 pas vlak voor de les open, in verband met 'vooruitlezen'.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen praten over de afloop van het verhaal.
- Ze lezen het slot van het verhaal.
- Ze maken als afsluiting een trailer, een cliffhanger of een begin voor het vervolg van dit verhaal.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Natasza Tardio heeft de novelle *De eerste maandag van de maand* speciaal voor PLOT26 geschreven.
- ✓ Centraal in dit verhaal en de cursus staat: als het gewone plotseling ongewoon wordt.
- ✓ Leerlingen moeten locaties, personages en gebeurtenissen uit de novellen 'in beeld vangen'.
- ✓ Door het maken van een spel moeten ze bepalen wat belangrijke locaties, personages en gebeurtenissen zijn en hoe ze die kunnen rubriceren.
- ✓ Leerlingen lezen een hele novelle in plaats een kort fragment: dat geeft een gevoel van samen beleven, afronding en succes.
- ✓ Er is een eindopdracht creatief schrijven.
- ✓ Er is veel aandacht voor moeilijke woorden, want lezen is de beste vorm van woordenschatvergroting.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Ontdekken dat samenvatten vaker voorkomt dan je denkt
- ✓ Een ervaring op verschillende manieren samenvatten
- ✓ Verschillende manieren van bewust samenvatten: markeren en mindmappen
- ✓ De fijnste manier van samenvatten kiezen
- ✓ Een lange tekst scannend en grondig lezen en samenvatten
- ✓ Een onderwerp kiezen voor de eindopdracht
- ✓ Informatie verzamelen en ordenen, en de belangrijkste informatie samenvatten
- ✓ Geordende informatie verwerken in de tekst
- ✓ De opbouw van de tekst (flyer) bepalen en de eerste versie schrijven
- ✓ Feedback geven en ontvangen, en verwerken
- ✓ Een bronnenlijst maken
- ✓ Een definitieve versie van de flyer maken
- ✓ Een teaser maken
- ✓ Presenteren met behulp van een teaser
- ✓ Bepalen wat een goede teaser en/of flyer is

Afsluiting: een schriftelijke eindopdracht (flyer).

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereitung: alle lessen van de lessenserie inplannen.
Evt. overslaan: opdracht 4 (duidelijk in één zin).

- *De leerlingen leren dat samenvatten onderdeel is van de leesstrategieën.*
- *Ze verwoorden een eigen gebeurtenis en maken dit steeds kleiner.*
- *Ze kunnen een titel bedenken die past bij het beeld en de tekst.*
- *Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.*

LES 2

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: opdracht 2 (navertellen), laatste deel.

- *De leerlingen leren het belang van het tekstgeraamte bij samenvatten.*
- *Ze maken kennis met verschillende manieren van samenvatten.*
- *Ze lezen een tekst over boetes voor bellen tijdens het rijden.*
- *Ze vatten deze tekst samen middels markeren.*
- *Ze leren wat mindmappen is.*
- *Ze lezen een tekst over suikerhoudende frisdranken op middelbare scholen.*
- *Ze vatten deze tekst samen middels een mindmap.*

LES 3

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: opdracht 1 (huiswerk bespreken), als de mindmaps in les 2 af waren.

- De leerlingen vergelijken verschillende mindmaps en leren zo de kenmerken van een goede mindmap.
- Ze maken een keuze uit verschillende teksten uit de vier beroepssectoren.
- Ze kiezen de manier van samenvatten die ze het prettigst vinden.
- Ze lezen de gekozen tekst.
- Ze vatten de tekst samen op de door hunzelf gekozen manier.

EINDOPDRACHT(EN): LES 4

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen leren wat een flyer is en wat de belangrijkste kenmerken zijn.
- Ze kiezen een onderwerp voor de flyer, passend bij hun beroepssector.
- Ze bepalen het doel van hun flyer.
- Ze bepalen het publiek van hun flyer.
- Ze verzamelen informatie voor het schrijven van hun flyer.
- Ze ordenen en verzamelen informatie en maken een samenvatting.

EINDOPDRACHT(EN): LES 5

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen herhalen de belangrijkste kenmerken van een flyer.
- Ze leren hoe een flyer opgebouwd is.
- Ze maken een eerste opzet van de inleiding.
- Ze maken een eerste opzet van de kern.
- Ze maken een eerste opzet van het slot.
- Ze verwerken alles tot de eerste opzet van hun flyer.

EINDOPDRACHT(EN): LES 6 + 7

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: de afsluitende opdracht (teaser maken). In dat geval ook les 7 overslaan.

- De leerlingen geven elkaar feedback op de flyers.
- Ze gebruiken de ontvangen feedback om de eigen flyer te verbeteren.
- Ze maken de lay-out van de tekst in orde.
- Ze ronden hun flyer af en leveren deze in.
- Ze maken een teaser over het onderwerp van hun flyer.
- Ze presenteren in groepjes hun teaser en flyer.
- Ze bepalen per groepje welke de beste is.
- Ze bepalen klassikaal welke de beste van de klas is.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen zien dat lezen en schrijven geen losse 'dingen' zijn, maar dat ze in het verlengde van elkaar liggen.
- ✓ Leerlingen zien samenvatten niet als een schoolse activiteit, maar als iets wat ze dagelijks in allerlei situaties doen.
- ✓ Leerlingen leren verschillende manieren om een tekst samen te vatten en bepalen zelf welke manier ze het prettigst vinden.
- ✓ Samenvatten wordt ingezet als een middel, niet als een doel.
- ✓ Lezen, samenvatten en schrijven komen samen in de eindopdracht: een flyer schrijven over een beroepsgericht onderwerp.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ De rol van het publiek ervaren en verdiepen
- ✓ Zich verdiepen in het onderwerp 'ad rem zijn'
- ✓ Improviseren met verschillende hulpmiddelen
- ✓ Zich inleven in een situatie, luisteren en reflecteren
- ✓ Kritisch kijken en luisteren
- ✓ Fictie lezen
- ✓ Zich verdiepen in stijlfiguren met spottende toon
- ✓ Spreekbeurt voorbereiden
- ✓ Improviseren tijdens spreekbeurt
- ✓ Je eruit kletsen, smoezen bedenken
- ✓ Brief lezen
- ✓ Zich verdiepen in stopwoorden
- ✓ Zich verdiepen in openingszinnen en/of humor (optie)
- ✓ Zich verdiepen in interviews
- ✓ Interview voorbereiden en afnemen
- ✓ Interview verwerken

Afsluiting: een interviewopdracht. Een beoordelingsformulier zit bij de lesdocumenten van les 6; omdat iedere docent met verschillende interview- en verwerkingsvormen werkt, kun je het model zelf aanvullen en wijzigen.

VERHAAL

Vier leerlingen uit een 'normale' klas komen bijna te laat als ze met hun klas op reis naar Rome gaan. Leraar Verhulst organiseert deze reis en is niet zo heel populair. Hij is autoritair en is 'grappig' ten koste van leerlingen. In Rome loopt een foto-opdracht uit de hand, waardoor Verhulst zich moet melden op het politiebureau. De leraar haalt vervolgens een streek uit met de leerlingen, waar de hele klas bij is. Om wraak te nemen, besluiten de leerlingen nu Verhulst te 'pranken'. Dit blijft niet zonder consequenties. Hoe gaan zij zich hieruit kletsen?

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Neem alle lessen van tevoren een keer helemaal door. Bedenk ook hoe je de eindopdracht wilt laten uitvoeren en verwerken.

Evt. overslaan: opdracht 2 en 3 (deze hebben geen invloed op het vervolg van het verhaal).

- De leerlingen oefenen met beleving van het publiek.
- Ze lezen over publieksreacties (facultatief).
- Ze bekijken video's met opvallende spreekmomenten.
- Ze maken opdrachten over de video's.
- Ze verdiepen zich in het onderwerp 'ad rem zijn'.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereiding: om een veilig klimaat te creëren voor de improvisatieoefeningen kun je deze les uitbreiden tot twee lessen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen doen een opwarmingsoefening: ze maken een verhaal door om de beurt een woord te zeggen.
- Ze maken een eerste reflectieopdracht.
- Ze bereiden de 'bankjesopdracht' voor.
- Ze spelen de bankjesopdracht.
- Ze bekijken een video.
- Ze werken aan hun portfolio-opdracht.

LES 3

Vorbereiding: zorg voor een grote speelruimte.

Evt. overslaan: laat de leerlingen deel 2 van het verhaal zelfstandig lezen in plaats van klassikaal (opdr. 4).

- De leerlingen bekijken een video.
- Ze doen een opwarmingsoefening: ze bedenken citaten bij foto's.
- Ze lezen deel 1 van het fictieverhaal.
- Ze bereiden het uitbeelden van een foto voor.
- Ze beelden de situatieopdracht uit of vertellen wat er te zien is.
- Ze lezen deel 2 van het fictieverhaal.
- Ze werken aan hun portfolio-opdracht.
- Ze kunnen aan de verdiepingsopdracht over stijffiguren met spottende toon werken.

LES 4

Vorbereiding: de leerlingen hebben een leeg vel papier nodig.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 3 van het fictieverhaal.
- Ze doen een opwarmingsoefening: vijf minuten schrijven met verwerking van vijf woorden.
- Ze bereiden een spreekbeurtopdracht voor.
- Ze voeren de spreekbeurtopdracht uit.
- Ze werken aan hun portfolio-opdracht.

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: de opdrachten over openingszinnen en hun humor

- De leerlingen bekijken een video.
- Ze bereiden de oefening 'Je eruit kletsen' voor.
- Ze doen de oefening 'Je eruit kletsen'.
- Ze bepalen en bespreken de afloop van het verhaal.
- Ze werken aan hun portfolio-opdracht.
- Ze kunnen aan de verdiepingsopdracht over stopwoorden werken.
- Ze kunnen aan de extra opdrachten over openingszinnen en hun humor werken.

EINDOPDRACHT: LES 6

Vorbereiding: je kunt eventueel een extra les wijden aan de interviews.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken video's over interviewen.
- Ze bespreken de stappen om een interview voor te bereiden.
- Ze bereiden een interview voor.
- Ze nemen een interview af (eventueel als huiswerk-opdracht).
- Ze verwerken het interview.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Deze lessenserie is een mix van fictie en werkelijkheid.
- ✓ In dit verhaal moeten de leerlingen verbaal improviseren.
- ✓ Elke les bestaat uit een oefening die te maken heeft met het verloop van het verhaal.
- ✓ Daarnaast zijn er opwarmingsoefeningen en werken leerlingen aan portfolio- en verdiepingsopdrachten over spreken en improviseren.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Onderzoeken uit welke onderdelen het examen bestaat
- ✓ Specifieke kenmerken van de advertentie benoemen
- ✓ Specifieke vragen bij een advertentie maken
- ✓ Eigen leesstrategie benoemen bij een examentekst
- ✓ Vraagtypen herkennen en benoemen
- ✓ Verschillende typen vragen bij een tekst maken
- ✓ Vraagsoorten over hoofdzaken herkennen, onderscheiden en ordenen (vmbo-gt)
- ✓ Vragen beantwoorden over hoofdzaken herkennen, onderscheiden en ordenen (vmbo-gt)
- ✓ Strategieën voor zoekend lezen toepassen (vmbo-k)
- ✓ Onder tijdsdruk antwoorden zoeken in een tekst (vmbo-k)
- ✓ Kijk- en luisterstrategieën kunnen toepassen (vmbo-k en -b)
- ✓ Een filmpje aandachtig bekijken (vmbo-k en -b)
- ✓ Vragen bij een filmpje beantwoorden (vmbo-k en -b)
- ✓ Specifieke kenmerken van een schrijfpdracht van het examen
- ✓ Schrijfpdracht maken en beoordelen
- ✓ Instructies lezen en toepassen

Afsluiting: de leerlingen kunnen in les 5 een mini-examen maken.

VERSCHILLEN TUSSEN DE EDITIES

Uiteraard is elke editie (vmbo-b, vmbo-k en vmbo-gt) precies toegespitst op het examen dat bij dat niveau hoort. We hebben de verschillen zoveel mogelijk proberen te beperken, zodat je makkelijk kunt werken in gecombineerde klassen. Met name in les 3 zitten grote verschillen (GT: hoofd- en bijzaken, K: zoekopdracht en kijkopdracht, B: kijkopdracht).

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.
Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken de onderdelen van de examens.
- Ze krijgen uitleg over de advertentie.
- Ze maken vragen bij een advertentie.

LES 2

Vorbereiding: –
Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen een tekst volgens eigen leesstrategie.
- Ze krijgen informatie over vraagtypen.
- Ze maken een tekst met vragen.
- Ze markeren belangrijke passages in de tekst.

LES 3 VMBO-B

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen oefenen met het maken van algemene vragen bij een tekst.
- Ze maken kennis met het onderdeel 'filmpje met vragen', krijgen tips en uitleg en oefenen hiermee.

LES 3 VMBO-K

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken kennis met de zoekopdracht in het examen.
- Ze oefenen met dit onderdeel en passen hun kennis over en vaardigheid in zoekend lezen toe.
- Ze maken kennis met het onderdeel 'filmpje met vragen', krijgen tips en uitleg en oefenen hiermee.

LES 3 VMBO-GT

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen oefenen vraagsoorten a.d.h.v. een tekst.
- Ze markeren hoofd- en bijzaken in een tekst.
- Ze oefenen zelfstandig met vraagsoorten die voorkomen in het examen.

LES 4 VMBO-B EN -K

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken kennis met de specifieke kenmerken van de schrijfoopdracht.
- Ze schrijven een zakelijke e-mail.
- Ze beoordelen hun schrijfoopdracht aan de hand van een model.
- Ze bekijken een filmpje waarin de examenkandidaten tips geven voor het komende schooljaar.

LES 4 VMBO-GT

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen de situatiebeschrijving.
- Ze lezen de opdracht.
- Ze analyseren de schrijfoopdracht.
- Ze maken de schrijfoopdracht.
- Ze kijken de schrijfoopdracht na.

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: deze les.

- De leerlingen maken een mini-examen.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De leerlingen maken op een luchtige, praktische manier kennis met de onderdelen van het examen.
- ✓ Met deze cursus ervaren de leerlingen dat ze met de PLOT26-aanpak goede lezers en schrijvers zijn geworden en dus goed voorbereid aan het examenjaar kunnen beginnen.
- ✓ De teksten en opdrachten zijn gekozen rondom het thema: telefoonverslaving, met hier en daar verrassende keuzes ...
- ✓ De leerlingen krijgen van de echte experts (examenkandidaten) veel tips die zij direct kunnen toepassen.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Aandachtig luisteren naar een voorgelezen fictietekst
- ✓ Met informatie uit het verhaal logisch beredeneren wie de dader kan zijn
- ✓ Zich verplaatsen in de schrijversrol en open plekken invullen in een verhaal
- ✓ Motieven bedenken op basis van het verhaal
- ✓ Zich inleven in personages en relaties
- ✓ Bevindingen presenteren in één minuut
- ✓ Eigen ervaringen koppelen aan leesactiviteit en personages
- ✓ Een verhaal afmaken in de lijn van het verhaal
- ✓ De belangrijkste gebeurtenissen in een verhaal onderscheiden
- ✓ Aandachtig kijken naar een filmpje

Afsluiting: slot van het verhaal schrijven

VERHAAL

De beste vriendin van Tess, Helena, wordt levenloos op het strand aangetroffen. De familie en de politie zijn in shock: wie zou de 17-jarige Helena hebben willen vermoorden? En waarom? De politie start een onderzoek. Tess begint haar eigen onderzoek en krijgt hulp van Tom, een klasgenoot die aan de boulevard woont waar Helena gevonden is. Er zijn verschillende sporen en Tess wordt zelf ook aangevallen. Maar ze gaat door.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen inplannen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 1 van het verhaal.
- Ze bedenken een zin voor een open plek.
- Ze bepalen wie de ik-persoon van het verhaal is.
- Ze schrijven alles wat ze weten over de ik-persoon op en verzinnen zelf ook innerlijke en uiterlijke kenmerken.
- Ze wijzen innerlijke en uiterlijke kenmerken toe aan een verbeelding van de ik-persoon (een paspop) en geven aan wat voor relatie zij hebben met deze persoon.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereiding: de leerlingen hebben zwart papier (of evt. wit of gekleurd) nodig.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 2 van het verhaal.
- Ze bedenken een zin voor een open plek.
- Ze passen hun verbeelding van de ik-persoon aan, aan de hand van nieuwe informatie.
- Ze beschrijven de rol van een bijfiguur in het verhaal.
- Ze verwerken de belangrijkste momenten en gebeurtenissen uit deel 2 in een stripverhaal.

LES 3

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 3 van het verhaal.
- Ze bedenken zinnen voor zes open plekken in het verhaal.
- Ze leven zich in in de personages en koppelen hun eigen ervaringen daaraan.

LES 4

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 4 van het verhaal.
- Ze bedenken welke informatie ze kunnen toevoegen aan deel 4.
- Ze passen eerder werk (les 1, les 2, les 3) aan op basis van deel 4.
- Ze brengen de verdachten van de moord op een zelf-gekozen manier in kaart en beargumenteren waarom de verdachten het wel of niet gedaan kunnen hebben.
- Iedere leerling bepaalt wie zijn hoofdverdachte is.
- Leerlingen bespreken in groepjes eventuele motieven en alibi's.
- Ze presenteren hun bevindingen in één minuut.

EINDOPDRACHT(EN): LES 5

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 5 van het verhaal.
- Ze bedenken een slot voor het verhaal en kiezen voor een open einde of een gesloten einde.
- Ze lezen het einde dat Eva Burgers, de schrijfster, heeft geschreven.
- Ze bekijken een filmpje waarin Eva Burgers vertelt over haar schrijffproces en de inhoud van het verhaal.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Eva Burgers heeft het verhaal *Windkracht 12* speciaal voor PLOT26 geschreven.
- ✓ Leerlingen mogen in de stoel van de schrijfster zitten.
- ✓ De creativiteit en de fantasie van de leerlingen worden geprikkeld door de opdrachten.
- ✓ Leerlingen leren op speelse wijze hoofdzaken en bijzaken te onderscheiden.
- ✓ Leerlingen verdiepen zich in uiterlijk, innerlijk en relaties tussen personages.
- ✓ Ze denken na over hun mogelijke relatie met de hoofdpersoon.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Het belang van het hebben van een grote en actieve woordenschat
- ✓ Reflecteren op het eigen leerproces
- ✓ Strategieën gebruiken

VOORBEREIDING

Voor deze lessenserie is het gewenst dat er een klassenprikbord is, bijvoorbeeld digitaal (Powerpoint, Prezi of Pinterest) of een 'fysiek' prikbord in de klas als je een eigen lokaal hebt. Hierop komen strategieën en uitkomsten te hangen. Daarnaast moeten de leerlingen een woordenschrift hebben, dat ze niet alleen deze cursus, maar ook tijdens de andere cursussen en verhalen aanvullen. Ook dit kan digitaal of fysiek.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: de vier teksten met percentage woorden zwart kopiëren. Wit tekenpapier of karton en stiften/ kleurpotloden klaarleggen voor opdracht 4.

Evt. overslaan: –

- Een quiz om achter het belang van een grote en actieve woordenschat te komen.
- Zelf werkvormen bedenken om de woordenschat te vergroten.
- Een tegeltjeswijsheid maken.
- Een klassenprikbord maken.

LES 2

Vorbereiding: kopiëren: tekst voor opdracht 1 en formulier Moeilijke woorden.

Evt. overslaan: –

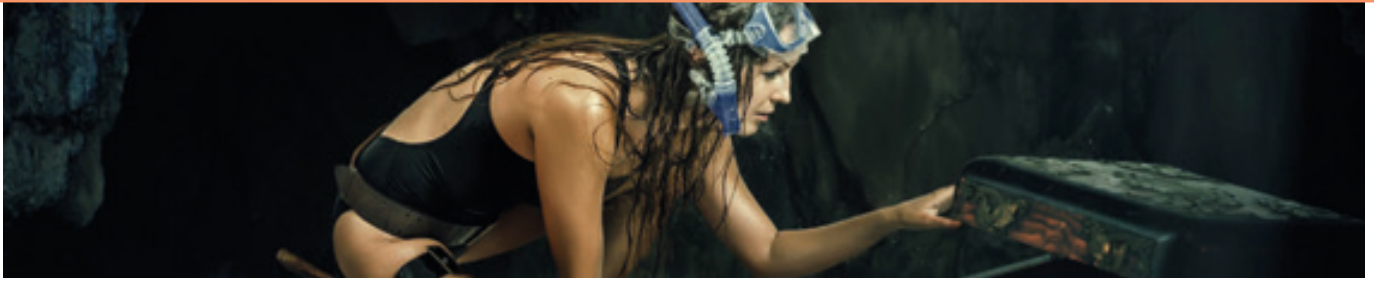
- Moeilijke woorden uit een tekst halen.
- Klassengesprek over strategieën.
- De strategie woorden schatten.
- De strategie overtreffende trap.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.

LES 3

Vorbereiding: kopiëren: formulier Woorden ordenen en leeg woordvierkant.

Evt. overslaan: –

- Klassengesprek over de toegevoegde waarde van het beeld bij een woord.
- Moeilijke woorden uit een tekst halen.
- De strategie het ordenen van woorden.
- De strategie woordvierkant.
- De strategie beeld (tattoo) toevoegen aan een woord.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.

LES 4

Vorbereiding: kopiëren: schooltaalwoordenlijst van SLO (opdr. 2-7) en kenmerkenschema (opdr. 9).

Evt. overslaan: –

- Discussie over school- en vaktaalwoorden.
- Voorbeelden van school- en vaktaalwoorden.
- Een persoonlijke top 10 van schooltaalwoorden.
- Het schooltaalwoord van de klas.
- De strategie synoniem en antoniem.
- Moeilijke woorden uit verschillende vakmethodes.
- De strategie kenmerkenschema.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.

LES 5

Vorbereiding: zorg voor leesboeken (voor als de leerlingen hun boek vergeten zijn) of een kopie van een kort verhaal.

Evt. overslaan: –

- Een boek of kort verhaal lezen.
- Moeilijke woorden uit een (fictie)tekst halen.
- De strategie synoniem en antoniem.
- De strategie delen van woorden.
- De strategie betekenis uit de context halen.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.

LES 6

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De strategie contextverhaal schrijven.
- De spelstrategieën kwartet, memory, mindmap, kruiswoordpuzzel en woordzoeker.
- De toetsstrategieën Kahoot, Trivia Crack, WRTS, Wie ben ik? en Overhoren New Style.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.
- Reflecteren op het eigen handelen.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het draait in deze lessenserie niet om 'woordjes stampen', maar om strategieën en attitude.
- ✓ Omdat in elke les andere strategieën centraal staan, kan de lessenserie ook gesplitst worden in twee of drie delen.
- ✓ Leerlingen worden geactiveerd en gemotiveerd om een woordenschrift bij te houden. Hier wordt in de cursussen en verhalen ook voortdurend op gewezen.
- ✓ De cursus bevat leuke en aantrekkelijke werk- en spelvormen.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Wel of geen klinkerbotsing
- ✓ Lange en korte klanken
- ✓ Van meer woorden één woord maken
- ✓ Wel of geen -n aan het eind van een woord
- ✓ Wel of geen hoofdletter
- ✓ Leestekens
- ✓ Klemtonen spellen
- ✓ Opzoekwoorden

Afsluiting: toetsing van spelling vindt plaats binnen de cursussen Schrijven, waar in de laatste les steeds specifiek aandacht voor het verbeteren van de eigen spelling in de zelfgeschreven tekst. De beoordelingsformulieren voor deze schrijfopdrachten bieden ruimte om de leerlingproducten hierop te beoordelen.

LESSENSERIE

Deze lessenserie zit iets anders in elkaar dan de andere lessenseries. Er is geen verschil tussen vmbo-b, -k, -gt en havo/vwo. De leerlingen werken op hun eigen niveau door het maken van de oefeningen en het beantwoorden van reflectievragen. Bij elke les hoort een toolbox met een samenvattende tekst, meer uitleg, voorbeelden of een verdiepende tekst.

Voor categorie 9 Werkwoordspelling is een aparte app ontwikkeld. Deze is te vinden in het startscherm van PLOT26.

LESACTIVITEITEN*

LES 1: Wel of geen klinkerbotsing

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Wel of geen trema in een woord (chaos, ruïne).
- Wel of geen verbindingsstreepje in samenstellingen.
- Wel of geen trema in afleidingen en vervoegingen.
- Meervoudsvormen op -ën.

LES 2: Lange en korte klanken

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Verkleinvormen.
- Meervoudsvormen op -s.
- De bezits-s.

LES 3: Van meer woorden één woord maken

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Woorden wel of niet aan elkaar schrijven.
- Wel of geen verbindingsstreepje in samenstellingen.
- Wel of geen tussen-n in samenstellingen.
- Wel of geen tussen-s in samenstellingen.
- Hetzelfde, dezelfde, eenzelfde aan elkaar.
- Voornaamwoordelijke bijwoorden aan elkaar.

LES 4: Wel of geen -n aan het eind van een woord

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Stoffelijke bijvoeglijke naamwoorden.
- Zelfstandig gebruik (bijvoorbeeld: alle/allen, oudste/oudsten).

LES 5: Wel of geen hoofdletter

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- *Namen: persoonsnamen, topografische namen, merken.*
- *Feestdagen en hun afleidingen en samenstellingen.*
- *Religieuze woorden.*
- *Persoonsnamen: tussenvoegsels, dubbele achternaam.*

LES 6: Leestekens

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- *Zinnen: hoofdletter en punt, vraagteken, uitroepeteken.*
- *Komma.*
- *Puntkomma.*
- *Dubbele punt.*
- *Leestekens bij citaten.*

LES 7: Klemtonen spellen

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- *Een of één.*
- *Accenten bij homografe werkwoorden (bijvoorbeeld: vóórkomen/voorkómen).*

LES 8: Opzoekwoorden

Vorbereitung: bij deze les zijn printbare woordenlijsten beschikbaar. Bij opdracht 26 (dictee) is een tweede persoon (leerling, ouder) nodig.

Evt. overslaan: –

- *Leerwoorden/weetwoorden (etymologisch spelling-principe, onder andere leenwoorden, woorden met homofone klankparen).*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen werken individueel aan het spellingprobleem waar ze moeite mee hebben en volgen zelfstandig de lessen.
- ✓ PLOT26 gaat bij de uitleg van een spellingprobleem in eerste instantie uit van de leerling, niet van het spellingsysteem.
- ✓ Er is geen niveauaanduiding: kan een leerling al goed spellen, dan maakt hij of zij de les(sen) niet. Beheerst de leerling de stof niet voldoende, dan bepaalt hij of zij zelf hoe ver hij of zij gaat in het oefenen en leren.
- ✓ Binnen elke les is een opbouw in moeilijkheid, zeker voor de lagere niveaus is het niet de bedoeling tot het einde van de les te komen.
- ✓ Het doel is spellinggeweten en -bewustzijn te ontwikkelen. In combinatie met andere cursussen krijgt een leerling een goede spellingattitude.
- ✓ Bij spelling speelt woordbeeld een belangrijke rol. Er is geen betere manier om het woordbeeld op te slaan dan lezen, heel veel lezen. Lezen is de ruggengraat van PLOT26.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Aandachtig kijken en luisteren naar een informatief filmpje en een kijk- en luisteropdracht maken
- ✓ De betekenis van moeilijke woorden uit de context halen (of een andere strategie gebruiken)
- ✓ De overeenkomsten tussen poëzie en rap
- ✓ Overeenkomsten tussen lied en gedicht aan de hand van zelf gevonden teksten
- ✓ Praten over rijm, de soorten rijm en de noodzaak van rijm
- ✓ De rijmsoorten eindrijm, beginrijm, middenrijm, overlooprijm, assonantie en alliteratie
- ✓ Zelf een gedicht maken en rijmsoorten toepassen
- ✓ Strofen herkennen en toepassen in eigen gedicht
- ✓ Rijmschema's herkennen en toepassen in gedicht
- ✓ Woordspelingen herkennen
- ✓ Verschillende stijlfiguren herkennen en toepassen
- ✓ Het thema herkennen en een woordweb maken
- ✓ Een moodboard maken voor een gedicht
- ✓ Op basis van moodboard zelf een gedicht maken en rijmsoorten toepassen
- ✓ Een eigen gedicht voordragen/presenteren

Afsluiting: een gedicht schrijven en voordragen

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereitung: alle lessen inplannen. In de lessen 1, 3, 4, 5 en 6 worden filmpjes gebruikt. Het is raadzaam deze vooraf bekeken te hebben.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen denken na over de betekenis van de woorden 'woordkunst' en 'woordkunstenaar'.
- Ze bekijken een filmpje over woordkunstenaar Christopher Blok en beantwoorden er vragen over.
- Ze bedenken zelf voorbeelden van woordkunst.
- Ze denken na over de verschillen tussen rap/hiphop en poëzie.
- Ze zoeken voorbeelden van rapbare poëzie en rap die als gedicht voorgelezen kan worden.

LES 2

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen beredeneren het belang van rijm.
- Ze bedenken voorbeelden van eindrijm, beginrijm, middenrijm en overlooprijm.
- Ze bedenken zelf een allitererende zin.
- Ze oriënteren zich op het onderwerp voor het eigen gedicht.
- Ze schrijven een eerste versie van een gedicht.

LES 3

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen leren verschillende rijmschema's kennen en herkennen.
- Ze analyseren het rijmschema in hun eigen gedicht.
- Ze voegen strofen toe aan hun eigen gedicht.
- Ze voegen rijmschema's toe in hun eigen gedicht.

LES 4

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen verzinnen voorbeelden van homoniemen, synoniemen en antoniemen.
- Ze verwerken theorie over de stijlfiguren anafoor en epifoor.
- Ze verzinnen synoniemen en antoniemen bij de eindwoorden van elke regel in een songtekst.
- Ze voegen synoniemen, antoniemen en homoniemen toe in hun eigen gedicht.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

LES 5

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen voeren een klassengesprek over inspiratie.
- Ze maken een moodboard met alles waar ze van houden.
- Ze maken een moodboard met alles waar ze een hekel aan hebben (No Go Area).
- Ze bekijken een filmpje over inspiratie.
- Ze passen hun eigen gedicht aan.
- Ze schrijven een nieuw gedicht op basis van de moodboards.
- Ze geven en krijgen feedback op hun nieuwe gedicht.
- Ze passen hun gedicht aan.

EINDOPDRACHT(EN): LES 6

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken een filmpje met verschillende presentatietechnieken.
- Ze voeren een klassengesprek over verschillende presentatietechnieken.
- Ze bekijken het filmpje 'Soms' van Christopher Blok.
- Ze werken in tweetallen aan een goede voordracht van hun eigen gedicht.
- Ze dragen hun gedicht voor.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Deze cursus is tot stand gekomen in samenwerking met Christopher Blok, een 'spoken word'-artiest, een echte woordkunstenaar. Speciaal voor deze cursus zijn met hem filmpjes opgenomen waarin hij gebruikmaakt van veel stijlfiguren en o.a. uitleg geeft over rijmschema's.
- ✓ De (compilatie)filmpjes en de filmpjes van Christopher Blok sluiten geheel aan bij de belevingswereld van de leerlingen.
- ✓ Door creatieve opdrachten worden leerlingen uitgedaagd vrij en associatief te denken over stijlfiguren en rijmschema's en dat te verwerken dat in hun eigen gedicht.
- ✓ Leerlingen leren op speelse wijze het verschil en de overeenkomsten kennen tussen literatuur en rap (hiphop).
- ✓ Leerlingen zijn op een creatieve manier bezig om stap voor stap woordkunst toe passen in hun eigen gedicht.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Twee korte verhalen lezen
- ✓ De vijf pijlers van fictie: Gebeurtenissen, Personages, Perspectief, Tijd, Spanning
- ✓ De begrippen koppelen aan eerder opgedane kennis en ervaringen en verwerken middels opdrachten
- ✓ Mening vormen en geven over de gelezen verhalen
- ✓ Een volgorde van belangrijkheid aangeven
- ✓ Discussiëren en mening onderbouwen met argumenten bij gegeven stellingen

Afsluiting: ranking van de vijf pijlers van fictie.

OPZET

In deze cursus kijk je terug op de cursussen Fictie 1, 2 en 3. Bij alles wat de leerlingen daar gedaan hebben, leren ze nu de literaire termen. Je mag ze in deze cursus steeds terug laten kijken naar vorige lessen en naar andere fictiecursussen. De eerste vier lessen kunnen los van elkaar ingezet worden; les 5 is een afsluitende les waarbij de mening van de leerling centraal staat. De inleiding van de lessen 1-4 is daarom gelijk: de introductie van de vijf pijlers aan de hand van drie posters. In deze cursus gaan de leerlingen aan de hand van twee korte verhalen onderzoeken wat de samenhang tussen de pijlers van fictie is.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereitung: het is handig de twee korte verhalen vooraf gelezen te hebben.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen leren de literaire termen.
- Ze lezen twee korte verhalen.
- Ze vullen een formulier in.
- Ze maken verwerkingsopdrachten waarbij de samenhang tussen de pijlers Gebeurtenissen en Personages centraal staan.
- D.m.v. een klassengesprek worden de samenhangende veranderingen inzichtelijk gemaakt.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen leren de literaire termen.
- Ze lezen twee korte verhalen.
- Ze vullen een formulier in.
- Ze maken verwerkingsopdrachten waarbij de samenhang tussen de pijlers Gebeurtenissen, Personages en Perspectief centraal staan.
- D.m.v. een klassengesprek worden de samenhangende veranderingen inzichtelijk gemaakt.

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen leren de literaire termen.
- Ze lezen twee korte verhalen.
- Ze vullen een formulier in.
- Ze maken verwerkingsopdrachten waarbij de samenhang tussen de pijlers Gebeurtenissen en Tijd centraal staan.
- D.m.v. een klassengesprek worden de samenhangende veranderingen inzichtelijk gemaakt.

LES 4

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen leren de literaire termen.
- Ze lezen twee korte verhalen.
- Ze vullen een formulier in.
- Ze maken verwerkingsopdrachten waarbij de samenhang tussen de pijlers Spanning, Tijd en Perspectief centraal staan.
- D.m.v. een klassengesprek worden de samenhangende veranderingen inzichtelijk gemaakt.

EINDOPDRACHT(EN): LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen leren hun eigen mening te vormen en te geven.
- Ze leerling ranken de vijf pijlers van fictie volgens hun eigen mening.
- Ze discussiëren over zeven stellingen.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Fictie Special wordt door PLOT26 uitgelegd aan de hand van vijf pijlers: Gebeurtenissen, Personages, Perspectief, Spanning en Tijd.
- ✓ Bij de vijf pijlers horen uitgebreide toolboxes waarin de literaire termen aan de hand van voorbeelden worden toegelicht: Fictie: Gebeurtenissen, Fictie: Personages, Fictie: Perspectief, Fictie: Spanning en Fictie: Tijd.
- ✓ Voor Fictie Special is een poster gemaakt met daarop alle literaire termen die in de fictiecurssussen voorkomen.
- ✓ De twee korte verhalen zijn speciaal voor deze cursus geschreven: *Sorry, oké?* van Daniëlle Bakhuis en *Perron zeven* van Anna Woltz.
- ✓ De leerlingen gaan aan de hand van opdrachten en deze twee verhalen onderzoeken wat de samenhang tussen de pijlers van fictie is.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Ophalen van de kennis over lezen en leesstrategieën scannend lezen, grondig lezen, begrijpend lezen; leesmanieren, tekstgeraamte, onderwerp en hoofdgedachte, titel en tussenkopjes, inleiding en slot, tekstdoel, functies van alinea's, signaalwoorden, stijlmiddelen
- ✓ Kennis kunnen toepassen bij het maken van opdrachten bij een tekst
- ✓ Eigen leesniveau kunnen inschatten
- ✓ Zelfstandig vragen bij teksten kunnen beantwoorden
- ✓ Kunnen werken met het tekstgeraamte

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen beantwoorden vragen bij de tekst 'Hout zacht als huid' volgens een vast stappenplan.*
- *Ze kiezen zelf voor niveau 1 of 2 bij deze tekst.*
- *Opdracht 1: Voorkennis; leerlingen oriënteren zich op het onderwerp van de tekst.*
- *Opdracht 2: Lees het stappenplan; leerlingen lezen het stappenplan. Hier staat ook dat ze maar één kans krijgen om antwoord te geven.*
- *Opdracht 3: De tekst bekijken (stap 1); leerlingen oriënteren zich op de tekst: ze bekijken de afbeeldingen, titel en inleiding.*
- *Opdracht 4: Een eerste indruk (stap 2); leerlingen stellen het onderwerp en de hoofdgedachte vast.*
- *Opdracht 5: Stukje voor stukje (stap 3); leerlingen lezen steeds een of enkele alinea's grondig en beantwoorden de vragen.*
- *Opdracht 6: De tekst als geheel (stap 4); leerlingen stellen het tekstdoel vast en nogmaals de hoofdgedachte van de tekst.*
- *Opdracht 7: Leren van je fouten; leerlingen kunnen hier precies zien welke antwoorden goed of fout waren. Met behulp van een schema stellen ze zelf vast welke theorie ze wel of niet beheersen. Deze informatie is de input voor de volgende les.*

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen beantwoorden vragen bij de tekst 'Ik ruik in mijn hoofd' in vier stappen.*
- *Ze kiezen zelf voor niveau 1 of 2 bij deze tekst.*
- *Zie toelichting les 1, opdracht 1 t/m 7*

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen beantwoorden vragen bij de tekst 'Hete zaden' in vier stappen.*
- *Ze kiezen zelf voor niveau 1 of 2 bij deze tekst.*
- *Zie toelichting les 1, opdracht 1 t/m 7.*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen gaan oefenen met tekstbegrip (begrijpend lezen) en vragen beantwoorden om ze vooral te laten ervaren dat ze met oefenen echt beter worden.
- ✓ Differentiatie gebeurt door keuze van de leerling zelf tussen niveau 1 of 2.
- ✓ De teksten in de drie lessen gaan steeds over hetzelfde thema met een ander onderwerp, waardoor ze met verschillende teksten dezelfde leesvaardigheden oefenen.
- ✓ Ze passen hun kennis over lezen toe. Ze maken bij elke tekst verschillende opdrachten volgens eenzelfde stappenplan.
- ✓ Ze krijgen inzicht in hun eigen leesniveau en in hun eigen groei.

Jaarplanning leerjaar 3 havo/vwo

Dit is een voorbeeldplanning van de lessenseries in jaar 3 van PLOT26.

De verplichte stof uit het Referentiekader taal komt voor in:

- de lessenseries bij een verhaal (oranje)
- de lessenseries over vaardigheden (zwart)

Daarnaast is er vrije ruimte (blauw), die je naar eigen inzicht kunt invullen. Bijvoorbeeld met eigen lessen, maar ook met de extra lessenseries en aanvullende materialen van PLOT26.

Iedere lessenserie bestaat uit een aantal lessen - inhoudelijk afgeronde onderdelen. Het aantal uren per lessenserie voor de verschillende roosters is een inschatting. Alles hangt af van de tijd die je zelf aan de verschillende lessen wilt besteden.

- Lessenseries bij een verhaal
- Lessenseries over vaardigheden
- Vrije ruimte

Een voorbeeldplanning

	BRONNEN 6 (of 7) lessen	Lezen 5 5 lessen	Pandemie 5 lessen	Schrijven 5 5 lessen	* PRANK 6 lessen	Fictie 3 6 lessen	Lezen/ schrijven 6 6 (of 7) lessen	Argumen- teren 6 lessen	
50 min	Eindopdracht	Toets	Eindopdracht	Eindopdracht	Eindopdracht	Eindopdracht	Eindopdracht	Eindopdracht	Vrije ruimte
60 min	6 (of 7) uren	5 uren	5 uren	5 uren	6 uren	6 uren	6 (of 7) uren	6 uren	Vrije ruimte
80 min	5 (of 6) uren	4 uren	4 uren	4 uren	5 uren	5 uren	5 (of 6) uren	5 uren	Vrije ruimte
	4 (of 5) uren	3-4 uren	3-4 uren	3-4 uren	4 uren	4 uren	4 (of 5) uren	4 uren	Vrije ruimte

Vrije ruimte

In te vullen naar eigen inzicht: met eigen lessen of de extra lessenseries en materialen van PLOT26:

Woordkunst

Fictie Special

Woordenschat

Lezen extra

Spelling

Spellingapps

Taalwondermpjes

Blinkotheek

Toetsing in PLOT26

Je kunt de lessenseries afsluiten met een toets of eindopdracht. Daarnaast kun je door het jaar heen gebruikmaken van de volgende referentietoetsen:

- Leesvaardigheid 5 en 6
- Schrijfvaardigheid 3
- Taalverzorging 5 en 6

* In het verhaal Prank neemt spreekvaardigheid een centrale rol in. Daarom is de lessenserie Spreken 3 geïntegreerd in dit verhaal en wordt deze niet als aparte lessenserie in de vrije ruimte aangeboden.

Lesstofoverzicht jaar 3

havo/vwo

	Drone	Lezen 5	Schrijven 5	Pandemie	Fictie 3
Lezen	Geloofwaardigheid van berichten ▶ 3F	Teksten zoeken ▶ 2F	Brieven analyseren 2F	Informatie zoeken ▶ 2F	
	Nieuwsbericht 2F	Verdiepend lezen ▶ 3F	<i>Analyse op micro-, macro- en mesoniveau</i> ▶ 3F	Verslag lezen ▶ 2F	
	Sociale media 2F	Vragen beantwoorden over teksten 2F	Schrijfdoelen 2F	Rapport lezen ▶ 2F	
	Kritisch lezen 2F	Argumenten opschrijven ▶ 3F	Tekstsoorten 2F	Zoekend lezen 2F	
	Samenvatten 2F	Vragen bedenken ▶ 3F		E-mail lezen 2F	
	Publieke opinie ▶ 3F	Teksten beoordelen ▶ 3F			
	Kleur van een tekst	Scannend, zoekend of grondig lezen ▶ 2F			
		Satire ▶ 3F			
	Kleur van een tekst ▶ 3F				
Schrijven en spelling	Formele tekst schrijven 2F	Reflecties schrijven 2F	Herhalen jaar 1 en 2 2F	Zakelijke e-mail ▶ 2F	Fotoverhaal
	Tekst schrijven in stappen 2F		Wat is een goede tekst? 2F	Formeel/informeel ▶ 2F	Creatief schrijven
	Tekst herschrijven 2F		Blog 2F	Omgaan met feedback ▶ 2F	
			Zakelijke brief 2F	Tekst herschrijven ▶ 2F	
			Ingezonden artikel 2F	Spellingsattitude ▶ 2F	
			Stopmotionfilmpje 2F	Spellingshulpmiddelen ▶ 2F	
			Opbouw van tekst ▶ 3F		
			Stijlfiguren ▶ 3F		
			Stijl- en spellingfouten 2F		
Spreken/kijken/luisteren	Discussiëren	Filmpjes bekijken ▶ 3F		Journaal kijken 2F	
	Documentaire 2F	Overleggen 2F			
	Fictie-documentaire ▶ 3F	Argumenten bespreken ▶ 3F			
	Standpunt formuleren ▶ 3F	Discussiëren ▶ 3F			
	<i>Rechtszaak naspelen</i>	Gesprek voeren ▶ 3F			
	Presentatie eindopdracht ▶ 3F				
Fictie	Werkelijkheid-fictie			Verhaal lezen 2F	Foto's maken
	Inleven in hoofdpersoon			Verhaallijn 2F	Collage maken
				Spanning 2F	Tegenstellingen 2F
					Wending 2F
				Tijd 2F	

En in iedere lessenserie: spreekvaardigheid, woordenschat, woordraadstrategieën, spelling, samenwerken, zelfstandig werken, communiceren, afspraken maken, taken verdelen, creatief denken, probleem oplossen, plannen maken en bijstellen, informatievaardigheden, mediawijsheid, feedback geven en ontvangen, reflecteren op eigen voortgang.

Legenda

Lessenserie bij een verhaal

Lessenserie over vaardigheden

- 2F Op dit niveau 2F aangeboden
- ▶ 2F Er wordt naar dit niveau toegewerkt
- ▶ 3F Er wordt naar dit niveau toegewerkt

Lezen/schrijven 6		Prank	Argumenteren	Fictie Special	
Samenvatten	2F		Ideële reclame	2F	
Markeren			Feiten en argumenten	2F	
Mindmappen			Argumentatieweb	2F	
Driekolommenschema					
Bronnen verzamelen	2F				
Betoog	2F		Argumentatieschema	▶ 3F	
Doel en publiek	2F			Formulier invullen	2F
Schrijfplan	2F				
Vaste tekststructuren	▶ 3F				
Omgaan met feedback	2F				
Teaser maken	2F				
Trailer bekijken	2F	Verhaal vertellen	Pitch	2F	
Discussiëren	2F	Video's over spreken	Logos, ethos, pathos	▶ 3F	
		Adrem spreken	Campagne presenteren	2F	
		Spreekbeurt		Discussiëren	2F
		Stijlfiguren		Pitch	2F
		Interview		Mening verwoorden	2F
Fictie samenvatten	2F	Verhaal lezen		Literaire termen	
				Verhalen lezen	
				Gebeurtenissen	2F
				Personages	2F
				Perspectief	2F
				Tijd	2F
				Spanning	2F

Met het interactieve leerdoelenopverzicht met informatie per les kun je eenvoudig keuzes maken:
<https://blink.nl/nederlands/leerdoelen>

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Kritisch kijken/luisteren en lezen
- ✓ Presenteren
- ✓ Informatie uit filmpje halen
- ✓ Een mening vormen n.a.v. mediaberichten
- ✓ Mening verwoorden
- ✓ Film kijken en de inhoud verwerken
- ✓ Publieke opinie formuleren
- ✓ Zakelijk schrijven
- ✓ Reflecteren op schrijfproduct en -proces en op eigen voortgang
- ✓ Kleur van een tekst herkennen en onderliggend doel bepalen
- ✓ Zelf een nieuwsbericht schrijven met een doel

Afsluiting: een tekst naar keuze (verklaring van een collega, ingezonden brief of verslag vonnis) schrijven.

VERHAAL

Drone is een 'hybride' verhaal: deels werkelijkheid, deels verhaal. De werkelijkheid is dat we dagelijks heel veel informatie krijgen die we voortdurend bewust en onbewust filteren: wat is waar en wat is niet waar, wat vind ik ervan, wat vinden anderen ervan, hoe vorm ik mijn mening en mijn oordeel en hoe verwoord ik dat? Het verhaal gaat over voormalig F16-piloot Victor D., die voor een onmogelijke keuze wordt gesteld. Door zijn keuze sterven vijf Nederlandse soldaten tijdens hun missie. De vragen die de leerlingen gaan beantwoorden: is Victor D. schuldig en welke invloed spelen de media bij dit oordeel?

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Zet alleen les 1 en 2 klaar voor de leerlingen; pas na les 2 zet je les 3 t/m 5 open.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bepalen welke verhalen waar en niet waar (nepnieuws) zijn.
- Ze verzinnen zelf een waar verhaal of een verhaal dat deels waar en deels verzonnen is en proberen medeleerlingen op het verkeerde been te zetten.
- Ze bepalen wat een verhaal geloofwaardig maakt.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereiding: de leerlingen hebben een device of telefoon nodig.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken een filmpje over een dronepiloot.
- Ze lezen informatie over wat een militaire dronepiloot is en doet.
- Ze lezen berichten over een mislukte actie van dronepiloot Victor D. en de gevolgen hiervan.
- Ze bepalen op basis van deze informatie hun mening.
- Ze schrijven een verslag van een vonnis (individueel).

LES 3

Voorbereiding: om de film klassikaal te bekijken is een digibord noodzakelijk. Je kunt voor het beantwoorden van de vragen bij de film een extra les inplannen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken de hele film *Drone* (40 min.).
- Ze verwerken de inhoud met behulp van begripsvragen.

EINDOPDRACHT(EN): LES 4

Voorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen evalueren hun schrijfproduct uit les 2 en bepalen wat ze de volgende keer anders gaan doen.
- De leerlingen bepalen wat voor soort tekst ze gaan schrijven.
- Ze zetten de zes stappen voor het schrijven van een tekst.
- Ze schrijven en herschrijven hun tekst.

EINDOPDRACHT(EN): LES 5

Voorbereiding: de leerlingen hebben een device of telefoon nodig.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen evalueren het schrijfproduct en -proces uit les 4.
- Ze lezen de toolbox 'Kleur van een tekst' en bepalen van vier teksten en een filmpje welke 'kleur' ze hebben.
- Ze kijken terug naar wat ze hebben gedaan bij het verhaal *Drone* en wat ze hiervan geleerd hebben.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ *Drone* is een mix van fictie en werkelijkheid; leerlingen leggen voortdurend de link van het verhaal naar zichzelf (wat vind ik ervan) en de wereld om hen heen.
- ✓ De film *Drone* is ontwikkeld door Human tv, in de serie *Duivelse Dilemma's*. De film van 40 minuten heeft veel diepgang en laat alle aspecten van Victors keuze en de consequenties daarvan zien.
- ✓ Het thema van de film (drones, oorlog, missies) én de lesstof (beïnvloeding door media, nepnieuws, waarheidsvinding) zijn zeer actueel.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Hoofd- en bijzaken onderscheiden in een filmfragment
- ✓ Kritisch lezen
- ✓ Informatie beoordelen en mening verwoorden
- ✓ Feedback geven en ontvangen
- ✓ Film kijken, aantekeningen maken en inhoud verwerken
- ✓ Uitzoeken hoe een rechtszaak verloopt en wie wat doet bij een proces
- ✓ Voorbereiden op de rechtszaak
- ✓ Gericht informatie zoeken en strategisch gebruiken
- ✓ Schrijfproducten beoordelen
- ✓ Vragen formuleren, stellen en/of beantwoorden
- ✓ Presenteren
- ✓ Argumenteren en argumenten beoordelen
- ✓ Reflecteren
- ✓ Een formele tekst schrijven (eindopdracht)

Afsluiting: rollenspel rechtszaak (groepswerk) en eindopdracht (individueel).

VERHAAL

Drone is een 'hybride' verhaal: deels werkelijkheid, deels verhaal. De werkelijkheid is dat we dagelijks heel veel informatie krijgen die we voortdurend bewust en onbewust filteren: wat is waar en wat is niet waar, wat vind ik ervan, wat vinden anderen ervan, hoe vorm ik mijn mening en mijn oordeel en hoe verwoord ik dat? Het verhaal gaat over voormalig F16-piloot Victor D., die voor een onmogelijke keuze wordt gesteld. Door zijn keuze sterven vijf Nederlandse soldaten tijdens hun missie. De vragen die de leerlingen gaan beantwoorden: is Victor D. schuldig en welke invloed spelen de media bij dit oordeel?

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Bouw zo nodig wat extra tijd in, bijvoorbeeld steeds een week tussen elke les. In les 1 is een device of telefoon noodzakelijk.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken een trailer en maken aantekeningen.
- Ze denken na over voor- en nadelen van dronegebruik.
- Ze lezen en beoordelen de Facebookstatus van Bart Peeters en formuleren een eigen reactie.
- Ze beoordelen reacties van medeleerlingen.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereiding: om de film klassikaal te bekijken is een digibord of ander apparaat noodzakelijk.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken de film *Drone* (40 min.).
- Ze verwerken de inhoud van de film aan de hand van een kijkschema.
- Ze evalueren hun eigen mening uit de vorige les.

LES 3

Vorbereiding: een device of telefoon is noodzakelijk.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen onderzoeken hoe een proces verloopt en wie wat doet tijdens een proces.
- Ze vergelijken hun onderzoeksresultaten.
- Ze kiezen/krijgen een rol.
- Ze maken een tenlastelegging (officieren van justitie, huiswerk voor les 4).

LES 4

Vorbereiding: een device of telefoon is noodzakelijk.

Evt. overslaan: –

- De officieren van justitie kiezen de beste tenlastelegging.
- Ze verspreiden de beste tenlastelegging onder de hele klas.
- Ze verzamelen informatie die nodig is tijdens de rechtszaak.
- Ze wisselen de gevonden informatie uit in hun groepje.
- Ze schrijven een verslag (deskundige psychiaters, huiswerk voor les 5).

LES 5

Vorbereiding: een device of telefoon is wenselijk.

Evt. overslaan: –

- De deskundige psychiaters beoordelen de verslagen.
- Ze verspreiden het beste verslag onder de hele klas.
- De leerlingen ordenen de gevonden informatie.
- Ze bepalen hun strategie voor het proces.
- Ze bereiden verschillende procesonderdelen voor.

EINDOPDRACHT(EN): LES 6 + 7

Vorbereiding: regel voor les 6 een camera om het proces op te nemen, als je dat wilt. Voor les 7 is dan een device of telefoon wenselijk.

Evt. overslaan: –

- De taakverdeling tijdens het proces wordt bekendgemaakt.
- De leerlingen bereiden deelname aan het proces of beoordeling voor.
- Ze voeren het proces; observanten beoordelen.
- De rechters met inhoudelijke rol schrijven het vonnis (huiswerk voor les 7).
- De rechters spreken het beste vonnis uit.
- De leerlingen evalueren de bijdragen van zichzelf en anderen.
- Ze schrijven de eindopdracht (requisitoir, pleidooi, slotwoord, vonnis of eindverslag).

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ *Drone* is een mix van fictie en werkelijkheid; leerlingen leggen voortdurend de link van het verhaal naar zichzelf (wat vind ik ervan) en de wereld om hen heen.
- ✓ De film *Drone* is ontwikkeld door Human tv, in de serie *Duivelse Dilemma's*. De film van 40 minuten heeft veel diepgang en laat alle aspecten van Victors keuze en de consequenties daarvan zien.
- ✓ Het thema van de film (drones, oorlog, missies) én de lesstof (beïnvloeding door media, nepnieuws, waarheidsvinding) zijn zeer actueel.
- ✓ De leerlingen worden enorm uitgedaagd door de werkvormen: zelf informatie vergaren en een rechtszaak naspelen, in verschillende rollen.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Een passend spel bedenken
- ✓ Informatie vinden in toolboxes en vragen over de theorie bedenken
- ✓ Reflecteren op eigen kennis, vaardigheid en leeshouding
- ✓ Een spel beoordelen op verschillende criteria
- ✓ Een tekst kritisch lezen
- ✓ Een mening vormen of bijstellen op basis van bronnen en onderbouwen met argumenten
- ✓ Bepalen welke informatie nodig is en aanvullende informatie zoeken
- ✓ Praten of discussiëren volgens de regels
- ✓ Bronnen beoordelen op betrouwbaarheid
- ✓ Uitleggen wat satire is en het verschil tussen 'echt' nieuws en satire
- ✓ Het verschil tussen satire en propaganda benoemen
- ✓ Leestype en leesuitdaging benoemen en een passende leesuitdaging kiezen

Afsluiting: toets Lezen 5 en/of een formatieve onderzoeksopdracht (zie de keuzeopdrachten aan het eind van les 5).

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereitung: alle lessen van de lessenserie inplannen.

De leerlingen hebben een device nodig.

Evt. overslaan: opdracht 3 (reflectie).

- *De leerlingen maken een spel om de theorie van Lezen 1 t/m Lezen 4 te herhalen.*
- *Ze beantwoorden reflectievragen.*
- *Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.*

LES 2

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: opdracht 3 (reflectie).

- *De leerlingen spelen een quiz of spel van een ander groepje.*
- *Ze beoordelen het spel aan de hand van een formulier.*
- *Ze beantwoorden reflectievragen.*

LES 3

Vorbereitung: de leerlingen hebben een device nodig.

Evt. overslaan: opdracht 1 (leesmotor), opdracht 3 (aanvullende informatie zoeken) en opdracht 5 (reflectie).

- *De leerlingen lezen een artikel over angst voor terreuraanslagen.*
- *Ze bepalen of de tekst voldoende informatie geeft.*
- *Ze bekijken twee filmpjes over (meningen over) terreuraanslagen en beantwoorden vragen.*
- *Ze zoeken ontbrekende informatie.*
- *Ze voeren een gesprek over angst voor terreur.*
- *Ze reflecteren en onderzoeken of hun mening is gewijzigd door het lezen van en luisteren/kijken naar bronnen.*

LES 4

Vorbereiding: de leerlingen hebben een device nodig.

Evt. overslaan: opdracht 4 (vraag 3 t/m 5, zoekopdracht gekleurde teksten) en opdracht 5 (reflectie).

- De leerlingen beoordelen teksten op betrouwbaarheid.
- Ze onderzoeken wat satire is, wat de kenmerken zijn en wat het tekstdoel daarvan is.
- Ze zoeken een 'echt' nieuwsbericht bij een satirisch bericht.
- Ze leren wat het verschil is tussen satire en bijvoorbeeld propaganda.
- Ze beantwoorden reflectievragen.

LES 5

Vorbereiding: de leerlingen hebben een device nodig.

Print enkele teksten en formulieren vooraf.

Evt. overslaan: opdracht 1 (kleur van teksten), opdracht 2 (leestypen) en opdracht 3 (groepsuitdaging).

- De leerlingen onderzoeken wat hun uitdaging is op het gebied van lezen.
- Ze kunnen zich baseren op de leestypen uit de cursus Lezen 3, op het testje in les 1, of op uitkomsten van andere leestesten of -toetsen die de school gebruikt.
- Ze kiezen zelf een groepsopdracht, aansluitend bij hun uitdaging.
- Ze kiezen een individuele opdracht.
- Ze doen de quiz 'Waar sta je nu' en beoordelen hun leeskennis, -vaardigheid en -houding.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Alles van Lezen 1 t/m 4 wordt op een speelse manier herhaald in een toolboxenrace: de kennis over lezen (theorie), de vaardigheid van lezen en de houding ten opzichte van lezen: hoe meer je leest, des te beter ga je lezen.
- ✓ Leerlingen ervaren opnieuw de wisselwerking tussen vaardigheden: door een filmpje te bekijken wordt lezen makkelijker, door een artikel te lezen wordt spreken en schrijven makkelijker en door te praten over een tekst, snap je de tekst beter.
- ✓ Leerlingen leren heel kritisch te kijken naar teksten: zowel naar inhoud (is de inhoud nuttig en voldoende?) als naar betrouwbaarheid (wat is waar? wat is de bron? wat is het doel van de schrijver?).
- ✓ Er wordt heel veel aandacht besteed aan de 'kleur' van teksten en leerlingen leren kritisch te kijken naar het werkelijke tekstdoel van een tekst: van relatief onschuldig nepnieuws in de vorm van satire tot propaganda.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Nadenken over hoe boosheid iets kan veranderen in de wereld
- ✓ Zelf een misstand bedenken, die samenvatten en uitspreken voor een groep
- ✓ Een blog schrijven met de juiste kenmerken
- ✓ Signaalwoorden toepassen ten behoeve van samenhang
- ✓ Een zakelijke brief schrijven, met de juiste toon en met gebruik van de conventies
- ✓ Argumentatieve teksten analyseren op structuur, toon en zinnen
- ✓ Zelf een argumentatieve tekst met de juiste kenmerken schrijven
- ✓ De kracht van creatief taalgebruik en enkele stijlfiguren (repetitio, drieslag, antithese, omkering)
- ✓ Een stop-motionfilmpje maken (video-poëzie)
- ✓ De stijlfouten pleonasme, tautologie, contaminatie en dubbele ontkenning
- ✓ De spelling checken
- ✓ Zinsbouwfouten herkennen

Afsluiting: alle vier de schrijfproducten van les 1-5 of (bij voorkeur) twee daarvan kunnen beoordeeld worden voor een cijfer.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Laat de leerlingen hun teksten apart opslaan, zodat ze er elke volgende les eenvoudig verder aan kunnen werken. In alle lessen zijn leerlingdevices wenselijk.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bedenken hoe een misstand door boosheid kan veranderen.
- Ze bedenken over welke misstand zij zich opwinden.
- Ze vatten deze misstand in een zin samen en spreken die hardop uit.
- Ze bedenken met welke teksten ze iets aan deze misstand kunnen veranderen.
- Ze starten met het schrijven van een van de vier schrijfproducten (de blog).
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: Reflectie (reflecteren op jezelf als schrijver).

- Theorie over tekststructuur herhalen en uitbreiden.
- De leerlingen leren wat de conventies voor een zakelijke brief zijn.
- Ze schrijven verder aan de schrijfproducten.

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: Reflectie (reflecteren op jezelf als schrijver).

- Theorie over schrijfdoel en tekstsoort herhalen en uitbreiden.
- Theorie over publiek herhalen.
- De leerlingen bekijken opiniepagina's van kranten.
- Ze analyseren ingezonden artikelen (havo) / opiniestukken (vwo).
- Ze schrijven verder aan de schrijfproducten.

LES 4

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: Reflectie (reflecteren op jezelf als schrijver)

- De leerlingen ronden de vier schrijfproducten af.
- Ze schrijven een script voor het stop-motionfilmpje.
- Ze leren over stijlfiguren.
- Ze maken foto's voor het filmpje.
- Ze schrijven een bijschrift voor bij het posten van het filmpje.

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen leren over stijlfouten en hoe je ze verbetert.
- Ze controleren de teksten op stijlfouten.
- Ze geven feedback op elkaars teksten, met de focus op goede zinnen en goede spelling.
- Ze verbeteren de teksten voor de laatste keer.
- Ze leveren de teksten in voor een cijfer.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ In deze lessenserie is veel ruimte voor differentiatie. Halverwege de lessen 1-4 krijgen leerlingen steeds de keuze zelfstandig verder te werken of klassikaal richting een eindproduct.
- ✓ De optie voor zelfstandig werken stimuleert de leerlingen en draagt zo bij aan een eigen verantwoordelijkheid die leidt tot verbetering van de schrijfvaardigheid.
- ✓ In vier lessen maken leerlingen vier verschillende tekstproducten: een blog, een klachtenbrief, een opinietekst en een stop-motionfilmpje. De vijfde les staat in het teken van redigeren en verbeteren. Voor elk van deze producten is een checklist beschikbaar en een beoordelingsformulier voor de docent. Daarnaast zijn er veel voorbeeldproducten beschikbaar.
- ✓ Het maken van een stop-motionfilmpje leert leerlingen ook op een creatieve manier met taal omgaan en nadenken hoe je daarmee je doel kunt bereiken.
- ✓ Leerlingen leren heel kritisch te kijken naar teksten van anderen en van zichzelf.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Informatie uit fictie- en non-fictieteksten halen
- ✓ Flashbacks in een fictieverhaal herkennen
- ✓ Zoekend lezen
- ✓ Feiten onderscheiden in een journaaluitzending en in een verslag
- ✓ Informatie documenteren
- ✓ Informatie halen uit eigen aantekeningen
- ✓ Informatie zoeken en verbanden leggen
- ✓ Een anagram oplossen
- ✓ Verhaallijn controleren en aanwijzingen ontdekken
- ✓ Spanningselementen herkennen
- ✓ Reflecteren op zoekend lezen
- ✓ Strategie moeilijke woorden herkennen

Afsluiting: je kunt een toets 'zoekend lezen' geven (zie de documenten bij les 5). Bij vmbo-gt, havo en vwo kun je ook een cijfer geven voor de toolboxtekst die de leerlingen in les 5 moeten maken.

VOORAF

Pandemie is een verhaal dat in les 4 uitmondt in een escaperoom. *Pandemie* is dus een soort spel. Hierdoor is de rol van de docent anders dan gewoonlijk. De docent is spelleider. De docent moet vooral faciliteren en dus goed op de hoogte zijn van het verloop van de lessen. Tegelijkertijd is het de bedoeling dat het zo min mogelijk opvalt dat de docent 'aan de knoppen' zit. In de lesbeschrijvingen vind je welke bijzondere activiteiten worden verwacht van de docent.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen. Neem alle lessen van tevoren een keer helemaal door.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen het verhaal *Pantanal*.
- Ze kijken en luisteren naar het journaal.
- Ze lezen een nieuwsbericht.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereiding: zet een volgend lesdeel pas open nadat de leerlingen een video hebben bekeken, zodat ze niet vooruit kunnen werken.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen zoeken op internet informatie over virussen.
- Ze kijken een journaaluitzending.
- Ze maken een overzicht van nieuwe feiten.
- Ze bekijken warrige vlogberichten.
- Ze lezen een verslag van een bijeenkomst.
- Ze halen informatie over drie virussen uit Wikipedia-pagina's.

LES 3

Vorbereitung: print in elk geval de puzzel van tevoren. Zet een volgend lesdeel pas open nadat de leerlingen een video hebben bekeken, zodat ze niet vooruit kunnen werken.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen halen informatie uit een rapport en een e-mail over het Groenhuizer virus.
- Ze kijken naar een warrig vlogbericht.
- Ze maken een puzzel, waarbij ze de gedocumenteerde informatie uit de vorige opdrachten nodig hebben.

LES 4

Vorbereitung: print het kopieerblad Hints een aantal keer en knip de hints los. Zet het leerlingwerkblad pas open als de escaperoom echt gestart is.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen ontdekken dat het virus in de klas is aangetroffen.
- Ze gaan op zoek naar het vaccin (escaperoom).

LES 5

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken vragen over de verhaallijn.
- Ze kijken terug naar de aanwijzingen uit het verhaal.
- Ze ontdekken hoe je een situatie spannend maakt.
- Ze reflecteren op het zoekend lezen en maken een toolboxtekst voor zoekend lezen.
- Ze reflecteren op hoe zij achter de betekenis van nieuwe woorden komen.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De leerlingen lezen het boeiende verhaal *Pantanal*.
- ✓ De leerlingen worden overrompeld door journaaluitzendingen met zorgwekkend nieuws en lezen verschillende documenten met ingewikkelde informatie over het Groenhuizer virus.
- ✓ De leerlingen moeten vanuit verschillende bronnen zo veel mogelijk informatie zoeken over de gevaren van een virusuitbraak.
- ✓ De leerlingen gaan onder druk op zoek naar het vaccin voor het Groenhuizer virus in de vorm van een escaperoom. Er zullen leerlingen zijn die dit niet overleven ...

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Bewust worden van de dagelijkse gang van zaken
- ✓ Het ervaren en onderzoeken van (een) ordening
- ✓ Fictie lezen vanuit een rol of personage
- ✓ Je verplaatsen in en denken vanuit een rol of personage
- ✓ Een koppeling maken tussen eigen beleving en denken, en beleven en denken vanuit een rol of personage
- ✓ Kritisch kijken naar de tijd in een verhaal en fragmenten ordenen op basis van de tijd
- ✓ Discussiëren met argumenten in een groep
- ✓ Gebeurtenissen in een fictietekst koppelen aan tijdstippen
- ✓ De keuze voor de koppeling van de gebeurtenis aan een tijdstip uitleggen en beargumenteren
- ✓ Een novelle lezen met het inzetten van eigen beelden, herkenning en verwachting
- ✓ De tegenstellingen in het verhaal opzoeken
- ✓ Maatschappelijke en persoonlijke dilemma's uit het verhaal halen
- ✓ Fictie lezen koppelen aan creatief schrijven
- ✓ Een (deel) van het verhaal herschrijven

Afsluiting: de leerlingen herschrijven het verhaal vanaf het moment dat hun personage in actie komt.

VERHAAL

Shifra Levie is onderzoekster van het geheime project D12. Ze werkt aan een substantie in gasvorm die ervoor zorgt dat mensen zich bewust kunnen worden van andere dimensies. Journalist Maarten Nieuwland denkt dat Shifra meehelpt met het ontwikkelen van biologische wapens. Dan blijkt dat er substantie gelekt is, al dan niet expres. De andere dimensie begint zich te openbaren, maar het gas werkt blijkbaar niet voor iedereen hetzelfde en dat heeft vreemde gevolgen. Shifra wil Code Rood uitroepen en het luchtalarm laten afgaan. Dat gaat af, op de eerste maandag van de maand om 12:00 uur ...

LESACTIVITEITEN*

LES 0

Voorbereiding: lees de novelle zelf van tevoren.

Let op: de leerlingen lezen niet het complete verhaal; elke groep leest een deel van het verhaal en de groepen mogen elkaars deel niet lezen. Houd hier rekening mee als je het verhaal print. Geef deze les vóóordat je daadwerkelijk met de cursus starten; de leerlingen moeten in les 1 foto's meenemen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bereiden zich voor op de cursus.
- Ze leggen met behulp van een formulier vast waar ze op specifieke momenten van een (maan)dag zijn.
- Ze worden zich daardoor bewust van de gewone, dagelijkse gang van zaken.

LES 1

Vorbereiding: Er zijn grote vellen papier nodig voor een collage/tijdlijn met foto's.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen activeren hun kennis over het maandelijkse luchtalarm.
- Ze beantwoorden vragen over henzelf.
- Ze kiezen en beargumenteren uit een gewone dag het bijzonderste moment.
- Ze gaan tijdstippen en momenten ordenen en het verschil hiertussen ervaren.
- Ze ervaren en onderzoeken het aanbrengen van (een) ordening.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen een fictieverhaal en denken daarin vanuit en verplaatsen zich in een rol of personage.

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken een koppeling van hun eigen beleving en denken, naar beleven en denken in een rol of vanuit een personage.
- Ze worden zich hierdoor bewust van het onderdeel zijn van een geheel.
- Ze gaan kritisch kijken naar de tijd in een verhaal en fragmenten ordenen op basis van de tijd.
- Ze leggen hun bijzonderste moment (beleving) uit.
- Ze discussiëren daarover met argumenten binnen een groep.

LES 4

Vorbereiding: zet deze les pas vlak van tevoren open i.v.m. 'vooruitlezen'. De leerlingen hebben de collage/tijdlijn uit les 1 weer nodig.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen koppelen de gebeurtenissen in een fictietekst aan tijdstippen.
- Ze gaan ordenen en hun keuze van de koppeling van de gebeurtenis aan een tijdstip uitleggen en beargumenteren.
- Ze gaan discussiëren met argumenten binnen een groep.
- Ze gaan een novelle lezen d.m.v. het inzetten van eigen beelden, herkenning, invullen van verwachting, maar ook doorkruising van die verwachting.

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen een novelle d.m.v. het inzetten van eigen beelden, herkenning, invullen van verwachting, maar ook doorkruising daarvan.
- Ze gaan tegenstellingen opzoeken in het verhaal.
- Ze zoeken kunstwerken op met de titel 'maandag'.
- Ze halen maatschappelijke en persoonlijke dilemma's uit het verhaal.

EINDOPDRACHT(EN): LES 6

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen gaan fictie lezen koppelen aan creatief schrijven.
- Ze maken een koppeling van de beleving in een rol of personage naar hun eigen beleving.
- De leerlingen gaan een (deel) van het verhaal herschrijven.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Natasza Tardio heeft de novelle *De eerste maandag van de maand* speciaal voor PLOT26 geschreven.
- ✓ Leerlingen worden zich bewust van de gewone, dagelijkse gang van zaken.
- ✓ Leerlingen leren zich te verplaatsen in en te denken vanuit een rol of personage. Vandaaruit gaan ze beseffen dat je de wereld fragmentarisch bezieet en je slechts een onderdeel bent van een geheel.
- ✓ Leerlingen leren een verhaal te lezen door het inzetten van eigen foto's (herkenning), het invullen van verwachtingen, maar ook door het bijstellen van die verwachtingen.
- ✓ Leerlingen leren vanuit hun personage de koppeling te maken naar creatief schrijven en als deel van het geheel het verhaal een andere wending te geven.
- ✓ Er is veel aandacht voor moeilijke woorden, want lezen is de beste vorm van woordenschatvergroting.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Ontdekken dat samenvatten vaker voorkomt dan je denkt
- ✓ Een ervaring op verschillende manieren samenvatten
- ✓ Keuzes maken voor eindopdracht: onderwerp, doel publiek en tekstsoort
- ✓ Twee samenvattingstechnieken: markeren en mindmappen
- ✓ Reflecteren op eigen samenvattingsmethodes
- ✓ De belangrijkste informatie samenvatten
- ✓ Op basis van feedback een samenvatting verbeteren
- ✓ De hoofdgedachte voor de eigen flyer bepalen
- ✓ Geordende informatie verwerken in de tekst
- ✓ De opbouw van de tekst (flyer) bepalen en de eerste versie schrijven
- ✓ Feedback geven en ontvangen, en verwerken in de tekst
- ✓ Een bronnenlijst maken
- ✓ Een definitieve versie van de flyer maken
- ✓ Een teaser maken
- ✓ Presenteren met behulp van een teaser
- ✓ Bepalen wat een goede teaser en/of flyer is

Afsluiting: een schriftelijke eindopdracht (flyer).

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereitung: alle lessen van de lessenserie inplannen.

Evt. overslaan: opdracht 4 (duidelijk in één zin).

- *De leerlingen leren dat samenvatten onderdeel is van de leesstrategieën.*
- *Ze verwoorden een eigen gebeurtenis en maken dit steeds kleiner.*
- *Ze kunnen een titel bedenken die past bij het beeld en de tekst.*
- *Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.*

LES 2

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen krijgen uitleg over de eindopdracht.*
- *Ze oriënteren zich op het onderwerp.*
- *Ze maken keuzes voor de eindopdracht: onderwerp, doel, publiek en tekstsoort.*

LES 3

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen bestuderen twee technieken om een samenvatting te maken: markeren en mindmappen.*
- *Ze proberen minimaal een van die technieken uit op (een) meegebrachte eigen bron/meegebrachte bronnen.*
- *Ze vatten een zelfgekozen tekst samen op de door hen zelf gekozen manier.*
- *Ze passen deze samenvatting aan met tips van een klasgenoot.*

EINDOPDRACHT(EN): LES 4

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen vatten de overige teksten samen op de door hen zelf gekozen manier.*
- *Ze bepalen de hoofdgedachte voor hun flyer.*

EINDOPDRACHT(EN): LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen bestuderen de belangrijkste kenmerken van een flyer.*
- *Ze leren hoe een flyer opgebouwd is.*
- *Ze maken een eerste opzet van de inleiding.*
- *Ze maken een eerste opzet van de kern.*
- *Ze maken een eerste opzet van het slot.*
- *Ze verwerken alles tot de eerste versie van hun flyer.*

EINDOPDRACHT(EN): LES 6 + 7

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: de afsluitende opdracht (teaser maken).
In dat geval ook les 7 overslaan.

- *De leerlingen geven elkaar feedback op de flyers.*
- *Ze gebruiken de ontvangen feedback om de eigen flyer te verbeteren.*
- *Ze maken de lay-out van de tekst in orde.*
- *Ze maken een bronnenlijst bij hun flyer.*
- *Ze ronden hun flyer af en leveren deze in.*
- *Ze maken een teaser over het onderwerp van hun flyer.*
- *Ze presenteren in groepjes hun teaser en flyer.*
- *Ze bepalen per groepje welke de beste is.*
- *Ze bepalen klassikaal welke de beste van de klas is.*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen zien dat lezen en schrijven geen losse 'dingen' zijn, maar dat ze in het verlengde van elkaar liggen.
- ✓ Leerlingen zien samenvatten niet als een schoolse activiteit, maar als iets wat ze dagelijks in allerlei situaties doen.
- ✓ Leerlingen leren verschillende manieren om een tekst samen te vatten en bepalen zelf welke manier ze het prettigst vinden.
- ✓ Samenvatten wordt ingezet als een middel, niet als een doel.
- ✓ Lezen, samenvatten en schrijven komen samen in de eindopdracht: een flyer schrijven over een zelfgekozen onderwerp.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Kennismaken met de vaardigheid samenvatten
- ✓ Keuzes maken voor eindopdracht: onderwerp, doel, publiek en tekstsoort
- ✓ Leren welke rol samenvatten speelt in het dagelijks leven
- ✓ Twee samenvattingstechnieken: markeren kernzinnen en mindmappen
- ✓ Reflecteren op eigen samenvattingsmethodes
- ✓ Bepalen welke hoofdzaken en bijzaken een bron bevat
- ✓ Kritisch lezen en beoordelen of een bron bruikbaar is voor de eindopdracht
- ✓ Informatie ordenen
- ✓ Leren welke tekststructuur bij welke tekstsoort past
- ✓ Leren welke functies een alinea kan hebben
- ✓ Een schrijfplan maken
- ✓ Feedback geven en ontvangen, en er kritisch mee omgaan
- ✓ Schrijfplan uitwerken tot eerste versie, inclusief bronvermelding
- ✓ Feedback verwerken in eindversie artikel

Afsluiting: het eindproduct van les 1-6 kan worden beoordeeld met een cijfer.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereitung: alle lessen van de lessenserie inplannen. Laat de leerlingen de tekst in Word schrijven, zodat zij elke les eenvoudig verder kunnen werken aan dezelfde tekst.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen vatten hun favoriete serie samen.
- Ze vatten een literaire tekst samen.
- Ze benoemen het thema van een literaire tekst.
- Ze oriënteren zich op het thema 'de maakbare mens'.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen nemen kennis van de eindopdracht.
- Ze oriënteren zich op het onderwerp.
- Ze maken keuzes voor de eindopdracht: onderwerp, doel, publiek en tekstsoort.

LES 3

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bestuderen twee technieken om een samenvatting te maken: markeren en mindmappen.
- Ze proberen minimaal een van die technieken uit op (een) meegebrachte eigen bron/bronnen.
- Ze bepalen op basis van de gemaakte samenvatting welke informatie uit de bron(nen) bruikbaar is voor het eigen artikel.

EINDOPDRACHT(EN): LES 4

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen controleren de gemaakte samenvatting.
- Ze maken een schrijfplan.
- Ze kiezen een leerroute.

Leerlingen die begeleid werken, doen het volgende:

- Hoofdgedachte bepalen.
- Onderzoeken welke vaste tekststructuren geschikt zijn voor hun tekstsoort, onderwerp en hoofdgedachte.
- Keuzes maken op het gebied van de opbouw van hun artikel aan de hand van een overzicht van alineafunctionaliteiten.
- Informatie uit de bronnen opnemen in het schrijfplan.
- Bronvermelding opnemen in schrijfplan.
- Controleren opbouw artikel in vergelijking met gekozen tekstsoort, onderwerp en hoofdgedachte.

EINDOPDRACHT(EN): LES 5

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen geven en ontvangen feedback op het schrijfplan.
- Ze gaan kritisch om met de ontvangen feedback.
- Ze schrijven de eerste versie.

Leerlingen die begeleid werken, doen het volgende:

- Uitschrijven kern op basis van theorie alinea-opbouw en bronvermelding.
- Uitschrijven inleiding en slot op basis van theorie tekstopbouw.
- Titel bedenken op basis van theorie tekstopbouw.

EINDOPDRACHT(EN): LES 6

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen geven en ontvangen feedback op de eerste versie van hun tekst.
- Ze gaan kritisch om met de ontvangen feedback.
- Ze schrijven een eindversie.
- Ze maken een teaser.
- Ze maken het eindproduct in orde (inclusief teaser).
- Ze kijken terug op de cursus: de quiz.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen zien dat lezen en schrijven geen losse 'dingen' zijn, maar dat ze in het verlengde van elkaar liggen.
- ✓ Leerlingen zien samenvatten niet als een schoolse activiteit, maar als iets wat ze dagelijks in allerlei situaties doen.
- ✓ Leerlingen leren verschillende manieren om een tekst samen te vatten en bepalen zelf welke manier ze het prettigst vinden.
- ✓ Samenvatten wordt ingezet als een middel, niet als een doel.
- ✓ Lezen, samenvatten en schrijven komen samen in de eindopdracht: een artikel schrijven over het thema 'De maakbare mens / De maakbare wereld'.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ De rol van het publiek ervaren en verdiepen
- ✓ Zich verdiepen in het onderwerp 'ad rem zijn'
- ✓ Improviseren met verschillende hulpmiddelen
- ✓ Zich inleven in een situatie, luisteren en reflecteren
- ✓ Kritisch kijken en luisteren
- ✓ Fictie lezen
- ✓ Zich verdiepen in stijlfiguren met spottende toon
- ✓ Spreekbeurt voorbereiden
- ✓ Improviseren tijdens spreekbeurt
- ✓ Je eruit kletsen, smoezen bedenken
- ✓ Brief lezen
- ✓ Zich verdiepen in stopwoorden
- ✓ Zich verdiepen in openingszinnen en/of humor (optie)
- ✓ Zich verdiepen in interviews
- ✓ Interview voorbereiden en afnemen
- ✓ Interview verwerken

Afsluiting: een interviewopdracht. Een beoordelingsformulier zit bij de lesdocumenten van les 6; omdat iedere docent met verschillende interview- en verwerkingsvormen werkt, kun je het model zelf aanvullen en wijzigen.

VERHAAL

Vier leerlingen uit een 'normale' klas komen bijna te laat als ze met hun klas op reis naar Rome gaan. Leraar Verhulst organiseert deze reis en is niet zo heel populair. Hij is autoritair en is 'grappig' ten koste van leerlingen. In Rome loopt een foto-opdracht uit de hand, waardoor Verhulst zich moet melden op het politiebureau. De leraar haalt vervolgens een streek uit met de leerlingen, waar de hele klas bij is. Om wraak te nemen, besluiten de leerlingen nu Verhulst te 'pranken'. Hoe gaan zij zich hieruit kletsen?

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereitung: alle lessen van de lessenserie inplannen. Neem alle lessen van tevoren een keer helemaal door. Bedenk ook hoe je de eindopdracht wilt laten uitvoeren en verwerken.

Evt. overslaan: opdracht 2 en 3 (deze hebben geen invloed op het vervolg van het verhaal).

- De leerlingen oefenen met beleving van het publiek.
- Ze lezen over publieksreacties (facultatief).
- Ze bekijken video's met opvallende spreekmomenten.
- Ze maken opdrachten maken over de video's.
- Ze verdiepen zich in het onderwerp 'ad rem zijn'.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereitung: om een veilig klimaat te creëren voor de improvisatieoefeningen kun je deze les uitbreiden tot twee lessen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen doen een opwarmingsoefening: ze maken een verhaal door om de beurt een woord te zeggen.
- Ze maken een eerste reflectieopdracht.
- Ze bereiden de 'bankjesopdracht' voor.
- Ze spelen de bankjesopdracht.
- Ze bekijken een video.
- Ze werken aan hun portfolio-opdracht.

LES 3

Vorbereitung: zorg voor een grote speelruimte.

Evt. overslaan: laat de leerlingen deel 2 van het verhaal zelfstandig lezen in plaats van klassikaal (opdr. 4).

- De leerlingen bekijken een video.
- Ze doen een opwarmingsoefening: ze bedenken citaten bij foto's.
- Ze lezen deel 1 van het fictieverhaal.
- Ze bereiden het uitbeelden van een foto voor.
- Ze beelden de situatieopdracht uit of vertellen wat er te zien is.
- Ze lezen deel 2 van het fictieverhaal.
- Ze werken aan hun portfolio-opdracht.
- Ze kunnen aan de verdiepingsopdracht over stijffiguren met spottende toon werken.

LES 4

Vorbereitung: de leerlingen hebben een leeg vel papier nodig.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen deel 3 van het fictieverhaal.
- Ze doen een opwarmingsoefening: vijf minuten schrijven met verwerking van vijf woorden.
- Ze bereiden een spreekbeurtopdracht voor.
- Ze voeren de spreekbeurtopdracht uit.
- Ze werken aan hun portfolio-opdracht.

LES 5

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken een video.
- Ze bereiden de oefening 'Je eruit kletsen' voor.
- Ze doen de oefening 'Je eruit kletsen'.
- Ze bepalen en bespreken de afloop van het verhaal.
- Ze werken aan hun portfolio-opdracht.
- Ze kunnen aan de verdiepingsopdracht over stopwoorden werken.

EINDOPDRACHT: LES 6

Vorbereitung: je kunt eventueel een extra les wijden aan de interviews.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken video's over interviewen.
- Ze bespreken de stappen om een interview voor te bereiden.
- Ze bereiden een interview voor.
- Ze nemen een interview af (eventueel als huiswerk-opdracht).

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Deze lessenserie is een mix van fictie en werkelijkheid.
- ✓ In dit verhaal moeten de leerlingen verbaal improviseren.
- ✓ Elke les bestaat uit een oefening die te maken heeft met het verloop van het verhaal.
- ✓ Daarnaast zijn er opwarmingsoefeningen en werken leerlingen aan portfolio- en verdiepingsopdrachten over spreken en improviseren.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Onderscheid maken tussen feiten en meningen
- ✓ Onderscheid maken tussen standpunten en argumenten
- ✓ Standpunten en argumenten herkennen met behulp van signaalwoorden
- ✓ Het verschil tussen argument en argumentatie
- ✓ Verschillende invalshoeken en aspecten gebruiken om een standpunt te onderbouwen
- ✓ Een standpunt met argumenten onderbouwen
- ✓ Een argumentatie voor en tegen een standpunt pitchen
- ✓ Feedback vergelijken en verwerken
- ✓ Argumenten voor en tegen een standpunt gestructureerd in kaart brengen
- ✓ Tegenargumenten ontkrachten
- ✓ Het verschil tussen tegenargument en weerlegging
- ✓ Leren wat logos, ethos en pathos inhoudt
- ✓ Naast logos ook ethos en pathos verwerken in de campagne
- ✓ Sterke punten van andere campagnes analyseren en inzetten voor eigen campagne
- ✓ De eigen campagne professioneel presenteren
- ✓ Campagnes van medeleerlingen objectief beoordelen
- ✓ Reflecteren op eigen ontwikkeling

Afsluiting: een reclamecampagne presenteren.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen leren wat *ideële reclame* is.
- Ze bekijken een *ideële reclamecampagne*.
- Ze lezen *theorie over feiten en argumenten* en passen die toe op een *ideële reclamecampagne*.
- Ze bedenken *thema's voor hun eigen reclamecampagne*.
- Ze breiden in de lessen hun *woordenschat* uit.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen verzinnen een *boodschap voor hun campagne*.
- Ze maken een *korte pitch voor en tegen hun eigen boodschap*.
- Ze geven deze pitch en verzamelen *feedback hierop*.
- Ze vullen een *argumentatieweb* in over de *campagneboodschap*.

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen kiezen media voor hun campagne.
- Ze blikken terug op de feedback op de pitches.
- Ze kiezen hun definitieve boodschap.
- Ze kiezen een doelgroep en verdiepen zich daarin.
- Ze maken een schematisch overzicht van de te gebruiken argumentatie.
- Ze gaan het campagnemateriaal maken.

LES 4

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen verdiepen zich in logos, ethos en pathos.
- Ze analyseren een ideële campagne aan de hand van logos, ethos en pathos.
- Ze verbeteren hun eigen campagne door middel van logos, ethos en pathos.

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen ronden de campagne af.

PRESENTATIE: LES 6

Vorbereiding: –

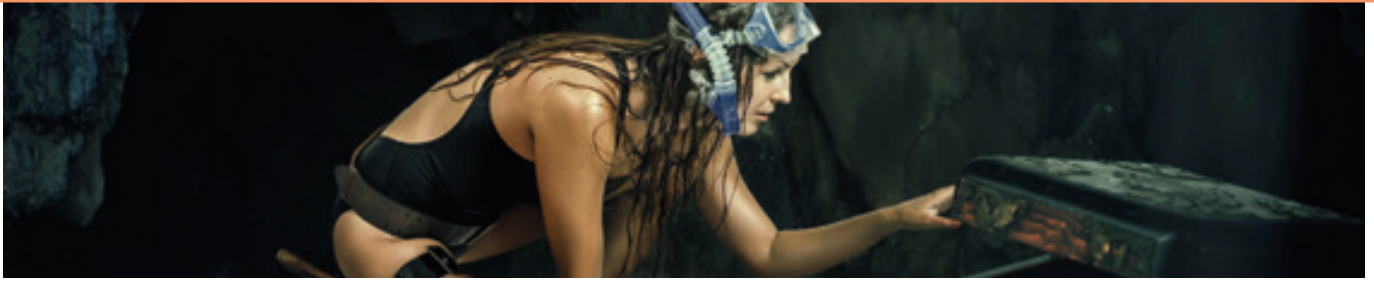
Evt. overslaan: –

- De leerlingen presenteren de campagne op een gezondheidsbeurs.
- Ze beoordelen de campagne van medeleerlingen.
- Ze reflecteren op de eigen ontwikkeling met behulp van een test.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen werken de hele cursus toe naar een gezondheidsbeurs waar ze hun eigen ideële reclamereclame presenteren.
- ✓ Leerlingen ontwikkelen hun argumentatieve vaardigheden door deze in te zetten als middel voor een groter doel: het publiek overtuigen gezonder te leven.
- ✓ Leerlingen werken samen in groepjes op basis van hun inhoudelijke interesse.
- ✓ Leerlingen ontwikkelen en pitchten een argumentatieweb dat aan de basis van hun campagne ligt.
- ✓ Leerlingen leveren multimediale eindproducten op, waarbij tekst en beeld elkaar versterken.
- ✓ Leerlingen beoordelen in de laatste les elkaars eindproducten aan de hand van een beoordelingsformulier.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Het belang van het hebben van een grote en actieve woordenschat
- ✓ Reflecteren op het eigen leerproces
- ✓ Strategieën gebruiken

VOORBEREIDING

Voor deze lessenserie is het gewenst dat er een klassenprikbord is, bijvoorbeeld digitaal (Powerpoint, Prezi of Pinterest) of een 'fysiek' prikbord in de klas als je een eigen lokaal hebt. Hierop komen strategieën en uitkomsten te hangen. Daarnaast moeten de leerlingen een woordenschrift hebben, dat ze niet alleen deze cursus, maar ook tijdens de andere cursussen en verhalen aanvullen. Ook dit kan digitaal of fysiek.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: de vier teksten met percentage woorden zwart kopiëren. Wit tekenpapier of karton en stiften/kleurpotloden klaarleggen voor opdracht 4.

Evt. overslaan: –

- Een quiz om achter het belang van een grote en actieve woordenschat te komen.
- Zelf werkvormen bedenken om de woordenschat te vergroten.
- Een tegeltjeswijsheid maken.
- Een klassenprikbord maken.

LES 2

Vorbereiding: kopiëren: tekst voor opdracht 1 en formulier Moeilijke woorden.

Evt. overslaan: –

- Moeilijke woorden uit een tekst halen.
- Klassengesprek over strategieën.
- De strategie woorden schatten.
- De strategie overtreffende trap.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.

LES 3

Vorbereiding: kopiëren: formulier Woorden ordenen en leeg woordvierkant.

Evt. overslaan: –

- Klassengesprek over de toegevoegde waarde van het beeld bij een woord.
- Moeilijke woorden uit een tekst halen.
- De strategie het ordenen van woorden.
- De strategie woordvierkant.
- De strategie beeld (tattoo) toevoegen aan een woord.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.

LES 4

Vorbereiding: kopiëren: schooltaalwoordenlijst van SLO (opdr. 2-7) en kenmerkenschema (opdr. 9).

Evt. overslaan: –

- Discussie over school- en vaktaalwoorden.
- Voorbeelden van school- en vaktaalwoorden.
- Een persoonlijke top 10 van schooltaalwoorden.
- Het schooltaalwoord van de klas.
- De strategie synoniem en antoniem.
- Moeilijke woorden uit verschillende vakmethodes.
- De strategie kenmerkenschema.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.

LES 5

Vorbereiding: zorg voor leesboeken (voor als de leerlingen hun boek vergeten zijn) of een kopie van een kort verhaal.

Evt. overslaan: –

- Een boek of kort verhaal lezen.
- Moeilijke woorden uit een (fictie)tekst halen.
- De strategie synoniem en antoniem.
- De strategie delen van woorden.
- De strategie betekenis uit de context halen.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.

LES 6

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De strategie contextverhaal schrijven.
- De spelstrategieën kwartet, memory, mindmap, kruiswoordpuzzel en woordzoeker.
- De toetsstrategieën Kahoot, Trivia Crack, WRTS, Wie ben ik? en Overhoren New Style.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.
- Reflecteren op het eigen handelen.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het draait in deze lessenserie niet om 'woordjes stampen', maar om strategieën en attitude.
- ✓ Omdat in elke les andere strategieën centraal staan, kan de lessenserie ook gesplitst worden in twee of drie delen.
- ✓ Leerlingen worden geactiveerd en gemotiveerd om een woordenschrift bij te houden. Hier wordt in de cursussen en verhalen ook voortdurend op gewezen.
- ✓ De cursus bevat leuke en aantrekkelijke werk- en spelvormen.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Wel of geen klinkerbotsing
- ✓ Lange en korte klanken
- ✓ Van meer woorden één woord maken
- ✓ Wel of geen -n aan het eind van een woord
- ✓ Wel of geen hoofdletter
- ✓ Leestekens
- ✓ Klemtonen spellen
- ✓ Opzoekwoorden

Afsluiting: toetsing van spelling vindt plaats binnen de cursussen Schrijven, waar in de laatste les steeds specifiek aandacht voor het verbeteren van de eigen spelling in de zelfgeschreven tekst. De beoordelingsformulieren voor deze schrijfopdrachten bieden ruimte om de leerlingproducten hierop te beoordelen.

LESSENSERIE

Deze lessenserie zit iets anders in elkaar dan de andere lessenseries. Er is geen verschil tussen vmbo-b, -k, -gt en havo/vwo. De leerlingen werken op hun eigen niveau door het maken van de oefeningen en het beantwoorden van reflectievragen. Bij elke les hoort een toolbox met een samenvattende tekst, meer uitleg, voorbeelden of een verdiepende tekst.

Voor categorie 9 Werkwoordspelling is een aparte app ontwikkeld. Deze is te vinden in het startscherm van PLOT26.

LESACTIVITEITEN*

LES 1: Wel of geen klinkerbotsing

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Wel of geen trema in een woord (chaos, ruïne).
- Wel of geen verbindingsstreepje in samenstellingen.
- Wel of geen trema in afleidingen en vervoegingen.
- Meervoudsvormen op -ën.

LES 2: Lange en korte klanken

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Verkleinvormen.
- Meervoudsvormen op -s.
- De bezits-s.

LES 3: Van meer woorden één woord maken

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Woorden wel of niet aan elkaar schrijven.
- Wel of geen verbindingsstreepje in samenstellingen.
- Wel of geen tussen-n in samenstellingen.
- Wel of geen tussen-s in samenstellingen.
- Hetzelfde, dezelfde, eenzelfde aan elkaar.
- Voornaamwoordelijke bijwoorden aan elkaar.

LES 4: Wel of geen -n aan het eind van een woord

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Stoffelijke bijvoeglijke naamwoorden.
- Zelfstandig gebruik (bijvoorbeeld: alle/allen, oudste/oudsten).

LES 5: Wel of geen hoofdletter

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- *Namen: persoonsnamen, topografische namen, merken.*
- *Feestdagen en hun afleidingen en samenstellingen.*
- *Religieuze woorden.*
- *Persoonsnamen: tussenvoegsels, dubbele achternaam.*

LES 6: Leestekens

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- *Zinnen: hoofdletter en punt, vraagteken, uitroepeteken.*
- *Komma.*
- *Puntkomma.*
- *Dubbele punt.*
- *Leestekens bij citaten.*

LES 7: Klemtonen spellen

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- *Een of één.*
- *Accenten bij homografe werkwoorden (bijvoorbeeld: vóórkomen/voorkómen).*

LES 8: Opzoekwoorden

Vorbereitung: bij deze les zijn printbare woordenlijsten beschikbaar. Bij opdracht 26 (dictee) is een tweede persoon (leerling, ouder) nodig.

Evt. overslaan: –

- *Leerwoorden/weetwoorden (etymologisch spelling-principe, onder andere leenwoorden, woorden met homofone klankparen).*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen werken individueel aan het spellingprobleem waar ze moeite mee hebben en volgen zelfstandig de lessen.
- ✓ PLOT26 gaat bij de uitleg van een spellingprobleem in eerste instantie uit van de leerling, niet van het spellingsysteem.
- ✓ Er is geen niveauaanduiding: kan een leerling al goed spellen, dan maakt hij of zij de les(sen) niet. Beheerst de leerling de stof niet voldoende, dan bepaalt hij of zij zelf hoe ver hij of zij gaat in het oefenen en leren.
- ✓ Binnen elke les is een opbouw in moeilijkheid, zeker voor de lagere niveaus is het niet de bedoeling tot het einde van de les te komen.
- ✓ Het doel is spellinggeweten en -bewustzijn te ontwikkelen. In combinatie met andere cursussen krijgt een leerling een goede spellingattitude.
- ✓ Bij spelling speelt woordbeeld een belangrijke rol. Er is geen betere manier om het woordbeeld op te slaan dan lezen, heel veel lezen. Lezen is de ruggengraat van PLOT26.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Aandachtig kijken en luisteren naar een informatief filmpje en een kijk- en luisteropdracht maken
- ✓ De betekenis van moeilijke woorden uit de context halen (of een andere strategie gebruiken)
- ✓ De overeenkomsten tussen poëzie en rap
- ✓ Overeenkomsten tussen lied en gedicht aan de hand van zelf gevonden teksten
- ✓ Praten over rijm, de soorten rijm en de noodzaak van rijm
- ✓ De rijmsoorten eindrijm, beginrijm, middenrijm, overlooprijm, assonantie en alliteratie
- ✓ Zelf een gedicht maken en rijmsoorten toepassen
- ✓ Strofen herkennen en toepassen in eigen gedicht
- ✓ Rijmschema's herkennen en toepassen in gedicht
- ✓ Woordspelingen herkennen
- ✓ Verschillende stijlfiguren herkennen en toepassen
- ✓ Het thema herkennen en een woordweb maken
- ✓ Een moodboard maken voor een gedicht
- ✓ Op basis van moodboard zelf een gedicht maken en rijmsoorten toepassen
- ✓ Een eigen gedicht voordragen/presenteren

Afsluiting: een gedicht schrijven en voordragen

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereitung: alle lessen inplannen. In de lessen 1, 3, 4, 5 en 6 worden filmpjes gebruikt. Het is raadzaam deze vooraf bekeken te hebben.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen denken na over de betekenis van de woorden 'woordkunst' en 'woordkunstenaar'.
- Ze bekijken een filmpje over woordkunstenaar Christopher Blok en beantwoorden er vragen over.
- Ze bedenken zelf voorbeelden van woordkunst.
- Ze denken na over de verschillen tussen rap/hiphop en poëzie.
- Ze zoeken voorbeelden van rapbare poëzie en rap die als gedicht voorgelezen kan worden.

LES 2

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen beredeneren het belang van rijm.
- Ze bedenken voorbeelden van eindrijm, beginrijm, middenrijm en overlooprijm.
- Ze bedenken zelf een allitererende zin.
- Ze oriënteren zich op het onderwerp voor het eigen gedicht.
- Ze schrijven een eerste versie van een gedicht.

LES 3

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen leren verschillende rijmschema's kennen en herkennen.
- Ze analyseren het rijmschema in hun eigen gedicht.
- Ze voegen strofen toe aan hun eigen gedicht.
- Ze voegen rijmschema's toe in hun eigen gedicht.

LES 4

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen verzinnen voorbeelden van homoniemen, synoniemen en antoniemen.
- Ze verwerken theorie over de stijlfiguren anafoor en epifoor.
- Ze verzinnen synoniemen en antoniemen bij de eindwoorden van elke regel in een songtekst.
- Ze voegen synoniemen, antoniemen en homoniemen toe in hun eigen gedicht.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

LES 5

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen voeren een klassengesprek over inspiratie.
- Ze maken een moodboard met alles waar ze van houden.
- Ze maken een moodboard met alles waar ze een hekel aan hebben (No Go Area).
- Ze bekijken een filmpje over inspiratie.
- Ze passen hun eigen gedicht aan.
- Ze schrijven een nieuw gedicht op basis van de moodboards.
- Ze geven en krijgen feedback op hun nieuwe gedicht.
- Ze passen hun gedicht aan.

EINDOPDRACHT(EN): LES 6

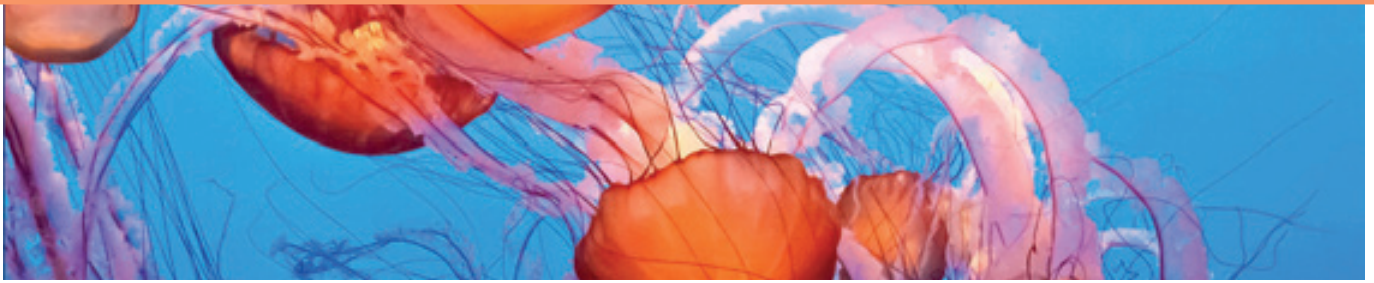
Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken een filmpje met verschillende presentatietechnieken.
- Ze voeren een klassengesprek over verschillende presentatietechnieken.
- Ze bekijken het filmpje 'Soms' van Christopher Blok.
- Ze werken in tweetallen aan een goede voordracht van hun eigen gedicht.
- Ze dragen hun gedicht voor.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Deze cursus is tot stand gekomen in samenwerking met Christopher Blok, een 'spoken word'-artiest, een echte woordkunstenaar. Speciaal voor deze cursus zijn met hem filmpjes opgenomen waarin hij gebruikmaakt van veel stijlfiguren en o.a. uitleg geeft over rijmschema's.
- ✓ De (compilatie)filmpjes en de filmpjes van Christopher Blok sluiten geheel aan bij de belevingswereld van de leerlingen.
- ✓ Door creatieve opdrachten worden leerlingen uitgedaagd vrij en associatief te denken over stijlfiguren en rijmschema's en dat te verwerken dat in hun eigen gedicht.
- ✓ Leerlingen leren op speelse wijze het verschil en de overeenkomsten kennen tussen literatuur en rap (hiphop).
- ✓ Leerlingen zijn op een creatieve manier bezig om stap voor stap woordkunst toe passen in hun eigen gedicht.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Verwoorden wat de uitwerking is van taal
- ✓ Verschillende stijlmiddelen rond 'herhaling' en 'opbouw'
- ✓ Bijzonder taalgebruik herkennen in gesproken en geschreven tekst
- ✓ Stijlmiddelen toepassen in een geschreven tekst
- ✓ Variëren met taal
- ✓ Verwoorden welke uitwerking stijlmiddelen hebben
- ✓ Het verschil tussen letterlijk en figuurlijk
- ✓ Verschillende stijlmiddelen rond 'woorden en zinnen', 'toon' en 'tegenstelling'
- ✓ Het verschil tussen beeld en werkelijkheid
- ✓ Omschrijven waar een gedicht over gaat
- ✓ Verschillende stijlmiddelen rond 'beeld' en 'groter en kleiner maken'
- ✓ Op een creatieve manier presenteren

Afsluiting: keuzeopdracht (Speuren in poëzie / Woordkunst en taalwondertjes / Songtekstcollage / Collagepoëzie / Het wonder van taal)

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: in de lessen 1 t/m 3 worden filmpjes gebruikt. Het is handig deze vooraf bekeken te hebben.

Evt. overslaan: Als je het problematisch vindt om het fragment van Ali B. te behandelen, sla dan opdracht 1, 2 en 6 over. De overige opdrachten kun je gewoon doen.

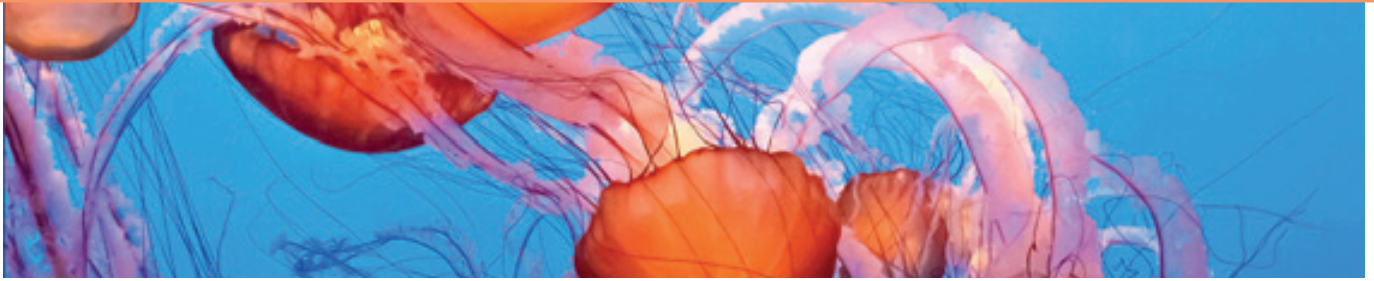
- De leerlingen denken na over de titel en het beeld van de les.
- Ze kijken naar een fragment uit een cabaretvoorstelling (Ali B).
- Ze voeren een klassengesprek over taalgebruik.
- Ze beschrijven een situatie in steeds andere woorden.
- Ze denken na over soorten stijlmiddelen.
- Ze bekijken de zeven categorieën stijlmiddelen die PLOT26 onderscheidt.
- Ze kijken naar een filmpje van Arjen Lubach over metaforen van politici.
- Ze lezen de toolboxen over beeldspraak (vergelijking, metafoor, personificatie) en over stijlmiddelen met groter en kleiner maken (eufemisme, understatement, overdrijving).
- Ze kijken nog eens naar het filmpje van Ali B en analyseren de stijlmiddelen die hij gebruikt.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen lezen theorie over stijlmiddelen met herhaling (herhaling, tautologie, pleonasme) en opbouw (opsomming, climax, anticlimax).
- Ze kijken naar een fragment uit een voorstelling van Jochem Myjer en analyseren de stijlmiddelen.
- Ze maken een opdracht over bewuste en onbewuste pleonasmen.
- Ze maken een reclametekst voor een product of dienst, waarbij ze de behandelde stijlmiddelen toepassen.

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen lezen theorie over toon (retorische vraag, eufemisme, ironie, sarcasme).*
- *Ze lezen theorie over tegenstellingen (tegenstelling, litotes) en over woorden en zinnen (woordgrappen, gevoelswaarde).*
- *Ze bedenken enkele retorische vragen.*
- *Ze kijken en luisteren naar het lied 'Kutkind' van Johan Goossens en analyseren de stijlmiddelen. Ze kijken naar de opbouw die Goossens aanbrengt in zijn stijlmiddelen.*
- *Ze onderzoeken de glijdende schaal tussen stijlmiddelen en kwetsen.*

LES 4

Vorbereiding: leg wat materialen klaar voor de keuzeopdrachten, zoals A3-vellen, kranten en tijdschriften; met name voor de keuzeopdracht 'Collagepoëzie' is dit handig.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen voeren een gesprek over de werking van taalwondertjes en denken na over hun eigen taalgebruik.*
- *Ze maken een keuzeopdracht (speuren in poëzie, woordkunst en taalwondertjes, songtekstcollage, collagepoëzie, het wonder van taal).*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

OPMERKINGEN

- Er is veel vrijheid in deze cursus. Les 1 is noodzakelijk voor de andere lessen, maar verder kun je kiezen of en wanneer je les 2, 3 en 4 doet. Je kunt bijvoorbeeld na les 1 direct de eindopdracht aanbieden en de leerlingen de noodzakelijke kennis zelf(standig) laten verwerven, of alleen les 1 t/m 3 doen en de eindopdracht overslaan. Uiteraard kun je zelf nog mooie materialen (teksten, filmpjes) inbrengen, of extra stijlmiddelen aanbieden.
- Deze lessenserie vormt een doorlopende leerlijn met de lessenseries Poëzie en Woordkunst. Als deze cursussen niet gedaan zijn, is dat geen probleem. Ook zijn er links met Lezen 5 (ironie) en Schrijven 5 (stijlfouten).
- In les 3 worden fragmenten aangeboden van Johan Goossens en Hans Teeuwen. De fragmenten bevatten vrij grove en sarcastische taal (kutkind, gadverdamme e.d.). Als je je leerlingen hier echt niet mee in aanraking wilt brengen, sla deze les dan over. Aan de andere kant: in de les worden veel openingen geboden voor een klassengesprek over de 'glijdende schaal' van cynisch-sarcastisch-kwetsend. Er zit ook een opdracht in deze les die hier expliciet over gaat en waarbij leerlingen ontdekken dat er geen harde criteria bestaan: wat voor de één een stijlmiddel is, ervaart de ander als kwetsend.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen ervaren de rijkheid van de Nederlandse taal en zien de manieren waarop je kunt spelen met die taal.
- ✓ Er wordt veel gebruikgemaakt van filmpjes (Ali B, Arjen Lubach, Johan Goossens, Hans Teeuwen, Jochem Myjer).
- ✓ De stijlmiddelen worden in samenhang aangeboden. Leerlingen ontdekken dat er in één zin meer stijlmiddelen kunnen zitten (soms zelfs vijf!).
- ✓ Er wordt niet alleen aandacht besteed aan hoe de stijlmiddelen in elkaar zitten en hoe je ze kunt herkennen, maar vooral wat het doel is, welk effect ze kunnen hebben en wat het belang is van context – en bij gesproken taal: mimiek en lichaamshouding – om ze goed te interpreteren.
- ✓ Leerlingen gaan met elkaar in gesprek over de grens tussen het gebruiken van een stijlmiddel en kwetsen.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Twee korte verhalen lezen
- ✓ De vijf pijlers van fictie: Gebeurtenissen, Personages, Perspectief, Tijd, Spanning
- ✓ De begrippen koppelen aan eerder opgedane kennis en ervaringen en verwerken middels opdrachten
- ✓ Mening vormen en geven over de gelezen verhalen
- ✓ Een volgorde van belangrijkheid aangeven
- ✓ Discussiëren en mening onderbouwen met argumenten bij gegeven stellingen

Afsluiting: ranking van de vijf pijlers van fictie.

OPZET

In deze cursus kijk je terug op de cursussen Fictie 1, 2 en 3. Bij alles wat de leerlingen daar gedaan hebben, leren ze nu de literaire termen. Je mag ze in deze cursus steeds terug laten kijken naar vorige lessen en naar andere fictiecursussen. De eerste vier lessen kunnen los van elkaar ingezet worden; les 5 is een afsluitende les waarbij de mening van de leerling centraal staat. De inleiding van de lessen 1-4 is daarom gelijk: de introductie van de vijf pijlers aan de hand van drie posters. In deze cursus gaan de leerlingen aan de hand van twee korte verhalen onderzoeken wat de samenhang tussen de pijlers van fictie is.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereitung: het is handig de twee korte verhalen vooraf gelezen te hebben.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen leren de literaire termen.
- Ze lezen twee korte verhalen.
- Ze vullen een formulier in.
- Ze maken verwerkingsopdrachten waarbij de samenhang tussen de pijlers Gebeurtenissen en Personages centraal staan.
- D.m.v. een klassengesprek worden de samenhangende veranderingen inzichtelijk gemaakt.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen leren de literaire termen.
- Ze lezen twee korte verhalen.
- Ze vullen een formulier in.
- Ze maken verwerkingsopdrachten waarbij de samenhang tussen de pijlers Gebeurtenissen, Personages en Perspectief centraal staan.
- D.m.v. een klassengesprek worden de samenhangende veranderingen inzichtelijk gemaakt.

LES 3

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen leren de literaire termen.
- Ze lezen twee korte verhalen.
- Ze vullen een formulier in.
- Ze maken verwerkingsopdrachten waarbij de samenhang tussen de pijlers Gebeurtenissen en Tijd centraal staan.
- D.m.v. een klassengesprek worden de samenhangende veranderingen inzichtelijk gemaakt.

LES 4

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen leren de literaire termen.
- Ze lezen twee korte verhalen.
- Ze vullen een formulier in.
- Ze maken verwerkingsopdrachten waarbij de samenhang tussen de pijlers Spanning, Tijd en Perspectief centraal staan.
- D.m.v. een klassengesprek worden de samenhangende veranderingen inzichtelijk gemaakt.

EINDOPDRACHT(EN): LES 5

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen leren hun eigen mening te vormen en te geven.
- Ze leerling ranken de vijf pijlers van fictie volgens hun eigen mening.
- Ze discussiëren over zeven stellingen.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Fictie Special wordt door PLOT26 uitgelegd aan de hand van vijf pijlers: Gebeurtenissen, Personages, Perspectief, Spanning en Tijd.
- ✓ Bij de vijf pijlers horen uitgebreide toolboxes waarin de literaire termen aan de hand van voorbeelden worden toegelicht: Fictie: Gebeurtenissen, Fictie: Personages, Fictie: Perspectief, Fictie: Spanning en Fictie: Tijd.
- ✓ Voor Fictie Special is een poster gemaakt met daarop alle literaire termen die in de fictiecurssussen voorkomen.
- ✓ De twee korte verhalen zijn speciaal voor deze cursus geschreven: *Sorry, oké?* van Daniëlle Bakhuis en *Perron zeven* van Anna Woltz.
- ✓ De leerlingen gaan aan de hand van opdrachten en deze twee verhalen onderzoeken wat de samenhang tussen de pijlers van fictie is.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Ophalen van de kennis over lezen en leesstrategieën scannend lezen, grondig lezen, begrijpend lezen, kritisch lezen; leesmanieren, tekstgeraamte, onderwerp en hoofdgedachte, titel en tussenkopjes, inleiding en slot, tekstdoel, functies van alinea's, signaalwoorden, stijlmiddelen
- ✓ Kennis kunnen toepassen bij het maken van opdrachten bij een tekst
- ✓ Eigen leesniveau kunnen inschatten
- ✓ Zelfstandig vragen bij teksten kunnen beantwoorden
- ✓ Kunnen werken met het tekstgeraamte

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen beantwoorden vragen bij de tekst 'Ik heb mezelf opgevoed' in vier stappen.
- Ze kiezen zelf voor niveau 1 of 2 bij deze tekst.
- Opdracht 1: Voorkennis; leerlingen oriënteren zich op het onderwerp van de tekst.
- Opdracht 2: Lees het stappenplan; leerlingen lezen het stappenplan. Hier staat ook dat ze maar één kans krijgen om antwoord te geven.
- Opdracht 3: De tekst bekijken (stap 1); leerlingen oriënteren zich op de tekst: ze bekijken de afbeeldingen, titel en inleiding.
- Opdracht 4: Een eerste indruk (stap 2); leerlingen stellen het onderwerp en de hoofdgedachte vast.
- Opdracht 5: Stukje voor stukje (stap 3); leerlingen lezen steeds een of enkele alinea's grondig en beantwoorden de vragen.
- Opdracht 6: De tekst als geheel (stap 4); leerlingen stellen het tekstdoel vast en nogmaals de hoofdgedachte van de tekst.
- Opdracht 7: Leren van je fouten; leerlingen kunnen hier precies zien welke antwoorden goed of fout waren. Met behulp van een schema stellen ze zelf vast welke theorie ze wel of niet beheersen. Deze informatie is de input voor de volgende les.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen beantwoorden vragen bij de tekst 'Ziyech zie ik als mijn zoon' in vier stappen.
- Ze kiezen zelf voor niveau 1 of 2 bij deze tekst.
- Zie toelichting les 1, opdracht 1 t/m 7.

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen beantwoorden vragen bij de tekst 'Denken is het leukste wat er is' in vier stappen.
- Ze kiezen zelf voor niveau 1 of 2 bij deze tekst.
- Zie toelichting les 1, opdracht 1 t/m 7.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen gaan oefenen met tekstbegrip (begrijpend lezen) en vragen beantwoorden om ze vooral te laten ervaren dat ze met oefenen echt beter worden.
- ✓ Differentiatie gebeurt door keuze van de leerling zelf tussen niveau 1 of 2.
- ✓ De teksten in de drie lessen gaan steeds over hetzelfde thema met een ander onderwerp, waardoor ze met verschillende teksten dezelfde leesvaardigheden oefenen.
- ✓ Ze passen hun kennis over lezen toe. Ze maken bij elke tekst verschillende opdrachten volgens eenzelfde stappenplan.
- ✓ Ze krijgen inzicht in hun eigen leesniveau en in hun eigen groei.

Jaarplanning leerjaar 4 vmbo

Dit is een voorbeeldplanning van de lessenseries in jaar 4 van PLOT26.

De verplichte stof uit het Referentiekader taal komt voor in:

- de lessenseries bij een verhaal (oranje)
- de lessenseries over vaardigheden (zwart)

Daarnaast is er vrije ruimte (blauw), die je naar eigen inzicht kunt invullen. Bijvoorbeeld met eigen lessen, maar ook met de extra lessenseries en aanvullende materialen van PLOT26.

Iedere lessenserie bestaat uit een aantal lessen - inhoudelijk afgeronde onderdelen. Het aantal uren per lessenserie voor de verschillende roosters is een inschatting. Alles hangt af van de tijd die je zelf aan de verschillende lessen wilt besteden.

- Lessenseries bij een verhaal
- Lessenseries over vaardigheden
- Vrije ruimte

Een voorbeeldplanning

	De Reddende Rechter 5 lessen	Lezen 7 6 lessen	Fictie 4 flexibel	Schrijven 7 5 lessen	Sprekens 4 5 lessen	Examentraining flexibel max. 10 lessen
50 min	Eindopdracht	Toets	Schoolexamen	Schoolexamen	Eindopdracht	
60 min	5 lessen	6 lessen	flexibel	5 lessen	5 lessen	flexibel
80 min	4 lessen	5 lessen	flexibel	4 lessen	4 lessen	flexibel
	3-4 lessen	4 lessen	flexibel	3-4 lessen	3-4 lessen	flexibel
			Vrije ruimte	Vrije ruimte	Vrije ruimte	Vrije ruimte

Vrije ruimte

In te vullen naar eigen inzicht: met eigen lessen of de extra lessenseries en materialen van PLOT26:

Woordenschat

Blinkotheek

Selfe

Spellingapps

Spelling

Toetsing in PLOT26

Je kunt de lessenseries afsluiten met een toets of eindopdracht. Daarnaast kun je door het jaar heen gebruikmaken van de volgende referentietoetsen:

- Leesvaardigheid 7
- Schrijfvaardigheid 4
- Taalverzorging 7

Lesstofoverzicht jaar 4

vmbo

	Lezen 7		Schrijven 7		De Reddende Rechter		Fictie 4	
Lezen	Grondig lezen	2F	Krantenartikelen	2F	E-mailwisseling	▶ 2F	Eigen leesstrategie onderzoeken	
	Tekststructuur	2F	Profielteksten	2F				
	Zinsverbanden	2F	Instructieteksten	2F				
	Signaalwoorden	2F						
	Functies van inleiding en slot	2F						
	Gatenteksten	2F						
	Tekstbegrip	2F						
	Eigen leesvaardigheid							
Schrijven en spelling	Poster maken	2F	Artikel schrijven	2F	Aantekeningen maken	▶ 2F		
			Informatie verwerken in artikel	2F				
			Formulier invullen	2F				
			Instructietekst schrijven	2F				
			Layout	2F				
			Veelgemaakte spelfouten	2F				
			Feedback geven	2F				
			Feedback verwerken	2F				
Spreken/kijken/luisteren	Gesprek voeren	2F	Filmpje met vragen	2F	Voorbeeldfilmpjes	2F		
			Schematiseren inhoud	2F	Kijk- en luisterstrategieën	2F		
			TV-items kijken	2F	Promofilm kijken	2F		
			Gesprek voeren	2F	Argumentatie	2F		
					Pleidooi houden	2F		
					Doel van de filmmaker	2F		
					Relatie tekst - beeld	2F		
					Instructie	2F		
				Informatie ordenen	2F			
Fictie	Verhaalfragmenten lezen	2F			Verhaal lezen	2F	Novellen lezen en vergelijken	2F
					Beeldspraak	2F	Gebeurtenissen beschrijven	2F
							Personages analyseren	2F
							Perspectief	2F
							Spanning	2F
							Verhaaleinde	2F
							Trailer maken	
							Collage maken	

En in iedere lessenserie: spreekvaardigheid, woordenschat, woordraadstrategieën, spelling, samenwerken, zelfstandig werken, communiceren, afspraken maken, taken verdelen, creatief denken, probleem oplossen, plannen maken en bijstellen, informatievaardigheden, mediawijsheid, feedback geven en ontvangen, reflecteren op eigen voortgang.

Legenda

Lessenserie bij
een verhaal

Lessenserie over
vaardigheden

2F Op dit niveau aangeboden

Spreken 4		Examentraining	
Vragenlijst	2F	Het examen	2F
		Soorten vragen	2F
		Zoekend lezen	2F
		Advertentie	2F
		Functie van afbeeldingen	2F
		Artikelen	2F
		Moelijke woorden	2F
Draaiboek maken	2F	Advertentie	2F
		E-mail	2F
		Een goede tekst schrijven	2F
		Spelling	2F
Overtuigen	2F	Vragen bij video	2F
Stelling formuleren	2F	Kijk/luisterstrategie	2F
Argumentatie	2F		
Argumenteren	2F		
Pitch	2F		

Met het interactieve leerdoelenopzicht met informatie per les kun je eenvoudig keuzes maken: <https://blink.nl/nederlands/leerdoelen>

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Naar fictie luisteren
- ✓ Trailer bekijken
- ✓ Mailwisseling lezen en beoordelen
- ✓ Trailer en whatsapp vergelijken
- ✓ Mail uitpluizen
- ✓ Video van uitzending en website bekijken
- ✓ Luisterfragmenten beluisteren
- ✓ Deelnemen aan klassengesprek
- ✓ Mening en feiten onderscheiden
- ✓ Aandachtig kijken/luisteren en fragmenten uitkiezen
- ✓ Voorspelling doen aan de hand van voorkennis

Afsluiting: een pleidooi houden. De volgende opdrachten kun je mee laten tellen voor de eindbeoordeling kijken/luisteren: les 1, opdracht 2, 3 en 4; les 2, opdracht 4; les 3, opdracht 4; les 4, opdracht 1 en 4; zie het PTA-formulier bij de lesdocumenten bij les 1.

VERHAAL

Luc is voetballer. Sinds kort heeft hij een eigen filmproductiebedrijfje, samen met zijn vriend Benja, met wie hij ook een relatie heeft. De omgeving van Luc weet nog niet dat hij homoseksueel is, hij vindt het lastig om dit te vertellen. Na een wedstrijd krijgt Luc van John (sponsor en eigenaar van een boksschool) de opdracht om een videotrailer te maken voor een boksevent. Benja zet Luc onder druk om eindelijk uit te komen voor zijn geardeheid. Luc gebruikt hiervoor de trailer en eindigt deze met een zoenend beeld van hem en Benja. John is hier niet blij mee en weigert de opdracht te betalen. Luc en Benja weigeren om de video van internet te halen en besluiten dit conflict aan te melden bij *De Reddende Rechter*. In een uitzending van *De Reddende Rechter* doet mr. Voermans uiteindelijk uitspraak.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: je kunt les 1 t/m 3 klaarzetten voor de leerlingen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken de introductievideo van het programma *De Reddende Rechter*.
- Ze luisteren naar een verhaal in drie delen en beantwoorden vragen.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken en bespreken de videotrailer van het boksevent.
- Ze lezen de e-mails van Luc en John.
- Ze bekijken de toon van de e-mails.
- Ze vergelijken de inhoud van de trailer met de tekst in een whatsapp.
- Ze beoordelen de e-mails.

LES 3

Vorbereiding: de leerlingen moeten een koptelefoon(tje) meenemen om zelfstandig naar audio- en videobestanden te luisteren en kijken.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken de uitzending van De Reddende Rechter.
- Ze bekijken de website en beluisteren geluidsfragmenten.
- Ze hebben een klassengesprek over de uitzending.
- Ze kiezen partij voor Luc en Benja of voor John.

LES 4

Vorbereiding: als de leerlingen klaar zijn met les 3, zet je les 4 open. Voor les 4 moeten de leerlingen een koptelefoon(tje) meenemen om zelfstandig naar audio- en videobestanden te luisteren en kijken.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen kiezen fragmenten die ze kunnen gebruiken bij een slotpleidooi.
- Ze voorspellen de uitspraak van mr. Voermans.
- Ze bekijken de uitspraak van mr. Voermans.
- Ze beoordelen de uitspraak van mr. Voermans.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De leerlingen beleven een aflevering van *De Reddende Rechter* en zullen voor beide partijen sympathie en antipathie ontwikkelen.
- ✓ De lessenserie doet een nadrukkelijk beroep op kijk- en luistervaardigheden. Deze zijn op een logische manier in de lessen geïntegreerd.
- ✓ De opdrachten zijn te gebruiken als PTA-cijfer voor kijk-luistervaardigheden.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Naar fictie luisteren
- ✓ Trailer beoordelen
- ✓ Mailwisseling lezen en beoordelen
- ✓ Trailer en whatsapp vergelijken
- ✓ Mail uitpluizen
- ✓ Video van uitzending en website bekijken
- ✓ Luisterfragmenten beluisteren
- ✓ Deelnemen aan klassengesprek
- ✓ Kijk- en luisterfragmenten beoordelen en ordenen
- ✓ Aandachtig kijken/luisteren en fragmenten uitkiezen
- ✓ Mening en feiten onderscheiden
- ✓ Voorspelling doen aan de hand van voorkennis
- ✓ Een slotpleidooi voorbereiden (tekst of videocompilatie)

Afsluiting: een pleidooi houden. De volgende opdrachten kun je mee laten tellen voor de eindbeoordeling kijken/luisteren: les 1, opdracht 2, 3 en 4; les 2, opdracht 4; les 3, opdracht 4; les 4, opdracht 1; les 5, opdracht 1 en 4; zie het PTA-formulier bij de lesdocumenten bij les 1.

VERHAAL

Luc is voetballer. Sinds kort heeft hij een eigen filmproductiebedrijfje, samen met zijn vriend Benja, met wie hij ook een relatie heeft. De omgeving van Luc weet nog niet dat hij homoseksueel is, hij vindt het lastig om dit te vertellen. Na een wedstrijd krijgt Luc van John (sponsor en eigenaar van een boksschool) de opdracht om een videotrailer te maken voor een boksevent. Benja zet Luc onder druk om eindelijk uit te komen voor zijn geaardheid. Luc gebruikt hiervoor de trailer en eindigt deze met een zoenend beeld van hem en Benja. John is hier niet blij mee en weigert de opdracht te betalen. Luc en Benja weigeren om de video van internet te halen en besluiten dit conflict aan te melden bij *De Reddende Rechter*. In een uitzending van *De Reddende Rechter* doet mr. Voermans uiteindelijk uitspraak.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: je kunt les 1 t/m 3 klaarzetten voor de leerlingen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken de introductievideo van het programma *De Reddende Rechter*.
- Ze luisteren naar een verhaal in drie delen en beantwoorden vragen.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken en bespreken de videotrailer van het boksevent.
- Ze lezen de e-mails van Luc en John.
- Ze bekijken de toon van de e-mails.
- Ze vergelijken de inhoud van de trailer met de tekst in een whatsapp.
- Ze beoordelen de e-mails.

LES 3

Vorbereiding: de leerlingen moeten een koptelefoon(tje) meenemen om zelfstandig naar audio- en videobestanden te luisteren en kijken.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken de uitzending van De Reddende Rechter.
- Ze bekijken de website en beluisteren geluidsfragmenten.
- Ze hebben een klassengesprek over de uitzending.
- Ze kiezen partij voor Luc en Benja of voor John.

EINDOPDRACHT(EN): LES 4

Vorbereiding: voor les 4 moeten de leerlingen een koptelefoon(tje) meenemen om zelfstandig naar audio- en videobestanden te luisteren en kijken.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bespreken het begrip 'pleidooi'.
- Ze ordenen kijk- en luisterfragmenten.
- Ze bespreken een beoordelingsformulier.
- Ze werken aan de tekst of videocompilatie voor het slotpleidooi.

EINDOPDRACHT(EN): LES 5

Vorbereiding: als de leerlingen klaar zijn met les 4, zet je les 5 open.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen beoordelen elkaars slotpleidooien.
- Ze voorspellen de uitspraak van mr. Voermans.
- Ze bekijken de uitspraak van mr. Voermans.
- Ze beoordelen de uitspraak van mr. Voermans.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De leerlingen beleven een aflevering van *De Reddende Rechter* en zullen voor beide partijen sympathie en antipathie ontwikkelen.
- ✓ De lessenserie doet een nadrukkelijk beroep op kijk- en luistervaardigheden. Deze zijn op een logische manier in de lessen geïntegreerd.
- ✓ De opdrachten zijn te gebruiken als PTA-cijfer voor kijk-luistervaardigheden
- ✓ Er zit een wedstrijdelement in deze lessenserie. Het beste eindproduct wordt echt door PLOT26 gepubliceerd.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Naar fictie luisteren
- ✓ Trailer beoordelen
- ✓ Mailwisseling lezen en beoordelen
- ✓ Presenteren
- ✓ Grondig kijken/luisteren
- ✓ Luisterfragmenten beluisteren
- ✓ Meningen en feiten onderscheiden
- ✓ Een pleidooi maken
- ✓ Citaten benoemen/beschrijven
- ✓ Logisch verhaal schrijven/monteren
- ✓ Pleidooien beoordelen
- ✓ Voorspelling doen aan de hand van voorkennis

Afsluiting: een pleidooi houden. De volgende opdrachten kun je mee laten tellen voor de eindbeoordeling kijken/luisteren: les 1, opdracht 2, 3 en 4; les 2, opdracht 4; les 5, opdracht 1, 2 en 4; zie het PTA-formulier bij de lesdocumenten bij les 1.

VERHAAL

Luc is voetballer. Sinds kort heeft hij een eigen filmproductiebedrijfje, samen met zijn vriend Benja, met wie hij ook een relatie heeft. De omgeving van Luc weet nog niet dat hij homoseksueel is, hij vindt het lastig om dit te vertellen. Na een wedstrijd krijgt Luc van John (sponsor en eigenaar van een boksschool) de opdracht om een videotrailer te maken voor een boksevent. Benja zet Luc onder druk om eindelijk uit te komen voor zijn geaardheid. Luc gebruikt hiervoor de trailer en eindigt deze met een zoenend beeld van hem en Benja. John is hier niet blij mee en weigert de opdracht te betalen. Luc en Benja weigeren om de video van internet te halen en besluiten dit conflict aan te melden bij *De Reddende Rechter*. In een uitzending van *De Reddende Rechter* doet mr. Voermans uiteindelijk uitspraak.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: je kunt les 1 t/m 4 klaarzetten voor de leerlingen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken de introductievideo van het programma *De Reddende Rechter*.
- Ze luisteren naar een verhaal in drie delen en beantwoorden vragen.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken en bespreken de videotrailer van het boksevent.
- Ze lezen de e-mails van Luc en John.
- Ze bekijken de toon van de e-mails.
- Ze vergelijken de inhoud van de trailer met de tekst in een whatsapp.
- Ze beoordelen de e-mails.
- Ze geven een presentatie waarin ze de mail van de tegenstander 'kraken'.

EINDOPDRACHT(EN): LES 3

Vorbereiding: de leerlingen moeten een koptelefoon(tje) meenemen om zelfstandig naar audio- en videobestanden te luisteren en kijken.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken de uitzending van De Reddende Rechter.
- Ze bekijken de website en beluisteren geluidsfragmenten.
- Ze maken de keuze voor het eindproduct dat ze gaan maken.
- Ze bekijken het beoordelingsmodel.
- Ze werken aan de opdracht.

EINDOPDRACHT(EN): LES 4 + 5

Vorbereiding: voor les 4 moeten de leerlingen een koptelefoon(tje) meenemen om zelfstandig naar audio- en videobestanden te luisteren en kijken. Als de leerlingen klaar zijn met les 4, zet je les 5 open.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen werken aan de opdracht.
- Ze presenteren hun producten en beoordelen elkaars producten.
- Ze voorspellen de uitspraak van mr. Voermans.
- Ze bekijken de uitspraak van mr. Voermans.
- Ze beoordelen de uitspraak van mr. Voermans.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De leerlingen beleven een aflevering van *De Reddende Rechter* en zullen voor beide partijen sympathie en antipathie ontwikkelen.
- ✓ De lessenserie doet een nadrukkelijk beroep op kijk- en luistervaardigheden. Deze zijn op een logische manier in de lessen geïntegreerd.
- ✓ Het eindproduct is te gebruiken als PTA-cijfer voor kijk-luistervaardigheden.
- ✓ Er zit een wedstrijdelement in deze lessenserie. Het beste eindproduct wordt echt door PLOT26 gepubliceerd.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Voorkennis over grondig lezen ophalen
- ✓ Benoemen hoe een tekst is opgebouwd
- ✓ Zinsverbanden en signaalwoorden benoemen
- ✓ Functies van alinea's benoemen
- ✓ Vragen bij een tekst beantwoorden
- ✓ Het nut van signaalwoorden kennen
- ✓ De structuur van een tekst herkennen door te kijken naar signaalwoorden en bijbehorende verbanden
- ✓ Grondig lezen om inhoudelijke vragen bij een tekst te kunnen beantwoorden
- ✓ Door middel van kritisch lezen de betrouwbaarheid van een tekst beoordelen
- ✓ Reflecteren op eigen leesvaardigheid

Afsluiting: toets Lezen 7.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen maken kennis met Joseph Oubelkas door een filmpje te bekijken en een kort fragment uit zijn boek te lezen. Ze maken een test om te kijken hoe goed ze zijn in grondig lezen.*
- *Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.*

LES 2

Vorbereiding: de leerlingen hebben een schaar nodig, en eventueel tijdschriften en kranten (extra opdracht).

Evt. overslaan: extra opdracht (husseltekst).

- *De leerlingen lezen een fragment uit het boek van Joseph Oubelkas.*
- *Ze lezen een tekst en beantwoorden vragen over tekststructuur, zinsverbanden en signaalwoorden.*
- *Door de vragen krijgen ze inzicht in tekststructuur en activeren ze hun voorkennis.*
- *Ze leggen een tekst op volgorde op basis van zinsverbanden, verwijswaarden en inhoud.*
- *Ze bepalen de functies van inleiding en slot.*
- *Ze maken zelf een 'husseltekst' voor elkaar (optioneel).*

LES 3

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 3 (gatentekst) kan ook als huiswerk. Extra opdracht (signaalwoorden en verbanden) (vmbo-gt).

- *De leerlingen gaan nog beter kijken naar signaalwoorden en het nut ervan.*
- *Ze bepalen welke signaalwoorden er passend zijn in een gatentekst en koppelen hun kennis over zinsverbanden hieraan.*
- *Ze passen hun opgedane kennis toe door zelf signaalwoorden en verbanden te zoeken in een tekst. (vmbo-gt)*

LES 4

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 3 (grondig lezen) kan ook als huiswerk.

- *De leerlingen bekijken twee interviews met Joseph Oubelkas en letten op signaalwoorden in gesproken taal.*
- *Ze voeren een gesprek over nut en noodzaak van signaalwoorden en het signaleren van tekstverbanden.*
- *Ze beantwoorden vragen bij een tekst.*

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: extra opdracht (poster).

- *De leerlingen krijgen door twee spellen nog meer handigheid in het herkennen en interpreteren van signaalwoorden.*
- *Ze reflecteren door een quiz op hun leesvaardigheid: kennis, vaardigheid en houding.*
- *Optioneel: Ze maken een poster waarin ze de informatie uit een gelezen tekst verwerken.*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De basis van Lezen 7 wordt gevormd door het boek *400 brieven van mijn moeder* van de onder jongeren populaire schrijver Joseph Oubelkas.
- ✓ Alle teksten hebben direct of indirect te maken met de thematiek van de boeken van Joseph Oubelkas: onschuldig veroordeeld worden.
- ✓ Door een test aan het begin krijgen leerlingen niet alleen zicht op hun leesvaardigheid (grondig lezen), maar ze activeren meteen hun voorkennis.
- ✓ De cursus maakt de anders zo abstracte onderwerpen ‘signaalwoorden’, ‘tekstverbanden’ en ‘functies van tekstdelen’ concreet en begrijpelijk.
- ✓ Leerlingen ervaren nut en noodzaak van de aangeboden theorie.
- ✓ De thematiek en de spelvormen maken de leerstof toegankelijk.

DE LESSENSERIE

LES 1

- De leerlingen lezen een fragment uit de novelle *Dwaalspoor* van Eva Burgers.
- Aan de hand van de tekst, de titel en de omslag van de novelle gaan zij onderzoeken wie de dader is.
- Ze gaan de personages analyseren en vullen het formulier Daderprofiel in. Ze kunnen gebruikmaken van de toolboxes *Fictie: Personages*, *Spanning* en *Gebeurtenissen*.

LES 2

- De leerlingen lezen een volgend fragment uit de novelle *Dwaalspoor* en vullen a.d.h.v. deze nieuwe informatie hun formulier Daderprofiel verder aan.
- In groepjes gaan ze overleggen wie zij verdenken en waarom. Ze moeten daarbij tips en aanwijzingen uit de novelle gebruiken.

LES 3

- De leerlingen lezen een volgend fragment uit de novelle *Dwaalspoor* en vullen a.d.h.v. deze nieuwe informatie hun formulier Daderprofiel verder aan. Zij weten nu wie de dader is.
- De leerlingen gaan bekijken welke aanwijzingen in de tekst ze eventueel hebben gemist en helpen elkaar met het ingevulde formulier Daderprofiel.
- Ze gaan passende muziek zoeken bij fragmenten uit de novelle. Ze kunnen hierbij het filmpje uit de toolbox *Fictie: Spanning* gebruiken.
- De leerlingen vullen het formulier *Belevingsopdracht* voor de novelle in.

WAT MAAKT FICTIE 4 BIJZONDER?

De opzet van Fictie 4 is anders dan de andere fictiecurssussen. Waar in de andere fictiecurssussen één novelle centraal staat, heb je in Fictie 4 de beschikking over vijf novellen, alle exclusief geschreven voor PLOT26. Fictie 4 bestaat uit verschillende bouwstenen:

- ✓ De **vijf novellen** met ieder een eigen lessenserie om de novelle te verwerken, vergelijkbaar met Fictie 1, 2 en 3. De verwerkingsopdrachten kunnen aan het leesdossier toegevoegd worden.
- ✓ Twee lessen **Literaire Termen**: twee lessen gekoppeld aan de theorie en literaire termen uit Fictie Special. Van toepassing op alle novellen en naar inzicht van de docent te behandelen. Voorwaarde is dat cursus Fictie Special gedaan is.
- ✓ Het **Schoolexamen**: vier overkoepelende opdrachten rondom de gelezen novellen die mondeling, schriftelijk en als product afgenomen kunnen worden en kunnen dienen als schoolexamen.
 - Mondeling: keuze uit vier opdrachten.
 - Schriftelijk: de belevingsopdracht (voor elke novelle dezelfde), kan ingezet worden als handelingsdeel en toegevoegd worden aan het leesdossier.
 - Product: keuze uit twee grote opdrachten die leiden tot een product; dit product kan ingezet worden bij de mondelinge en/of schriftelijke afsluiting.

DE LESSENSERIE

LES 1

- De leerlingen lezen de proloog van de novelle *Airborne* van Buddy Tegenbosch.
- Aan de hand van de proloog vullen zij het formulier *Verwachtingen in*.
- De leerlingen lezen een volgend fragment van de novelle en in combinatie met de omslag stellen zij hun verwachtingen bij op het formulier *Verwachtingen*.
- Op basis van een volgend fragment van de novelle maken zij een analyse van de personages en vullen zij het formulier *Personages in*. Ze kunnen hierbij gebruikmaken van de toolbox *Fictie: Personages*.

LES 2

- De leerlingen lezen een volgend fragment van de novelle en gaan de plannen van twee personages vergelijken en vullen het formulier *Plan van aanpak in*.
- Op basis van een volgend fragment van de novelle gaan ze onderzoeken welke stappen onmisbaar zijn bij het uitvoeren van een plan.
- Zij komen na overleg met een klasgenoot tot een conclusie en vullen het formulier verder aan.

LES 3

- De leerlingen lezen een volgend fragment van de novelle en onderzoeken wat het verschil is tussen je iets kunnen voorstellen en het echt uitvoeren. Ze vullen het formulier *De gevolgen in*.
- Ze discussiëren over hun antwoorden met verschillende klasgenoten en passen eventueel hun antwoorden op het formulier *De gevolgen aan*.

LES 4

- De leerlingen lezen de novelle uit en stellen hun verwachtingen uit les 1 in het formulier *Verwachtingen* en uit les 3 in het formulier *De gevolgen bij*.
- Ze beoordelen het beeld van de omslag van de novelle. *Is dit goed gekozen of niet?*
- De leerlingen gaan zich inleven in een personage en beantwoorden vragen vanuit een rol in het formulier *Vragen vanuit een rol*.
- Tot slot gaan ze beargumenteren waarom ze vinden dat het plan van de drie hoofdpersonen geslaagd is of niet.
- De leerlingen vullen het formulier *Belevingsopdracht voor de novelle in*.

WAT MAAKT FICTIE 4 BIJZONDER?

De opzet van Fictie 4 is anders dan de andere fictiecurricula. Waar in de andere fictiecurricula één novelle centraal staat, heb je in Fictie 4 de beschikking over vijf novellen, alle exclusief geschreven voor PLOT26. Fictie 4 bestaat uit verschillende bouwstenen:

- ✓ De **vijf novellen** met ieder een eigen lessenserie om de novelle te verwerken, vergelijkbaar met Fictie 1, 2 en 3. De verwerkingsopdrachten kunnen aan het leesdossier toegevoegd worden.
- ✓ Twee lessen **Literaire Termen**: twee lessen gekoppeld aan de theorie en literaire termen uit Fictie Special. Van toepassing op alle novellen en naar inzicht van de docent te behandelen. Voorwaarde is dat cursus Fictie Special gedaan is.
- ✓ Het **Schoolexamen**: vier overkoepelende opdrachten rondom de gelezen novellen die mondeling, schriftelijk en als product afgenomen kunnen worden en kunnen dienen als schoolexamen.
 - Mondeling: keuze uit vier opdrachten.
 - Schriftelijk: de belevingsopdracht (voor elke novelle dezelfde), kan ingezet worden als handelingsdeel en toegevoegd worden aan het leesdossier.
 - Product: keuze uit twee grote opdrachten die leiden tot een product; dit product kan ingezet worden bij de mondelinge en/of schriftelijke afsluiting.

DE LESSENSERIE

LES 1

- Op basis van de omslag van de novelle *Rijden voor Reza* van Judith Visser gaan de leerlingen voorspellen wat er gaat gebeuren. Ze vullen de eerste twee vragen van het formulier *Verwachtingen* in.
- De leerlingen zoeken informatie over de auteur en vullen de volgende vraag op het formulier *Verwachtingen* in.
- Ze lezen het eerste fragment van de novelle en stellen hun verwachtingen eventueel bij op formulier *Verwachtingen*.
- Bij dit fragment zoeken ze een afbeelding en artikelen over de onderwerpen die hierin aan bod komen. Hiermee maken de leerlingen deel 1 van hun collagepoëzie.

LES 2

- De leerlingen lezen het laatste fragment van de novelle en stellen hun verwachtingen eventueel bij op formulier *Verwachtingen*.
- Ook bij dit laatste fragment zoeken ze een afbeelding en artikelen over de onderwerpen die hierin aan bod komen. Hiermee maken de leerlingen deel 2 van hun collagepoëzie.
- Ze vergelijken deel 1 en 2 van hun collagepoëzie door het formulier *Collagepoëzie* in te vullen.

LES 3

- De leerlingen beantwoorden naar aanleiding van het slot van de novelle de vragen op het formulier *Wordt vervolgd*
- Aan de hand van een stappenplan schrijven zij een vervolg op dit verhaal. Ze mogen hierbij de toolboxes *Fictie raadplegen*.
- De leerlingen vullen het formulier *Belevingsopdracht voor de novelle* in.

WAT MAAKT FICTIE 4 BIJZONDER?

De opzet van Fictie 4 is anders dan de andere fictiecurssussen. Waar in de andere fictiecurssussen één novelle centraal staat, heb je in Fictie 4 de beschikking over vijf novellen, alle exclusief geschreven voor PLOT26. Fictie 4 bestaat uit verschillende bouwstenen:

- ✓ De **vijf novellen** met ieder een eigen lessenserie om de novelle te verwerken, vergelijkbaar met Fictie 1, 2 en 3. De verwerkingsopdrachten kunnen aan het leesdossier toegevoegd worden.
- ✓ Twee lessen **Literaire Termen**: twee lessen gekoppeld aan de theorie en literaire termen uit Fictie Special. Van toepassing op alle novellen en naar inzicht van de docent te behandelen. Voorwaarde is dat cursus Fictie Special gedaan is.
- ✓ Het **Schoolexamen**: vier overkoepelende opdrachten rondom de gelezen novellen die mondeling, schriftelijk en als product afgenomen kunnen worden en kunnen dienen als schoolexamen.
 - Mondeling: keuze uit vier opdrachten.
 - Schriftelijk: de belevingsopdracht (voor elke novelle dezelfde), kan ingezet worden als handelingsdeel en toegevoegd worden aan het leesdossier.
 - Product: keuze uit twee grote opdrachten die leiden tot een product; dit product kan ingezet worden bij de mondelinge en/of schriftelijke afsluiting.

DE LESSENSERIE

LES 1

- De leerlingen lezen een fragment uit de novelle *Het Narrenschip* van Rom Molemaker en geven op het formulier *Woordenschat* de betekenissen van de woorden.
- Na het lezen van een volgend fragment van de novelle maken zij een keuze uit de gegeven onheilstekens. De betekenis van 'onheilsteken' wordt daarna gegeven.
- De leerlingen lezen een volgend fragment uit de novelle en tekenen in het formulier *Landkaart Middellandse zeegebied* de genoemde landen.
- Na lezing van het volgende fragment geven de leerlingen drie argumenten waarom de hoofdpersoon wel of niet op het voorstel zal ingaan.

LES 2

- De leerlingen lezen een volgend fragment uit de novelle en voorspellen wat er gaat gebeuren.
- Na het volgende gelezen fragment maken de leerlingen in groepjes een overzicht van de personages en zoeken daar passende afbeeldingen bij. Ze gebruiken hiervoor het formulier *Foto's*.
- De leerlingen beantwoorden vragen over een schuin-gedrukte passage in de novelle.

LES 3

- De leerlingen lezen een volgend fragment uit de novelle en vullen het formulier *Landkaart Middellandse zeegebied* en het formulier *Foto's* verder aan.
- De leerlingen bekijken hun antwoorden op de vragen uit les 2 over een schuingedrukte passage opnieuw en passen die zo nodig aan.

LES 4

- De leerlingen lezen een volgend fragment uit de novelle en vullen het formulier *Landkaart Middellandse zeegebied* en het formulier *Foto's* verder aan.
- Op basis van de verzamelde informatie gaan ze twee soorten verhaaleinde bedenken: een happy end en een droevig einde.

LES 5

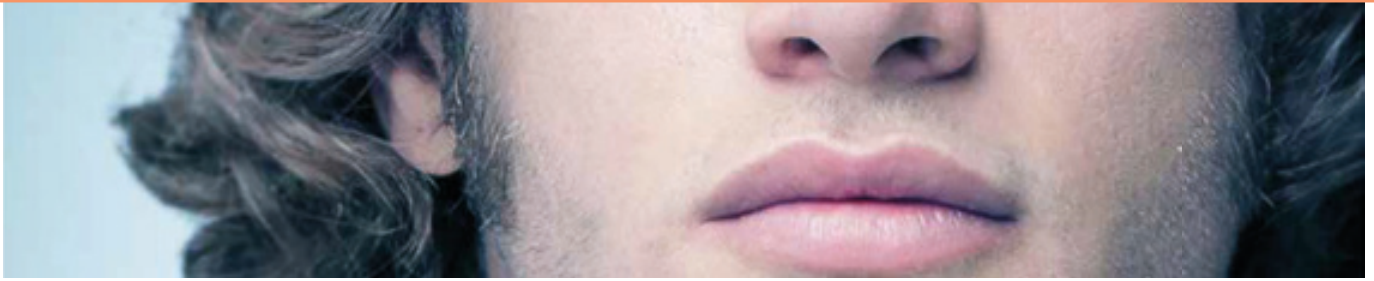
- De leerlingen bespreken in groepjes de bedachte einden van de novelle.
- Voor de laatste keer vullen ze het formulier *Landkaart Middellandse zeegebied* en het formulier *Foto's* verder aan.
- Op basis van alle verzamelde informatie gaan de leerlingen een trailer maken voor de novelle *Het Narrenschip*. Ter voorbereiding vullen ze het formulier *Trailer in*. Ze kunnen hierbij gebruikmaken van de toolbox *Trailer* maken.
- In een klassengesprek reflecteren ze op de gemaakte trailers
- De leerlingen vullen het formulier *Belevingsopdracht* voor de novelle in.

WAT MAAKT FICTIE 4 BIJZONDER?

De opzet van Fictie 4 is anders dan de andere fictiecurricula. Waar in de andere fictiecurricula één novelle centraal staat, heb je in Fictie 4 de beschikking over vijf novellen, alle exclusief geschreven voor PLOT26. Fictie 4 bestaat uit verschillende bouwstenen:

- ✓ De **vijf novellen** met ieder een eigen lessenserie om de novelle te verwerken, vergelijkbaar met Fictie 1, 2 en 3. De verwerkingsopdrachten kunnen aan het leesdossier toegevoegd worden.
- ✓ Twee lessen **Literaire Termen**: twee lessen gekoppeld aan de theorie en literaire termen uit Fictie Special. Van toepassing op alle novellen en naar inzicht van de docent te behandelen. Voorwaarde is dat cursus Fictie Special gedaan is.
- ✓ Het **Schoolexamen**: vier overkoepelende opdrachten rondom de gelezen novellen die mondeling, schriftelijk en als product afgenomen kunnen worden en kunnen dienen als schoolexamen.
 - Mondeling: keuze uit vier opdrachten.
 - Schriftelijk: de belevingsopdracht (voor elke novelle dezelfde), kan ingezet worden als handelingsdeel en toegevoegd worden aan het leesdossier.
 - Product: keuze uit twee grote opdrachten die leiden tot een product; dit product kan ingezet worden bij de mondelinge en/of schriftelijke afsluiting.

DE LESSENSERIE

LES 1

- De leerlingen onderzoeken het verband tussen verschillende korte krantenberichten.
- Ze lezen de proloog en een fragment van de novelle Maas K. van Maren Stoffels.
- De leerlingen vergelijken de vier personages van de novelle met elkaar en met zichzelf. Ze vullen het formulier Personages vergelijken in. Ze kunnen hierbij gebruikmaken van de toolbox Fictie: Personages.

LES 2

- De leerlingen lezen een fragment van de novelle en onderzoeken wat de functie is van hoofdstuktitels en het effect ervan op de lezer.
- Ze lezen een volgend fragment van de novelle en vergelijken de twee hoofdpersonages met elkaar en onderzoeken welke invloed zij op elkaar hebben. Ze vullen hiervoor het formulier Rick en Maas in.
- Op basis van de volgende hoofdstuktitels gaan ze voorspellen wat er gaat gebeuren.

LES 3

- De leerlingen lezen een volgend fragment van de novelle.
- Ze geven een definitie van 'vriendschap' en onderzoeken wat daar onder wordt verstaan in deze novelle.
- De leerlingen lezen de novelle uit en beargumenteren de betekenis van vriendschap in dit verhaal.
- Ze gaan verbanden leggen tussen de proloog en epiloog van dit verhaal.
- De leerlingen vullen het formulier Belevingsopdracht voor de novelle in.

WAT MAAKT FICTIE 4 BIJZONDER?

De opzet van Fictie 4 is anders dan de andere fictiecurricula. Waar in de andere fictiecurricula één novelle centraal staat, heb je in Fictie 4 de beschikking over vijf novellen, alle exclusief geschreven voor PLOT26. Fictie 4 bestaat uit verschillende bouwstenen:

- ✓ De **vijf novellen** met ieder een eigen lessenserie om de novelle te verwerken, vergelijkbaar met Fictie 1, 2 en 3. De verwerkingsopdrachten kunnen aan het leesdossier toegevoegd worden.
- ✓ Twee lessen **Literaire Termen**: twee lessen gekoppeld aan de theorie en literaire termen uit Fictie Special. Van toepassing op alle novellen en naar inzicht van de docent te behandelen. Voorwaarde is dat cursus Fictie Special gedaan is.
- ✓ Het **Schoolexamen**: vier overkoepelende opdrachten rondom de gelezen novellen die mondeling, schriftelijk en als product afgenomen kunnen worden en kunnen dienen als schoolexamen.
 - Mondeling: keuze uit vier opdrachten.
 - Schriftelijk: de belevingsopdracht (voor elke novelle dezelfde), kan ingezet worden als handelingsdeel en toegevoegd worden aan het leesdossier.
 - Product: keuze uit twee grote opdrachten die leiden tot een product; dit product kan ingezet worden bij de mondelinge en/of schriftelijke afsluiting.

DE LESSENSERIE

LES 1

- *Herhaling van de vijf pijlers waar fictie op gebaseerd is: Gebeurtenissen, Personages, Perspectief, Spanning en Tijd. Alle gelijknamige toolboxes van Fictie kunnen op elk moment gebruikt worden.*
- *Met behulp van het formulier De vijf pijlers geven de leerlingen aan welke pijler de grootste rol speelt in elk van deze vijf novellen.*
- *Ze geven in het formulier Literaire termen per novelle aan welke literaire termen het belangrijkste zijn.*

LES 2

- *De leerlingen onderzoeken aan de hand van theoretische vragen in het formulier Hoe lees ik? hun eigen leesstrategie.*
- *Ze bespreken met een klasgenoot de overeenkomsten en verschillen en vullen dat in op het formulier Hoe lees ik?*

WAT MAAKT FICTIE 4 BIJZONDER?

De opzet van Fictie 4 is anders dan de andere fictiecurssussen. Waar in de andere fictiecurssussen één novelle centraal staat, heb je in Fictie 4 de beschikking over vijf novellen, alle exclusief geschreven voor PLOT26. Fictie 4 bestaat uit verschillende bouwstenen:

- ✓ De **vijf novellen** met ieder een eigen lessenserie om de novelle te verwerken, vergelijkbaar met Fictie 1, 2 en 3. De verwerkingsopdrachten kunnen aan het leesdossier toegevoegd worden.
- ✓ Twee lessen **Literaire Termen**: twee lessen gekoppeld aan de theorie en literaire termen uit Fictie Special. Van toepassing op alle novellen en naar inzicht van de docent te behandelen. Voorwaarde is dat cursus Fictie Special gedaan is.
- ✓ Het **Schoolexamen**: vier overkoepelende opdrachten rondom de gelezen novellen die mondeling, schriftelijk en als product afgenomen kunnen worden en kunnen dienen als schoolexamen.
 - Mondeling: keuze uit vier opdrachten.
 - Schriftelijk: de belevingsopdracht (voor elke novelle dezelfde), kan ingezet worden als handelingsdeel en toegevoegd worden aan het leesdossier.
 - Product: keuze uit twee grote opdrachten die leiden tot een product; dit product kan ingezet worden bij de mondelinge en/of schriftelijke afsluiting.

DE LESSENSERIE

LES 1

- De leerlingen gaan een collage maken van de gelezen novellen. Ze vullen daarvoor eerst het formulier Collage maken in. De toolboxes Fictie kunnen op elk moment gebruikt worden.
- Na alles te hebben vastgelegd gaan ze verbindingen leggen tussen de novellen op basis van gegeven onderwerpen.
- Ze overleggen met een klasgenoot en trekken conclusies.

LES 2

- De leerlingen gaan twee of drie novellen met elkaar vergelijken door uit elk een personage te kiezen en die met elkaar uit eten te laten gaan. Ze vullen daarvoor het formulier Diner in.
- In overleg met een klasgenoot trekken de leerlingen conclusies.

LES 3

- De leerlingen gaan met behulp van het formulier Omslagen novellen de novellen ranken op volgorde van moeilijkheid, omslag, spanning, beleving en publiek.
- In het formulier Ranking beargumenteren zij hun keuzes.

LES 4

- De leerlingen gaan de novellen met elkaar vergelijken en verbanden leggen. Ze gebruiken hierbij het formulier Omslagen novellen en het Knipblad Kaartjes Fictie 4.
- Ze koppelen met deze kaartjes (afbeeldingen) de novellen aan de eigen leesbeleving en aan de vijf pijlers van fictie: Gebeurtenissen, Personages, Perspectief, Spanning en Tijd.
- In het formulier Toelichting keuze afbeeldingen beargumenteren zij hun keuzes.

WAT MAAKT FICTIE 4 BIJZONDER?

De opzet van Fictie 4 is anders dan de andere fictiecurssussen. Waar in de andere fictiecurssussen één novelle centraal staat, heb je in Fictie 4 de beschikking over vijf novellen, alle exclusief geschreven voor PLOT26. Fictie 4 bestaat uit verschillende bouwstenen:

- ✓ De **vijf novellen** met ieder een eigen lessenserie om de novelle te verwerken, vergelijkbaar met Fictie 1, 2 en 3. De verwerkingsopdrachten kunnen aan het leesdossier toegevoegd worden.
- ✓ Twee lessen **Literaire Termen**: twee lessen gekoppeld aan de theorie en literaire termen uit Fictie Special. Van toepassing op alle novellen en naar inzicht van de docent te behandelen. Voorwaarde is dat cursus Fictie Special gedaan is.
- ✓ Het **Schoolexamen**: vier overkoepelende opdrachten rondom de gelezen novellen die mondeling, schriftelijk en als product afgenomen kunnen worden en kunnen dienen als schoolexamen.
 - Mondeling: keuze uit vier opdrachten.
 - Schriftelijk: de belevingsopdracht (voor elke novelle dezelfde), kan ingezet worden als handelingsdeel en toegevoegd worden aan het leesdossier.
 - Product: keuze uit twee grote opdrachten die leiden tot een product; dit product kan ingezet worden bij de mondelinge en/of schriftelijke afsluiting.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Uitspraken aan verschillende personen koppelen
- ✓ Informatie schematiseren
- ✓ Aan de hand van inhoudelijke aanwijzingen een artikel schrijven
- ✓ De woordenschat uitbreiden
- ✓ Reflecteren op de eigen ontwikkeling als schrijver
- ✓ Feedback geven op schrijfproducten
- ✓ Feedback op eigen schrijfproduct verwerken
- ✓ Nauwkeurig en actief tekst(en) lezen: aantekeningen maken, opmerkingen in de kantlijn plaatsen en belangrijke onderdelen markeren
- ✓ Ontwikkeling van burgerschapsvaardigheden (gelijkwaardigheid man en vrouw)
- ✓ Kijk- en luistervragen beantwoorden
- ✓ Informatie opzoeken in een tekst en invullen in een online formulier
- ✓ Korte interviewteksten schrijven
- ✓ Op basis van voorbeeldteksten genrekenmerken herkennen en toepassen op een eigen instructieve tekst
- ✓ Een tekst professioneel opmaken, aan de hand van voorbeelden
- ✓ Spelfouten en formuleringsfouten in teksten herkennen en verbeteren
- ✓ Eigen teksten aan de hand van checklists en beoordelingsformulieren controleren, verbeteren en beoordelen.

Afsluiting: twee van de schrijfproducten in deze cursus kunnen beoordeeld worden voor een cijfer: een artikel en een stappenplan/instructietekst. Het is ook mogelijk een methode-onafhankelijke schrijfvaardigheidstoets (bijvoorbeeld een onderdeel van een oud eindexamen) af te nemen als schoolexamencijfer schrijfvaardigheid.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: alle lessen van de lessenserie inplannen.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen koppelen uitspraken aan verschillende personen.*
- *Ze schematiseren voor- en nadelen bij het opgroeien als jongen of meisje en vullen aan met eigen ervaringen.*
- *Ze schrijven een kort geleid artikel voor in de (school)krant over voor- en nadelen van als jongen of als meisje geboren worden.*
- *Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.*

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: opdracht 4/5 (reflecteren op jezelf als schrijver).

- *De leerlingen geven peerfeedback op de artikelen uit les 1.*
- *Ze reflecteren op zichzelf als schrijver.*
- *Ze lezen verschillende krantenartikelen.*
- *Ze schematiseren informatie uit deze artikelen.*
- *Ze vullen hun artikel uit les 1 aan met de informatie uit de gelezen artikelen.*

LES 3

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: opdracht 1 (filmpje 2 en 3).

- De leerlingen bekijken verschillende tv-items over bezuinigingen op personeel en verschil in inkomen tussen mannen en vrouwen.
- Ze beantwoorden vragen hierover.
- Ze lezen korte profielteksten en vullen op basis hiervan een online formulier in (Intermediair-formulier om gemiddeld inkomen te schatten).
- Ze vullen een verzonden mini-interview aan op basis van de profielteksten en de uitkomsten van het Intermediair-formulier.

LES 4

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen wisselen tips voor een hoger salaris uit.
- Ze bekijken voorbeelden van instructieteksten (stappenplannen) uit tijdschriften.
- Ze schrijven zelf een instructietekst (stappenplan).
- Ze maken deze tekst mooi op.

LES 5

Vorbereitung: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken kennis met tien veelgemaakte fouten door vmbo-leerlingen.
- Ze controleren hun eigen teksten op deze veelgemaakte fouten.
- Ze controleren de teksten inhoudelijk aan de hand van beoordelingsformulieren.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen ontwikkelen zich tot schrijvers die op basis van kijk-, luister- en leestaken zelf verschillende genres teksten kunnen schrijven aan de hand van duidelijke instructies.
- ✓ Eerder opgedane vaardigheden op het gebied van kijken, luisteren en lezen worden ingezet ten behoeve van de schrijfvaardigheid.
- ✓ In deze cursus wordt materiaal rondom de thema's gender en geld aangeboden. In les 3 is aandacht voor de gendergap: de kloof tussen wat mannen en vrouwen voor hetzelfde werk verdienen. Ook is er in deze les aandacht voor verschillen in salariering tussen verschillende sectoren. Het is interessant om met de leerlingen te praten over hun ervaringen op dit vlak.
- ✓ Er is veel aandacht voor woordenschat door zo veel mogelijk woorden uit de vmbo- basiswoordenlijst op te nemen.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Verschillende manieren van overtuigen analyseren
- ✓ (Goede) argumenten bedenken en herkennen
- ✓ Een argumentatieschema invullen
- ✓ Praten of discussiëren volgens de regels
- ✓ Een mening onderbouwen met argumenten
- ✓ Een stelling kiezen voor een overtuigend filmpje
- ✓ Een standpunt innemen bij de gekozen stelling
- ✓ Goede bronnen vinden, die beoordelen op betrouwbaarheid en er bruikbare argumenten uit halen
- ✓ Een passende manier van overtuigen kiezen
- ✓ Een draaiboek maken voor een korte film
- ✓ Een pitch houden
- ✓ Een filmpje maken en bewerken
- ✓ Klasgenoten overtuigen met een filmpje
- ✓ Elkaar beoordelen op overtuigingskracht
- (✓ Een stelling voor een groepsdebat kiezen)
- (✓ Een standpunt innemen en argumenten verzamelen)
- (✓ Een groepsdebat voeren over de gekozen stelling)
- (✓ Discussiëren volgens de regels)

Afsluiting: een overtuigend filmpje, voor een individuele beoordeling; evt. kun je het groepsdebat als PTA inzetten.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereitung: alle lessen van de lessenserie inplannen.

De leerlingen hebben een device nodig.

Evt. overslaan: opdracht 3 (antwoorden vergelijken).

- De leerlingen analyseren filmpjes van overtuigende sprekers.
- Ze spreken over de verschillende manieren van overtuigen die ze zien en horen.
- Ze maken kort kennis met de begrippen 'ethos', 'logos' en 'pathos'.
- Ze analyseren de verschillende manieren van overtuigen.
- Ze breiden in de lessen hun woordenschat uit.

LES 2

Vorbereitung: de leerlingen hebben een device nodig.

Evt. overslaan: opdracht 3 (spontane discussie).

- De leerlingen bedenken (goede) argumenten vanuit een rol.
- Ze vullen samen een argumentatieschema in.
- Ze voeren een spontane discussie over de stelling: *Energiedrankjes moeten verboden worden!*

LES 3

Vorbereiding: de leerlingen hebben een device nodig.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen benoemen samen actuele discussies als inspiratie voor hun eigen filmpje.
- Ze bepalen een onderwerp en een stelling.
- Ze vullen een vragenlijst in als voorbereiding op het draaiboek.

LES 4

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen pitchen hun eigen idee voor een overtuigend filmpje om al eens te oefenen met het spreken voor de groep over hun eigen gekozen stelling.
- Ze maken een draaiboek voor hun overtuigende filmpje aan de hand van de vragenlijst uit les 3.
- Ze maken een overtuigend filmpje vanuit dit draaiboek.
- Ze bewerken dit filmpje.

EXTRA

Na les 4 kun je een extra les inbouwen om de leerlingen meer tijd te geven voor het maken van een overtuigend filmpje en de bewerking hiervan.

- De leerlingen werken verder aan hun overtuigend filmpje aan de hand van het gemaakte draaiboek.
- Ze bewerken hun overtuigende filmpje.

LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen laten hun eigen filmpje zien.
- Ze beoordelen samen wie het meest overtuigend overkwam.

EXTRA

Na les 5 kun je een extra les inbouwen om een groepsdebat te voeren over een van de onderwerpen uit de individuele filmpjes.

- De leerlingen voeren een groepsdebat.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ In deze lessenserie komen alle vaardigheden van Spreken 1, 2 en Prank (Spreken 3) samen.
- ✓ De werkvorm (kort filmpje) daagt leerlingen uit om er echt iets van te maken.
- ✓ Leerlingen bekijken goede voorbeelden en komen er zo achter hoe ze zelf overtuigend kunnen overkomen.
- ✓ Er is keuzemogelijkheid wat betreft de onderwerpen.
- ✓ Door de discussies worden het levendige lessen.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Het nut van training in het lezen van artikelen
- ✓ Soorten examenvragen
- ✓ Vragen bij een tekst beantwoorden
- ✓ Inschatten en beargumenteren of een antwoord goed of fout is
- ✓ Vragen bij een kijk-/luisterfragment beantwoorden
- ✓ Strategie voor kijken/luisteren bepalen
- ✓ De bedoeling van een advertentie achterhalen
- ✓ Vragen bij een advertentie beantwoorden
- ✓ De relatie tussen de tekst en de afbeelding van een advertentie
- ✓ Kenmerken van tekstsoorten die in de schrijfo opdracht van het examen voorkomen
- ✓ Een e-mail schrijven volgens de examennormen
- ✓ De beoordeling van de schrijfo opdracht
- ✓ Een tekst volgens bepaalde criteria (her)schrijven
- ✓ De examenwoordenlijst raadplegen
- ✓ Werken met oefensites
- ✓ Een tijdsindeling maken voor het examen

Afsluiting: het examen.

OPZET

Deze cursus sluit aan op de cursus *Kennismaking met het examen* in klas 3. Zie verder aan het eind van dit factsheet.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: bekijk de mogelijkheden om leerlingen te voorzien van artikelen om het lezen te trainen.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen bedenken of het nuttig is om het lezen van artikelen te trainen en hoe ze dat kunnen doen.*
- *Ze bestuderen theorie over examenvragen en oefenen met het herkennen van vraagsoorten die veel voorkomen.*
- *Ze leren een strategie voor het analyseren van examenvragen en oefenen hiermee.*

LES 2

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen oefenen met veel voorkomende vraagsoorten, waar veel leerlingen moeite mee hebben (over de inleiding, over deelonderwerpen en over tekstrelaties).*
- *Ze lezen tips over het beantwoorden van algemene vragen.*
- *Ze kunnen zelfstandig extra oefenen.*
- *Ze leren dat het digitale examen voordelen heeft ten opzichte van het examen op papier: voornamelijk gesloten vragen en veel 'aanklikvragen'. Hier oefenen ze mee.*

EINDOPDRACHT(EN): LES 3

Vorbereiding: kopieer evt. de tekst en de vragen.
Bedenk een leuke beloning voor de klas, voor als ze alle vragen goed hebben.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bestuderen theorie over antwoorden markeren.
- Ze lezen en maken een tekst met vragen.
- Met de klas komen ze tot een lijst van goede antwoorden.

LES 4

Vorbereiding: kopieer evt. de vragen en de twee formulieren.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken een video over eerdere examenkandidaten.
- Ze beantwoorden in tweetallen vragen bij een video, de één kan alleen kijken, de ander alleen luisteren.
- Ze beantwoorden vragen bij een video en beschrijven hun strategie.
- Ze vergelijken hun eigen strategie met de strategie van PLOT26.
- Ze bekijken nogmaals een video en beantwoorden vragen met behulp van hun eigen strategie.

LES 5

Vorbereiding: bedenk of je de volledige les wilt wijden aan de advertentie, of dat je in deel 2 nog een kijk- en luisteropdracht doet.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bepalen het doel van verschillende advertenties.
- Ze kiezen een afbeelding en schrijven hier een advertentietekst bij.

LES 6

Vorbereiding: kopieer het 'Antwoordformulier pubquiz' (één per groepje van vier) en knip dit in stroken. Kopieer evt. de situatiebeschrijving en de schrijfoopdracht.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bestuderen theorie over de schrijfoopdracht.
- Ze doen een pubquiz over de tekstsoorten.
- Ze bestuderen de situatiebeschrijving en de schrijfoopdracht.
- Ze schrijven een e-mail volgens de opdracht.

LES 7

Vorbereiding: kopieer evt. het scoreformulier.

Bedenk een leuke beloning voor de groepen die precies 9 punten hebben.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen denken na over wat ze de afgelopen jaren hebben geleerd bij PLOT26 over het schrijven van een goede tekst.
- Ze lezen elkaars e-mail.
- Ze bestuderen theorie over de beoordeling van de schrijfoopdracht en leggen in eigen woorden uit waar e en tekst voor het examen aan moet voldoen.
- Ze beoordelen elkaars e-mail nog eens, nu met het scoreformulier.
- Ze proberen eerst in tweetallen, daarna in viertallen de tekst zo te herschrijven dat ze precies op 9 scorepunten uitkomen.

LES 8

Vorbereiding: kopieer evt. de planningsformulieren voor leerlingen die dit willen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen reflecteren op het trainen van artikelen lezen.
- Ze maken kennis met de examenwoordenlijst aan de hand van theorie.
- Ze bekijken oefensites aan de hand van theorie.
- Ze maken een tijdsindeling voor het examen.
- Ze bekijken de video over de examenkandidaten.
- Ze maken een week- of dagplanning voor de komende periode.
- Ze formuleren wensen voor de laatste lessen.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

OPZET (vervolg van eerste pagina)

Het doel is leerlingen laten ontdekken en ervaren wat kenmerkend en belangrijk is voor het maken van het examen Nederlands. We maken gebruik van de kennis en ervaringen die de leerlingen in de eerdere cursussen van PLOT26 hebben opgedaan en slaan de brug naar het examen. Deze lessenserie besteedt aandacht aan alle onderdelen van het examen. Voor de kader- en basisvariant zijn we uitgegaan van het digitale examen.

Het is zinvol om voorafgaand aan de lessenserie de leerlingen een keer een examen te laten maken als een soort nulmeting. Na de lessenserie is het raadzaam om een korte periode in te plannen waarin de leerlingen het geleerde kunnen inoefenen. Hiervoor kunnen ze gebruikmaken van bijvoorbeeld: examenblad.nl of eindexamensite.nl. In de laatste les wordt vooruitgeblikt op deze laatste oefenperiode.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De leerlingen trainen op een zeer serieuze, maar toch speelse manier voor het examen.
- ✓ Alle informatie over het examen, uitleg en tips staan bij elkaar in de toolboxes.
- ✓ Leerlingen trekken met elkaar op en helpen elkaar.
- ✓ Ze leren niet alleen hoe de examens in elkaar zitten en hoe ze het best kunnen scoren, maar krijgen ook echt inzicht in hoe hun werk beoordeeld zal worden.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Het nut van training in het lezen van artikelen
- ✓ Soorten examenvragen en leesstrategieën toepassen
- ✓ Vragen bij een tekst beantwoorden
- ✓ Inschatten en beargumenteren of een antwoord goed of fout is
- ✓ Strategie voor zoekend lezen bepalen
- ✓ Vragen beantwoorden met strategieën voor zoekend lezen
- ✓ Vragen bij een kijk-/luisterfragment beantwoorden
- ✓ Strategie voor kijken/luisteren bepalen
- ✓ Vragen bij een advertentie beantwoorden
- ✓ Kenmerken van tekstsoorten die in de schrijfo opdracht van het examen voorkomen
- ✓ Een e-mail schrijven volgens de examennormen
- ✓ De beoordeling van de schrijfo opdracht
- ✓ Een tekst volgens bepaalde criteria (her)schrijven
- ✓ De examenwoordenlijst raadplegen
- ✓ Werken met oefensites
- ✓ Een tijdsindeling maken voor het examen

Afsluiting: het examen.

OPZET

Deze cursus sluit aan op de cursus *Kennismaking met het examen* in klas 3. Zie verder aan het eind van dit factsheet.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: bekijk de mogelijkheden om leerlingen te voorzien van artikelen om het lezen te trainen.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen bedenken of het nuttig is om het lezen van artikelen te trainen en hoe ze dat kunnen doen.*
- *Ze bestuderen theorie over examenvragen en oefenen met het herkennen van vraagsoorten die veel voorkomen.*
- *Ze leren een strategie voor het analyseren van examenvragen en oefenen hiermee.*

LES 2

Vorbereiding: voor opdracht 2 hebben de leerlingen een device nodig. Kopieer evt. de tekst en de vragen.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen kiezen een leesstrategie die ze kunnen toepassen bij het lezen van een tekst en vragen.*
- *Ze lezen een tekst en beantwoorden examenvragen. Bij iedere vraag kunnen ze gebruikmaken van een hint en na het beantwoorden van de vraag krijgen ze feedback.*

LES 3

Vorbereiding: kopieer evt. de tekst en de vragen.

Bedenk een leuke beloning voor de klas, voor als ze alle vragen goed hebben.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bestuderen theorie over antwoorden markeren.
- Ze lezen en maken een tekst met vragen.
- Met de klas komen ze tot een lijst van goede antwoorden.

LES 4

Vorbereiding: kopieer de afbeelding voor opdracht 1, de tekst 'Een duwtje in de rug' en de vragen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen doen gezamenlijk een opwarmoefening waarin ze een afbeelding na moeten tekenen.
- Ze moeten op dezelfde manier als bij de opwarmoefening vragen bij een opdracht over Zoekend lezen beantwoorden.

LES 5

Vorbereiding: de leerlingen hebben een koptelefoon(tje) nodig.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen beantwoorden in tweetallen vragen bij een video, de één kan alleen kijken, de ander alleen luisteren.
- Ze beantwoorden vragen bij een video en beschrijven hun strategie.
- Ze vergelijken hun eigen strategie met de strategie van PLOT26.
- Ze bekijken nogmaals een video en beantwoorden vragen met behulp van hun eigen strategie.

LES 6

Vorbereiding: voor deze opdrachten hebben de leerlingen een device nodig.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bekijken een video over eerdere examenkandidaten.
- Ze maken een opdracht Zoekend lezen in 10 minuten.
- Ze maken een kijk-/luisteropdracht.

LES 7

Vorbereiding: bedenk hoe leerlingen oude examens kunnen raadplegen (digitaal of op papier).

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bestuderen theorie over vragen over de advertentie.
- Ze zoeken in oude examens naar verschillende vraagtypes en beantwoorden de vragen.
- Ze kiezen doel, doelgroep en functie van de afbeelding.
- Ze kiezen een afbeelding en schrijven hier een advertentietekst, volgens de door hen gekozen kenmerken.

LES 8

Vorbereiding: kopieer het 'Antwoordformulier pubquiz' (één per groepje van vier) en knip dit in stroken. Kopieer evt. de situatiebeschrijving en de schrijfoopdracht.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bestuderen theorie over de schrijfoopdracht.
- Ze doen een pubquiz over de tekstsoorten.
- Ze bestuderen de situatiebeschrijving en de schrijfoopdracht.
- Ze schrijven een e-mail volgens de opdracht.

LES 9

Vorbereiding: kopieer evt. het scoreformulier. Bedenk een leuke beloning voor de groepen die precies 9 punten hebben.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen denken na over wat ze de afgelopen jaren hebben geleerd bij PLOT26 over het schrijven van een goede tekst.
- Ze lezen elkaars e-mail.
- Ze bestuderen theorie over de beoordeling van de schrijfoopdracht en leggen in eigen woorden uit waar een tekst voor het examen aan moet voldoen.
- Ze beoordelen elkaars e-mail nog eens, nu met het scoreformulier.
- Ze proberen eerst in tweetallen, daarna in viertallen de tekst zo te herschrijven dat ze precies op 9 scorepunten uitkomen.

LES 10

Vorbereiding: kopieer evt. de planningsformulieren voor leerlingen die dit willen.

Evt. overslaan: –

- *De leerlingen reflecteren op het trainen van artikelen lezen.*
- *Ze maken kennis met de examenwoordenlijst aan de hand van theorie.*
- *Ze bekijken oefensites aan de hand van theorie.*
- *Ze maken een tijdsindeling voor het examen.*
- *Ze bekijken de video over de examenkandidaten.*
- *Ze maken een week- of dagplanning voor de komende periode.*
- *Ze formuleren wensen voor de laatste lessen.*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

OPZET (vervolg van eerste pagina)

Het doel is leerlingen laten ontdekken en ervaren wat kenmerkend en belangrijk is voor het maken van het examen Nederlands. We maken gebruik van de kennis en ervaringen die de leerlingen in de eerdere cursussen van PLOT26 hebben opgedaan en slaan de brug naar het examen. Deze lessenserie besteedt aandacht aan alle onderdelen van het examen. Voor de kader- en basisvariant zijn we uitgegaan van het digitale examen.

Het is zinvol om voorafgaand aan de lessenserie de leerlingen een keer een examen te laten maken als een soort nulmeting. Na de lessenserie is het raadzaam om een korte periode in te plannen waarin de leerlingen het geleerde kunnen inoefenen. Hiervoor kunnen ze gebruikmaken van bijvoorbeeld: examenblad.nl of eindexamensite.nl. In de laatste les wordt vooruitgeblikt op deze laatste oefenperiode.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De leerlingen trainen op een zeer serieuze, maar toch speelse manier voor het examen.
- ✓ Alle informatie over het examen, uitleg en tips staan bij elkaar in de toolboxes.
- ✓ Leerlingen trekken met elkaar op en helpen elkaar.
- ✓ Ze leren niet alleen hoe de examens in elkaar zitten en hoe ze het best kunnen scoren, maar krijgen ook echt inzicht in hoe hun werk beoordeeld zal worden.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Het nut van training in het lezen van artikelen
- ✓ Soorten examenvragen en leesstrategieën toepassen
- ✓ Vragen bij een tekst beantwoorden
- ✓ Hoofd- en bijzaken onderscheiden in een tekst
- ✓ Inschatten en beargumenteren of een antwoord goed of fout is
- ✓ Kenmerken van de advertentie
- ✓ Vragen bij een advertentie beantwoorden
- ✓ Vragen bekijken in oude examens
- ✓ Kenmerken van tekstsoorten die in de schrijfpdracht van het examen voorkomen
- ✓ Een e-mail schrijven volgens de examennormen
- ✓ De beoordeling van de schrijfpdracht
- ✓ Een tekst volgens bepaalde criteria (her)schrijven
- ✓ Tijdsindeling bij de schrijfpdracht en artikel schrijven
- ✓ De examenwoordenlijst raadplegen
- ✓ Werken met oefensites
- ✓ Een tijdsindeling maken voor het examen

Afsluiting: het examen.

OPZET

Deze cursus sluit aan op de cursus *Kennismaking met het examen* in klas 3. Het doel is leerlingen laten ontdekken en ervaren wat kenmerkend en belangrijk is voor het maken van het examen Nederlands. We maken gebruik van de kennis en ervaringen die de leerlingen in de eerdere cursussen van PLOT26 hebben opgedaan en slaan de brug naar het examen. Deze lessenserie besteedt aandacht aan alle onderdelen van het examen; ook aan het nieuwe examenonderdeel over hoofd- en bijzaken dat vanaf 2021 het onderdeel samenvatting maken vervangt.

Het is zinvol om voorafgaand aan de lessenserie de leerlingen een keer een examen te laten maken als een soort nulmeting. Na de lessenserie is het raadzaam om een korte periode in te plannen waarin de leerlingen het geleerde kunnen inoefenen. Hiervoor kunnen ze gebruikmaken van bijvoorbeeld: examenblad.nl of eindexamensite.nl. In de laatste les wordt vooruitgeblikt op deze laatste oefenperiode.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereitung: bekijk de mogelijkheden om leerlingen te voorzien van artikelen om het lezen te trainen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bedenken of het nuttig is om het lezen van artikelen te trainen en hoe ze dat kunnen doen.
- Ze bestuderen theorie over examenvragen en oefenen met het herkennen van vraagsoorten die veel voorkomen.
- Ze leren een strategie voor het analyseren van examenvragen en oefenen hiermee.

LES 2

Vorbereitung: kopieer evt. de tekst.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen kiezen een leesstrategie die ze kunnen toepassen bij het lezen van een tekst en vragen.
- Ze lezen een tekst en beantwoorden examenvragen. Bij iedere vraag kunnen ze gebruikmaken van een hint en na het beantwoorden van de vraag krijgen ze feedback.

LES 3

Vorbereitung: kopieer evt. de vier teksten.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen leren hoofdzaken herkennen, onderscheiden en ordenen.
- Ze beantwoorden vragen over een tekst met behulp van tips strategieën om vraagsoorten te beantwoorden.
- De leerlingen lezen drie teksten en oefenen met vragen over hoofd- en bijzaken.

LES 4

Vorbereitung: kopieer evt. de tekst.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen maken kennis met 'smerigheden' en 'cadeautjes' in examens: instinkers die ze moeten doorzien en steuntjes die ze moeten benutten.
- Ze maken zelf de vragen bij al gegeven antwoordmogelijkheden en het goede antwoord.

LES 5

Vorbereitung: kopieer evt. de tekst en de vragen.

Bedenk een leuke beloning voor de klas, voor als ze alle vragen goed hebben.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bestuderen theorie over antwoorden markeren.
- Ze lezen en maken een tekst met vragen.
- Met de klas komen ze tot een lijst van goede antwoorden.

LES 6

Vorbereitung: bedenk hoe leerlingen oude examens kunnen raadplegen (digitaal of op papier).

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bestuderen theorie over vragen over de advertentie.
- Ze zoeken in oude examens naar verschillende vraagtypes en beantwoorden de vragen.
- Ze kiezen doel, doelgroep en functie van de afbeelding.
- Ze kiezen een afbeelding en schrijven hier een advertentietekst, volgens de door hen gekozen kenmerken.

LES 7

Vorbereitung: kopieer het 'Antwoordformulier pubquiz' (één per groepje van vier) en knip dit in stroken. Kopieer evt. de situatiebeschrijving en de schrijfo opdracht.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen bestuderen theorie over de schrijfo opdracht.
- Ze doen een pubquiz over de tekstsoorten.
- Ze bestuderen de situatiebeschrijving en de schrijfo opdracht.
- Ze schrijven een e-mail volgens de opdracht.

LES 8

Vorbereitung: kopieer evt. het scoreformulier. Bedenk een leuke beloning voor de groepen die precies 9 punten hebben.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen denken na over wat ze de afgelopen jaren hebben geleerd bij PLOT26 over het schrijven van een goede tekst.
- Ze lezen elkaars e-mail.
- Ze bestuderen theorie over de beoordeling van de schrijfofdracht en leggen in eigen woorden uit waar een tekst voor het examen aan moet voldoen.
- Ze beoordelen elkaars e-mail nog eens, nu met het scoreformulier.
- Ze proberen eerst in tweetallen, daarna in viertallen de tekst zo te herschrijven dat ze precies op 9 scorepunten uitkomen.

LES 9

Vorbereitung: Kopieer evt. de situatiebeschrijving en de schrijfofdracht.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen gaan onderzoeken hoe zij het best hun tijd kunnen indelen voor het maken van een schrijfofdracht.
- Ze bestuderen de situatiebeschrijving en de schrijfofdracht.
- Ze schrijven een artikel volgens de opdracht.
- Ze maken de schrijfofdracht binnen de gestelde tijd.

LES 10

Vorbereitung: kopieer evt. de planningsformulieren voor leerlingen die dit willen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen reflecteren op het trainen van artikelen lezen.
- Ze maken kennis met de examenwoordenlijst aan de hand van theorie.
- Ze bekijken oefensites aan de hand van theorie.
- Ze maken een tijdsindeling voor het examen.
- Ze bekijken de video over de examenkandidaten.
- Ze maken een week- of dagplanning voor de komende periode.
- Ze formuleren wensen voor de laatste lessen.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ De leerlingen trainen op een zeer serieuze, maar toch speelse manier voor het examen.
- ✓ Alle informatie over het examen, uitleg en tips staan bij elkaar in de toolboxes.
- ✓ Leerlingen trekken met elkaar op en helpen elkaar.
- ✓ Ze leren niet alleen hoe de examens in elkaar zitten en hoe ze het best kunnen scoren, maar krijgen ook echt inzicht in hoe hun werk beoordeeld zal worden.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Het belang van het hebben van een grote en actieve woordenschat
- ✓ Reflecteren op het eigen leerproces
- ✓ Strategieën gebruiken

VOORBEREIDING

Voor deze lessenserie is het gewenst dat er een klassenprikbord is, bijvoorbeeld digitaal (Powerpoint, Prezi of Pinterest) of een 'fysiek' prikbord in de klas als je een eigen lokaal hebt. Hierop komen strategieën en uitkomsten te hangen. Daarnaast moeten de leerlingen een woordenschrift hebben, dat ze niet alleen deze cursus, maar ook tijdens de andere cursussen en verhalen aanvullen. Ook dit kan digitaal of fysiek.

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: de vier teksten met percentage woorden zwart kopiëren. Wit tekenpapier of karton en stiften/ kleurpotloden klaarleggen voor opdracht 4.

Evt. overslaan: –

- Een quiz om achter het belang van een grote en actieve woordenschat te komen.
- Zelf werkvormen bedenken om de woordenschat te vergroten.
- Een tegeltjeswijsheid maken.
- Een klassenprikbord maken.

LES 2

Vorbereiding: kopiëren: tekst voor opdracht 1 en formulier Moeilijke woorden.

Evt. overslaan: –

- Moeilijke woorden uit een tekst halen.
- Klassengesprek over strategieën.
- De strategie woorden schatten.
- De strategie overtreffende trap.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.

LES 3

Vorbereiding: kopiëren: formulier Woorden ordenen en leeg woordvierkant.

Evt. overslaan: –

- Klassengesprek over de toegevoegde waarde van het beeld bij een woord.
- Moeilijke woorden uit een tekst halen.
- De strategie het ordenen van woorden.
- De strategie woordvierkant.
- De strategie beeld (tattoo) toevoegen aan een woord.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.

LES 4

Vorbereiding: kopiëren: schooltaalwoordenlijst van SLO (opdr. 2-7) en kenmerkenschema (opdr. 9).

Evt. overslaan: –

- Discussie over school- en vaktaalwoorden.
- Voorbeelden van school- en vaktaalwoorden.
- Een persoonlijke top 10 van schooltaalwoorden.
- Het schooltaalwoord van de klas.
- De strategie synoniem en antoniem.
- Moeilijke woorden uit verschillende vakmethodes.
- De strategie kenmerkenschema.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.

LES 5

Vorbereiding: zorg voor leesboeken (voor als de leerlingen hun boek vergeten zijn) of een kopie van een kort verhaal.

Evt. overslaan: –

- Een boek of kort verhaal lezen.
- Moeilijke woorden uit een (fictie)tekst halen.
- De strategie synoniem en antoniem.
- De strategie delen van woorden.
- De strategie betekenis uit de context halen.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.

LES 6

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De strategie contextverhaal schrijven.
- De spelstrategieën kwartet, memory, mindmap, kruiswoordpuzzel en woordzoeker.
- De toetsstrategieën Kahoot, Trivia Crack, WRTS, Wie ben ik? en Overhoren New Style.
- De moeilijke woorden en hun betekenis toevoegen aan het eigen woordenschrift, en de toegepaste strategieën aan het klassenprikbord.
- Reflecteren op het eigen handelen.

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Het draait in deze lessenserie niet om 'woordjes stampen', maar om strategieën en attitude.
- ✓ Omdat in elke les andere strategieën centraal staan, kan de lessenserie ook gesplitst worden in twee of drie delen.
- ✓ Leerlingen worden geactiveerd en gemotiveerd om een woordenschrift bij te houden. Hier wordt in de cursussen en verhalen ook voortdurend op gewezen.
- ✓ De cursus bevat leuke en aantrekkelijke werk- en spelvormen.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Wel of geen klinkerbotsing
- ✓ Lange en korte klanken
- ✓ Van meer woorden één woord maken
- ✓ Wel of geen -n aan het eind van een woord
- ✓ Wel of geen hoofdletter
- ✓ Leestekens
- ✓ Klemtonen spellen
- ✓ Opzoekwoorden

Afsluiting: toetsing van spelling vindt plaats binnen de cursussen Schrijven, waar in de laatste les steeds specifiek aandacht voor het verbeteren van de eigen spelling in de zelfgeschreven tekst. De beoordelingsformulieren voor deze schrijfopdrachten bieden ruimte om de leerlingproducten hierop te beoordelen.

LESSENSERIE

Deze lessenserie zit iets anders in elkaar dan de andere lessenseries. Er is geen verschil tussen vmbo-b, -k, -gt en havo/vwo. De leerlingen werken op hun eigen niveau door het maken van de oefeningen en het beantwoorden van reflectievragen. Bij elke les hoort een toolbox met een samenvattende tekst, meer uitleg, voorbeelden of een verdiepende tekst.

Voor categorie 9 Werkwoordspelling is een aparte app ontwikkeld. Deze is te vinden in het startscherm van PLOT26.

LESACTIVITEITEN*

LES 1: Wel of geen klinkerbotsing

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Wel of geen trema in een woord (chaos, ruïne).
- Wel of geen verbindingsstreepje in samenstellingen.
- Wel of geen trema in afleidingen en vervoegingen.
- Meervoudsvormen op -ën.

LES 2: Lange en korte klanken

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Verkleinvormen.
- Meervoudsvormen op -s.
- De bezits-s.

LES 3: Van meer woorden één woord maken

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Woorden wel of niet aan elkaar schrijven.
- Wel of geen verbindingsstreepje in samenstellingen.
- Wel of geen tussen-n in samenstellingen.
- Wel of geen tussen-s in samenstellingen.
- Hetzelfde, dezelfde, eenzelfde aan elkaar.
- Voornaamwoordelijke bijwoorden aan elkaar.

LES 4: Wel of geen -n aan het eind van een woord

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- Stoffelijke bijvoeglijke naamwoorden.
- Zelfstandig gebruik (bijvoorbeeld: alle/allen, oudste/oudsten).

LES 5: Wel of geen hoofdletter

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *Namen: persoonsnamen, topografische namen, merken.*
- *Feestdagen en hun afleidingen en samenstellingen.*
- *Religieuze woorden.*
- *Persoonsnamen: tussenvoegsels, dubbele achternaam.*

LES 6: Leestekens

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *Zinnen: hoofdletter en punt, vraagteken, uitroepeteken.*
- *Komma.*
- *Puntkomma.*
- *Dubbele punt.*
- *Leestekens bij citaten.*

LES 7: Klemtonen spellen

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- *Een of één.*
- *Accenten bij homografe werkwoorden (bijvoorbeeld: vóórkomen/voorkómen).*

LES 8: Opzoekwoorden

Vorbereiding: bij deze les zijn printbare woordenlijsten beschikbaar. Bij opdracht 26 (dictee) is een tweede persoon (leerling, ouder) nodig.

Evt. overslaan: –

- *Leerwoorden/weetwoorden (etymologisch spelling-principe, onder andere leenwoorden, woorden met homofone klankparen).*

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

- ✓ Leerlingen werken individueel aan het spellingprobleem waar ze moeite mee hebben en volgen zelfstandig de lessen.
- ✓ PLOT26 gaat bij de uitleg van een spellingprobleem in eerste instantie uit van de leerling, niet van het spellingsysteem.
- ✓ Er is geen niveauaanduiding: kan een leerling al goed spellen, dan maakt hij of zij de les(sen) niet. Beheerst de leerling de stof niet voldoende, dan bepaalt hij of zij zelf hoe ver hij of zij gaat in het oefenen en leren.
- ✓ Binnen elke les is een opbouw in moeilijkheid, zeker voor de lagere niveaus is het niet de bedoeling tot het einde van de les te komen.
- ✓ Het doel is spellinggeweten en -bewustzijn te ontwikkelen. In combinatie met andere cursussen krijgt een leerling een goede spellingattitude.
- ✓ Bij spelling speelt woordbeeld een belangrijke rol. Er is geen betere manier om het woordbeeld op te slaan dan lezen, heel veel lezen. Lezen is de ruggengraat van PLOT26.

LESSTOF EN LESDOELEN

- ✓ Jezelf omschrijven aan de hand van woord en beeld
- ✓ Onderbouwd en selectief jezelf aan de hand van woord en beeld presenteren
- ✓ Reflecteren op de presentatie van jezelf en anderen
- ✓ Reflecteren op wie je bent en wat jou kenmerkt eventueel met behulp van feedback van anderen
- ✓ Onderzoeken waarin de verschillende social media op elkaar lijken en van elkaar verschillen
- ✓ Onderzoeken hoe bekende personen zich op verschillende social media presenteren
- ✓ Een onderbouwde keuze voor de inzet van de social media in verschillende situaties maken
- ✓ Zelfstandig werken aan de eigen presentatie op een van deze media
- ✓ Hulp vragen aan docent en medeleerlingen
- ✓ Jezelf aan de hand van je eindproduct professioneel presenteren
- ✓ Eindproducten beoordelen aan de hand van een rubrics

Afsluiting: een eigen presentatie op een van de social media (les 3-4) en het presenteren hiervan (les 5).

LESACTIVITEITEN*

LES 1

Vorbereiding: je kunt alle lessen klaarzetten voor de leerlingen.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen gaan zichzelf aan de hand van foto's, whatsappjes, liedjes en quotes beschrijven. Ze vullen daarvoor het formulier 1 'Selfie' in.
- Ze bespreken hun ingevulde formulier 1 'Selfie' met vier klasgenoten.
- In een klassengesprek bespreken ze waarin de manieren van jezelf presenteren verschillen (afhankelijk van doel, doelgroep, veiligheid en zelfbeeld).
- Als huiswerk laten ze door anderen het formulier 2 'Hoe zie jij mij?' invullen.

LES 2

Vorbereiding: leerlingen kunnen zelf alvast rondkijken hoe verschillende bekende personen zich online presenteren.

Evt. overslaan: –

- De leerlingen vergelijken het ingevulde het formulier 2 met het ingevulde formulier 1. Ze reflecteren op wie ze zijn en wat hen kenmerkt.
- Ze vergelijken verschillende social media en bekijken hoe bekende personen zichzelf op social media presenteren. Ze vullen daarvoor formulier 3 'Social media' en formulier 4 'Bekende personen' in.
- In een klassengesprek ontdekken ze welke manier van presenteren het best bij hen past.

EINDOPDRACHT(EN): LES 3 + 4

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen ontdekken bij verschillende casussen welke social media het meest passend zijn en vullen het formulier 5 'Welke social media gebruik je wanneer?' in.
- Ze kiezen een eigen casus voor de presentatie op social media.
- Ze starten met het maken van de eigen presentatie.
- Ze voeren een klassengesprek over prettig werkklimaat (rust, geen afleiding) en elkaar helpen (tijd vrijmaken voor elkaar).
- Ze werken zelfstandig verder aan de eigen presentatie.

EINDOPDRACHT(EN): LES 5

Vorbereiding: –

Evt. overslaan: –

- De leerlingen voeren een klassengesprek over veiligheid (bij het geven van presentaties) en feedback geven.
- Ze presenteren hun eigen producten.
- Ze beoordelen elkaars producten met behulp van het beoordelingsformulier 6 'Presentatie via social media.'

* In de lesbeschrijvingen vind je uitgebreide informatie en tips per les.

OPMERKING

Bij deze lessenserie hoort een boekje dat bestaat uit alle formulieren voor les 1 t/m 5: Formulieren *Selfie*. Dit boekje vormt de basis voor de hele lessenserie. Dit boekje moet geprint worden voor alle leerlingen. Ze gaan hier elke les in werken, dus zorg ervoor dat ze dit boekje iedere les weer bij zich hebben! Als je liever digitaal wilt werken, kun je bij de lesdocumenten het Word-bestand Formulieren *Selfie* downloaden. Laat de leerlingen het Word-bestand Formulieren *Selfie* op hun eigen device opslaan.

WAT MAAKT DEZE LESSENSERIE BIJZONDER?

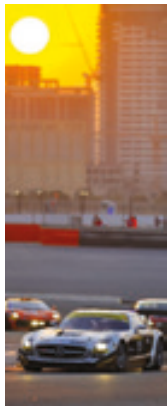
- ✓ Leerlingen leren in deze lessenserie hoe ze zich kunnen presenteren. In plaats van elke leerling veel verschillende eindproducten te laten maken (zoals in de schrijfcursussen), mogen leerlingen zich hier specialiseren in een eindproduct dat bij hen past. Hierbij worden leerlingen uitgedaagd tot een hoger niveau van taalgebruik, zowel mondeling als schriftelijk, in verschillende situaties. Door de eigen keuze voor uitingvorm en doel (stage, werk, toelating opleiding) is deze lessenserie betekenisvol en draagt hij bij aan LOB en burgerschapsontwikkeling.
- ✓ In elke les wordt er veel aandacht besteedt aan woordenschat en passend taalgebruik.
- ✓ Met behulp van de cursus Woordenschat (vrije ruimte) kunnen eventueel strategieën ingezet worden om de betekenis van onbekende woorden te achterhalen.

LEZEN - LEERJAAR 1

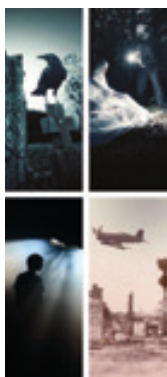
Lezen 1

- criteria bepalen voor het niveau van teksten (teksten op volgorde leggen)
- eigen niveau bepalen (teksten op eigen niveau kiezen)
- nut en noodzaak van lezen (de leesmotor)
- scannend/globaal lezen (het tekstgeraamte)
- leesmanieren
- strategieën vóór het lezen (voorspellen, voorkennis activeren, tekstgeraamte)
- tekstbegrip: tekst met vragen, opgehangen aan bovenstaande lesstof (2x)
- reflectie op eigen voortgang

Lezen 2

- eigen leesniveau en -houding bepalen
- 'navigatie' door teksten; zoekend lezen (leesrace)
- strategieën voor zoekend lezen
- rol tekstgeraamte bij zoekend lezen
- leesmanieren
- grondig lezen (modeling en duo-lezen)
- strategieën voor grondig lezen (vóór en tijdens lezen)
- online lezen (specifieke vaardigheden)
- tekstbegrip: tekst met vragen, opgehangen aan bovenstaande lesstof (2x)
- reflectie op eigen voortgang

De vier verhalen

In alle verhalen van leerjaar 1 worden lezen, schrijven, fictie en spreken, kijken en luisteren geïntegreerd.

- *De kooi*: signaalwoorden; feiten; moeilijke woorden. Leesteksten: nieuwsberichten, artikelen en Wikipediapagina.
- *Verdacht*: samenvatten; scannend en grondig lezen. Leesteksten: compleet politiedossier, artikelen.
- *Alert*: teksten interpreteren, nut vaststellen. Leesteksten: flapteksten, verklaringen, artikelen.
- *Verzwegen*: online lezen; bronnen beoordelen; scannend, zoekend en grondig lezen. Leesteksten: websites, reacties op vlogs.

Vrije ruimte: Blinkoetheek

Het online platform Blinkoetheek bevat:

- artikelen (non-fictie)
- korte verhalen (fictie)
- boeken (fictie en non-fictie)
- keuzeopdrachten voor verwerking van de teksten

Praktisch

Aantal lessen: 9

Afsluiting: toets

Praktisch

Aantal lessen: 6

Afsluiting: toets

Praktisch

Aantal lessen: 8

De kooi: 9

Verdacht: 9

Alert: 9

Verzwegen: 7

Afsluiting: eindproduct

Praktisch

De artikelen zijn downloadbaar en kunnen vrij gelezen worden.

LEZEN - LEERJAAR 1 (VERVOLG)

Vrije ruimte: woordenschat

De strategieën om moeilijke woorden te achterhalen worden in de cursus Lezen 4 behandeld. Docenten die dit naar voren willen halen, kunnen dit doen via de cursus Woordenschat:

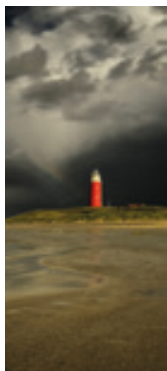
- het belang van een grote woordenschat (quiz)
- strategieën voor het vinden en onthouden van woordbetekenissen
- schooltaal- en vaktaal
- strategieën toepassen (vrij lezen)

Praktisch

Aantal lessen: 6

Afsluiting: eigen toets
leerling

LEZEN - LEERJAAR 2

Lezen 3

- kijken naar eigen sterktes en zwaktes (leestypen)
- eigen leesuitdaging formuleren
- signaalwoorden (verhaal vertellen, puzzel)
- verwijswwoorden (woordenbingo, gatentekst)
- strategieën tijdens grondig lezen: vragen stellen, kijken naar structuur, visualiseren of schematiseren
- gericht werken aan eigen leesuitdaging
- tekstbegrip: tekst met vragen, opgehangen aan bovenstaande lesstof (2x)
- reflectie op eigen voortgang

Lezen 4

- inzicht dat je niet altijd hetzelfde leestype bent
- herhaling strategieën
- grondig lezen: moeilijke woorden
- vragen bij een tekst beantwoorden (onderwerp, hoofdgedachte, tekstsoort, tekstdoel, opbouw, signaalwoorden, verwijswwoorden, hoofd-/bijzaken)
- zelf vragen maken bij een tekst
- analyse sterktes en zwaktes bij tekstbegrip
- kritisch lezen: feit/mening, objectief/subjectief
- tekstbegrip: tekst met vragen, opgehangen aan bovenstaande lesstof (2x)
- reflectie op eigen voortgang

De vier verhalen

In alle verhalen van leerjaar 2 worden lezen, schrijven, fictie en spreken, kijken en luisteren geïntegreerd.

- *Gefixt*: samenvatten; hoofd- en bijzaken; informatie clusteren; bronnen beoordelen op nut; online lezen. Leesteksten: artikelen, websites, instructies.
- *Backstage*: scannend en grondig lezen. Leesteksten: Sociale media, e-mails.
- *Harde actie*: scannend en grondig lezen; informatie verwerken en ordenen; conclusies trekken. Leesteksten: tweets, blogs, artikelen, verslagen.
- *Onrust*: voorspellend en grondig lezen; reacties analyseren; standpunt bepalen; teksten beoordelen. Leesteksten: zakelijke brief, informatie over rol, artikelen, teksten van medeleerlingen.

Praktisch

Aantal lessen: 6

Afsluiting: toets

Praktisch

Aantal lessen: 7

Afsluiting: toets

Praktisch

Aantal lessen:

Gefixt: 7

Backstage: 7 (of 9)

Harde actie: 7

Onrust: 4

Afsluiting: eindproduct

LEZEN - LEERJAAR 2 (VERVOLG)

Schrijven 4

In schrijven 4 schrijven leerlingen een tekst op basis van bronnen. Aan de orde komen: tekstsoort, tekstdoel, bronnen zoeken, betrouwbaarheid en bruikbaarheid van bronnen beoordelen, informatie verwerken, tekstopbouw, functie van inleiding en slot, titels en tussenkoppen.

Vrije ruimte: Blinkotheek

Het online platform Blinkotheek bevat:

- artikelen (non-fictie)
- korte verhalen (fictie)
- boeken (fictie en non-fictie)
- keuzeopdrachten voor verwerking van de teksten

Praktisch

Aantal lessen: 6

Afsluiting: eindproduct

Praktisch

De artikelen zijn downloadbaar en kunnen vrij gelezen worden.

LEZEN - LEERJAAR 3

Lezen 5

- herhaling Lezen 1 t/m 4 (quiz)
- reflectie op eigen leesniveau en -houding
- teksten zoeken
- verdiepend lezen
- vragen beantwoorden over teksten
- argumenten opschrijven
- vragen bedenken
- teksten beoordelen op betrouwbaarheid
- oefenen met scannend, zoekend of grondig lezen
- satire

Lezen/schrijven 6

- samenhang tussen lezen en schrijven
- inzicht in alle vormen van samenvatten in het gewone en schoolse leven
- samenvatten als leesstrategie bij grondig en studerend lezen
- manieren van samenvatten
- informatie zoeken, beoordelen, ordenen en verwerken
- bronteksten samenvatten t.b.v. een schrijfproduct

Kennismaking met het examen (vmbo)

Lezen, schrijven en kijken/luisteren volgens de PLOT26-visie, maar met een bruggetje naar het examen:

- lezen voor het examen (teksten met vragen)
- schrijven voor het examen
- kijken/luisteren voor het examen (niet in vmbo-gt).

De lessenserie is erop gericht leerlingen vertrouwen te geven en hen kennis te laten maken met het examen.

Argumenteren (havo en vwo)

- onderscheid feit en mening, standpunt en argument
- signaalwoorden in standpunt en argument
- feitelijke en waarderende argumenten
- verschil argument en argumentatie
- verschillende invalshoeken en aspecten gebruiken
- een standpunt onderbouwen
- tegenargumenten ontkrachten
- verschil tussen tegenargument en weerlegging
- logos, ethos en pathos verwerken in campagne
- campagnes analyseren op argumentatie

Praktisch

Aantal lessen: 5

Afsluiting: toets

Facultatief: afsluitende onderzoeksopdracht

Praktisch

Aantal lessen: 6 (of 7)

Afsluiting: eindproduct (tekst)

Facultatief: tussenproduct (samenvatting)

Praktisch

Aantal lessen: 4 (of 5)

Afsluiting: mini-examen (facultatief)

Praktisch

Aantal lessen: 6

Afsluiting: presentatie en eindproduct

LEZEN - LEERJAAR 3 (VERVOLG)

De drie verhalen

In alle verhalen van leerjaar 3 worden lezen, schrijven, fictie en spreken, kijken en luisteren geïntegreerd.

- *Drone*: nepnieuws, 'kleur' van teksten en kranten; grondig lezen; online lezen.
Leesteksten: artikelen, Sociale media, juridische teksten.
- *Pandemie*: scannend, zoekend en grondig lezen; informatie documenteren; verbanden leggen; strategieën voor moeilijke woorden.
Leesteksten: artikelen, verslagen, eigen aantekeningen, formele documenten.
- *Prank*: lezen vanuit verschillende rollen, oordeel vormen aan de hand van internetforums.

Vrije ruimte: Lezen extra

Leerlingen oefenen met vragen bij een tekst beantwoorden. Ze ontdekken dat ze hier met oefenen echt beter in worden.

Vrije ruimte: Blinkotheek

Het online platform Blinkotheek bevat:

- artikelen (non-fictie)
- korte verhalen (fictie)
- boeken (fictie en non-fictie)
- keuzeopdrachten voor verwerking van de teksten

Praktisch

Aantal lessen:

Drone: 6 (of 7)

Pandemie: 5

Prank: 6

Afsluiting: eindproduct

Praktisch

Aantal lessen: 3

Afsluiting: geen

Praktisch

De artikelen zijn downloadbaar en kunnen vrij gelezen worden.

LEZEN - LEERJAAR 4

Lezen 7

De cursus bouwt verder op Lezen 1 t/m 6, met iets minder focus op leesmotivatie en reflectie. Inhoud:

- een diagnostische toets met feedback
- signaalwoorden
- alineaverbanden
- functies van alinea's
- lessen met langere concentratie-inspanning
- ruimte voor examenonderdelen, maar wel op PLOT26-manier (geen droge examenoefening)
- examenwoorden, verwerkt in opdrachten en teksten, dus in natuurlijke context

Schrijven 7

Leerlingen gaan werken aan een groter schrijfproduct, gebaseerd op tekstbronnen. Lezen en schrijven (en kijken/luisteren) zijn geïntegreerd.

Daarnaast is er aandacht voor examenwoorden, verwerkt in opdrachten en teksten.

Examentraining

- analyse representatieve recente examens
- digitale toets waarin diverse soorten examenopdrachten en -vragen verwerkt zijn
- voorbereiding op digitaal examen (vmbo-b en vmbo-k)
- oefenen met verschillende examenformuleringen
- gerichte verwijzingen naar goede oefensites, zodat leerlingen zelf examens kunnen oefenen

De Reddende Rechter

In dit verhaal worden lezen, schrijven, fictie en spreken, kijken en luisteren geïntegreerd.

- e-mails lezen
- toon in e-mails analyseren
- instructie op website lezen

Vrije ruimte: Blinkotheek

Het online platform Blinkotheek bevat:

- artikelen (non-fictie)
- korte verhalen (fictie)
- boeken (fictie en non-fictie)
- keuzeopdrachten voor verwerking van de teksten

Praktisch

Aantal lessen: 6

Afsluiting: toets (SE Lezen)

Praktisch

Aantal lessen: 5

Afsluiting: eindproduct (SE Schrijven)

Praktisch

Aantal lessen: 10 (flexibel)

Afsluiting: geen

Praktisch

Aantal lessen: 5

Afsluiting: beoordeling verschillende opdrachten met een PTA-formulier

Praktisch

De artikelen zijn downloadbaar en kunnen vrij gelezen worden.

LEZEN - KORTE DIDACTISCHE VERANTWOORDING

Uitgangspunten en doelen

Uitgangspunt bij de cursussen Lezen in PLOT26 is dat leerlingen zoveel mogelijk lezen, omdat lezen de belangrijkste bouwsteen is voor het vak Nederlands.

Het doel van de leerlijn is dat leerlingen:

- 1 met interesse en plezier blijven of gaan lezen (motivatie, leesplezier);
- 2 beter leren lezen (vaardigheid, tekstbegrip);
- 3 lezen zien als een belangrijke activiteit in hun schoolse en persoonlijk leven (attitude, inzicht in nut en noodzaak).

Uiteraard hangen deze doelen nauw samen. Oftewel: leerlingen vinden lezen leuk, ze kunnen het en ze zien er het nut van in. Uit onderzoek (zie literatuurlijst achterin) is gebleken dat dit de beste manier is om leesvaardigheid van leerlingen wezenlijk te verbeteren.

Motivatie en leesplezier (doel 1) proberen we te bereiken door:

- leerlingen hun eigen teksten te laten lezen, of te laten kiezen uit verschillende teksten;
- leerlingen teksten op hun niveau te laten lezen (niet te makkelijk, niet te moeilijk);
- gevarieerde werkvormen aan te bieden die de leerlingen uitdagen en prikkelen;
- leerlingen te laten lezen in een natuurlijke context, in de verhalen.

Vaardigheid en beter tekstbegrip (doel 2) proberen we te bereiken door:

- veel en expliciet aandacht te besteden aan leesstrategieën, ook online strategieën;
- veel voor te doen (modellen): wat doet een goede lezer als hij leest;
- leerlingen te laten ervaren welke strategieën ze zelf al (onbewust of bewust) toepassen;
- inzicht te geven in wat voor type lezer een leerling is en daarop sturen;
- heldere theorie met veel voorbeelden en filmpjes aan te bieden;
- gevarieerde werkvormen aan te bieden om theorie te verwerken;
- minimaal twee keer per cursus een tekst met vragen aan te bieden, zodat leerlingen en docenten kunnen checken of ze een tekst écht begrijpen.

Positieve leesattitude en inzicht in nut en noodzaak (doel 3) bereiken we door:

- leerlingen te laten reflecteren op hoe ze lezen;
- leerlingen inzicht te geven in eigen groei door quizjes in elke cursus;
- leerlingen te laten werken met schoolboekteksten (nut en noodzaak);
- leerlingen de werking van de 'leesmotor' te laten ervaren: door teksten te lezen, krijg je meer kennis over het onderwerp en leer je vanzelf nieuwe woorden. Doordat je meer (woord)kennis hebt, kun je moeilijkere teksten aan, waar je ook weer meer leert: zo word je een steeds betere lezer. Je leesmotor gaat dus lopen.
- leerlingen het nut van lezen te laten ervaren voor schrijf- en spreekopdrachten (geïntegreerd onderwijs).

Waarom relatief weinig 'teksten met vragen'?

Het onderdeel leesvaardigheid bestaat in de meeste traditionele methodes voornamelijk uit theorie en teksten met vragen. In die vragen wordt getoetst of leerlingen de theorie begrepen hebben en kunnen toepassen. Meestal lezen de leerlingen zo'n tekst alleen om de vragen te beantwoorden. De vragen volgen vaak de volgorde van de tekst, dus leerlingen hebben hun ene vinger bij de vraag en hun andere vinger bij de regel of alinea waar de vraag over gaat. Ze lezen dat stukje tot ze het antwoord hebben en gaan dan naar de volgende vraag. Wat blijkt? Als je ze vraagt waar de tekst nu over gaat, hebben ze vaak géén idee: ze zijn door de vragen volledig ontkoppeld van de tekst. Vragen beantwoorden was hun doel, niet de tekst echt lezen en begrijpen. Dit is typisch het 'schoolse lezen' uit de leespiramide van Bert de Vos. PLOT26 legt bewust de nadruk op natuurlijk en rijk lezen.

Overigens kunnen tekstbegripsvragen buitengewoon zinvol zijn:

- *Goede vragen helpen de leerling een tekst beter te begrijpen.*
Door een vraag te stellen over het tekstgeraamte of hoofdgedachte, dwing je de leerling om afstand te nemen van een tekst, door een vraag te stellen over een signaalwoord of verwijfswoord in een essentiële tekstpassage, draag je bij aan beter begrip van die passage, door vragen te stellen over de inhoud, dwing je leerlingen de tekst echt goed te lezen.
- *Als de leerling vragen goed kan beantwoorden, weet hij dat hij op de goede weg zit.*
Je geeft leerlingen hiermee een instrument in handen om hun eigen groei te meten en geeft ze verantwoordelijkheid.
- *Je krijgt zicht op het niveau van de leerling.*
Je ziet of een leerling een tekst echt goed heeft begrepen en je kunt zo nodig aanvullende ondersteuning geven.

Om die reden bieden we in elke leescursus minstens twee keer een tekst met tekstbegripsvragen aan. Het gaat hier om vragen die echt relevant zijn voor en bijdragen aan beter tekstbegrip.

Literatuur

- Berg, L. van den e.a. (2012). *Lezen van 1F naar 4F. De doorlopende leerlijn lezen in het voortgezet onderwijs*, APS.
- Clemens, J. (2015). Onlinegeletterdheid moet omhoog. In: *Tijdschrift voor remedial teaching*, jr. 1.
- Hacquebord, H. (2007). De leesvaardigheid van vmbo-leerlingen. In: *Lezen in het vmbo: onderzoek, interventie, praktijk*. Red. D. Schram. Stichting Lezen, Delft: Eburon reeks 11, p. 57-75.
- Mortel, K. van de (2010). Begrijpend lezen is kwestie van denken. In: *Didaktief* (8), p. 1-7.
- Silfhout, G. van (2016). *Geïntegreerd lees- en schrijfonderwijs vo*, SLO.
- Steensel, R. van (2016). Weerzin tegen lezen of weer zin om te lezen? In: *Lezing Congres succesvol lezen in het onderwijs*.
- Steensel, R. van e.a. (2017). *Effecten van leesmotivatie-interventies. Uitkomsten van een meta-analyse. Reviewstudie*.
- Vos, B. de (2012). Lezen wordt steeds leuker en gaat steeds beter in IJsselstein. In: *Levende Talen Magazine*, 2012 | 3.

SCHRIJVEN - LEERJAAR 1

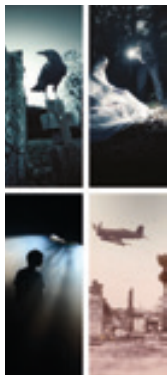
Schrijven 1

- bepalen hoe je een betere schrijver kunt worden
- korte tekst herschrijven en korte tekst schrijven
- kenmerken van een goede tekst bepalen
- eigen niveau spelling en werkwoordspelling inschatten en meten (diagnostische toets)
- tekst over een eigen ervaring schrijven; WH-vragen
- feedback geven en ontvangen
- ernst van spelfouten vaststellen
- hulpbronnen voor spelling en taal gebruiken
- recensie PLOT26 schrijven en reviseren

Schrijven 2

- schrijfactiviteiten benoemen
- brainstormen en onderwerp kiezen
- ordenen: rode draad en steekwoorden bedenken
- minitijdschrift schrijven en vormgeven
- tekst over verleden of toekomst schrijven aan de hand van stappenplan
- feedback geven en ontvangen en tekst reviseren
- spelfouten in negen categorieën herkennen, benoemen en verbeteren
- reflectie op eigen ontwikkeling

De vier verhalen

In alle verhalen van leerjaar 1 worden lezen, schrijven, fictie en spreken, kijken en luisteren geïntegreerd. Schrijfactiviteiten:

- *De kooi*: formele e-mail; webformulier; spelfouten herkennen; nieuwsbericht.
- *Verdacht*: aantekeningen; kijkformulier; formele e-mail; samenvatting; reconstructie.
- *Alert*: vermissingsbericht; aantekeningen; nieuwsbericht of verhaal (schrijven en herschrijven).
- *Verzwegen*: woordenboekomschrijving; formele e-mail; dagboekfragment; gedicht.

Vrije ruimte: Spelling

- uitleg en oefeningen voor alle spellingcategorieën
- leerlingen kiezen op basis van de resultaten in Schrijven 1 en 2 een les (of meer lessen) en werken die door op hun device
- alle theorie is terug te vinden in de toolbox
- in ontwikkeling: oefenmodule spelling

Vrije ruimte: apps Spelling en Werkwoordspelling

Leerlingen kunnen op elk moment oefenen met de apps. De apps zijn volledig adaptief, geven feedback op maat en er zijn theorieknoppen voor uitleg. De vier onderdelen van werkwoordspelling (pv tt, pv vt, volt. deelw. en bijv. gebr. volt. deelw.) kunnen op drie niveaus worden geoefend. Docenten kunnen de voortgang volgen.

Praktisch

Aantal lessen: 8

Afsluiting: eindproduct (tekst)

Praktisch

Aantal lessen: 6

Afsluiting: eindproduct (tekst)

Praktisch

Aantal lessen:

De kooi: 9

Verdacht: 9

Alert: 9

Verzwegen: 7

Afsluiting: eindproduct

Praktisch

Aantal lessen: flexibel

Afsluiting: geen

Praktisch

Aantal lessen: flexibel

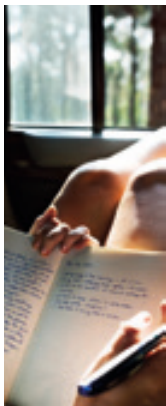
Afsluiting: toets (werkwoordspelling)

SCHRIJVEN - LEERJAAR 2

Schrijven 3

- kijken naar wat belangrijk is bij schrijven (quiz)
- teksten beoordelen aan de hand van zes kenmerken
- toon van een tekst aanpassen
- tekst met bepaalde toon schrijven
- publiek, tekstdoel en tekstsoort
- instructie schrijven
- tekst schrijven aan de hand van stappenplan
- feedback geven en ontvangen en tekst reviseren
- spelfouten herkennen, benoemen en verbeteren

Schrijven 4

- een sterk verhaal schrijven
- teksten samenvatten; onderwerp en hoofdgedachte
- onderwerp kiezen en afbakenen
- tekst schrijven aan de hand van stappenplan
- tekstsoort, tekstdoel en publiek kiezen
- bronnen zoeken, beoordelen en verwerken
- betrouwbaarheid en bruikbaarheid van teksten
- titel, tussenkopje, inleiding en slot
- inhoud, toon en lay-out aan laten sluiten bij publiek
- werkwoordspelling
- reflectie op eigen schrijfproces (quiz)

De vier verhalen

In alle verhalen van leerjaar 2 worden lezen, schrijven, fictie en spreken, kijken en luisteren geïntegreerd. Schrijfactiviteiten:

- *Gefixt*: bronnen beoordelen op relevantie; bericht schrijven; een filmscript.
- *Backstage*: formele e-mail; songtekst; verslag/reactie/bericht/webtekst (keuzeopdracht).
- *Harde actie*: samenvatting; e-mail; formulier invullen; ingezonden brief (keuze); flyer (keuze).
- *Onrust*: een reactie op een brief; feedback geven op elkaars tekst; reageren op een oproep, pamflet/betoog/interview (keuzeopdracht).

Vrije ruimte: Spelling

Zie leerjaar 1. In ontwikkeling: oefenmodule spelling.

Vrije ruimte: apps Spelling en Werkwoordspelling

Zie leerjaar 1. De apps zijn in alle leerjaren toegankelijk voor de leerlingen.

Praktisch

Aantal lessen: 6

Afsluiting: eindproduct (tekst)

Praktisch

Aantal lessen: 6

Afsluiting: toets en/of eindproduct (tekst)

Praktisch

Aantal lessen:

Gefixt: 7

Backstage: 7 (of 9)

Harde actie: 7

Onrust: 4

Afsluiting: eindproduct

SCHRIJVEN - LEERJAAR 3

Schrijven 5

- doelgericht schrijven
- klachtenbrief schrijven
- conventies zakelijke brief
- tekststructuur
- toon en taalgebruik afstemmen op publiek
- tekstdoel en tekstsoort
- formele woorden en uitdrukkingen
- taalverzorging
- feedback geven en ontvangen en tekst reviseren
- spel- en formuleringsfouten

Lezen/Schrijven 6 (samenvatten als middel)

- inzicht in alle vormen van samenvatten in het gewone en schoolse leven
- technieken voor samenvatten van schoolse teksten en informatieve teksten
- informatie zoeken, beoordelen, ordenen en verwerken
- bronteksten samenvatten voor een schrijfproduct
- tekst schrijven

Kennismaking met het examen (vmbo)

Lezen, schrijven en kijken/luisteren volgens de PLOT26-visie, maar met een bruggetje naar het examen:

- lezen voor het examen (teksten met vragen)
- schrijven voor het examen
- kijken/luisteren voor het examen (niet in vmbo-gt).

De lessenserie is erop gericht leerlingen vertrouwen te geven en hen kennis te laten maken met het examen.

Argumenteren (havo en vwo)

- een multi mediale campagne ontwikkelen
- goede en pakkende argumenten gebruiken in schrijfproducten

De drie verhalen

In alle verhalen van leerjaar 3 worden lezen, schrijven, fictie en spreken, kijken en luisteren geïntegreerd. Schrijfactiviteiten:

- *Drone*: formele (juridische) teksten schrijven.
- *Pandemie*: informatie documenteren; aantekeningen maken.
- *Prank*: lezen vanuit verschillende rollen, oordeel vormen aan de hand van internetforums.

Praktisch

Aantal lessen: 5

Afsluiting: eindproduct (tekst)

Praktisch

Aantal lessen: 6

Afsluiting: eindproduct (tekst)

Facultatief: tussenproduct (samenvatting)

Praktisch

Aantal lessen: 4 (of 5)

Afsluiting: mini-examen (facultatief)

Praktisch

Aantal lessen: 6

Afsluiting: presentatie

Praktisch

Aantal lessen:

Drone: 6 (of 7)

Pandemie: 5

Prank: 6

Afsluiting: eindproduct

SCHRIJVEN - LEERJAAR 4

Schrijven 7

- integratie lezen, schrijven en kijken/luisteren
- korte schrijfo opdracht: voldoen aan de eisen, feedback geven en ontvangen, reviseren
- grote schrijfo opdracht, gebaseerd op documentatie en mening vormen, volgens het stappenplan
- betoog, zakelijk artikel, blog, verslag, of brief
- examenwoorden, verwerkt in opdrachten en teksten

Examentraining

- analyse representatieve recente examens
- digitale toets waarin diverse soorten examenopdrachten en -vragen verwerkt zijn
- 'model'-filmpjes: hoe pak je het aan?
- voorbereiding op digitaal examen (vmbo-b en vmbo-k)
- expliciete aandacht voor examenwoorden
- gerichte verwijzingen naar goede oefensites, zodat leerlingen zelf examens kunnen oefenen

De Reddende Rechter

In dit verhaal worden lezen, schrijven, fictie en spreken, kijken en luisteren geïntegreerd.

- e-mail beoordelen en feedback opschrijven (conventies)
- citaten opschrijven
- slotpleidooi schrijven

Praktisch

Aantal lessen: 5

Afsluiting: eindproduct
(SE Schrijven)

Praktisch

Aantal lessen: 10

Afsluiting: geen

Praktisch

Aantal lessen: 5

Afsluiting: beoordeling
verschillende
opdrachten met een
PTA-formulier

SCHRIJVEN - KORTE DIDACTISCHE VERANTWOORDING

Uitgangspunten en doelen

Het doel van de leerlijn Schrijven is dat leerlingen:

- 1 met plezier en zelfvertrouwen schrijven (motivatie);
- 2 beter leren schrijven (vaardigheid, schrijfproces);
- 3 schrijven zien als een belangrijke activiteit in hun schoolse en persoonlijke leven (attitude, inzicht in nut en noodzaak).

Deze doelen hangen samen: leerlingen schrijven met plezier, ze merken dat ze er beter in worden, krijgen meer zelfvertrouwen, ze ervaren dat ze hun doel bereiken met goede teksten en krijgen daardoor nog meer plezier in het schrijven.

Plezier en zelfvertrouwen (doel 1) proberen we te bereiken door:

- leerlingen eerst te laten schrijven vanuit hun eigen ervaring, waardoor de inhoud 'vanzelf' komt en ze kunnen focussen op het schrijfproces;
- leerlingen over het algemeen zelf het onderwerp van hun teksten te laten bepalen, of te laten kiezen uit verschillende onderwerpen;
- leerlingen te laten bepalen of ze willen schrijven met of zonder begeleiding;
- gevarieerde werkvormen en soorten schrijfproducten aan te bieden;
- leerlingen ook samen te laten werken aan schrijfproducten;
- de leerlingen niet 'af te rekenen' met rode pen, maar ze heel gericht feedback te geven, veelal 'peer' feedback;
- veel nadruk te leggen op eigen creativiteit van de leerlingen;
- leerlingen te laten schrijven in een natuurlijke, betekenisrijke context, in de verhalen.

Betere schrijfvaardigheid (doel 2) proberen we te bereiken door:

- leerlingen zelf criteria op te laten stellen voor een goede tekst;
- de kenmerken van een goede tekst in alle cursussen terug te laten komen;
- vanaf de eerste cursus veel en expliciet aandacht te besteden aan feedback geven en ontvangen en de feedback te koppelen aan de kenmerken van een goede tekst;
- een helder stappenplan aan te bieden en leerlingen zo nodig te begeleiden in het werken met dit stappenplan ('scaffolding');
- vanaf de eerste cursus het uitgangspunt 'schrijven = reviseren' te hanteren en leerlingen altijd de kans te geven om hun tekst te herschrijven voordat ze een cijfer krijgen (dus niet: schrijven-nakijken-volgende tekst);
- duidelijk te maken op welke criteria de leerlingen (extra) moeten letten;
- de leerlingen veel 'schrijfmeters' te laten maken, expliciet in de cursussen Schrijven en impliciet in alle verhalen en de overige cursussen;
- spelling als vast onderdeel van schrijfvaardigheid aan te bieden, waardoor een positieve spellingattitude ontstaat;
- goede 'tools' aan te bieden: manieren om voorkennis te activeren of te krijgen, bronnen op internet, theorie/uitleg, filmpjes en het stappenplan 'Een goede tekst schrijven'.

Positieve schrijfhouding en inzicht in nut en noodzaak (doel 3) bereiken we door:

- leerlingen te laten ervaren hoe vaak ze schrijven in het dagelijkse leven;
- leerlingen inzicht te geven in eigen schrijfhouding (quizjes);
- leerlingen te laten ervaren dat ze hun doel beter en sneller bereiken door goede teksten te schrijven die passen bij doel en publiek (communicatief gericht);
- leerlingen te laten werken aan betekenisvolle schrijfproducten die echt gepubliceerd (kunnen) worden;
- leerlingen te laten werken aan producten waar ze trots op zijn;
- leerlingen te laten reflecteren op hun groei.

De kenmerken van een goede tekst

De kenmerken waaraan PLOT26 aandacht besteedt, zijn:

- goede inhoud;
- goede opbouw;
- goede toon;
- goede zinnen;
- goede spelling en interpunctie;
- goede lay-out.

Leerlingen leren in de cursussen hoe ze aan deze criteria kunnen voldoen. Ze leren ook dat 'goed' afhangt van het doel, het publiek en de situatie (formeel-informeel). Een tekst die prima is als informeel berichtje aan een klasgenoot is misschien niet goed genoeg als formele e-mail aan een organisatie.

Stappenplan 'Een goede tekst schrijven'

De zes stappen zijn:

- Kies je onderwerp.
- Bepaal je doel en je publiek.
- Verzamel informatie.
- Orden informatie.
- Schrijf en herschrijf de tekst.
- Geef de tekst een passende lay-out.

Leerlingen leren in de cursussen hoe ze deze stappen moeten zetten en uit welke deelstappen de stappen bestaan. Ook in de verhalen kunnen de leerlingen met het stappenplan werken als ze een tekst moeten schrijven.

Spelling en interpunctie

- We voldoen aan de leerdoelen zoals die geformuleerd zijn in de Referentieniveaus 1F-3F.
- De spellingcategorieën die wij onderscheiden, gaan uit van de spellingproblemen die leerlingen echt hebben. Onze indeling in categorieën wijkt af van de indeling in de huidige methoden; we sluiten aan bij de indeling van de Taalunie. Categorieën:
 - 1 wel of geen klinkerbotsing
 - 2 lange en korte klanken
 - 3 van meer woorden één woord maken
 - 4 wel of geen -n aan het eind van een woord
 - 5 wel of geen hoofdletter
 - 6 leestekens
 - 7 klemtonen spellen
 - 8 opzoekwoorden
 - 9 werkwoordspelling
- Het is beter de beschikbare tijd en energie te stoppen in het aanleren van een goede spellingattitude en het toepassen van de juiste regels, dan eindeloos moeilijke woorden te spellen. Liever aanleren om bij twijfel www.woordenlijst.org in te tikken, dan dictees oefenen en hopen dat er iets blijft hangen (iets anders dan twijfel).
- We laten leerlingen niet klakkeloos oefenen, maar maken waar het kan de verbinding met spellinggeweten en spellingbewustzijn. Daar zit de kracht: de leerling kiest. Als de leerling zegt: 'Ik heb niks met spelling en ik heb geen zin in om er moeite voor te doen' (verwoord als: 'maar je snapt me toch?'), is elke gedwongen oefening verloren tijd.
- Onze visie: als een leerling geen zin heeft/noodzaak voelt om te oefenen, laat hem dan lekker lezen. Bij spelling speelt woordbeeld een belangrijke rol. Er is geen betere manier om het woordbeeld op te slaan dan lezen.
- Toetsing van spelling vindt plaats binnen de cursussen Schrijven. Elke cursus Schrijven besteedt aandacht aan het verbeteren van spelling en interpunctie. De beoordelingsformulieren voor deze schrijfopdrachten bieden ruimte om de leerlingproducten hierop te beoordelen.

Hoe helpen wij de leerling die beter wil worden in spelling?

- Als een leerling zelf zijn spelling wil verbeteren, bieden de toolboxen en de oefenlessen Spelling hem de mogelijkheid daarmee te oefenen.
- Elke leerling oefent categorieën die hij zelf kiest, bijvoorbeeld op basis van een spellingprobleem waar hij zelf tegenaan loopt bij het schrijven van teksten. Hij moet bijvoorbeeld een interview uitwerken en vraagt zich af hoe het zit met leestekens in citaten.
- De leerling bekijkt eerst de toolbox over de betreffende categorie. Helpt hem dit voldoende, dan is de kous daarmee af. Mocht hij meer en stap voor stap willen oefenen, dan biedt de zelfstandig te doorlopen les bij de desbetreffende categorie hem daartoe de mogelijkheid.
- De leerling reflecteert ook op zijn vorderingen (Waar ben je beter in geworden? Wat zal je niet meer overkomen en waarom niet meer? Wordt je vertrouwen in jezelf op het gebied van spelling groter?). Dat gebeurt met reflectievragen tijdens en na een oefensessie.
- Werkwoordspelling kan de leerling altijd oefenen met de app Werkwoordspelling. Deze app is volledig adaptief, geeft feedback op maat en er is een theorieknop voor uitleg. De vier onderdelen van werkwoordspelling (pv tt, pv vt, volt. deelw. en bijv. gebr. volt. deelw.) kunnen op drie niveaus worden geoefend. Leerlingen beginnen met een diagnostische toets, waarna ze worden ingedeeld op een niveau. Ze worden steeds uitgedaagd om een niveau hoger te komen. Docenten kunnen de voortgang volgen.

Literatuur

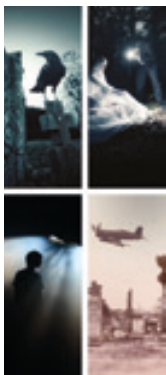
- Beek, W. van (2016). *Het Effect van Directe Instructie in Schrijf- en Zelfregulerende Strategieën op de Schrijfperformance en het Zelfvertrouwen van Leerlingen in het Voortgezet Onderwijs*. Master Onderwijswetenschappen, Open Universiteit.
- Boer, M.A. (2014). *Observeren of analyseren? Een experimenteel onderzoek naar de toepasbaarheid van observerend leren*, masterscriptie Nederlandse taal en cultuur: educatie en communicatie, Universiteit Utrecht.
- Bootsma, G., H. Kroon, M. Pronk en B. de Vos. (2013). *Schrijven van 1F naar 4F. De doorlopende leerlijn schrijven havo/vwo*, APS.
- Breugel, A.N. van (2016). *Leren schrijven door feedback: hoe tekstkwaliteit de manier waarop docenten feedback geven beïnvloedt*. Centre for Teaching and Learning Theses.
- Fiori, L., M. Korstanje en J. van Hardeveld (2012). *Teksten in de maak. Leerlingen begeleiden bij het schrijven*, CPS.
- Meestringa, T. en C. Ravesloot (2014). Schrijven in het voortgezet onderwijs: Een stand van zaken. In: *Levende Talen Magazine*, 2014|8.
- Prinsen, J.F. (2015). *Feedback op inhoudelijke aspecten: Een hulpmiddel om verbetering in tekstkwaliteit te vergroten?* Eindwerkstuk Communicatiekunde, Universiteit Utrecht.
- Shamalaun, R. en K. Schildkamp (2017). 'Het leuke van het vak schrijven is dat je het toch nooit leert' Of toch wel?. In: *Levende Talen Magazine*, 2017|2.
- Silfhout, G. van (2016). *Geïntegreerd lees- en schrijfonderwijs vo*, SLO.
- Steendam, E. van, G. Rijlaarsdam, H. van den Bergh en L. Sercu (2016). Samenwerkend schrijven en reviseren: Met wie en hoe? Een experimentele studie naar de interactie tussen groepssamenstelling en instructiemethode bij samenwerkend reviseren in een vreemde taal in het hoger onderwijs. In: *Levende Talen Tijdschrift*, jaargang 17, nummer 3, 2016.
- Wisse-Weldam, C., G. van Silfhout (2016). *Angstzweet: geïntegreerd literatuur, lees- en schrijfonderwijs*, SLO.

FICTIE - LEERJAAR 1

Fictie 1

- boek: *De regels van drie* (Marjolein Hof)
- personages en relaties tussen personen
- emotionele verschuivingen tussen personages
- verschil in leesbeleving
- situaties en personages verbeelden
- open plekken in verhalen
- bewerking van het einde maken
- (extra, alleen vmbo-gt) survivalhandboek
- (extra, alleen vmbo-gt) delen van het boek
- (extra, alleen vmbo-gt) leesdagboek

De vier verhalen

In alle verhalen van leerjaar 1 worden lezen, schrijven, fictie en spreken, kijken en luisteren geïntegreerd. Fictie speelt een grote rol, omdat de PLOT26-verhalen grotendeels fictief zijn. In alle verhalen interpreteren leerlingen gebeurtenissen, situaties en handelingen en motieven van de personages.

- *De kooi*: chronologische volgorde; symboliek in teksten; onderscheid fictie-realistieit.
- *Verdacht*: open plekken, spanning, motieven.
- *Alert*: flapteksten; verplaatsen in personages; perspectief; tijdlijn, spanning.
- *Verzwegen*: dagboekfragmenten, tijdlijn.

Vrije ruimte: Fictie Extra (Windkracht 12)

- boek: *Windkracht 12* (Eva Burgers)
- verplaatsen in schrijversrol
- open plekken
- ik-persoon uiterlijk en innerlijk beschrijven
- rollen van personages
- eigen ervaringen koppelen aan personages en situaties
- open en gesloten einde
- zelf een einde bedenken

Vrije ruimte: Poëzie

- beelden en teksten die niet 'kloppen'
- speciaal taalgebruik
- humor in taal
- taalsituaties en taalbeleving
- gedicht schrijven
- gedichten zoeken en lezen
- poster maken bij gedicht
- toon en ritme
- gedicht voordragen

Praktisch

Aantal lessen: 6 - 8

Afsluiting: eindproduct

Praktisch

Aantal lessen:

De kooi: 9

Verdacht: 9

Alert: 9

Verzwegen: 7

Afsluiting: eindproduct

Praktisch

Aantal lessen: 5

Afsluiting: eindproduct

Praktisch

Aantal lessen: 8

(flexibel)

Afsluiting: eindproduct

FICTIE - LEERJAAR 1 (VERVOLG)

Vrije ruimte: Blinkotheek

Het online platform Blinkotheek bevat:

- artikelen (non-fictie)
- korte verhalen (fictie)
- boeken (fictie en non-fictie)
- keuzeopdrachten voor verwerking van de teksten

Praktisch

De artikelen zijn downloadbaar en kunnen vrij gelezen worden.

FICTIE - LEERJAAR 2

Fictie 2

- boek: *Voorgoed weg* (Rom Molemaker)
- gebeurtenis verbeelden met een tekening
- verhaal koppelen aan eigen ervaring
- motieven en beweegredenen van de hoofdpersoon doorgronden
- koppeling verhaal-lied
- koppeling verhaal-gedicht
- open plekken
- klassengesprek over leeservaring en -beleving
- symboliek in verhalen

De vier verhalen

In alle verhalen van leerjaar 2 worden lezen, schrijven, fictie en spreken, kijken en luisteren geïntegreerd. Fictie speelt een grote rol, omdat de PLOT26-verhalen grotendeels fictief zijn. In alle verhalen interpreteren leerlingen gebeurtenissen, situaties en handelingen en motieven van de personages.

- *Gefixt*: gebeurtenissen in kaart brengen; link leggen naar echte wereld; ontbrekende schakel zoeken; hoofdpersoon beschrijven.
- *Backstage*: inleven in rol of personage.
- *Harde actie*: fictieve blogs, dagboekfragmenten; gebeurtenissen in kaart brengen; fictie-realistieit.
- *Onrust*: reageren vanuit een personage.

Vrije ruimte: Woordkunst

- woordkunst beleven
- verschil en overeenkomst hiphop en poëzie
- belang van rijm
- soorten rijm en rijmschema's
- gedicht schrijven; strofen toevoegen
- homoniemen, synoniemen en antoniemen
- stijlfiguren
- inspiratie en moodboards
- voordracht van eigen gedicht.

Vrije ruimte: Blinkotheek

Het online platform Blinkotheek bevat:

- artikelen (non-fictie)
- korte verhalen (fictie)
- boeken (fictie en non-fictie)
- keuzeopdrachten voor verwerking van de teksten

Praktisch

Aantal lessen: 6

Afsluiting: reflectie

Praktisch

Aantal lessen:

Gefixt: 7

Backstage: 7 (of 9)

Harde actie: 7

Onrust: 4

Afsluiting: eindproduct

Praktisch

Aantal lessen: 6

Afsluiting: voordracht

Praktisch

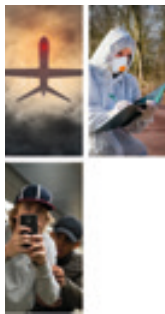
De artikelen zijn downloadbaar en kunnen vrij gelezen worden.

FICTIE - LEERJAAR 3

Fictie 3

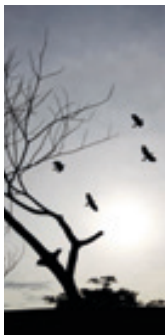
- boek: *De eerste maandag van de maand* (Natasza Tardio)
- plaats en handeling
- perspectief
- je verplaatsen in een rol/personage; deel van het geheel zijn
- personages beschrijven
- passende foto's zoeken
- een fictiespel maken en beoordelen
- eigen beleving koppelen aan beleving schrijfster

De drie verhalen

In alle verhalen van leerjaar 3 worden lezen, schrijven, fictie en spreken, kijken en luisteren geïntegreerd. Fictie speelt een grote rol, omdat de PLOT26-verhalen grotendeels fictief zijn. In alle verhalen interpreteren leerlingen gebeurtenissen, situaties en handelingen en motieven van de personages.

- *Drone*: (fictie via film) verband verhaal-realiteit; beweegredenen hoofdpersoon.
- *Pandemie*: verband verhaal-realiteit; tijd en ruimte; spanning.
- *Prank*: inleven in een rol (fictie lezen).

Vrije ruimte: Fictie Special

In deze lessenserie wordt alle theorie geëxpliciteerd die in Fictie 1 t/m 3 vaak impliciet is behandeld. Leerlingen leren het theoretisch begrippenapparaat kennen en toepassen. Daarbij wordt de focus gelegd op vijf onderdelen van fictie:

- gebeurtenissen
- personages
- perspectief
- spanning
- tijd

Vrije ruimte: Blinkotheek

Het online platform Blinkotheek bevat:

- artikelen (non-fictie)
- korte verhalen (fictie)
- boeken (fictie en non-fictie)
- keuzeopdrachten voor verwerking van de teksten

Praktisch

Aantal lessen: 6

Afsluiting: creatief schrijfproduct

Praktisch

Aantal lessen:

Drone: 6 (of 7)

Pandemie: 5

Prank: 6

Afsluiting: eindproduct

Praktisch

Aantal lessen: 5

Afsluiting: geen

Praktisch

De artikelen zijn downloadbaar en kunnen vrij gelezen worden.

FICTIE - LEERJAAR 4

Fictie 4

In Fictie 4 bieden we vijf novellen aan, alle exclusief geschreven voor PLOT26. Fictie 4 bestaat uit verschillende onderdelen:

- *Een introductieles* waarin je leest hoe Fictie 4 is opgebouwd en wat de keuzemogelijkheden zijn.
- *Vijf novellen* met ieder een eigen lessenserie om de novelle te verwerken, vergelijkbaar met Fictie 1, 2 en 3.
- *Literaire Termen*: twee lessen gekoppeld aan de theorie en literaire termen uit Fictie Special.
- *Het Schoolexamen*: vier overkoepelende opdrachten rondom de gelezen novellen die mondeling, schriftelijk en als product afgenomen kunnen worden en kunnen dienen als schoolexamen.

Je kunt zelf kiezen welke lessenserie je de leerlingen wilt laten maken. Binnen de lessenseries bieden we geen varianten aan. Je kunt verdiepen door de keuze van de novellen en bij de opdrachten zelf.

De Reddende Rechter

In dit verhaal worden lezen, schrijven, fictie en spreken, kijken en luisteren geïntegreerd.

- luisteren naar fictie
- kenmerken van personages
- gebeurtenissen in verhaal

Vrije ruimte: Blinkotheek

Het online platform Blinkotheek bevat:

- artikelen (non-fictie)
- korte verhalen (fictie)
- boeken (fictie en non-fictie)
- keuzeopdrachten voor verwerking van de teksten

Praktisch

Aantal lessen: flexibel

Afsluiting: eindproduct (SE fictie)

Praktisch

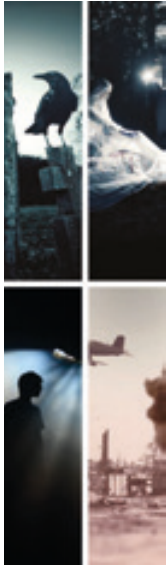
Aantal lessen: 5

Afsluiting: beoordeling verschillende opdrachten met een PTA-formulier

Praktisch

De artikelen zijn downloadbaar en kunnen vrij gelezen worden.

SPREKEN, KIJKEN EN LUISTEREN - LEERJAAR 1

De vier verhalen

In alle verhalen van leerjaar 1 worden lezen, schrijven, fictie en spreken, kijken en luisteren geïntegreerd.

In de verhalen moeten leerlingen informatie uit filmpjes halen of audiofragmenten beluisteren en ze zijn voortdurend bezig met spreken en luisteren tijdens het maken van opdrachten en het eindproduct. Verder:

- *De kooi*: specifieke informatie uit een audiofragment halen.
- *Verdacht*: instructiefilmpjes bekijken; non-verbale informatie interpreteren; feedback geven en ontvangen; presentatie houden.
- *Alert*: voicemailberichten inspreken en beluisteren; discussiëren over scenario; keuze scenario presenteren en beargumenteren; eindproduct presenteren, feedback geven en ontvangen.
- *Verzwegen*: vlogs bekijken; zelf vlogs maken; nieuwsuitzendingen bekijken; gesprekken voeren, discussiëren; voorlezen; interviewen; presenteren.

Cursussen leerjaar 1

In vrijwel alle cursussen Fictie, Lezen en Schrijven wordt veel - vaak ongemerkt - gesproken, geluisterd en gekeken. Leerlingen bekijken instructiefilmpjes of informatieve filmpjes om voorkennis te activeren, ze overleggen en discussiëren in opdrachten waarin ze moeten samenwerken, ze geven en ontvangen feedback en ze voeren (klassen)gesprekken.

Vrije ruimte: Spreken 1

- het belang van goed luisteren ervaren
- overleggen over activiteitenplan
- activiteitenplan presenteren
- presentaties beoordelen en stemmen
- telefoongesprekken voeren
- filmpjes over miscommunicatie bekijken
- reflecteren

Vrije ruimte: Poëzie

In poëzie wordt veel aandacht besteed aan bijzonder gesproken taalgebruik. Leerlingen luisteren naar verschillende voorbeelden en spreken zelf ook veel. Er is aandacht voor speciale gebaren of rituelen bij taalgebruik. Daarnaast kunnen de leerlingen op een veilige en laagdrempelige manier een voordracht houden.

Praktisch

Aantal lessen:

De kooi: 9

Verdacht: 9

Alert: 9

Verzwegen: 7

Afsluiting:

eindproduct

Praktisch

Aantal lessen: 4 of 5

Afsluiting: eindproduct

Praktisch

Aantal lessen: 8

(flexibel)

Afsluiting: eindproduct

SPREKEN, KIJKEN EN LUISTEREN - LEERJAAR 2

De vier verhalen

In alle verhalen van leerjaar 2 worden lezen, schrijven, fictie en spreken, kijken en luisteren geïntegreerd.

In de verhalen moeten leerlingen informatie uit filmpjes halen of audiofragmenten beluisteren en ze zijn voortdurend bezig met spreken en luisteren tijdens het maken van opdrachten en het eindproduct. Verder:

- *Gefixt*: script vertolken als acteur; feedback geven en ontvangen.
- *Backstage*: pitches; keuzes motiveren; feedback geven en ontvangen; lobbyen; debatteren.
- *Harde actie*: discussiëren; presenteren.
- *Onrust*: discussiëren; presenteren.

Cursussen leerjaar 2

In vrijwel alle cursussen Fictie, Lezen en Schrijven wordt veel - vaak ongemerkt - gesproken, geluisterd en gekeken. Leerlingen bekijken instructiefilmpjes of informatieve filmpjes om voorkennis te activeren, ze overleggen en discussiëren in opdrachten waarin ze moeten samenwerken, ze geven en ontvangen feedback en ze voeren (klassen)gesprekken.

Vrije ruimte: Spreken 2

- metatalige begrippen als feit, mening, argument, objectief, subjectief, overtuigen, consensus
- discussieregels
- informatie uit filmpjes halen
- mening geven en beargumenteren
- rekening houden met doel en doelgroep
- feedback geven en ontvangen

Vrije ruimte: Woordkunst

- kijk- en luisteropdrachten bij filmpjes
- klassengesprekken
- gebruik van rijm in gesproken taal
- stijlfiguren in voordrachten
- presentatietechnieken
- een gedicht voordragen/presenteren
- feedback geven en ontvangen

Praktisch

Aantal lessen:

Gefixt: 7

Backstage: 7-9

Harde actie: 7

Onrust: 4

Afsluiting: eindproduct

Praktisch

Aantal lessen: 5

Afsluiting: debat

Praktisch

Aantal lessen: 6

Afsluiting:
eindproduct

SPREKEN, KIJKEN EN LUISTEREN - LEERJAAR 3

De drie verhalen

In alle verhalen van leerjaar 3 worden lezen, schrijven, fictie en spreken, kijken en luisteren geïntegreerd.

In de verhalen moeten leerlingen informatie uit filmpjes halen of audiofragmenten beluisteren en ze zijn voortdurend bezig met spreken en luisteren tijdens het maken van opdrachten en het eindproduct. Verder:

- *Drone*: feedback geven en ontvangen; lange film (45 min.) bekijken en verwerken; mening geven; discussiëren.
- *Pandemie*: informatie uit warrige berichten halen, overleggen, discussiëren.
- *Prank (Spreken 3)*: je eruit kletsen, spreekdossier, kritisch kijken en luisteren, stijlmiddelen gebruiken, spreekmeters maken, interview.

Kennismaking met het examen (vmbo)

- oefenen met soorten vragen voor examens kijk- en luistervaardigheid (vmbo-b en k)

Argumenteren (havo en vwo)

- multi mediale ideële reclamecampagnes bekijken
- eigen boodschap pitchen
- overleggen, samenwerken, discussiëren
- feedback geven en ontvangen
- filmpjes analyseren
- eigen campagne presenteren

Cursussen leerjaar 3

- In vrijwel alle cursussen Fictie, Lezen en Schrijven wordt veel - vaak ongemerkt - gesproken, geluisterd en gekeken. Leerlingen bekijken instructie filmpjes of informatieve filmpjes om voorkennis te activeren, ze overleggen en discussiëren in opdrachten waarin ze moeten samenwerken, ze geven en ontvangen feedback en ze voeren (klassen) gesprekken.
- Met name in Lezen 5 wordt veel gediscussieerd en leren leerlingen op basis van bronnen hun mening te vormen.

Praktisch

Aantal lessen:

Drone: 6-7

Pandemie: 5

Prank: 6

Afsluiting: eindproduct

Praktisch

Aantal lessen: 4 of 5

Afsluiting: mini-examen (facultatief)

Praktisch

Aantal lessen: 6

Afsluiting: presentatie

SPREKEN, KIJKEN EN LUISTEREN - LEERJAAR 4

Spreken 4

- argumenteren
- standpunt formuleren
- daarna keuze uit:
 - debat;
 - probleemoplossende discussie;
 - betoog.

De Reddende Rechter

In dit verhaal worden lezen, schrijven, fictie en spreken, kijken en luisteren geïntegreerd.

- kijken en luisteren naar filmpjes
- hoofd- en bijzaken onderscheiden
- informatie halen uit luisterfragmenten
- meningen en feiten herkennen
- argumenteren
- presentaties beoordelen

Examentraining

- oefenen met soorten vragen voor examen kijk- en luistervaardigheid (vmbo-b en k)

Vrije ruimte: Selfie: presenteer jezelf

Leerlingen leren in deze lessenserie hoe ze zich moeten presenteren, zowel mondeling als schriftelijk, in verschillende situaties. Selfie:

- biedt ruimte voor zelfonderzoek;
- besteedt veel aandacht aan passend taalgebruik;
- daagt uit tot een hoger niveau van taalgebruik;
- leert leerlingen zich te presenteren op verschillende manieren: pitch, LinkedIn en andere sociale media, videopresentatie, creatieve CV, motivatiebrief;
- is betekenisvol door aandacht te besteden aan bijvoorbeeld een toelatingsgesprek voor een vervolgopleiding (mbo) of het verwerven van een stageplek of bijbaan.

Praktisch

Aantal lessen: 5

Afsluiting: toets
(SE Spreken)

Praktisch

Aantal lessen: 5

Afsluiting: beoordeling
verschillende opdrachten
met een PTA-formulier

Praktisch

Aantal lessen: 5

Afsluiting: geen

Praktisch

Aantal lessen: 5

Afsluiting: eindproduct

